ПРАВО СЛАВИМО!

СВАРОГ

Великий Князь Київський Святослав

РЕДАКЦІЯ

Головний редактор
Галина ЛОЗКО

Редакційна колегія:
Анатолій БОГОРОД
Оріяна ДРОНЮК

УКРАЇНСЬКІ ЯЗИЧНИКИ
ПРАВО СЛАВИМО!

Священний знак, переданий Волхвині Зореславі родиною Волхва Мирослава Шкавритка в 1999 р.

КИЇВСЬКІЙ ГРОМАДІ УКРАЇНСЬКИХ ЯЗИЧНИКІВ "ПРАВОСЛАВ'Я"

10 РОКІВ

Молімось Богам!
Щоб мали ми чисті душі і тіла наші,
і щоб мали ми життя з Праотцями нашими,
в Богах зливаючись в єдину Правду, -
так суть єсть ми - Дажьбожі внуки!

Релігійний центр ОРУ
Об'єднання Рідновірів України:
реєстраційне свідоцтво № 33 від 24.V.01.
Громада Українських Язичників "Православ'я":
р/с № 829 від 18.VI.1997.
НКТ "Світовид": р/с № 468 від 26.XI.1996.

Наш р/рахунок № 260023561
у Солом'янському відділенні № 5445
Ощадбанку України, МФО 320326, м. Київ.
Електронна пошта: ***svaroh@alfacom.net***
WEB-сторінки: ***www.svaroh.alfacom.net***
www.svaroh.al.ru
Телефон редакції у Києві: (044) ***488-43-32***

Підписано до друку 8.12.2003 р.
Формат 60x90 1/8. Друк офсетний.
Фіз. друк. арк. 8,5+0,5 вкл. Зам. 3-2120.

"Сварог" видають
українці для українців

"Сварог" читають:

в Україні, Канаді, Росії, Білорусі, Польщі, Литві, Болгарії, Австралії, Англії, Німеччині, США, Греції, Грузії, Киргизії.

"Сварог" можна передплатити:

договірну вартість річної передплати
надішліть на адресу:

УКРАЇНА, 03061, Київ-61, до запитання, Галині Лозко

На відривному поштовому корінці чітко пишіть свою зворотну адресу, прізвище, ім'я, по батькові та вказуйте замовлені номери часопису.

Видруковано ІІ ДП «Такі Справи»
Україна, 03067, м. Київ, вул. Виборзька, 84

ПРАВО СЛАВИМО!

СВАРОГ

Релігійно-історичний та науково-пізнавальний часопис Об'єднання Рідновірів України

SVAROH

The religious historical and scientific popular magazine of the Union of the Believers of the Ukrainian Native Faith. It prints materials from the history of religion of the ancestors of the Ukrainian people, theological works by professor Volodymyr Shayan, descriptions of customs and rites of ancient faith, authentic prayers, ritual song with notes, the calendar of the Svaroh Circle's holidays.

ЗМІСТ — Випуск 15–16

НОВИНИ 3

Родове слов'янське віче
Правомир. Літній табір «Удар – 2003»
Шегор Расате. Свято арійського єднання
Священна Рада Ору
Відкрито пам'ятник Святославу Хороброму
Відкритий лист української інтелігенції
У майбутнє України я вірю більше, ніж у майбутнє Росії
Олександра Радченко. Blood and Honour – Кров і честь
Демографічна катастрофа
Звернення світового руху за апартеїд
Біла ідея в Україні

БОГОЗНАВСТВО 13

Галина Лозко. Великий Волхв України
Ратибор. Волхвиня Зореслава відвідала Священний Хортич
Волхвиня Зореслава. Витокове православ'я
Фільм про Рідну Віру
Шегор Расате. Жрецтво – справжня національна еліта
Павло Тулаєв. Богині в нашому житті

КНИЖКОВИЙ ОГЛЯД 26

Нові видання – рідновірам
Презентація фотоальбому «Кам'яна Могила»
Микола Костенко. Перемога мудрої краси

КОЛО СВАРОЖЕ 30

Волхвиня Зореслава. Богів космічний дар
Коло Сароже на літо 7512 (2004–2005 роки)

ВО ВРЕМ'Я ОНЕ 33

Галина Лозко. Трипільська Релігія
Роман Багдасаров. Свастика – священний символ

СВІТОВИД 42

Про сучасні рідновірські рухи в усьому Білому Світі
Лєхіти – польські язичники
Чуваське язичництво має офіційний статус
Справжні елліни-язичники
Словацькі язичники
День Перуна у В'ятичів
Ведична релігія у Вірменії

БОЖАТКО 47

Володимир Петрук. Собор Богів
Загадки для найменших

ВЕЛЕСИЧ 53

Григорій Іванченко. До 80-ліття М. Іванченка
Михайло Іванченко. З поетичного доробку
Оріяна Дронюк. Осіння втеча
Руслан Морозовський. Розгнівано полян

БИЙ, ПЕРУНЕ! 58

Епоха підміни цінностей
Професор Володимир Шаян. Біблія як ідеологія
Галина Лозко. Полеміка щодо арійських стандартів
Рідновіри сміються

НАШІ ЖЕРТВОДАВЦІ:

Яр і Марійка Голубицькі (м. Торонто, Канада)
Громада рідновірів (м. Гамільтон, Канада)
Василь Мельник (Англія)
Микола Адаменко (м. Київ)
Віктор Ситник (м. Київ)
Іван Терновий (м. Київ)
Ольга Томкович (м. Київ)
Ведана Обревко (м. Полтава)
Орест Найда (Канада)

Всім благодійникам – щира подяка!

На першій сторінці обкладинки:
Святослав Хоробрий. *Картина Ільїна П.В.*

На календарі:
Пам'ятник Святославу Хороброму у Києві

Головний сайт Об'єднання Рідновірів України – **www.svaroh.alfacom.net**

При передруці наших матеріалів посилання на часопис «Сварог» обов'язкове!

© Сварог, 2004

УКРАЇНСЬКА ЯЗИЧНИЦЬКА ВІРА

* піднімає дух української нації до найвищої досконалості;
* повертає народові втрачені шляхетні цінності;
* підносить свободу духу і національну гідність;
* загартовує стійкість і відпорність чужим ідеологіям.

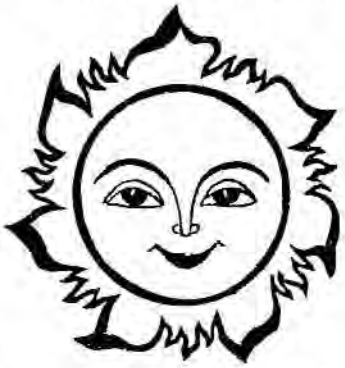

СИМВОЛ ВІРИ

ВІРУЮ:
В усіх Українських Богів,
Єдиних у Сварозі,
Вічних і незнищенних,
Як Всесвіт.

ВІРУЮ:
В триєдність світів
Права, Явa і Нава,
Створених Сварогом
І удержаних в Ньому.

ВІРУЮ:
В Божественне
народження українців –
Онуків Дажбожих,
І в силу Предків,
яка перебуває
З нами завжди.

ВІРУЮ:
В Радість Життя Вічного,
В чистоту Душі праведної,
Яка ніколи не зникає,
А переходить у нове тіло.

**НАША ВІРА ПРАВДИВА,
БО ПРАВО СЛАВИМО!**

(Затверджено Першим Всеукраїнським Собором Рідної Віри 25 серпня 1998)

СЛАВА ВЕЛИКА

Роду Вкраїнців
Славу співаймо! Слава!
А Рожаницям
Шану складаймо! Слава!

Слава Сварогу –
Нашому Богу! Слава!
Слава Дажбогу,
Слава Перуну! Слава!

Славу співаймо
Матері-Славі! Слава!
Дані, Мокоші,
Лелі і Ладі! Слава!

Слава Симарглу й
Велесу-Богу! Слава!
Слава Стрибогу,
Навіки слава! Слава!

Хорсу-Ярилу,
Живі і Спасу! Слава!
Богу Купайлу
І Світовиду! Слава!

Праву співаєм
Славу Велику! Слава!
Дажбовим Внукам –
Ора нащадкам! Слава!

Боги й Богині –
Нам Берегині! Слава!
Слава Вкраїнцям
І Україні! Слава!

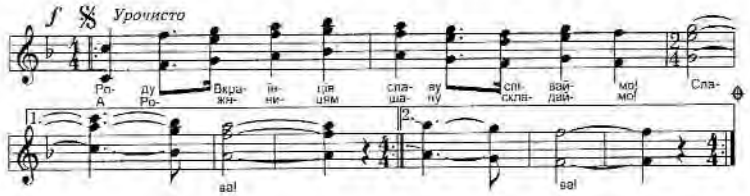

ЗАСТОРОГИ НАЩАДКАМ

ЗАСТОРОГА ПЕРША

Не цурайся Роду свого,
Його Звичаю та Мови,
Бо рідна Мова і Звичай
Зберігає енергію нації.

ЗАСТОРОГА ДРУГА

Не оскверняй Душу
Чужинськими звичаями,
Бо чужа пісня і молитва
Дає силу твоєму ворогові.

ЗАСТОРОГА ТРЕТЯ

Будь терплячим,
Але не допускай наруги
Над твоїми
Рідними Святинями.

ЗАСТОРОГА ЧЕТВЕРТА

Не руйнуй природу,
Серед якої живеш,
Бо цим ти відбираєш майбутнє
У своїх нащадків,
Зрубуєш гілку Роду свого.

ЗАСТОРОГА П'ЯТА

Не потурай ворогам
Свого народу;
Якщо треба –
Ставай до Священного Бою.

ЗАСТОРОГА ШОСТА

Не віддавайся в рабство,
Бо хто прийме рабську смерть,
Той у Вічність відійде рабом.

ЗАСТОРОГА СЬОМА

Не зраджуй
Віру Дажбожих онуків,
Бо чужа віра
Руйнує Дух і тіло,
Знищує націю.

(Волховник. Православ. – К., 2002)

Новини

РОДОВЕ СЛОВ'ЯНСЬКЕ ВІЧЕ

13–15 липня 2003 р. в урочищі Дубище на Дніпрі під Києвом відбулася перша нарада представників язичницького руху слов'янських країн: 21 чоловік із п'яти держав, зокрема України, Росії, Білорусі, Польщі, Болгарії.

Основна мета цієї знаменної зустрічі – обмін інформацією, досвідом, думками, виданнями, які могли б сприяти взаєморозумінню і співпраці слов'ян, розвитку їхніх зв'язків, поліпшенню відносин між нашими народами.

Присутні обговорили насущні проблеми язичницького руху і відродження традиційної релігії в слов'янських країнах. Серед них:

Розробка методології Родознавства, відродження Рідної Віри і Традиції. Вироблення ключових понять і термінів слов'янського язичницького руху.

Створення основ родової етики. Непоширення негативної інформації один про одного усередині рідновірського руху.

Залучення людей через різні форми роботи і організації. Проведення свят для широкої громадськості, зв'язок зі слов'янськими патріотичними, екологічними, правозахисними та іншими організаціями. Утвердження здорового способу життя.

Налагодження зв'язків рідновірських організацій із політичними партіями з метою впливу на світогляд політичної еліти.

Було піднято питання про "відкритість" і "закритість" рідновірських організацій, безпеку язичницьких громад, етику особистих, внутрішньо громадських і міжнаціональних відносин.

Учасники висловили своє ставлення до зростання, дрібнення і внутрішніх протиріч між старими і новими рідновірськими громадами.

Було запропоновано звернути особливу увагу на дослідження гострих демографічних проблем, пошук їх рішення. З цією метою слід сприяти освіті і вихованню дітей у дусі родового мислення і природолюбія, підтримувати перспективну молодь.

Необхідний пошук шляхів і методів роботи в поліетнічному і багатоконфесійному середовищі. Зокрема запропоновано, через правозахисні організації підняти юридичне питання щодо неправомірності панування семітичної релігійної традиції і насильницької християнізації населення в державному масштабі.

Відповідно до духу часу рідновірам потрібно опановувати нові форми і методи протистояння ворожим технологіям (зомбуванню, психотехніці, інформаційній війні і т.д).

За підсумками висловлених пропозицій і обговорень, проведених у три кола, були ухвалені такі рішення.

1. Скликати періодично діючу Всеслов'янську нараду жерців і провідних діячів Рідної Віри – РОДОВЕ СЛОВ'ЯНСЬКЕ ВІЧЕ. Періодичність скликання – один раз на рік. У період між скликаннями ВІЧА координує роботу вибраний голова РАДИ. Місце і час чергової зустрічі визначає Віче.

2. Опублікувати матеріали ВІЧА в спеціальному виданні типу вісника (формат газети) слов'янськими мовами під назвою "СЛАВА!".

3. Створити загальний інформаційний простір в Інтернеті, розмістити документи та інші матеріали ВІЧА на сайтах родових громад, з'єднати їх в порталі "РОД".

Координатором РОДОВОГО СЛОВ'ЯНСЬКОГО ВІЧА до наступного скликання, запланованого на червень 2004 р., одностайно обрана Галина Лозко (Волхвиня Зореслава).

Учасники ВІЧА:

***Україна**: Галина Лозко (Зореслава), Анатолій Богород, Андріяна Дронюк (Оріяна), Валентина Гамаль (Ярина), Петро Синенков (Миролюб), Олеся Обревко (Ведана), Федір Блескун (Ратибор), Валентина Харлан (Віста), Михайло Бондаренко (Сванпібор), Тетяна Гамаль (Цвітана), Правомир Косянчук, Іванна Дронюк (Вогнелюба), Сергій Ісик (Орієлав).*

***Росія:** Павло Тулаєв (Буян), Вадим Казаков, Мирослав, Орей.*

***Білорусь:** Володимир Сацевіч, Артем Ласский (Медведко).*

***Польща:** Сташко Потребовскій.*

***Болгарія:** Іван Мітєв (Шегор Расате).*

Київ, 13–15 липня 2003 р.

ЛІТНІЙ ТАБІР "УДАР – 2003"

Релігійний центр Об'єднання Рідновірів України (ОРУ) і Українська Духовна Академія Рідновірів (УДАР) щорічно проводять Літню Школу Рідної Віри для Волхвів, Жерців, Голів громад Рідної Віри, керівників рідновірських організацій і періодичних видань.

У цьому році Школа почалася 13 липня з пам'ятної зустрічі рідновірів п'яти країн, яку назвали Родовим Слов'янським Вічем: України, Росії, Білорусі, Польщі і Болгарії. На урочистому відкритті табору були підняті рідновірські знамена ОРУ і ССО СРВ, а також національний прапор України. Більшість наших гостей виявила бажання після Віча залишитися і на Школу Рідної Віри. Протягом тижня з 13 до 21 липня на Перуновому півострові, як його назвали рідновіри (поблизу урочища Дубище), стояло наметове містечко, не згасав вогонь родинного багаття.

Мета Літньої Школи: навчання молоді основам Рідної Віри, богословська і жрецька практика студентів УДАР, розширення національної структури Рідної Віри, встановлення зв'язків з рідновірами-слов'янами інших країн.

В один із днів Волхвиня Зореслава провела похід-екскурсію до священних місць древнього Києва. Гості школи відвідали капище на Старокиївській горі (жертовник Світовида, розкопаний археологом В.Хвойкою і місце "Володимирового пантеону"), а також гору, де князь Володимир поглумився над священним образом Перуна (назване в народі "Чортовим беремищем"). Гості вклонилися образу Збруцького Світовида на Софійському майдані, відвідали експозиції Трипільської культури, античного Причорномор'я, слов'янського і Київоруського періоду в Національному музеї історії України. Вони були приємно вражені тим, що Київ – справжнє європейське місто, чисте і красиве, де відчувається національний дух. Зокрема, радували гарні слов'янські обличчя людей на вулицях столиці, патріотична література на Майдані Незалежності і прекрасний пам'ятник засновникам міста: Кию, Щеку, Хориву і їхній сестрі Либеді.

Студенти Літньої Школи разом з гостями плідно попрацювали і добре відпочили на природі. Поєднання розумової праці з сонячними ваннами, купанням у Дніпровій затоці, збором цілющого зілля, творчою роботою, мистецькими заняттями (вечірній спів біля вогнища) і язичницькими розвагами (народна гра і танці) дали прекрасний результат – збагачення душі і зміцнення тіла.

З великою цікавістю слухачі сприймали лекції з історії Рідної Віри, боговідання і обрядовості. Тематика лекційних і індивідуальних занять виявилася досить різноманітною. Лекції засновниці академії, голови ОРУ, Верховної Волхвині України Зореслави (Галини Лозко) окреслили календарні особливості Кола Сварожого і методи реконструкції національних свят, язичницькі уявлення про час і простір, культ Матері-Землі, обряди присяги і сповіді рідній землі, а також співвідношення міфології та історії в Рідній Вірі.

Філософськи обґрунтованою і змістовною була лекція про словесну магію аспірантки Вогнедани Ралко, що приїхала зі своїм дворічним сином Велеславом. Практичне заняття з української танцювальної культури (народної хореографії) під керівництвом викладача Київського державного університету ім. Тараса Шевченка Анатолія Богорода, виявилося доречним саме на святі Перуна.

Практичне заняття з народної ігрової культури провів Вадим Казаков, голова ССО СРВ – найбільшої рідновірської організації Росії, автор відомих книг "Іменослов", "Слов'янське обрядовое харчування". Він був у таборі лише перші два дні, а потім разом зі своїми помічниками поквапився додому, готувати Свято Перуна, адже не даремно говориться, що "під час свята жрець повинен бути на капищі".

Надзвичайне враження викликала лекція за тематикою книги Володимира Істархова "Удар Руських Богів". Про витоки слов'янського світу натхненно розказав історик і письменник Павло Тулаєв, видавець расового журналу "Атеней".

Досить цікавими виявилися лекції нашого гостя з Болгарії, представника Товариства "Дуло" Шегора Расате (Івана Мітєва). Він повідомив про арійське коріння свого народу, календар і пантеон болгарських Богів. Ветеран польського руху "Задруга" Сташко Потребовський розказав про історію відродження Родзімой Вяри в Польщі. Представник слов'янського руху Білорусі Володимир Сацевич неодноразово закликав до утвердження здорового способу життя, а його молодий співвітчизник із Берестейщини Медведко влаштував на святі Перуна богатирські змагання.

Досить цікавими були і курсові роботи українських слухачів УДАР: львівської жриці Ярини про культ Богині-матері, а також доповідь молодого рідновіра з Києва Правомира на тему: "Логіка як інструмент пошуку Істини".

Усі слов'янські мови були рівноправними на цьому міжнародному язичницькому соборі. Українська мова була зрозумілою для наших гостей, доступною для читання і розуміння рідновірських видань, включаючи журнал "Сварог". А болгарська і польська мови виявилася зрозумілими для українців більше, ніж вони сподівалися. Тепер очевидно, що слов'янам зовсім не обов'язково спілкуватися між собою англійською!

"Академія під Дубом", так з любов'ю студенти назвали наш табір, мала свою виїзну Бібліотеку, розміщену в окремому наметі. Бібліотекар Вогнелюба зі Львова, ретельно записувала всіх читачів, бажаючих пізнати книжкову мудрість. А Волхвиня Зореслава і жерці Свантібор, Миролюб та Ратибор спонукали молодь читати, крім друкованих видань, книгу самої Природи. І хоча рідновіри засиджувалися біля вечірнього багаття далеко за північ, ранкова молитва до Сонця-Дажбога стала традиційною для студентів нашої академії.

Під час Школи були проведені обряди Очищення (відхрищення), освячення оберегів, які здійснила Волхвиня Зореслава разом з іншими жерцями.

Завершилося навчання величним Святом Перуна 20 липня, на який з'їхалися рідновіри з Київщини та інших міст України. До нас також виявив цікавість Новий канал Українського телебачення, що знімав свято. Тележурналістка Ганна Гомонай і оператор Валентин брали "інтерв'ю" (по-язичницькому – ізвіди) у гостей і організаторів.

Славлення Бога Воїнства і Перемог було почуте самим Перуном. Він відгукнувся небесними громами і блискавками. Однак хмара обійшла півострів, не зачепивши язичників зливою, щоб не порушити гармонійне спілкування людей і Богів. Святкові обряди, як і прийнято, завершилися урочистою Братчиною, де промовлялися славлення Рідних Богів, здравиці в честь організаторів Віча і Літньої Школи. Висловлювалися надії на відродження і процвітання України, інших слов'янських країн, гості з яких щиро подякували нам за привітний прийом.

Вранці 21 липня відбулося урочисте закриття Школи. Верховна Волхвиня України прославила Рідних Богів і подякувала кожному з учасників цього пам'ятного з'їзду: гостям – за приїзд і змістовні повідомлення, організаторам і помічникам – за невтомну працю. Під спів Слави Великої прапори були опущені. Рідновіри попрощалися і обмінялися адресами. Їм так не хотілося залишати гостинний Перунів острів.

Щирі дружні відносини рідновірів близьких країн засвідчили, що, незважаючи на всілякі труднощі і перешкоди, внутрішні недоліки і упередженість, ми все ж здатні жити в мирі і злагоді, утверджуючи ідеї Відродження нашої древньої мудрості.

Во славу Рідних Богів і Предків!

Правомир

СВЯТО АРІЙСЬКОГО ЄДНАННЯ

Шегор Расате
жрець Болгарської Рідної Віри

Напередодні свята Перуна на Перуновому острові під Києвом відбулося Родове Слов'янське Віче. Уперше в житті я взяв участь у події такого роду. Під величними дубами на березі Дніпра зібралися представники язичницького руху України і ще чотирьох слов'янських країн. З перших хвилин у мене склалися найкращі враження від рідновірів – це люди великодушні і щиросердні, сповнені життєвої сили і волі до утвердження витокових цінностей своїх Предків. У дружніх бесідах і особистих розмовах рідновіри ділилися пошуками глибоких історичних коренів своїх народів, досвідом у відродженні Рідної Віри і стурбованістю дією руйнівних сил наступаючої глобальної плутократії.

Особливе моє здивування викликали молоді українські рідновіри – морально чисті і зрілі юнаки і дівчата, що так рано усвідомили історичне значення свого життя. Вони щиро відкрили мені свою повагу до традиції Предків. На моє запитання, як вони прилучилися до Рідної Віри, сестри зі Львова Оріяна і Вогнелюба відповіли, що самі прийняли це рішення, коли прочитали журнал "Сварог". Серед своїх однолітків, задурених профанним способом життя насаджуваної американської субкультури, ці молоді язичники представляють таке дорогоцінне багатство нації! Саме в них я бачу майбутнє братерського українського народу і взагалі Великої Арійської Раси. І ще вони такі дружелюбні і діяльні, з чистою соратницькою совістю – як найкращий приклад для всіх патріотів.

Найбільшу заслугу в зміцненні цієї дружини має наша Волхвиня Зореслава, керівник Громади Українських Язичників і Об'єднання Рідновірів України. Вона дивовижна жінка – як чарівниця з казки, послана Богами, щоб збудити полум'я Рідної Віри в серцях людей і поєднати їх у дружній спільноті. Таку владу над серцями людей Зореслава здобула силою своєї широкої душі, самовіддано віддаючи себе і свої знання на користь Громади. З почуттям смутку Зореслава відкрила нам, що все не так легко, як нам здається, що чимало людей залишилися невдячними, використовуючи її знання в своїх корисливих інтересах. Проте найвірніші соратники залишилися як згуртована і діяльна Громада – це справжня перемога над бездуховністю і неуцтвом. Ти перемогла, Зореславо! Бажаємо тобі ще багато здоров'я, життєздатності і перемог нашого арійського відродження!

Неповторне спілкування на Вічі внесли і представники інших слов'янських країн: мудрий Володимир, голова слов'янського руху Білорусі і його молодий соратник Медведко; головний редактор російського праворадикального расового журналу "Атеней" Буян, заглиблений у пізнання слов'янської старовини; солодкомовний пан Сташко з Польщі, прихильник арійського відродження. Відповідно до тем підготовлених доповідей серед рідновірів відбулися жваві дискусії з питань про жрецтво, кастову етнократію, походження слов'ян і національну ідентичність українців.

Родове Слов'янське Віче закінчилося довгожданим святом Перуна. У чудових народних вбраннях, у вінках з дубового листя на головах, в урочистому піднесенні всі рідновіри промовляли молитву до могутнього Перуна. При виконанні всіх обрядів на честь Бога Громовника Перунів острів сповнювався гучними окликами: "Слава Перуну!" У титанічній містерії ми чоловіки прийняли присвячення воїнів Перуна, переходячи через Перунові ворота і виконуючи бойовий танок біля священного Дуба Перуна. Далі слідувало виконання українських народних танців і древніх слов'янських ігор. На закінчення свята всі випили заздравну чару. Один за одним рідновіри промовляли побажання воїнам Перуна, на благо Україні, Слов'янству і Великій Арійській Расі. На знак подяки сам Бог Перун привітав нас своїм могутнім громовим голосом.

Обряди в честь Перуна не тільки залишили хвилюючий спомин, але й принесли мені правдиве відчуття чуда. Коли я повернувся до Болгарії з освяченим дубовим вінком і з мішечком чудодійних трав, я сам відчув себе міцнішим, зрілішим і боєздатнішим, ніж був раніше. Я увібрав у себе частинку сили Бога Громовника.

Моя участь у Родовому Слов'янському Вічі принесла не тільки сердечні приятельські почуття слов'янських рідновірів, але також і любов до України, в якій я побував уперше. Я давно розумів, що ми болгари і українці є кровними братами. Тепер я це відчув: схожі обличчя, подібність духовна, близька історична доля. Після перебігу світових подій, після краху більшовизму в Болгарії і в Україні піднялися нові сили руху національного відродження. Не дивлячись на те, що українські народознавці притримуються розуміння слов'янського походження свого народу, а ми болгари шукаємо підстав у своїх неслов'янських предків, що заклали основи болгарської держави, але в підсумку всі своїми шляхами приходимо до пізнання наших спільних Предків: етноси передшумерської, Понтійської цивілізації,пелазги, кіммерійці, фракійці, скіфи – визначені як протослов'яни. Ось в цьому ми знайшли мудрість розуміння нашого загального родового коріння. А наша болгаро-українська дружба вкрай необхідна в доленосному історичному сьогоденні, коли наші спільні вороги розробляють одні й ті самі схеми для знищення наших народів. До цього висновку ми прийшли, обговорюючи національні проблеми Болгарії і України. Я завжди повторював, що наш порятунок не в Заході, а в своїх власних руках. Як спадкоємці найдавніших світових цивілізацій, ми повинні відстоювати свої права на творення власної історії.

Перебування серед українських язичників спонукало мене замислитись над відношенням болгар до Слов'янства. Через жахливі збочення болгарської історії під час більшовизму, а також і під час нинішньої євро-атлантичної окупації Болгарії, інтерес до Слов'янського світу в нас помітно знизився. Але все-таки певна частина наших болгарських предків були слов'янами, а за мовною належністю нас болгар визначають як слов'янський народ. Тому нам треба спитати себе: що взагалі ми болгари знаємо про слов'ян: хіба у них такий профанний вигляд, в якому їх представляє офіційна академічна наука? Чи маємо взагалі уявлення про містичну глибину слов'янської язичницької релігії, співмірну з ведійською? Яке космічне послання втілене в кумирі чотириликого Свентовита – сторожа Прави, Яви і Нави, зверненого до чотирьох сторін Світу? Одна життєстверджуюча філософія, що проникла в містерії Коляди, у вінчальну магію Ладиної обручки і в пристрасний танець Пеперуди – всі свята є в спадщині болгарських слов'ян. У сердечній спільноті слов'янських рідновірів я побачив, що Слов'янства не можна зрозуміти з книг, а лише серцем. Як стверджує великий болгарський ідеолог Найден Шейтанов, ми болгари родичаємося з Північчю, а зі Слов'янством – наші двері до найбільш расово і морально збережених арійських народів.

Хай навіки пребуде спільність слов'янських рідновірів! Слава нашим арійським родам! Слава Богам!

НОВИНИ З УСЬОГО БІЛОГО СВІТУ:

LINUX ПРОТИ МОНОПОЛІЇ MICROSOFT-А

З 10 по 13 липня в німецькому місті Карлсруе відбулася найбільша в Європі виставка-конференція LinuxTag 2003. Для всіх, хто захоплюється комп'ютерною технікою і програмуванням, назва говорить саме за себе. Симпозіум присвячений проблемам розвитку, впровадження і поширення багатофункціональної операційної системи Linux, альтернативної Microsoft. Нещодавно муніципальні служби Мюнхена і Дортмунда ухвалили рішення про переведення своїх баз даних на Linux, тим самим відмовившись від дорогих послуг, всюдисущого Microsoft'а. Те, що трапилося в Мюнхені, одному з найбільших міст Німеччини, можна вважати справжньою сенсацією. "Всемогутній" Microsoft завоював у всьому світі практично монопольне право на продаж програмного забезпечення. Здавалося б, невже дійсно можна всерйоз говорити про можливість створення альтернативи імперії Білла Гейтса? Виявляється можна. Додаткова інформація на: www.masterint-21 webzone.ru

ШКОЛА – НЕ ЦЕРКВА

Це іноді розуміють навіть в Америці. Представник відділу освіти Діана Таларіко заявила, що від шкільних установ вимагається виконання закону про відокремлення церкви від школи. Не звертаючи уваги на неодноразові попередження батьків, учителька мистецтва Лінда Галлучи з американського м. Кантон (штат Огайо), читала на уроках біблію, ставила відеокасети про життя Ісуса, розвішувала плакати з біблійними цитатами, за що отримала справедливе покарання. Вона звільнена з роботи за порушення закону: нав'язування дітям своїх релігійних поглядів.

СВЯЩЕННА РАДА ОРУ

25–26 серпня 2003 р. у Києві відбулося чергове засідання Священної Ради ОРУ. Волхви та Жерці Рідної Віри розглянули такі питання:

1. Звіт Голови Священної Ради ОРУ.
2. Затвердження Внутрішніх Правил ОРУ.
3. Затвердження складу Священної Ради ОРУ.
4. Планування майбутньої діяльності громад ОРУ.

Голова Священної Ради ОРУ Волхвиня Зореслава розповіла про історію створення ОРУ та громад, які нині належать до ОРУ. Перші публікації про ОРУ вміщені в СВАРОЗІ № 2 за 1995. Відмічено також, що нині настає "епоха підміни цінностей", і нам треба виробляти новітні засоби та інформаційні технології для поширення Рідної Віри в Україні. Підведені підсумки Літньої Школи Рідної Віри та вказано на недоліки в організації навчання жерців. Були також обговорені проблеми внутріконфесійної етики, затверджені Внутрішні Правила ОРУ, якими за Статутом ОРУ, має керуватися кожен Волхв,Жрець Рідної Віри.

До складу Священної Ради ОРУ увійшли 8 священиків: Голова ОРУ – Верховна Волхвиня України Зореслава. І заступник Голови ОРУ – Проповідник Світояр. ІІ заступник Голови ОРУ – Жрець Сіверський Миролюб. Жриця Галицька Ярина, Жриця Полтавська Ведана, Жрець Буковинський Ратибор, Жрець Слобожанщини Свантібор, Жриця Запорізька Віста.

Серед пропозицій щодо планування подальшої діяльності ОРУ було заслухано і вирішено:

1. Урочистості з нагоди 10-річниці Київської Громади Українських Язичників "Православ'я" провести в межах 12 днів після Різдва Божича-Коляди, зокрема в рамках святкувань провести Вечір для широкого загалу, навчання для жерців та чергові збори Священної Ради.
2. До наступних зборів виготовити посвідчення для жерців ОРУ та письмові Благословення.
3. До Різдва зробити поновлення на сайті www.svaroh.alfacom.net
4. Випустити СВАРОГ № 15.
5. Підготовка до святкування 70-річчя Відродження Рідної Віри в Україні (з часу, вказаного Великим Волхвом Володимиром Шаяном 1934 р.).
6. Використовувати всілякі можливості і засоби для ширшого інформування українців про Рідну Віру.
7. Місцевим громадам Рідної Віри продовжувати роботу щодо офіційної реєстрації своїх громад.

КОНГРЕС WCER

У Вільнюсі відбувся 6-й Всесвітній конгрес етнічних релігій (WCER), який проходив з 7 по 9 серпня 2003 р. У ньому взяли участь представники язичницьких громад 14 країн Європи і Північної Америки, а саме: Австрії, Білорусії, Великобританії, Греції, Данії, Іспанії, Канади, Латвії, Литви, Польщі, Росії, США, Франції, Швеції. Фактично це країни, що розмовляють індоєвропейськими мовами, хоча в статуті Конгресу заявлено, що він об'єднує етнічні релігії всіх народів, незалежно від походження і місця на карті. Він наради литовський язичницький лідер Йонас Трінкунас, жрець місцевої релігійної організації Ромува. Протягом трьох днів гості обмінювалися досвідом, виступаючи з доповідями і повідомленнями. На конгресі серед іншої літератури поширювався журнал Конгресу THE OAKS № 4, який видає англійською мовою американець литовського походження Мартінас Гінріч-Шетті. Члени грецької делегації запропонували, щоб наступний конгрес був проведений в Афінах, у травні 2004 р.

Язичницький рух рідновірів має стати альтернативою деградуючим інтернаціональним псевдорелігіям.

* * *

КОГО ШОКУЄ ПЕРЕМОГА СПРАВЕДЛИВОСТІ?

Агентство "Ассошиейтед Прес" роздмухало скандал про вирок Печерського районного суду м. Києва. Справа в тому, що президент МАУП Георгій Щокін нагородив лідера Ку-Клукс-Клану Девіда Дюка, під час його перебування в Україні, почесним докторським ступенем свого ВУЗу, а в газеті "Персонал", яку він видає, була надрукована стаття знаменитого ку-клукс-клановця.

Журнал "Кореспондент", що належить американському видавцеві Джеду Сандену, звинуватив Г.Щокіна в "антисемітизмі". Печерський суд підійшов до справи без американських забобонів: суворо, але згідно із законом журналові "Кореспондент" присудили штраф у розмірі 25 тисяч доларів за наклеп, який він має сплатити президенту МАУП як компенсацію за образу. В американського ж агентства ця перемога справедливості викликала шок.

ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНИК СВЯТОСЛАВУ ХОРОБРОМУ

Наш часопис "Сварог" (№ 10, 1999) у матеріалі "Яким бути пам'ятнику Святославові?" піднімав питання про необхідність увічнення пам'яті славетного князя.

20 липня на День Перуна 2001 р. до 10-річчя з дня Незалежності України Об'єднання Рідновірів України заснувало нагороду срібний Орден Святослава Хороброго для нагородження активних діячів Відродження Рідної Віри. Це була перша ініціатива, яка випередила і Президентський Указ 2002 р. про встановлення пам'ятника славному князю-рідновіру, і добру справу Нацбанку України, який у жовтні 2002 р. увів в обіг срібну монету "Святослав" (див. публікації "Сварог" № 13–14, с. 3, 7).

Нещодавно ці починання були продовжені. Здійснилась мрія Рідновірів України – у Києві відкрито пам'ятник Великому Руському князю-полководцю, переможцю Хазарії і невтомному борцю з юдо-християнством, Святославу Хороброму. Ініціаторами цієї поважної справи стала Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), яка вважає князя Святослава своїм ідеологічним символом.

Авторами монумента стали молоді скульптори Олесь Сидорук і Борис Крилов, які зобразили князя "після ратного звершення, коли він після звитяги опустив свій меч і в роздумах про долю свого народу застиг на віки". На гранітному постаменті два динамічні бронзові образи кінного русича з переможно піднятим списом, та переможеного хозарина, падаючого з коня . Напис на пам'ятнику: "*Святославу Хороброму, переможцю Хазарії, від вдячних нащадків*" (див. фото внизу).

Звернення до пам'яті Святослава для МАУП не випадкове – цей навчальний заклад покликаний виховувати майбутніх державних діячів, для яких приклад князя-державника є священним. Однією з проблем, якими займається МАУП є вивчення витоків української культури і державності. Саме за князя Святослава Русь мала найширші кордони за всю її історію. Наступні, вже охрищені князі, тільки втрачали свої землі. Саме в язичницькі часи Русь була великою і могутньою державою, знаною у всьому світі. Цього не зміг не визнати і християнський книжник Іларіон, написавши про воїнство Руське: "мужністю і хоробрістю прославилися в багатьох країнах, а перемоги їхні і силу згадують доніні і славлять. Не в убогій бо й невідомій землі владарювали, а в Руській, яку знають і до якої прислухаються по всіх Чотирьох Кінцях Землі".

Відродження слави Предків – справа, що заслуговує великої похвали з точки зору Звичаю Рідної Віри. Загинув славетний князь-воїн 8 березня 972 р. на о. Хортиця.

Хай воскресне в Україні героїчний дух мужнього лицаря-Переможця!

Напис на постаменті пам'ятника

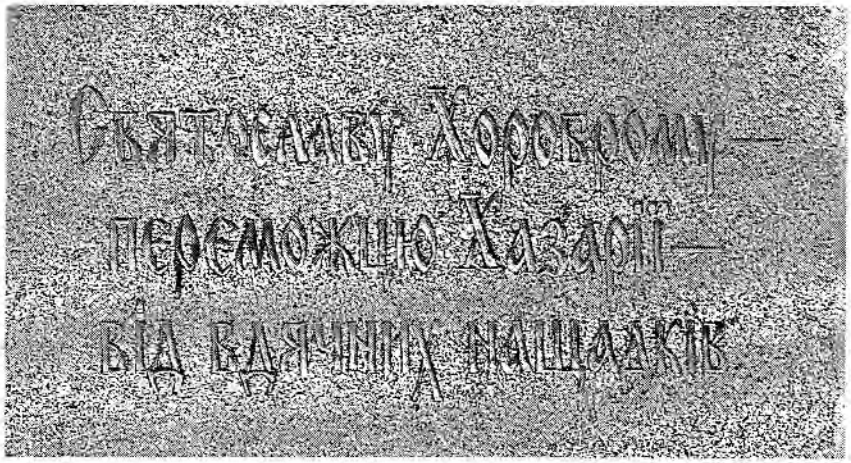

БІЛА ПОЛЬЩА

У Польщі чомусь вважається, що неофашисти не становлять солідної політичної сили, тому що їх кількість незначна. Насправді це не так. Тисячі польських підлітків проводять канікули в літніх патріотичних таборах. 70% цих таборів організовується безкоштовно, а це притягає підлітків з бідних сімей. У таборі в Люблінському воєводстві, наприклад, дітей вчать, як розпізнати жида, анархіста або пацифіста по одягу, а також, чому чорні загрожують білій расі. Табори організовуються за армійськими правилами: о шостій ранку підйом і розминка – біг на три кілометри. Після сніданку – лекції, які часто читають гості з Німеччини. Лекції супроводжуються демонстрацією фільмів і слайдів, у тому числі зі сценами повішання чорношкірих Ку-Клукс-Кланом. Проводяться практичні заняття з виготовлення петард. Після обіду – стрільбища в лісі з гвинтівок, а також кидання ножів і сокир. Ще декілька тисяч хлопців візьмуть участь у рок-концертах і націоналістичних пікетах скінхедів. Не всі завербовані під час літньої націоналістичної акції молоді люди будуть виглядати як Рицарі Білої раси. Досить того, що вони підготовлені до участі в спецопераціях, використовують таємні способи спілкування між собою, коди і символи.

ВАТИКАН – ЯЗИЧНИЦЬКЕ КАПИЩЕ

Церковна держава Ватикан існує з VIII ст. Вона стоїть на місці знищеного християнськими дикунами язичницького храму. Цю назву "святі папи" запозичили від гори Монте-Ватікано, що розташована у західній частині Риму. Як записано в стародавніх етруських пам'ятках, у 295 році до н.ч. на цьому місці ріс старезний священний дуб, присвячений Богові Ватіканусу – опікуну віщих волхвів, які тут пророкували майбутнє. "Монте Ватіканум" перекладається як "Гора Віщунів".

УВАГА – КОНКУРС!

Чиновники від освіти не можуть уявити школу без християнського виховання. Щойно відкритий всеросійський конкурс на написання підручника для шкільного факультативного курсу "Релігія в Росії", оголошений Міністерством освіти РФ. Впровадження такого курсу пов'язане "із зростанням інтересу суспільства до релігії, а також відповідно до цілей гуманітарної освіти". Атеїсти, язичники, представники ведичних общин можуть скористатися такою нагодою, щоб розкрити дітям істинну суть програми завоювання світу з допомогою юдохристиянства. Однак не відомо, хто буде читати в школі подібний курс. Адже, не довго думаючи, підприємливі невігласи від освіти, запросять християнських попів.

ПОРНОФІЛЬМ У ХРАМІ

Інтер'єр храму святого Вінченцо в італійському містечку Джойя Веккья був використаний як знімальний майданчик для порнофільму. Кіногрупа попросила дозволу на роботу в церкві і отримала згоду. Згідно канонічних правил, храм тепер вважається осквернений, і нині ватиканські юристи вирішують, чи повинні бути визнані недійсними і повторені всі обряди, що здійснювалися в ньому з моменту початку зйомок. Увесь відзнятий матеріал конфіскований карабінерами.

НЕГРИТЯНКА-РАБИН

Телекомпанія CBS передала репортаж про першу чорношкіру жінку, що стала рабином. Йдеться про Алісе Стентон, яка протягом кількох років співала в синагозі міста Денвер (США). Під час святкування єврейського нового року (Роша-Шана) пані Стентон з'явилася в синагозі Форкса в новій ролі – відтепер вона вела службу як рабин. Покищо негритянку, яка стала рабином, слухають близько ста чоловік.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ З ПРИВОДУ ЗАГРОЗЛИВИХ ТЕНДЕНЦІЙ "РОКУ УКРАЇНИ В РОСІЇ" ТА "РОКУ РОСІЇ В УКРАЇНІ"

Президенту України
Кучмі Л. Д.
Голові Верховної Ради України
Литвину В. М.
Прем'єр-міністру України
Януковичу В. Ф.

Ми глибоко стурбовані політичним та мовно-культурним підтекстом неорадянських пропагандистських проектів типу "Рік України в Росії" та "Рік Росії в Україні", які цілком відповідають стратегії правлячих кіл Російської Федерації.

Під час малоросійських хороводів та фестивалю вареників "Року України в Росії" до Верховної Ради України було подано законопроект "Про застосування російської мови в Україні", згідно з яким функціонування української мови не може бути підставою для дискримінації та обмежень щодо вільного використання російської мови в усіх сферах суспільного життя". Натомість проект проголошує статус російської мови "як робочої мови органів влади, місцевого самоврядування, організацій, підприємств, незалежно від форм власності" та ґарантує її застосування в діловодстві, судочинстві, освіті, культурі, науці, ЗМІ тощо. За порушення таких норм передбачено дисциплінарну або кримінальну відповідальність. Українській мові як "єдиній державній" відводять суто декоративну роль – її використання залишається обов'язковим тільки для прийняття актів вищих органів державної влади та управління.

Уже сьогодні мовна ситуація в Україні є кричущим свідченням нерівноправності саме української, а не російської мови: інформаційний простір, книговидання, кіно- і телеринок є сферою домінування мови "старшого брата". Так, на одну українську книгу у нас припадає 56 російськомовних. Рідна для 67 % громадян мова втрачає свої позиції під тиском нового зросійщення. Захищає державну мову від остаточного витіснення історично та економічно привілейованішою російською та утримує баланс фактичної двомовності лише чинний Закон "Про мови УРСР" та роз'яснення Конституційного суду України щодо статусу української мови як "обов'язкового засобу спілкування в публічних сферах суспільного життя".

Під тиском російських колег керівництво нашої держави готове знівелювати й досягнення української історичної науки: торік віце-прем'єри двох "братніх" країн у Москві ініціювали робочу групу для ревізії підручників з історії, створенихи після розпаду СРСР. У відповідь було оприлюднено відкритого листа, що осуджував політичний перегляд історії України; переписування підручників та плани щодо державного відзначення 350-ї річниці так званої Переяславської ради. Його підписали передовсім сотні провідних істориків, діячів культури, освіти з усіх регіонів України, зокрема Ю. Андрухович, С. Білокінь, В. Брюховецький, Я. Дашкевич, І. Калинець, а також ряд відомих політиків – Л. Кравчук, А. Матвієнко, І. Плющ, Б. Тарасюк, В. Ющенко та ін. Проте, попри всі протести, з початком нинішнього року "Росії в Україні" таки розгортається широкомасштабна підготовка до державного відзначення в 2004 році 350-ліття Переяславської ради, яка стала відправним моментом поневолення України Росією. Водночас досі на державному рівні ігноруються героїчні дати історії України. Показовим є сам факт офіційного відкриття Року Росії в Україні 27 січня. Як відомо, того дня 85 років тому київські студенти й гімназисти вирушили під Крути, щоб зупинити агресію "північних братів" і там героїчно загинути.

Цього разу подання "Про внесення змін до статті 38 Конституції України" щодо надання російській мові статусу офіційної вже підписали понад 150 депутатів – переважно представників "більшості".

Дії керівництва держави спрямовані на обмеження мовних прав титульної української нації, дедалі більше суперечать букві й духу Конституції України, Акту Проголошення Незалежності України, ба навіть радянським "Закону про мови в УРСР" і "Державній програмі розвитку української мови та інших національних мов в УРСР на період до 2000 року".

Таким чином, розпочато процес зміни конституційного ладу, до складових якого Конституційний Суд відносить нинішній статус української мови. Це загрожує подальшою втратою культурної самобутності та політичної незалежності українського народу.

На відміну від росіян, які проживають в Україні, українці не мають можливості реалізувати власні національні, мовні, культурні та інші права поза Українською державою і тому будуть змушені твердо їх відстоювати.

Ми вважаємо, що будь-який перегляд мовного законодавства щодо юридичного закріплення позицій російської мови є неприйнятним і матиме згубні для українського суспільства наслідки.

О. РОМАНІВ, член-кор. НАН України,
Я. ДАШКЕВИЧ, проф., д-р іст. наук,
Під зверненням також підписалися ще 45 відомих науковців.

"Українське слово", 3 – 9 квітня 2003 р.

У МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ Я ВІРЮ БІЛЬШЕ, НІЖ У МАЙБУТНЄ РОСІЇ

Московський політолог, директор Центру стратегічних досліджень РФ, висловлює досить нестандартні думки, як щодо внутрішньополітичних подій, так і зовнішньої політики Росії. На думку А.Піонтковського, у випадку реалізації найбільш негативного для Росії проекту (під яким він розуміє ідею євразійства) частина російських територій буде змушена приєднатися до України.

Олеся Яхно, "Главред": *Який, на ваш погляд, найгірший варіант для зовнішньої політики Росії?*

Андрій Піонтковський: Найтрагічніший сценарій розвитку російської історії має безпосереднє відношення до України. Не хочу, щоб цей сценарій здійснився, але хочу підкреслити, яку роль він може зіграти в долі України.

Якщо ми станемо на шлях відмови від співробітництва з Заходом і візьмемо курс на євразійський союз із Китаєм, то років через 15 Далекий Схід і Сибір стануть територією Китаю. Ясно, що весь басейн Волги й Уралу, населений мусульманами, разом з Північним Кавказом проголосить незалежність. Карелію візьмуть фіни. Калінінградська область відпаде. Російські землі, що залишилися, попросяться в Україну. Вона стане процвітаючою європейською державою. Ось це і буде найгірший варіант для Росії.

О. Я.: *Чому ви не вірите в успіх євразійського проекту? Можливо, тільки він передбачає створення Росії як сильної і впливової держави?*

А. П.: А що таке євразійський проект? Почитайте Дугіна. Ідея євразійства – це вічна боротьба суші і моря. Китай – найперспективніша держава Євразії. Яким ще партнером Китаю можна стати? Тільки молодшим. Євразійці так ненавидять Америку, що вони готові стати молодшим партнером.

Вважаю, що євразійство – це шлях назад до імперії Чингісхана, назад до Монголії. Але, до речі, це відповідає їхнім політико-філософським переконанням. Прихильники євразійства взагалі не говорять, що було якесь татаро-монгольське ярмо. Вони впевнені, що була велика імперія, слов'яно-тюркська єдність.

Так що нехай Україна скоріше йде в Європу. Щоб у випадку трагічного для Росії євразійського варіанту (я сподіваюся, він не здійсниться), решта Росії мала рятівну можливість вступити у Київську Русь.

Повний текст інтерв'ю на сайті: www.glavred.info

СУСІДНЯ РОСІЯ: "ЧОРНОМУ БУДИНКУ" 10 РОКІВ

Пройшло 10 років від дня кривавих подій жовтня 1993 р. у Москві – розстрілу законно обраного Верховного Совєта в Білому домі. У засобах масової інформації так і не прозвучало правдивої інформації про цю подію. Хто організував цю криваву драму – не викликає сумніву. Вона була потрібна команді Єльцина і його господарям.

Організаторами пастки для національно-патріотичних людей були чеченець Хасбулатов та юдей Руцкой. 17 вересня в Москву як "громадяни Росії" прибула група снайперів "сіоністського Бейтара", а 5–6 жовтня вони виїхали назад з ізраїльськими паспортами (забронюваними МБ РФ) поїздами через Варшаву, Берлін і Бухарест. Усього, за достовірниими джерелами, в подіях 3–4 жовтня брало участь близько 150 спецназівців з Ізраїлю.

Крім ізраїльтян, у штурмі і "очищенні" будинку Совєтів брало участь близько 1000 російських бейтарівців, значна частина яких була надана хасидами і Гайдаром. Тільки живої сили навколо будинку Совєтів було близько 15 тис. чол., а також БТРи і інша техніка. У захисників будинку Совєтів було кілька десятків автоматів АКС–74У. Сотні беззбройних людей на барикадах, ополченці, козаки, офіцери були розстріляні кулеметами з БТРів, з автоматів, зі снайперських гвинтівок емведешників, спецназівців і бейтаровців.

Мети було досягнуто, російська кров пролилась, а злочинна влада зміцнила свої позиції.

ІСУС БУВ ГРУЗИНОМ, ТАКОЖ

Деякі українські письменники-фантасти стверджують, що Ісус був гуцульським легінем з Карпат, бо діва Марія, мовляв, була українкою. А нещодавно депутат грузинського парламенту Герман Пацация поділився зі світом сенсаційним відкриттям і заявив журналістам про те, що "син божий" був грузином. З його слів, пресвятая діва Марія була родом з Каппадокії, отже, грузинкою. Як стверджує Пацация, світове жидівство вже протягом двох тисячоліть ретельно приховує грузинське походження Христоса, однак настав час розкрити очі громадськості.

НОВА ХАЗАРІЯ?

У Ставропілля з Ізраїлю прибуло п'ятсот євреїв і взяли в оренду землі місцевих козаків на 50 років. Якщо це звичайні переселенці, то чому вони згрупувалися, виїхавши з Ізраїлю в Росію у такій масовій кількості? Прибули вони сюди понад рік тому. Якщо це не будівництво Нового Ізраїлю, то чому переселенці відособлюються, називаючи до того ж своє нове місце проживання "Новою Хазарією"? Отриману територію юдеї обгородили високою огорожею. Підходи контролюються з усіх боків відеокамерами, немов у якійсь "зоні". У правовому значенні це ще не автономія, у всіх інших – так. Принаймні, пройти на територію "автономії" можна тільки за спецперепусткою. Охороняють територію колишні співробітники ізраїльських спецслужб. Якщо Ізраїль дав добро на виїзд у Росію відразу 500 своїх громадян і послав їх під охороною агентів Моссаду, значить повинна бути надмета їх організованого переселення в Росію в такій масовій кількості. Що це за супермісія?

У цій рубриці використані матеріали: "Релігійної панорами", Російського агентства аналітики і зв'язку (РАСА), Народного оглядача та Інтернет-сайтів: rodoved.org svaroh.alfacom.net

ЦЕРКВА ДЛЯ ГОМОСЕКСУАЛІСТІВ

У Нижньому Новгороді розібрали каплицю, в якій у вересні відбулося вінчання двох гомосексуалістів. Прес-секретар Ніжегородської єпархії священик Ігор Пчелінцев роз'яснив, що розбирання каплиці пов'язане не з осквернênням її збоченцями, як це може здатися кожній нормальній людині, а лише з будівництвом нового храму. На думку служителя християнського культу, така церква необхідна, бо в скорому часі планується збільшення потоку подібної пастви. Отже, на площі Радянській у Радянському районі Нижнього Новгорода до 2005 року буде збудована церква для конфесії гомосексуальної орієнтації.

МУХАМЕД ВОСКРЕСЕ!

А Кремль ніяк не може визначитися зі своєю релігійною орієнтацією. Ще зовсім недавно президент РФ міркував про православ'я як пануючу в Росії конфесію, а тепер Володимир Путін заявив про бажання РФ вступити у члени Організації Ісламська Конференція /ОІК/, на першому етапі, можливо, в якості спостерігача. У рамках офіційного візиту в Малайзію президент РФ зустрівся з віце-прем'єром країни Абдуллою Бадаві. Путін попросив Бадаві як наступника Махатхіра і майбутнього лідера Малайзії, який в жовтні цього року стане головою ОІК, підтримати його наміри. Він заявив, що число російських жителів мусульманського віросповідання перевищує 20 млн. чоловік. Це набагато більше, ніж у багатьох мусульманських країнах, що входять у цю найбільшу мусульманську міжнародну організацію. Якщо справа так піде і далі, то, з урахуванням зростання народонаселення мусульман, іслам стане в Росії пануючою релігією.

BLOOD AND HONOUR – КРОВ І ЧЕСТЬ

Український варіант

Відділення Кров і Честь постало в Україні неофіційно у році 1998, а 2001 року отримало офіційний статус. Ми є складовою частиною міжнародної організації, заснованої у Британії Яном Стюартом. Мета діяльності досить прозора – порятунок, а місцями вже й відродження Білої Раси, адже ні для кого не є секретом, що ми вимираємо із катастрофічною швидкістю. Для досягнення цієї мети ми використовуємо усі можливі засоби від пропаганди у різних формах, до політичних акцій, і з жахом можемо зауважити, що усе більше Білих людей потребують агітації ЗА СВОЄ ІСНУВАННЯ! Йдеться тут здебільшого не про дебілізовану молодь, зварйовану на наркотиках, негритянських розвагах та порнофільмах – то є сміття посеред молоді, – йдеться о тих, хто у назві "skinhead" вбачає тільки красиві бути й гігієнічну зачіску. Найбільша небезпека саме в них, бо ворог внутрішній є багато небезпечніший за ворога зовнішнього. Наші дії спрямовані проти подібного явища. Ми не визнаємо аполітичності й космополітизму, бо свого часу skinhead-рух виник як політичний і залишається таким. Тим, хто не розуміє цього, просто нема місця у ньому! Рухові не потрібні люди, які бояться та ігнорують політичні акції, не мають Національної свідомості й заради келиха пива готові здати усе й уся "братнім Білим народам", а нашу організацію вважають за рокерський клуб.

Політична акція – це можливість неприховано висловлювати свої погляди на життя й відстоювати їх будь-якою ціною.

Національна свідомість – це елементарне розуміння свого місця на Землі. Людина, негуюча власну Національність, обертається на свійську тварину, котру ніхто не сприймає серйозно.

Пропаганда у будь-якому її прояві втрачає сенс, якщо відривається від свого витоку: ані друковані видання, ані WP музика, ані різноманітні зовнішні ознаки (значки, вшинки, нашивки і таке інше) не є потрібними нікому, якщо незрозуміла мета їхньої появи.

Саме тому Кров і Честь не є пивварнею, друкарнею, або рок-клубом – а є органічним поєднанням політичної Національної Ідеї із засобами її досягнення. Нам потрібна Україна. Без зайвих епітетів та пафосу – просто Україна. Для недосвідчених пояснимо, що слово "Україна" зумовляє державу, де панує Українська влада, де править Український закон, де Українці не є гостями та нацменшиною, а провідною Нацією, що обирає ту владу й створює той закон. Україна – це не та торгівельна база для реалізації "бросового товару" великих держав, яку пропонують нам визнати зараз. Україна – це самодостатній організм, здатний не просто існувати, але процвітати. І маємо усе, аби було так: незліченні природні скарби (корисні копалини, чорнозем, повноводні ріки й моря), загартований менталітет, що в усі віки опирався різноманітним чужоземцям та їхнім модам і звичаям та виживав і зберігав свою ментальність під будь-якими тортурами й мордерствами велику й вперту працьовитість Українського Народу, яка допоможе подолати усі перешкоди...

Сучасний політичний клімакс та жебрацтво є наслідками правління антиукраїнського уряду, котрий робить усе можливе, аби збанкрутувати Україну й потім віддати її на відкуп за свої гріхи міжнародному жидівському капіталові. Протистояти подібній політиці можуть лише люди Національно свідомі, бо друзів Україна не має. Усі наші сусіди, хіба що крім Словаччини, є нашими ворогами у геополітичному та політичному плані: постійні територіальні претензії до розкраяної та розпорошеної Русі Київської існують не тільки на політичному, але й на побутовому рівні, й тільки почуття Національної гідності порятує Україну від остаточного розбазарювання поміж інших народів. Але не варто нас розуміти, як тих, що сіють міжнаціональні конфлікти – кожним своїм кроком ми доводимо, що маємо бажання відстоювати нашу Расу пліч-о-пліч з іншими Білими народами. Але саме пліч-о-пліч, а не у якості молодших братів чи Нації другого ґатунку – і то є мудрість бійця бути достойним своєї боротьби. Бо навіщо та боротьба, якщо допустити, що один Білий Нарід є більш вартісним, ніж інший? Заради спільної мети кожна Біла людина мусить затямити собі, що різниця у ході історії або будь-які події історичні давно вже згинули перед обличчям великої трагедії зникання Білої Раси. Тільки гордими серед гордих, тільки свідомими, серед свідомих ми зможемо звитяжити й повернути цивілізацію у нормальне русло.

Олександра Радченко

ДЕМОГРАФІЧНА КАТАСТРОФА

Голова Держкомміграції Геннадій Москаль заявляє, що з існуючими демографічними темпами через 15–20 років населення України може становити всього 20 млн. чоловік.

Про це він заявив на прес-конференції у Чернівцях, де сьогодні перебуває з робочим візитом, передає кореспондент ForUm'y.

"Сьогодні на двох померлих в Україні заледве народжується одна дитина. Наші вчені, які займаються демографічною ситуацією кажуть, що через чотири роки – через туберкульоз, СНІД, міграцію з України, старіння нації, низьку народжуваність – на чотирьох мертвих матимемо одного народженого, а через 10–15 років – можемо дійти до 20 млн. населення..

Саме тому, нам конче потрібна державна програма повернення українців на Батьківщину, щоб "не порушувався дисбаланс міграційних процесів" – сказав він.

Г. Москаль заявив, що очолюваний ним комітет подав на розгляд парламенту закон про відновлення прав депортованих нацменшин, однак "свого часу й українці були депортовані зі своєї Батьківщини в інші країни – Росію, Казахстан та інші". Для того, щоб українці повертались додому, потрібно створити необхідні умови, які мають бути передбачені такою програмою.

Нині в Україні проживає 134 національності і народності.

"Народний Оглядач" 02.11.2003.

У 15 000 сіл України за 2003 рік не народилося жодної дитини
0,5 мільйона українських жінок перебувають в іноземному рабстві
За останнє десятиліття вимерло 5 млн. українців
За останнє десятиліття виїхало з України 7 млн. фахівців, з них 851 мають наукові ступені

Наші погляди поділяє багато хто

– Чи зв'язані українські скінхеди з УНА-УНСО ?

– У нас багато спільного – і вони і ми патріоти своєї країни, але формально ми ніяк з ними не зв'язані. Взагалі українські скини, на відміну від російських, далекі від політики. Та й взагалі в Росії радикальних рухів набагато більше.

– Чи можливо в принципі використовувати скинів у яких-небудь політичних цілях?

– У принципі це можливо – ми підемо за тими, хто допоможе стати господарями у своїй країні. Та й узагалі всі ці чистки метро, погроми – тільки репетиція. Я думаю, що надалі до нас приєднається багато хто.

– Тобто ти вважаєш, що вас підтримає рядове населення?

– Та й зараз наші погляди багато хто поділяє , але не усі готові до активних дій. Підійдіть на вулиці до будь-кого і запитайте, як він ставиться до чорних? Он іде літня біла жінка. Запитайте в неї, чи хоче вона, щоб у неї народилося онук-негреня? Ворожість до кавказців відчуває багато хто. Захопивши торгові точки на ринку, представники південних республік шахрають і збагачуються за наш рахунок, почуваються господарями в нашому місті. Вони псують наркотиками молодь і розбещують наших дівчат. Це бачать усі, а ми намагаємося виправити становище, чи хоча б голосно заявити про це.

– А як же вуличний терор?

– Діяти потрібно вже зараз. Тому що через кілька десятків років від Білої раси не залишиться й сліду. Біженці, розселившись на чужих територіях, здійснять генетичне захоплення життєвих просторів і витиснення корінних мешканців, тобто нас (приклад – Європа: Париж – чорний, Лондон – кольоровий, Москва – кавказька). А оскільки ці діаспори наші етнічні антагоністи і плодяться як таргани – чим усе це скінчиться? Та й що поганого в тім, що ми не п'ємо, не колемося, займаємося спортом і підтримуємо національного товаровиробника, – навіщо купувати те, що нам підсовують чорномазі?

Дмитро Клименко, *скінхед (Народний оглядач, 01.11.03).*

"МЕЧЕТІ ТУТ НЕ БУДЕ!"

Поки Путін планує ісламізацію країни, влада на місцях має власний погляд на духовні пріоритети. Губернатор Ульяновської області Володимир Шаманов виявився більш розсудливим і рішучим. Мусульмани райцентру Ніколаєвка (РФ) направили йому відкритого листа, в якому звертають увагу, що районна адміністрація здійснює дискримінацію послідовників ісламу. Автори послання скаржаться, що протягом декількох років мусульмани не можуть отримати дозвіл на будівництво мечеті в районному центрі. За їх словами, цьому перешкоджає сам глава адміністрації Миколаївського району Віктор Верещагін. Як вони запевняють, чиновник прямо заявляє прохачам: "Поки я при владі, мечеті тут не буде!". В Ніколаєвці ще раніше стався конфлікт між ісламською общиною і районною адміністрацією. Не дочекавшись дозволу на будівництво, мусульмани самочинно почали зводити мечеть на вулиці Леніна. Адміністрація звернулася до суду, який дії мусульманського об'єднання визнав незаконними і виніс рішення знести будівлю.

СКІНХЕДИ ПРОТИ ПЕДОФІЛІВ

У Стокгольмі група скінхедів у кількості близько 30 чоловік закидала учасників демонстрації секс-меншин камінням і пляшками, внаслідок чого постраждала одна людина. Коли близько 4–5 тисяч мітингуючих під райдужним прапором проходили центральною частиною міста, на розі з'явилися члени молодіжної організації Правої Націонал-демократичної партії і почали бити учасників демонстрації. Однак, представники партії стверджують, що зав'язли колотнечу не вони, а представники секс-меншин, коли побачили 200 скінхедів, які мирно мітингували під лозунгами "Ізолюйте педофілів!". Акція протесту Правих була викликана недавньою рекламною кампанією активістів "боротьби за права гомосексуалістів", у якій використовувалися зображення дітей.

ЗВЕРНЕННЯ СВІТОВОГО РУХУ ЗА АПАРТЕЇД

Яким би сьогодні був світ без досягнень білої людини? Але саме білі стали об'єктом нападок з боку комуністів, лівих і "всього прогресивного людства". З року в рік, як на Сході, так і на Заході, зростає кампанія, спрямована проти білої людини, а особливо проти наймолодшого білого народу африканерів, званих також бурами, і їхньої батьківщини Південної Африки.

У цій огидній діяльності раніше змагалися СРСР і США. СРСР сприяв негрокомуністичним організаціям, наприклад, Африканському Національному Конгресу (АНК), проводив навчання терористів, забезпечував зброєю і грішми, а США виступали, як "хороші-друзі": на словах пропонували добровільно віддати владу чорним, а фактично оплачували підривну діяльність в ЮАР і застосовували економічні санкції. Все більше залякуваний і податливий уряд ЮАР не насмілюється чинити спротив. Сьогодні (коли СРСР вже не існує) цією діяльністю займаються, крім США, інші країни. Їх активність фактично спрямована проти білої раси і культури.

Всесвітній Рух білої Людини був утворений у лютому 1989 року в Преторії (ЮАР), там, де становище білих зараз у найбільшій небезпеці, де уряд країни, підкоряючись вимогам європейсько-американських багатіїв, посилює політику самовбивці. Наша організація протистоїть цьому і оголошує непримиренну боротьбу. Нашою метою є самооборона перед тотальною загрозою для білої людини не тільки в ЮАР, але і у всьому світі.

Завжди і скрізь причиною розпаду держави, а потім і народу, є внутрішній розкол. Уявний гуманістичний рух у "вільному світі" і радянському таборі має дегенеративний вплив на хід подій у країні і може призвести до зникнення білих взагалі. Цей процес посилюється у всьому світі, в основному тому, що створюються все кращі умови для міграції негрів. У Західній Європі поселилися вже декілька десятків мільйонів афроазійців, що ведуть паразитичний спосіб життя. Проблема ця стосується також і країн, що входили до колишнього СРСР.

У Європі, Америці і Австралії такі переселенці живуть за рахунок білої громадськості. Це саме білі громадяни платять все більші податки, що йдуть на утримання кольорового населення: грошова допомога, квартири, охорона здоров'я і т. п. Мігранти приносять з собою різні важкі інфекційні захворювання, в тому числі венеричні, наркоманію, і один з найбільш небезпечних нині вірус (HIV), яким заражена більшість населення середньої Африки. Цей вірус викликає неймовірно небезпечну і невиліковну хворобу СНІД. Враховуючи темпи, якими поширюється ця хвороба, можна передбачити, що протягом кількох років загине вся чорна Африка. Ця небезпека загрожує не тільки жителям Африки, загрожує вона жителям усіх континентів.

Невже ми допустимо, щоб повторилася трагедія середини XIV століття, коли чума знищила майже всю Європу? Невже така доля чекає і інші континенти, населені білими?

Тільки біле населення земної кулі може зупинити хід цих трагічних подій, вимагаючи відокремлення рас і видів, а також ізоляції гомосексуалістів і наркоманів. Тепер ми, білі, стоїмо на роздоріжжі, і тільки від нас залежить те, в якому напрямку підемо.

Ліві уряди і засоби масової інформації ігнорують цю небезпеку. Вони не в змозі протистояти цій загрозі. У такому випадку, біле населення повинно саме взяти в свої руки справу безпеки людини у всіх країнах світу.

Громадяни! Слов'яни! Закликаємо Вас створювати власні гуртки Руху Білої Людини (РБЛ) у Вашій країні, в кожному місці проживання. Підтримуйте наш Рух з метою самооборони білої людини перед загибеллю! Не вірте брехливій пропаганді! Не вірте в уявну провину білої людини: в пригноблення, експлуатацію і дискримінацію! Будьте сильними і гордими, будьте завжди і скрізь собою!

ВСЕСВІТНІЙ РУХ БІЛОЇ ЛЮДИНИ.
WORLD APARTHEID MOVEMENT
Контактні телефони:
(8–107–85) 784–34–65,
(8–107–85) 289–32–54.

АТЕНЕЙ. – 2003. – № 3–4.

БІЛА ІДЕЯ В УКРАЇНІ

Українське відділення Blood And Honour (Кров і Честь) від 2001 року є частиною великої міжнародної праворадикальної організації Blood And Honour. Осередки цієї організації існують практично в усіх Європейських країнах, а також в Америці та Австралії. Основна мета промовисто вміщується у 14 англійських слів, які в Українському перекладі звучать так: "Ми мусимо зберегти життя нашого народу та майбутнє для Білих дітей". Причина створення власне витікає з цього гасла: у світі жидівської брехні та мультирасової псевдокультури завше існують люди, що не бояться кинути своє "Ні!" винищенню Білої Раси. У боротьбі за життя вони втрачають усе: від роботи, до життя, але щоразу на зміну загиблим повстають нові сили і це дає Надію.

Одним з аспектів боротьби за Білу Расу є аспект релігійний. Релігійні війни протягом тисячоліть рухали світову історію. Той, хто вигравав у цих війнах, встановлював свою віру, нищачи передовсім душу переможених. Тому до лави першорядних завдань Blood And Honour належить протистояння релігіям-винищувачам. І протистояння це провадимо не тільки методами прямих акцій – важливу роль відіграє пропаганда. Прикладово, усім відомо про мусульманський Джихад, але мало кому відомо про джихад набагато страшніший – про джихад жидівський. Він почався кілька тисячоліть тому й догмати його закладені у Талмуді: "...Тільки жиди є людьми, не жиди – це тварини..." (Баба Мєцца: 114а –114в. Талмуд). Цю книгу негласно заборонено цитувати уголос. Зроблено це власне тому, що тільки тут знаходиться правда сучасного світу – усебічна непримиренна війна жидівства проти людства.

Видається, що досить смішно й дивно по прочитанню Талмуду читати у Новому Заповіті знамените висловлювання про щоки, але якщо зазирнути вглиб, приводів для сміху не залишається: Новий Заповіт написаний жидами для нежидів й містить інструкцію до поведінки гоїв – не більше й не менше. Ворогові невигідно бачити нас сильними – тільки підставляючими обличчя під удари. Найстрашніше у тому, що мало хто заглиблюється у питання релігійні й знає їхню суть.

Власне тому ми пропагуємо й пропагуємо переважно серед молоді. Це важливе, бо у сучасному стані війни час грає проти нам. Мас-медіа створили у головах людей стереотипи про скінхедів-дебілів, аби скомпрометувати цей рух, що представляє неабияку небезпеку для ворога. Тим приємніше вражаються люди, зустрічаючи голених підлітків у музеях, книжкових магазинах, на громадських імпрезах. Ми своїм способом життя – не голими словами – довели існування здорового класу молоді. Класу, що здатний не тільки виграти полеміку на якомусь семінарі, але й застосувати силу на вулиці у разі потреби. Класу, що не вірить сліпо у штучних кумирів: скін-рух є великим і як у кожному поширеному русі вистачає у ньому непотребу та сміття. Ми ж об'єднали позитивні сили також і для боротьби з внутрішнім ворогом – людьми, котрі ганьблячи назву "скінхед", руйнують рух ізсередини. Тільки той, хто сам є зразком для інших, має право пропагувати Білу Ідею.

Ми віримо в те, що наразі існуємо й боремося, Україна має майбутнє. І майбутнє це не у деморалізації, зневазі до свого Народу та мультирасовому суспільстві.

Слава Україні!

Олександра Радченко

Богознавство

Якщо трапиться якийсь блудень,
що рахуватиме Богів
і відділятиме їх від Сварги,
то вигнаний буде з Роду!
Бо не мали Богів різних:
Вишень і Сварог, і Іні суть множеством,
бо Бог єдин і множествен,
і хай ніхто не розділяє того множества!

Галина Лозко

ВЕЛИКИЙ ВОЛХВ УКРАЇНИ

До 70-річчя Відродження Рідної Віри в Україні
та 95-річчя з Дня народження Волхва Володимира Шаяна

Досі побутує думка, що Рідна Віра в Україні поширилась з української діаспори. Однак, це не зовсім правдиво. Відродження Рідної Віри започаткував Володимир Шаян саме в Україні в 1934 році, але через несприятливі політичні умови воно було перенесене за межі нашої держави. Розвиток Рідної Віри за кордоном має свої особливості і деякі недоліки, спричинені відривом від рідної землі та відсутністю інформації. Очевидно, що власна релігія народу не може розвиватися на чужих теренах. Повернення Віри Предків на рідну землю і нині супроводжується болючими проблемами, спричиненими зрадою Лева Силенка – його необдуманими "реформами". Поганий приклад викликав фермент самосакралізації окремих амбітних осіб в Україні. Десятки різних громад, називаючи себе "рідновірами", часом є дуже далекими від витокової ідеї Відродження Рідної Віри. Для наших мислячих читачів пропонуємо коротку історію про те, як усе починалося. В статті використані архівні матеріали, які публікуються вперше.

Великий Волхв Володимир Шаян

Основоположником відродження Рідної Віри в Україні по праву вважається професор Володимир Петрович Шаян.

Народився він 2 серпня 1908 р. у Львові. Ще з дитинства спрямував він свій шлях до пошуків Бога. "Я шукав Його найпильніше в старинних віруваннях і мудрості... Я зрозумів, що шукаю пракоренів моєї душі і душі народу. Я шукаю своєї духовної генеології" – напише він уже в зрілому віці.

Володимир Шаян закінчив з відзнакою Українську Академічну гімназію та Гуманістичний Відділ Львівського університету ім. Івана Франка, де студіював філософію, психологію і педагогіку, расологію, санскритську філологію, порівняльне релігієзнавство, європейські мови і літератури.

"Я багато навчився від Гегеля і Гуссерля. Історія є історією ідей, ще глибше – історією релігій. Найправдивішими війнами були війни релігійні" – писав він у листах до друзів.

У спогадах свого дитинства він буде шукати Тіні забутих Предків і надасть цим пошукам вартості фольклорних записів науковця, хоча тоді він ще не розв'язував найглибших питань теології і метафізики. Він напише: "Я просто був щасливий і веселий... Мати навчила мене, що треба женців привітати голосним окликом: – Дай, Боже, щастя!... Я зрозумів, що це не просто привіт, не просто "добридень" або "цілую ручки", як у місті, але це – обряд. Що більше – це благословення. Це бажання щасливих щасливим, щоб Бог дав їм щастя. Щастя від того немов прибуває. Душа спалахує відчуттям і усвідомлення пережитого стану щастя" (ВПН. – С. 22).

Тоді молодий гімназист Володимир ще не відав про етногенез Бога і не пов'язував його з генезою свого народу і своєї родини. Він ще "не бунтувався проти жорстокого Яхве із Біблії і навіть не знав його імені". Влітку, перебуваючи на батьківщині своєї матері, він щиро милувався новою церквою в селі Добростани, що височіла над широким ставом, пишався численими кольоровими образами в дерев'яних рамах, прикрашених паперовими квітами, на які вуйко вказував з повагою: "Це все є Боги". Для учня гімназії було незвичним вживання слова Боги у множині, але це відкривало таємничі глибини народної пам'яті, відомої його сільським родичам. Він сповнювався почуттям любові до Роду на сільському цвинтарі, де були могили його Прадідів. Ці дитячі враження він пізніше назве "першими лекціями релігії моїх Предків". Саме тут він зрозумів, що в рідному селі зберігся той дивовижний старовинний світ Богів, які існують у множині, і що вони, на відміну від християнського Бога, якого пишуть з великої літери, є принижені, власне їх вважають неіснуючими. Саме ці спогади дванадцятилітнього хлопчика, що запали в підсвідомість, згодом формували його долю.

Важливою віхою в житті молодого студента стало знайомство з давньоарійськими книгами, з науковим подвигом француза Анкетіля Дюперона, який відкрив усьому світові священні тексти Авести. Понад 80 років серед науковців тривала безглузда дискусія про неавтентичність цих книг, про їх підробку нібито самим Дюпероном. В одній з перших своїх студентських робіт Шаян писав: "Сталася злочинна кривда в історії науки... Жалюгідна дискусія не вбила, щоправда, самого життя, але притемнила ціннішу за саме життя працю і пам'ять героїчного ученого". Він згадує також, що першим з українських мислителів, хто познайомився з Дюпероновим перекладом Авести, був Микола Костомаров.

Саме в цих дослідженнях, як і в написах на скелі царя Дарія, Володимир Шаян черпає знання про аріїв та про спільноарійське поняття Бог. Він перекладає ці тексти на українську мову, пише окрему статтю на тему панарійства, яка в той час не могла бути надрукована. І нині в збірнику "Віра Предків наших" вона подана лише фрагментарно з позначкою "ця праця незакінчена" (ВПН. – С. 37).

Роздумуючи над історичною долею українського народу, в праці "Проблеми української віри", В. Шаян писав: "Нарід, який покидає свою віру, покидає свою душу, свої ідеали. Іде на службу чужим Богам. Там може бути тільки рабом або прислужником. Такий нарід зрікається своєї духовної самостійности. Визнає себе меншевартісним... Що втратив народ зі своєю вірою? Він утратив найбільшу цінність, свою героїчну літературу, а враз із нею й свої героїчні ідеали; своє усвідомлення окремішности, свій відмінний і єдиний шлях розвитку, найглибшу основу, джерело власної культури. Чи можна втратити більше?... А скульптура? Статуя Перуна, виконана з золота і

срібла, напевно не була замовлена в Греції. Це мистецтво пропало. Заступила його візантійщина... Що ж сказати про мудрість народу, про його космогонію, міфологію, теологію, етику і т.д.? Не зачалася українська культура в 988 р., але пропала. Зачалася культура чужа... (ВПН. – С. 466–471).

Він приходить до висновку, що "Відродження нації не може бути завершене без відродження її власної віри, як виразу її відчування Бога..." (ВПН. – С. 477). Рішення про "відновлення Староукраїнської Віри" постало в Шаяна у 1934 р. на Гуцульщині: "В часі мого побуту на горі Грехіт я повністю усвідомив собі, що це важливий крок не тільки в історії України, але й в історії цілого людства" (ВПН. – С. 68).

Водночас, він добре знав, як мало джерел рідної віри залишилось в його науковому розпорядженні. Для цього відродження було замало окремих імен Богів, які згадувалися в християнських повчаннях проти язичництва, виключно з негативними характеристиками. Тоді Рігведа і Авеста стали предметом ретельного вивчення для молодого вченого, адже вони хоч і з'явилися в Індії й Ірані, але, як доведено вченими всього світу, взяли своє коріння з північної прабатьківщини. Саме на їх грунті він заклав основи дослідження і повернення етнічної релігії в середовище свого народу.

Але Шаян розумів, що це "мусить бути синтеза старої віри із наймодернішим становищем науки, а зокрема, філософії". При кафедрі санскритської філології Львівського університету Володимир Шаян працює над темою "Індра в Рігведі", перекладає окремі рігведійські гімни безпосередньо з санскриту на українську мову, бере участь в роботі Індійського Семінару, де виголошує свою доповідь "Ренесанс панарійської мислі".

До початку Другої світової війни В. Шаян працював на посаді асистента кафедри орієнталістики Львівського університету. Перша його дисертація "Індра в Ріґведі", яка була написана польською мовою, видавалася лише частково. Після "приходу більшовиків", як писав Володимир Шаян у своїх спогадах, він "не признавався до своєї праці", побоюючись "чисток", які робили "учені з Москви, поставлені для контролі". Пізніше він назве її "загублена докторська праця, яку я не міг показати чи представити за большевицьких часів: як вам відомо, мене підозрювали в расовій ідеології" (ВПН. – С. 66, 70).

Як в Україні, так і в еміграції вся наукова і політична діяльність Володимира Шаяна була позначена відданим служінням Україні. Науковий ступінь і звання професора він отримав у травні 1947 р. за праці "Вступ до Ріґведи" і "Пурушасукта (Містерія Жертви)". На З'їзді УВАН він був обраний Дійсним членом цієї Академії, про що в своїй автобіографічній записці Володимир Шаян написав: "Це по суті титул академіка, мало уживаний у західно-європейській практиці. Я гордий із українського походження мого наукового титулу".

Після капітуляції Німеччини Володимир Шаян був організатором і першим Президентом Європейської Президії Української Вільної Академії Наук (УВАН), а також Вільного університету, який пізніше об'єднався з Вільним університетом у Мюнхені. Довгий час професор Шаян був директором Бібліотеки та Музею ім. Тараса Шевченка в Лондоні, головою Педагогічної Комісії, заступником голови ПЕН-клубу в екзилі, заступником голови Ліги Європейської Свободи, членом Британського товариства Літераторів, головою спілки Українських Вільних Журналістів та ін.

Погляди, думки, висловлені в працях Володимира Шаяна, виявилися суголосними нашому часові. На початку XXI століття, як бачимо, знову і знову пробуджуються ідеї расової свідомості, принципів ієрархічної будови етнічного суспільства, повернення до природовідповідних релігій. Усвідомлення народами того світового зла, яке нині виступає у вигляді сіоно-американського глобального монстра, поглинаючого всяку живу етнічну думку, пробуджує в нас генетичну силу спротиву і боротьби за Життя.

Найбільшою викривальною силою позначена праця Володимира Шаяна "Біблія як ідеологія", видана в 1970 р. в Лондоні в серії "Орден". Ця невеличка за обсягом студія з порівняльного релігієзнавства досі не вивчається і не визнається ні в наукових колах, ні в церковних громадах, ні в урядових структурах. Чому? Сам автор у вступі дає вичерпну відповідь: "Тому що юдаїзм став основою християнізму, об'єктивне дослідження Біблії, саме як ідеології, натрапляє на величезні труднощі. Можна навіть сказати, що це питання промовчувалося істориками релігій чи екзегетами. Щобільше, об'єктивний дослід цієї теми відразу стрінеться із закидом "антисемітизму"... саме тому, що Біблія є досьогодні предметом релігійного культу" (Вказ. праця. – С. 2).

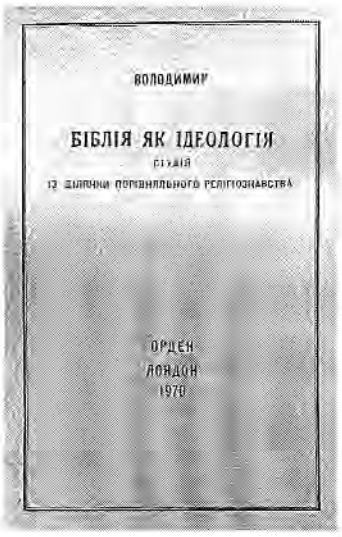

Шаян на конкретних текстуальних прикладах з Біблії показав, що під загальною назвою Бога криється ім'я юдейського Яхве. Саме до цього "бога" й досі моляться "спантеличені християни", які внаслідок своєї віри в єдиний авторитет Біблії робляться "сліпими на цей очевидний факт". На основі свого власного монотеїзму Яхве не тільки заперечує всіх інших Богів, але й дає "богообраним" цілком точну програму винищення всіх інших релігій і народів.

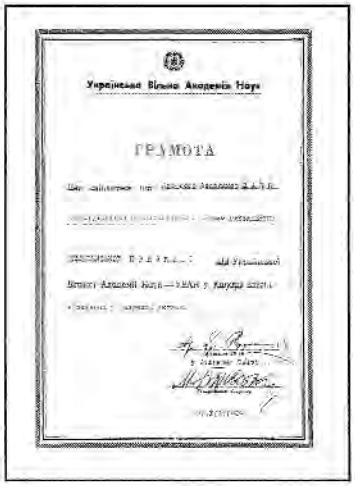

З прийняттям християнства народ позбувся свого власного духовного стрижня, втратив імунітет. Розмивання етнічності і природних законів життя неминуче має призвести до знищення такого народу, його асиміляції з глобальним конгломератом.

Шаян писав про це так: "Найгірше зло появилося у світі. Зачали мішатися раси, затрачуючи своєрідну думку розвою ... Почала гинути правдива віра, а разом з нею лад і право на світі. М'язи запанували над мозком, а стопи головою бути запрагнули. Віз запанував над візником, а бич запанував над рукою, що його тримає. Човенце запанувало над ткачем, а дім запанував над своїм паном. А речі чоловікові – запанували над чоловіком." (ВПН. – С. 281) Але Володимир Шаян відав, що неминуче "ідеологія злочину стріне відповідь в ідеології Ладу".

Описана картина нагадує нам міфічний період Калі-Юги, яка займає найнижче становище в міфологемі золотого, срібного, мідного і залізного віків. Прогресуюча матеріалізація життя яскраво відображає процес деградації суспільства, його нисхідного шляху, що пришвидшується, як при падінні вниз. Істини, відомі людям золотого віку, нині недоступні їхнім нащадкам. Але кінець цього темного циклу Калі-Юги одночасно стане й початком нового витка космічної спіралі. Лише поодинокі мудреці володіють таємницею істинних скарбів, що приховані в закономірностях розвитку і занепаду. Володимир Шаян був одним з тих мислителів, що відчули подих грядущих перемін. Він перший в Україні збагнув і своєю працею возвістив прихід Нового Золотого Віку – віку космічного порядку.

Він знав, що "Відродження української Рідної Віри є історичною подією не тільки для України, але й для цілого Світу! І тому буде рівнобіжне відродження старої арійської віри серед усіх народів, і навіть тих, що нас зневажають сьогодні і є нашими ворогами." (ВПН. – С. 141).

Саме він розпочав наукову реставрацію давніх світоглядних засад, наповнивши їх сучасним філософським змістом. Шаян першим почав виробляти основи ідеології Ладу. До його власне богословських досліджень належать праці "Найвище Світло", "Найвища Святість", "Про Перуна Знання Таємне", "Бо-

гиня Світання", "Священний Героїзм", "Прапор України", "Тризуб" та інші. В. Шаян започаткував також українські студії Ріґведи та переклад цього найстародавнішого в світі Святого Письма безпосередньо з оригіналу (тобто санскриту), він же був і першим серйозним перекладачем текстів Велесової Книги. Свої дослідження та їх практичне застосування в релігійній практиці В. Шаян назвав "панарійським ренесансом", тобто, на відміну від німецького розуміння терміну "арійський" – *всеарійським* (*Лозко Г.* Володимир Шаян – основоположник Відродження Рідної Віри // Сварог. – 1999. – № 9.).

Звичайно, В. Шаян через відсутність сповідників Рідної Віри за кордоном не ставив своїм завданням на першому етапі вироблення обрядовості та реконструкції річного календаря, але окремі замітки про обрядовість Рідної Віри знаходимо у його листах до друзів, які він посилав у Канаду. Зокрема, описані ним обряди запалювання Священного Вогню на сонячні свята. Чи не найбільше описані Різдвяні обряди (Постать Берези // ВПН. – С. 367 – 429), а також обряд поховання, деякі ініціаційні обряди та інші окремі згадки про українську обрядову систему, яку В. Шаян радив відновлювати шляхом вивчення фольклорно-етнографічних відомостей та наповнення їх язичницьким релігійно-філософським змістом (Листи від 15, 16 червня та 1 липня 1969 р. – КДА).

Орден лицарів Бога Сонця

5 листопада 1943 р. у Львові Шаян створив нелегальну релігійно-політичну організацію "Орден Лицарів Бога Сонця", метою якої була боротьба проти Німеччини і СРСР за визволення України. Будучи членом Української Повстанської Армії, Володимир Шаян змушений був емігрувати, ховаючись від переслідувань сталінського режиму. Його послідовники воювали в лавах УПА, про що є згадка в Літописі УПА. – Т. 8. – С. 173 (Мурович Л. Передмова // ВПН. – С. 13). Володимир Шаян написав також звернення до проводу Організації Українських Націоналістів про те, що "Орден не творить окремої мілітарної одиниці, але включається в політичну і революційну ОУН. Домагається, одначе, свободи релігійного визнання, як теж (про)голошення ідей і віри Ордену" (*Русич М.* Дещо із життєпису Володимира // Альманах Світання. – 1974. – № 3. – С. 4).

В Авґсбурзі в Соме-Касерне Володимир Шаян згуртував навколо себе групу молодих українців, які слухали його лекції, видавали журнали "Орден", "Нова епоха", "Науково-літературний збірник", "Світання" та інші збірники. Він писав про цей активний період свого життя: "Моя кімната сталася осередком численних редакцій, зв'язком УВАН, університету. Около 70 видань вийшло з цієї кімнати. І тут в Авґсбурґському періоді із групи молодих людей я створив другу фалангу лицарів "Ордену Бога Сонця". Було їх дванадцять, що дістали орденський вишкіл і склали орденську присягу" (Там же. – С. 4). Отже, друга група Ордену була створена в Авґсбурзі в Німеччині в 1945 р.

Що ж відомо про посвячених Володимиром Шаяном лицарів Ордену Бога Сонця? Повного списка посвячених не знайдено, можливо, його не складали із конспіративних міркувань. Сам В. Шаян в різних листах і публікаціях згадує прізвища або рідновірські імена тих, хто слухав його лекції, але не всі вони були посвяченими. *П.Боголюб,* очевидно, один з посвячених, писав: "Навколо Володимира зібрався гурт студентів, які цікавилися рідною духовістю та вірою. Дехто із них став членом Ордену (організації відродження рідної віри)... Всіх дійсних членів Ордену не знаю" (П. Боголюб. Відродження української духовости і віри // Українське Відродження. – 1989. – Ч. 25. – С. 21). Серед посвячених лицарів достовірно відомо прізвища: *Богдана Вітенка* (якого В. Шаян назвав "найкращим з цілої групи"), *Всеволода Герасимовича* ("один з найкращих"), *Богослова Ліського, Вишати Святославича* (якого В. Шаян вважав своїм "духовним сином"), *Лева Силенка* (посвячене ім'я Орлигора), *Петра Роєнка* (можливо, він же П.Боголюб, оскільки він згадує, що був зв'язковим між В. Шаяном і лицарями, які лишилися в Німеччині). У своїх листах В. Шаян називав їх лицарями і писав, що вони склали орденську присягу (КДА).

Свою поему "Орден Бога Сонця" В. Шаян присвятив ще одному лицарю: "Вічній пам'яті *О. Новаківського* – Великого Рицаря Бога Сонця в першу річницю смерти присвячує автор". Отже, відомо про сімох посвячених лицарів. Лицарем називали також і *Степана Кухаря*, який був знайомий з В. Шаяном лише листовно – в листі до друзів 12 листопада 1971 р. В. Шаян писав: "Лицаря Степана я не бачив на очі. Його приєднав Роєнко в Австралії". Про С.Кухаря відомо також, що він надіслав Силенку-Орлигорі працю В. Шаяна "Вступ до санскриту" та деякі твори професора, що містили його виклад віровчення, як він сам писав, "кореспонденційною методою".

В кімнаті В. Шаяна в різний час жили Б.Онуфрієнко, Михайло Орест, проф. М. Державін, але про їхню посвяту нічого не відомо. В різних листах згадуються ще прізвища Василя Барки (поета), професора Кибалюка, Славутича-Зуєвського, Русальського, Балка, Івана Багряного (відомого письменника), Михайла Костевича, який займався пересиланням накладу книжки "Ордену" (в архіві деякі імена відсутні, лише прізвища, або ініціали). Але про їхню належність до Ордену також не можна стверджувати точно.

В Архіві В. Шаяна зберігся текст Присяги, яку складали Лицарі Ордену Бога Сонця. Він розумів, що "наслідство" або спадкоємність духовної верстви Рідної Віри повинно мати свою безперервну історію. Тільки такі умови його розвитку забезпечують безпосередню передачу Знань і Віри. Оскільки Віра Наших Предків була перервана насильно в 988 р., ціле тисячоліття переслідувалась, переховуючись від офіційної християнської церкви, то, насамперед, слід було відновити розірвану традицію, що й зробив Володимир Шаян у створеному ним Ордені (див. докладніше мою публікацію: Священний смисл присяги на тлі суспільного хаосу // Сварог. – № 13–14. – 2003. – *Г. Л.).*

З цього історичного моменту починається Нова доба розвитку уже відновленого зв'язку Предківської Віри з нашим українським народом. *Професор Володимир Шаян вперше після тисячолітньої перерви був визнаний Волхвом,* про що свідчить запис в його Меморіальній книзі "Проф. Володимир Шаян – Волхв української національної Віри" (Див. нижче, ст. 17. Архів ОРУ).

Після ліквідації таборів Д. П. (*дісплейст персонс* – "переміщених осіб") лицарі роз'їхались в різні куточки світу (переважно в Америку й Канаду), домовившись про матеріальну підтримку організації, а Володимир Шаян продовжив свою наукову діяльність у Лондоні, куди він переїхав в 1948 р. разом з лицарем Б. Війтенком. Згодом зв'язок між ними втратився. В 1971 р. В. Шаян неодноразово звертався до посвячених, пропонуючи відновити діяльність Ордену, та, коли ніхто не вернувся, він писав у листі до друзів, що "примушений бути одним вояком на полі бою".

Володимир Шаян (у другому ряду, у вишиванці) на зборах української громади в Лондоні. Фото друкується вперше!

Лариса Мурович у передмові до збірки праць В. Шаяна "Віра Предків наших" згадує, що в Ордені особливої ваги надавалося не стільки Слову, як Ділу: "Орден культивував проявлення Істоти. В Істоті є потуги куди сильніші, чи складніші, чи більш важливі, ніж Слово. Такою силою в Ордені вважається Лицарський Чин" (Там же. – С. 14). До Лицарського Чину, як видно, був здатен далеко не кожен. М.Русич листовно запитав професора В. Шаяна, чи він досі вважає їх лицарями. "Відповідь була: ні!" (*Русич М.* Згадана стаття. – С. 5).

"Орлигора – це збунтований учень"

Однак, нічого не відомо про подальшу долю лицарів (крім Л.Силенка та П.Роєнка). Уже через два роки після посвяти Л.Силенко проявив себе як християнин: "Клянемося у свято великого Воскресіння Христового принести на жертовник волі Вітчизни молоде життя лицарське. Лицарі, хай буде Воскресіння Христа у душах людських! Лев Орлигора" (Нове Лицарство. – Новий Ульм, Німеччина. – 1947. – № 2–3. – С.19). В кінці 60-х років він нарешті зрозумів, що Рідна Віра в умовах еміграції може бути використана ним з метою власного возвеличення і матеріального збагачення.

У кінці 60-х – на початку 70-х років Лев Силенко зробив спробу "реформувати" Рідну Віру, надавши їй вигляду громадянської *монотеїстичної релігії* для українців діаспори і назвавши її Рунвірою (Рідною українською національною вірою). Л.Силенко при цьому не признавався, що ідея Відродження етнічної релігії належить його Вчителю Волхву Володимиру (як його називали в Ордені). Пройшовши "орденський вишкіл" та засвоївши певну кількість знань про віру Предків, Л.Силенко так і не зміг до кінця зрозуміти сутність вчення про багатопроявність Бога, яке дослідив і описав В.Шаян. Натомість йому видавалось зручнішим дати для діаспори просте й зрозуміле монотеїстичне вчення, яке було б легше сіяти в душі відірваних від рідної землі українських людей. Кілька років він мав успіх, проповідуючи своє власне вчення, називаючи себе "Рідним українським Пророком". Так створилось кілька громад Рунвіри в Канаді та США. Причиною його тимчасового успіху була мала поінформованість про дійсного засновника Рідної Віри та його працю, а також недостатній рівень освіти керівників таких громад (оскільки це була еміграція воєнного часу – люди, які через війну не встигли закінчити середню школу, дуже мало з них продовжили освіту за кордоном). Високий патріотизм цих людей був тим благодатним грунтом, на якому прийнялася ідея Відродження Рідної Віри.

Однак, через свій нестриманий характер і завищену самооцінку, Л.Силенко скоро почав втрачати авторитет серед колишніх прихильників. Тим часом, Правда вийшла на поверхню. Ще за життя В.Шаяна канадійські друзі листовно просили його розповісти про Л.Силенка. В архіві зберігся лист Володимира Шаяна під назвою "Дещо про Леоніда Силенка (лист до друзів)", датований 12 листопада 1971 р., в якому, зокрема, В.Шаян писав: "Я познайомився з Силенком в Авґсбурзі літом 1945 р. ... Силенко зложив присягу лицаря. В той час це була сама лише присяга. Очевидно і на думку не прийшло мені документувати цей акт у той час. Від того часу я надав йому ім'я Орлигори. В Ордені уживав він самого імени Лев через аналогію до Володимира та інших... Силенко (Орлигора) жив у цьому таборі і брав участь у деяких працях чи виданнях, а зокрема в акціях "Ордену". Він був присутній на зібраннях групи лицарів Ордену, на їх обрядах присяги і моєму навчанні... Мав я клопіт із його загончивістю. Він домагався трактування себе в таборі як якоїсь упривілейованої особи, а не мав ніякого авторитету, навпаки цілу низку негативних застережень... Мав він безсумнівно енергію і ініціативність. Якби був витримав у дисципліні Ордену, тоді можна б стримувати його вибрики. Я вірив у те, що під моїм проводом і наглядом, при стримуванні його самоволі і вискоків, вдасться його вивести на корисну дорогу".

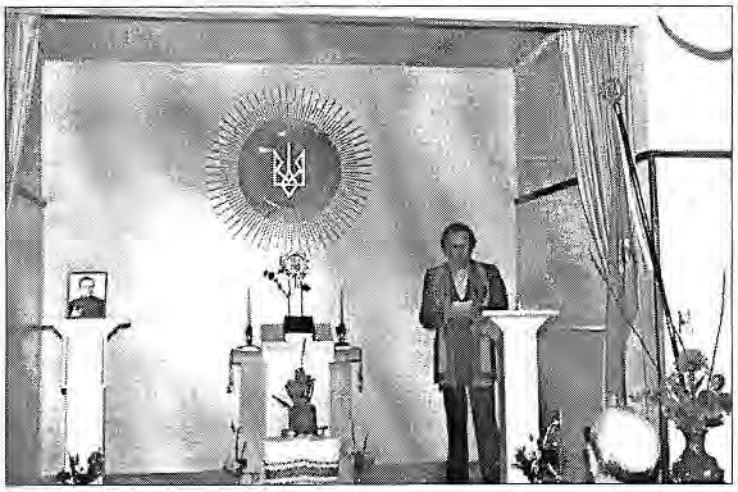

Самосакралізація: Лев Силенко освячує свій власний портрет ("ікону") у Святині Дажбожій в Гамільтоні (Канада). (З архіву Ст. проповідника М. Ситника). Друкується вперше!

Далі в цьому ж листі професор В.Шаян пише, що: "В Америці Орлигора рішився на небезпечний для нього крок проголосити себе "учителем" і "основоположником" Рідної Віри. Маючи під ногами твердий грунт мойого вчення про первісну країну поселення першоіндоєвропейців, про старинність слов'янських мов і в тому числі української, зачав без контролі, різного роду видумками і фікціями аргументувати, за які доведеться довго соромитися викликаному ферментові". Шаян скрушно запитував: "*Як же міг він заперечити зв'язок із Орденом, якого присягу так ганебно зрадив?*" (КДА).

Поширення правди про посвячення Силенка-Орлигори в Ордені, а також видання оригінальних праць Волхва Володимира завдяки діяльності Інституту ім. В.Шаяна, – все це посилило розчарування Силенком серед української діаспори. Громади Рунвіри почали відходити від "Учителя Силенка", як наприклад, громада ім. Лесі Українки в м. Торонто, яка однак, так і не змогла оформитись конфесійно, проповідуючи довільну інтерпретацію Рунвіри. Подібні явища спостерігались серед рідновірів Канади і в інших містах.

Ще в 50-х роках Л.Силенко опублікував кілька своїх книжечок спогадів про своє життя в СРСР під псевдонімом (Лев Т. Орлигора. Будні нашої епохи. Трилогія. – Лондон, 1954). В листі-роз'ясненні до редактора журналу "Трибуна" від 3 вересня 1992 р. Старший Проповідник Мирослав Ситник підтвердив, що Л.Силенко називав себе "Лев Тигрович Орлигора".

В.Шаян у своїх листах називає його іменем Леонід Силенко, а Лев, очевидно, також є псевдонімом. Про те, що Силенко до війни звався Леонідом, повідомив також поет, член Спілки письменників України, Микола Скеля-Студецький, який був з ним особисто знайомий. Маємо також писемну згадку П.Боголюба: "Між заприсяженими був і Лев Орлигора (*Леонід К. Силенко*). Вже при перших зустрічах виявилося, що він був незвичайний балакун, але бракувало йому доброї освіти. Багато він навчився від В.Шаяна особисто та під час наших (лицарів) зустрічей, коли ми обмінювались знаннями та досвідом" (*Боголюб П.* Відродження української духовости і віри // Українське Відродження. – 1989. – Ч. 25. – С. 21).

З 60-х років Лев Орлигора перестав афішувати своє посвячене ім'я, створюючи новий імідж і сакралізуючи себе як "Пророка Дажбожого". Таким чином, Рунвіра (або, як він сам її назвав, "Силенкова віра в Дажбога") стала новою громадянською релігією, яка не має нічого спільного з політеїзмом наших Предків, тобто давньоруським язичництвом. Сам основоположник Рунвіри писав: "Віра в Дажбога *не має нічого спільного* ні з паганством, ні з неопаганством, ні з ідолопоклонством" (Силенко Л. Мага віра. – Канада, 1979. – С. 1348). У своєму кредо "Я вірую" Силенко, стверджує, що його віра – це нова, проголошена "Рідним Пророком", тобто ним же самим, релігія. Він відрікається від Рідних Богів: "*Не потрібні мені боги більші чи менші, які жили в уяві моїх далеких любих Предків*".

Така неорелігія, створена Силенком, може бути "рідною" лише самому її автору, а не народові України. Сам Шаян, як побачимо далі, назве Силенка "збунтованим учнем".

"Я не шукаю малодухів, але Лицарів"

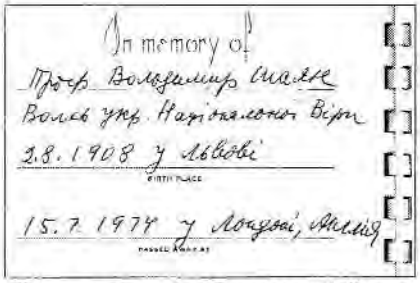
In memory of
Проф. Володимир Шаян
Волхв укр. Національної Віри
2.8.1908 у Львові
15.7.1974 у Лондоні, Канада

Запис зроблений у Меморіальній Книзі рукою Лариси Мурович

Люди, здатні до Лицарського Чину, знайшлися, хоча й не довелось їм зустрічатися особисто з професором В.Шаяном. З поетесою *Ларисою Мурович* (Тимошенко), яка виявила велику повагу до староукраїнської віри, професор познайомився листовно в кінці 60-х років. В 1968 р. вона, натхненна ідеєю відродження Рідної Віри, відновила журнал "Світання" в Канаді. Разом з інженером *Нестором Роговським* Лариса Мурович заснувала в м. Торонто і зареєструвала офіційно в канадійському Уряді Інститут імені Володимира Шаяна ще за його життя. Ларису Мурович і Нестора Роговського Володимир Шаян вважав "героїчно посвяченими", написавши: "цих двоє карпатських буковинців є моїми найкращими людьми в Канаді. Їм моя безсмертна вдячність і любов. Найбільша пошана". Своїм лицарем В.Шаян вважав також поета *Левка Ромена*, якого згадує і Лариса Мурович як одного із співзасновників Інституту. До групи сподвижників цього Інституту належав також *Смеречинський*, якого згадує доктор Ю.Лісовий у своєму листі до М.Ситника від 7.01.1983 р. (Архів ОРУ).

Закипіла творча робота невеликого осередку Інституту. Зібркою коштів 28 його членів були видані праці Володимира Шаяна "Найвище світло", "Найвища Святість", "Григорій Сковорода – лицар Святої борні". В.Шаян був безмежно вдячний своїм друзям і щасливий з їхньої відданості ідеї Відродження Рідної Віри. Водночас, він, як міг, листовно застерігав їх не спокушатися кількістю навернених "неофітів": "Масу нам потрібно, але потрібно *Авторитету як основи ієрархії і ладу*... Зерно таке, як і ядро. Яке ядро, такий майбутній рух. Самозванчі амбіції збудять хаос. Хаос зможе опанувати тільки Духова Сила. Орден зможе створити тільки уроджений до цього. Орлигора – це збунтований учень. Так скоро він матиме своїх збунтованих учнів... Я не шукаю малодухів, але Лицарів" (Лист від 25 серпня 1972 р. – КДА).

На початку 70-х років В.Шаян від значного напруження та перевтоми часто хворів на серце, кілька разів перебував у шпиталі, де продовжував писати: тут була написана і його праця про Велесову Книгу. Канадійські друзі, занепокоєні станом здоров'я вченого, вирішили перевезти В.Шаяна до Канади, влаштувавши йому догляд і кращі умови для життя та праці, однак цьому планові не судилося здійснитися. 15 липня 1974 р. професор, Волхв Володимир Шаян відійшов у Вічність.

На його похорон до Лондону приїхали друзі з Канади, серед яких була вірна ідеї Ордену Лариса Мурович та кандидат на Волхва Мирослав Шкавритко, який і здійснив поховання Вчителя за обрядом Рідної Віри. Лариса Мурович була призначена розпорядником архіву В.Шаяна, який вона упорядкувала і передала на збереження до Канадського Державного Архіву (всього 12 "картонів"), а бібліотека В.Шаяна була передана Інститутові його імені.

Рідновіри України гідно вшанували життєвий подвиг Великого Волхва Рідної Віри, нагородивши його посмертно Орденом Святослава Хороброго в 2001 р.

Ще за життя в Лондоні Володимир Шаян неодноразово застерігав кандидата на Волхва М.Шкавритка, який друкував у "Канадійському фермері" статті Л.Силенка, про поверховість силенкових знань: "Можна дискутувати про віру з малограмотними, але санскрит, а ще більше порівняльна лінгвістика і етимологія – це сувора наука університетського типу" (КДА). Згодом і М.Шкавритко зрозумів хибність шляху, запропонованого Л.Силенком.

Оскільки Волхв Володимир не встиг висвятити кандидата М.Шкавритка, було вирішено відновити безперервність духовної верстви Рідної Віри обрядом Соборного Рукопокладення.

29 липня 1978 р. на Святковому зборі рідновірів у Вінніпезі (Канада) відбулося освячення через Соборне Рукопокладення Волхва Мирослава Шкавритка. В передмові до збірника матеріалів цього Собору Любомир Вільховецький писав: "Після майже тисячолітньої духовної неволі і перерви відновлено фактично і юридично... безперервність зростання і розбудови Рідної Віри Предків".

Організаційним Комітетом Собору було вироблено і затверджено статутні основи щодо духовної верстви: "Про Закон Рідної Віри", "Волхв Рідної Віри", "Про юридичність освячення". Зокрема, за цими матеріалами, визнається дві

Обряд посвячення Волхва Мирослава Шкавритка. 1978 р.

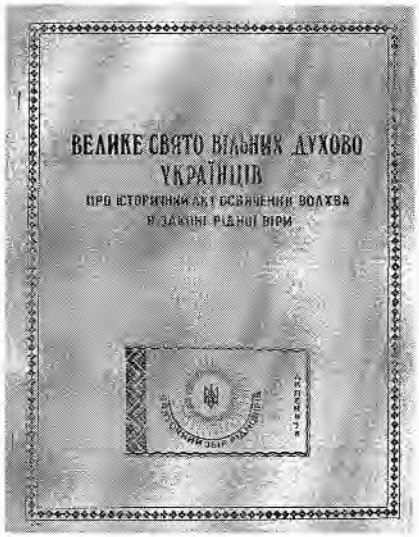

форми Акту посвячення Волхва в Законі Рідної Віри: 1) "стан природнього зростання"; 2) "стан виїмкової потреби" (виняткових обставин – *Г. Л.*).

Стан "природнього зростання" – це висвячення Волхвів безпосередньо Верховним Волхвом при асистуванні інших Волхвів (коли розвиток Рідної Віри є безперервним). Стан "виїмкової потреби" (*за виняткових обставин*) – "такий стан, що може постати лише внаслідок насильства, боротьби, накиненої ворогом війни, чи внаслідок катастроф, епідемій, пошестей і інших фізичних пораженств, мусить бути направлений для відновлення континуїтету (*безперервності, суцільності – Г. Л.*) природного зростання... Рідної Віри через соборне рукоположення. Юридичність цього соборного рукоположення полягає в тому, що в народі, його звичаях, способі життя, практиці моральноетичних принципів Рідної Віри зберігається в своїй основі Закон Рідної Віри і тому цей Закон як вияв загальної волі, може бути правно переданий удостоєному обранцеві з-поміж народу через Акт освячення" (Велике свято вільних духово українців. Про історичний Акт освячення Волхва в Законі Рідної Віри. Друге доповнене видання. – Канада, 1983. – С. 9–10).

Волхв Мирослав Шкавритко очолив громаду, незалежну від Л.Силенка і став наступником Волхва Шаяна, якого він поховав за Рідновірським Обрядом і урну з прахом якого привіз до Канади, де було здійснено перепоховання на Рідновірській ділянці кладовища в м. Гамільтоні Старшим Проповідником Мирославом Ситником. Володимир Шаян заповідав поховати його на Гуцульщині, на горі Грехіт у Карпатах, де до нього вперше прийшло прозріння й ідея відродити Рідну Віру в Україні. Але він розумів, що за Радянської влади це буде неможливо.

Волхв Мирослав Шкавритко видавав часопис "Канадійський фермер", а згодом "Нові Скрижалі", мав періодичну програму на Канадійському радіо, писав свої роздуми про Рідну Віру під назвою "Наука Рідної Віри", які публікував у своєму часописі. Однак, через брак освіти, він так і не зміг осягнути глибину вчення Волхва Володимира Шаяна про багатопроявність Сварога.

Волхв Мирослав Шкавритко заповів поховати його в Україні, що й було виконано його вдовою Галиною-Зоряною Шкавритко. Священні знаки і клейноди Волхва Шкавритка (нагрудні знаки, Свядолю та частину архівних матеріалів) вона передала на збереження Громаді Українських Язичників "Православ'я" через Волхвиню Зореславу (нині зберігаються в Об'єднанні Рідновірів України).

В 1981 р. Громада Рідновірів м. Гамільтон відійшла від Рунвіри Силенка і проголосила себе послідовниками Волхва Володимира Шаяна. Ця Громада ще за кілька років до цього купила будинок для Храму Рідної Віри, відомий як перша після тисячолітньої перерви "Святиня Дажбожа", а також перереєструвалася як самостійна рідновірська (язичницька) конфесія. Багато праці і сил віддали члени цієї громади для видання праць професора і Волхва В.Шаяна. Очолив цю Громаду героїчно посвячений Старший Проповідник Рідної Віри *Мирослав Ситник*. Саме його невтомною працею і допомогою його Дружини *Лади Ситник* побачили світ численні видання основоположника Відродження Рідної Віри Волхва Шаяна, а також праці Ярослава Оріона, квартальник "Українське Відродження". Понад двадцять років Старший Проповідник Мирослав Ситник здійснює богослужіння і проповіді Української Рідної Віри в Святині Дажбожій, поширює видання її основоположників, надає жертовну і благодійницьку допомогу для її розвитку. Саме така конкретна праця і може вважатися тим Лицарським Чином, якого так прагнув від своїх лицарів Волхв Володимир Шаян. Чимало жертовної праці доклали у справу Відродження Рідної Віри інші рідновіри цієї громади *Яр Голубицький* з дружиною *Марійкою*, вдова Волхва М.Шкавритка *Галина-Зоряна Шкавритко, Миролюб Петронюк, Наталка Бриль, Марія Колькін* та інші рідновіри.

Нині покійні проповідник *Славин Яворський і Роман Кміть* були благодійниками-жертводавцями на видання основної збірки праць В.Шаяна "Віра Предків Наших", що побачила світ у 1987 р. в Гамільтоні.

Громада Рідновірів у Гамільтоні повністю відновила духовний зв'язок з основоположником Відродження Рідної Віри, прийнявши доктрину многопроявності Бога-Богів, осмислену в працях Волхва Шаяна.

Старший Проповідник Рідної Віри Мирослав Ситник та рідновір Яр Голубицький нагороджені Орденами Святослава Хороброго – високою нагородою Рідної Віри, заснованою Об'єднанням Рідновірів України на честь 10-ї річниці Незалежності України і увічнення пам'яті останнього руського князя-рідновіра.

Рідновіри-язичники в українській діаспорі

Інші громади в США так і не змогли оформитися в конфесію української Рідної Віри послідовників Волхва Шаяна, хоча і серед них є рідновіри визнавці язичницького напрямку. Серед них цікавою особистістю є *Зорян Рекуха*; він особисто листувався з Володимиром Шаяном, якого вважав своїм духовним батьком, займався індійською йогою та поезією. Він присвятив кілька поезій Волхву Володимиру. І нині в своєму поважному віці він не складає зброї, роз'яснюючи сутність Рідної Віри і шкідливість монотеїстичних "реформ". Таким же палким прихильником і жертводавцем Рідної Віри є *Михайло Семенець*.

В Європі також були відомі пропагандисти Рідної Віри: *Микола Скрипник* та *Борис Ребіндер* (Голландія, Франція). Обидва багато писали про Рідну Віру, зокрема дослідження Велесової Книги (*Ребіндер Б.* Влесова Книга: життя та релігія слов'ян. Пер. з французької О.Нестайко-Максименко. – К., 1993; Пошуки Велесової Книги. Листування М. Скрипника у справі Велесової Книги // *Лозко Г.* Велесова Книга. Волховник. – К., 2002. – С. 42–56). Найбільше долучився до цієї праці Микола Скрипник, завдяки якому були віднайдені в різних країнах світу і опубліковані архіви Ю. Миролюбова з текстами Велесової Книги. Нині саме ці матеріали вважаються єдиним джерелом цієї пам'ятки (Влес Книга. Літопис дохристиянської Русі-України в 7 томах. – Лондон, Гаага: Млин, 1968–1975).

В Австралії також живуть українці, прихильники Рідної Віри, однак вони теж не оформлені конфесійно. Яскравою особистістю був нині покійний *Ярослав Оріон (Роман Драґан)*, автор численних праць з Рідної Віри, який був особисто знайомий з професором В. Шаяном, листувався з ним. Перу Я.Оріона належать ґрунтовні праці "Бог і релігія", "В дорозі до правди", "На роздоріжжі", "Голос Предків", в яких подано докладну критику біблійних переказів про сотворіння світу, моральних настанов Старого Заповіту, а також викладене авторське монотеїстичне розуміння Бога. Аналіз праць Я.Оріона засвідчує, що саме його книгами найбільше послуговувався Л. Силенко (зокрема ідеєю монотеїстичної концепції Рідної Віри). Я. Оріон ще за життя В. Шаяна не раз дискутував з професором листовно про Відродження Рідної Віри, але своїх переконань не змінив.

Нині в Австралії живуть рідновіри, прихильники язичницької концепції Рідної Віри, відновленої Волхвом Шаяном: *Володимир Літинський* з дружиною *Оріяною, Іван Головацький, Марія Лукеш* та інші. Зокрема, Володимир Літинський, роздумуючи про шляхи Відродження Віри Предків, писав: "Я не раз ставив собі питання, чому Лев Силенко, замість штучно створеної назви "рунтато", не відродив нашої прекрасної праісторичної назви *волхв*?" (див.: *Літинський В.* Лист-сповідь // Сварог. – 1998, № 7). Молодше покоління української еміграції в Австралії, так само, як і в Канаді, не продовжує традицію Рідної Віри.

В Англії та Німеччині також живуть поодинокі українці прихильники Відродження Рідної Віри, але вони теж не утворюють громад. Всі вони підтримують зв'язок з Громадою "Православ'я", передплачують язичницький часопис "Сварог", листуються з Релігійним центром ОРУ в Києві.

Спадкоємність Рідної Віри в Україні

З 1993 р. у Києві на Різдво Божича-Коляди незалежно від діаспори виникла перша діюча Громада українських язичників "Православ'я". Вже за півроку свого існування наша громада видала першу збірочку релігійного віровчення, де були коротко викладені основи Рідної Віри, відродженої Волхвом Володимиром. Маленька брошура під назвою "*Волховник*" (видана на Купайла 1994) засвідчила серйозність намірів українських рідновірів-язичників. Цього ж року вийшла моя книжка "*Українське язичництво*", де були викладені наукові відомості про Рідних Богів та насильницьку християнізацію Русі. Саме ці праці були помічені Громадою Рідновірів м. Гамільтон. Тоді відбулося спочатку листовне, а згодом і особисте знайомство Старшого Проповідника Рідної Віри Мирослава Ситника зі мною (Головою Громади українських язичників "Православ'я"), і згодом мені була передана естафета Відродження Рідної Віри через висвячення і благословення під ім'ям Волхвині Зореслави. Обряд складання моєї Волхвівської Присяги Святою Матінкою-Землею відбувся восени 1994 р. у Києві. А в 1997 р. Громада Рідновірів м. Гамільтон (переважно літні люди) перейшла під конфесійне підпорядкування молодшому за віком Об'єднанню Рідновірів України з центром у Києві (Рішення і Заява Управи Об'єднання Українців Рідної Віри, підписані Ст. Проповідником Мирославом Ситником. – Архів ОРУ).

З 1995 року завдяки фінансовій допомозі дружньої громади з Гамільтону ми почали видавати часопис "*Сварог*". Вийшла також перша збірочка молитов, упорядкована мною під назвою "*Православ: молитви до Рідних Богів*". Удосконалювались наші богослужіння, обрядова практика, збільшувалась громада рідновірів. Передачі на радіо та телебаченні, мої виступи про Відродження Рідної Віри робили свою справу. Все більше людей отримують інформацію про страшний поворот історії, зроблений князем-віровідступником у 988 р. Багато українців щиро проймаються долею Рідної Віри і звертаються до Рідних Богів. Створюються все нові й нові громади. Так і повинно бути. З 1995 р. в Києві під моїм началом працює Школа Рідної Віри. У 2001 році Об'єднанню Рідновірів України надано офіційного статусу як конфесії-спадкоємиці і правонаступниці етнічної релігії Київської Русі (Статут ОРУ).

За десятиліття моєї праці в Рідній Вірі видано десятки книг і журналів, у яких відверто ставляться проблеми етнічної віри. Серед них: *Іменослов, Волховник*, переклад *Велесової Книги*, *Етнологія України* та інші. В 2002 році при ОРУ засновано і офіційно зареєстровано Українську Духовну Академію Рідновірів для навчання богословів і Жерців. Після спеціальної підготовки, посвячено 9 священиків Рідної Віри – створюється жрецький стан етнічної релігії. З такими здобутками наша конфесія відзначатиме 70-ліття Відродження Рідної Віри, започатковане Першим Великим Волхвом Володимиром Шаяном.

Кінець XX – початок XXI ст. позначений ідеєю етнорелігійного ренесансу в різних країнах світу, особливо в Європі. В Німеччині, Англії, Франції, Бельгії, Швеції, Норвегії, Данії, Греції, Польщі, Чехії, Словенії, Росії, Білорусі та інших уже існують громади етнічної релігії, які продовжують духовні традиції своїх Предків. Отже, відродження Рідної Віри є закономірним явищем сучасної духовної культури і знаменує собою перші кроки Вічного Повернення Золотого Віку.

Умовні скорочення:

КДА – Архів професора В.Шаяна // Канадський Державний Архів.

ВПН і номер сторінки – Шаян В. // Віра Предків Наших. – Гамільтон, Канада, 1987.

Волхвиня Зореслава відвідала Священний Хортич

Верховна Волхвиня України Зореслава (Галина Лозко) 26 – 28 жовтня 2003 р. відвідала Священний острів Хортич (сучасна Хортиця), в м. Запоріжжя. Головна мета візиту, за її словами, здійснити поклоніння Перуну і в період свята Осінні Діди пом'янути Великого князя Святослава, який героїчно загинув у цих місцях. Волхвиня в супроводі місцевих жерців поклала квіти до древнього кумира Перуна і обеліска на місці загибелі Святослава Хороброго, здійснила поминальні обряди (возливання, молитви-слави), а також молитви на арійських капищах II–III тис. до н. ч., у тому числі відкритих археологами нещодавно. Велика кількість язичницьких капищ, статуй Богів та інших реліквій, на її думку, свідчить про те, що Хортич багато віків був значним релігійним центром і нині має величезне значення в усвідомленні сакральної цінності Рідної Віри на Рідній Землі.

У перший день візиту Волхвиня Зореслава зустрілася з Громадою українських язичників "Берегиня" м. Запоріжжя, яка входить до Об'єднання Рідновірів України. Відбулися також дружні зустрічі з рідновірами різних напрямів, яких у Запоріжжі вже є три, включаючи рунвістів і тих, хто від рунвіри відійшов, але до язичництва ще не прилучився. На зустріч з Волхвинею прибули також рідновіри м. Нікополя і м. Бердянська. В актовому залі Запорізької середньої школи № 25 відбулася більш ніж тригодинна лекція, обмін думками про шляхи Рідної Віри в Україні. Волхвиня відповіла на всі запитання, що цікавили людей. Запитували про творчість Великого Волхва Володимира Шаяна, про "Повстанську групу імені Перуна", єдність і многопрявність Рідних Богів, протиборство арійських і семітських релігій і ін. Поспілкуватися з Галиною Лозко, автором багатьох книг про Рідну Віру, редактором язичницького журналу "Сварог", крім рідновірів, прийшли також і шанувальники її творчості з інших релігійних общин, у тому числі й християнських. Християни сприймали лекцію і дискусії спокійно, роздумуючи про зміст і значення почутого. Рідновіри ж були активнішими, задавали питання про взаємозв'язок релігії з політикою, обрядову практику, календар та ін.

Бабусі-рідновірки скаржилися на те, що їхніх онуків у школах "примушують" вивчати "закон божий". З'ясувалося, що дійсно, в школах Комунарського району м. Запоріжжя офіційно введений факультативний курс (але вивчення нав'язують всім без винятку учням). Предмет цей читають служителі церкви Московського патріархату. Оскільки такі дії суперечать ст. 35 Конституції України, представники місцевих ЗМІ пообіцяли провести журналістське розслідування.

З радістю було сприйняте повідомлення Волхвині про відкриття у Києві пам'ятника Святославу Хороброму. Слухачі дружно аплодували, коли було зачитано текст напису на постаменті: "Святославу Хороброму, переможцю Хозарії, від вдячних нащадків".

На другий день Галина Лозко прочитала лекцію для студентів 2-го і 3-го курсів філологічного факультету Запорізького державного університету на тему: "Велесова Книга і відродження Віри Предків". Молодіжна аудиторія була активною і доброзичливою – з непідробною цікавістю студенти слухали і запитували про всі хвилюючі проблеми Рідної Віри, про всілякі деталі з історії Велесової Книги. Особливо для філологів виявилися цікавими текстологічні дослідження, лексикографічний словник, порівняльні переклади. Зокрема слухачі висловили думку щодо сумнівної якості російських перекладів Велесової Книги А.Асова. Цікавилися також датуванням, мовними і богознавчими особливостями Велесової Книги, сучасними громадами Рідної Віри в Україні та інших слов'янських країнах. Піднімалися також питання про необхідність релігійного очищення особистості і всього народу, про сутність душі і тіла, про правила поведінки людини в епоху Водолія та ін.

Волхвиня дала інтерв'ю журналістам місцевих газет і Запорізькому телебаченню, де особливу увагу приділила питанням пошанування наших героїчних Предків, розказала про заснування Ордена Святослава Хороброго, як нагороди за особливі заслуги у Відродженні Рідної Віри.

Відбулася також тепла дружня зустріч Галини Лозко з директором Національного Заповідника "Хортиця" Георгієм Кропивкою. Складний період переживає нині заповідник, розказав він, безліч спритних ділків поспішають приватизувати землі цього священного острова, щоб перетворити його в знаряддя свого розважального бізнесу. Чимало зусиль і здоров'я потрібно нашим патріотам, щоб відстояти на рівні державних інстанцій цю заповідну зону. Волхвиня пообіцяла надати посильну підтримку Заповіднику "Хортиця" з боку Об'єднання Рідновірів України, а також формування громадської думки на захист острова древніх святинь і козацької слави.

Ратибор

ВИТОКОВЕ ПРАВОСЛАВ'Я: ЗАНЕПАД І ВІДРОДЖЕННЯ

До 10-річчя Громади Українських Язичників "ПРАВОСЛАВ'Я"

На початку 90-х років деякі християни були шоковані появою "православних язичників". Першою громадою, яка вирішила повернути Предківську назву своєї релігії, була Київська Громада Українських язичників "Православ'я", що утворилася на Різдво 1993 р. Ініціатива цієї назви належала мені. Одразу я зробила з десяток публікацій про громаду і нашу назву: у своїх книжках "Українське язичництво" (1994 р., 3 с. обкладинки, 10-тисячний тираж) і "Українське народознавство" (1995 р., с. 210, 25-тисячний тираж). Докладніші мої статті були в журналах "Українська культура" (№ 1, 1995), "Людина і світ" (№ 9, 1995), "Сварог" (№ 1, 1995), а також у газетах "Народознавство" (двічі: № 14, 1994 і № 19, 1995), "Зірка" (3 березня 1995) та багатьох інших передруках. В академічному виданні "Релігієзнавчого словника" (1996, с. 255) ця назва нашої громади була закарбована науково, історично і офіційно, а через наші інтернет-сайти вона блискавично потрапила і до країн ближнього зарубіжжя.

Коли інформація про це поширилась, ця ідея багатьом сподобалась. А дехто позаздрив, що не він перший, і спробував мавпувати, різними профанаціями підміняючи правдивий первісний зміст ідеї рідного православ'я. Сьогодні вже є кілька духовних мародерів, які намагаються примазатися до етнорелігійного руху, привласнивши наші назви і плагіатуючи наші концепції.

Рідновіри! Будьте обачними – епоха підміни цінностей має свій початок, матиме і свій безславний кінець. Таким є Закон Прави. Пропоную читачам "Сварога" свою оновлену і доповнену статтю про значення Язичницького Православ'я.

Волхвиня Зореслава

Дослідники релігій відзначають фактичне двовір'я наших Пращурів, про яке у свій час згадував і перший християнський чернець Феодосій Печерський: "Називаючись християнами, а по-язичницьки живучи". Двовір'я (або релігійний синкретизм) було своєрідною формою компромісного співіснування двох абсолютно протилежних світоглядних систем – етнічного багатобожжя, розмаїття (політеїзму) і глобального однобожжя, одноманітності (монотеїзму).

Ранні християни, заперечуючи стару віру в Рідних Богів, все ж не могли створити для своїх теологічних концепцій якусь іншу цілком відмінну категоріально-понятійну систему, ніж та, що вже довгі століття існувала у традиційній релігії. Майже увесь понятійний арсенал язичництва був використаний ними і перенесений до християнства зі старої віри, оскільки і наука (філософія), і мистецтво (в тому числі й культове) все ще залишались язичницькими. Цим процесам сприяли також цілеспрямовані ідеологічні хитрощі, які використовували служителі християнської церкви – практика називання нових християнських реалій старими язичницькими словами. Наприклад, церква "святого Власія" замість храму Велеса, костьол "святого Вита" замість храму Світовита та ін.

З часом втрата первісних значень явищ, обрядів і назв ставала все відчутнішою. Так відбувалася поступова деградація родової (етнічної) релігії. До слова звикаємо швидко. Але часто в давніх словах закладений зовсім не той зміст, який ми сприймаємо нині. Так переосмислено безліч священних слів, понять, звичаїв, обрядів, про що знають поки що лише рідновіри.

Розглянемо докладніше священне значення одвічно слов'янського поняття "православ'я", яке було так підступно понівечене християнською церквою. Почнемо з витокового значення слова *Прав*, що в давнину передавало священне поняття Божественного закону, який керує (*правує*) Всесвітом.

Вперше слово *Права* у писемності зустрічаємо в текстах Велесової Книги. Упереджене ставлення офіційної науки до цього джерела досі не давало можливості з повною серйозністю зайнятися її науковим дослідженням. Однак, уже перші переклади Велесової Книги показали, що не тільки світогляд наших Пращурів, але і деякі лінгвістичні релікти мають паралелі з давньоарійськими пам'ятками, збереженими в Рігведі – найстародавнішому в світі священному писанні.

Прав (Права) – одна з трьох сфер буття – найвища Божественна сфера, що символічно відображає крону священного Дерева. У Велесовій Книзі (15-А) є слов'янська молитва, яку Волхви називають *Першою Правою*:

Свароже!
Ти, що сотворив світло,
Ти єсть Бог світла
і Бог Прави, Яви і Нави,
се бо маємо їх во істину.
І єсть ця істина наша,
що переможе темну силу.
і виведе нас до блага.

У кожного народу є своя рідна правда. Рідна Правда українців-русів – у єдності з Рідними Богами. Ця єдність підкріплена Божественним народженням і регулюється Законами Прави. Знаючи ці Закони, українець не чинить зла українцю й Рідній Землі, а всіляко намагається підтримати свого брата в усіх добрих намірах, які будуть на користь нашій державі. Коли українець усвідомлює свою відповідальність перед майбутнім, він дбає про своє добре ім'я і всіляко примножує свої добрі справи, тим самим заохочуючи інших українців до спільного творення блага для своєї землі.

Поняття Прави як універсального закону руху Всесвіту мали ще трипільські землероби VI–III тисячоліть до н. ч. Мала його й орійська цивілізація, що зародилась саме на нашій Праукраїнській землі, на берегах Дніпра й

Чорного моря. Саме орії (арії) й занесли свої Веди (Знання) в Індію й Персію (Іран), так само ці знання поширились і в Грецію, й Рим, де в давні часи було багато споріднених нам племен. Закони Прави відомі в усіх арійських народів: індійська Рита, іранська Аса, давньогрецька Діка, яка згодом перетворилась в Богиню справедливості і вже зображалася як жінка. В Україні також існують залишки вчення про Праву, але вже у вигляді казок про Правду і Кривду, яких так само уявляють жінками.

В давніші часи поняття про Праву було ширшим: *Права, Пращур, Прадід, право, правда, правий, праведний, справедливий, правитель, правило, празник, правосуддя* – все це слова одного кореня. Слово *правда* також має багато значень: закон, звичай, присяга, суд, справедливість, істина, доказ, реальність (явність) тощо.

У Рігведі поняття Прави як універсального закону руху Всесвіту передається словом R'ta (Рита) і позначає певну космічну закономірність, за якою невпорядкований стан (хаос) перетворбється в упорядкований гармонійний стан (космос, слов'янське – Лад). Цей Лад (порядок) забезпечує умови для існування Всесвіту, його круговороту, життя людей, їх моральності. Поняття Лад і лінгвістично може бути пов'язане з поняттям Рита: Leto – Lada – Lato – Rato – Rad, де всі названі форми поєднані в образі Богині небесного закону. Словянська Права, так само, як і арійська Рита, визначає й обрядовий лад на Землі. Тобто, вона забезпечує не тільки астрономічний (фізичний), але й звичаєвий, обрядовий, моральний стан життя народу загалом.

У давньоіндійській мові санскриті (яка сформувалася близько II тис. до н. ч.) також існує багато похідних від слова *Права*. Вони допомагають нам зрозуміти деякі потаємні значення наших Богознавчих слів і понять. Всі санскритські слова з коренем *прав-* так чи інакше пов'язані з вірознавчими поняттями: **prava** – той, хто витає в небі; **prava** – дмухання, дух; **pravata** – легкий вітерець (той, що дме). Цікаво, що слово pravar(o)sa означає дощ, і тепер для українця його значення прозоре й зрозуміле без перекладу як "права роса", тобто роса, яку посилає Права (Бог з Неба). У Велесовій Книзі дощ – Жива Вода, яка тече, як благо від Богів до нас.

Дажбожий онук керується Законами Прави, Яви і Нави. Ці закони записані нашими Прамаперями на українських рушниках: дерево-квітка, що проростає з вазона чи глиняного глечика, символізує триярусну світобудову. Найнижча сфера – це коріння дерева. Саме воно є першоджерелом існування всієї Світобудови. Це світ Предків Роду, покійних родичів, світ Нава. Однак, першопричиною існування цього коріння є світ Права – Божественне бажання, дане згори, тобто з верхньої сфери – крони дерева (падають плоди, летить насіння тощо).

Згадаймо нашу народну приказку: "Де є коріння, там виросте й гілля". Давши життя корінню, Права тим самим дає життя Яві – проявленому життю людей, тобто стовбуру дерева. Таким чином, всі три світи є взаємопов'язані свою єдністю. Нава – не просто підземний світ, це світ духів, безтілесних образів наших родичів, який існує в нашій пам'яті. Нава – є також сон, забуття, видимі під час сну образи, марення: "Се видів сон у Навї" (Велесова Книга, дошка 19). Нави не боялися, але й не поспішали до неї. Своє життя підтримували активною діяльністю. Про тих, хто розслабився, казали: "багаті зніжили мечі свої, тому швидко підуть у Наву" (Вел. Кн., дошка 22).

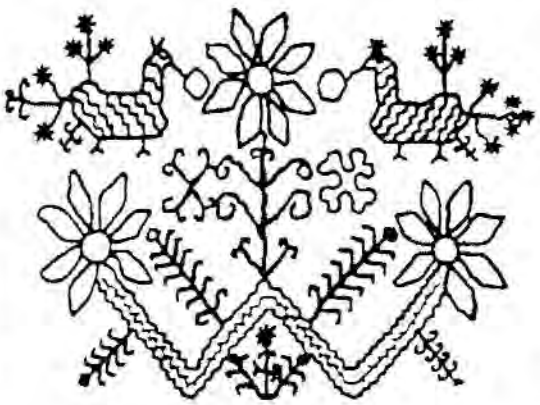

Символи Великої Богині та Дерева Життя на жіночій вишиванці

Той світ (Нава) може створювати духовну енергію для підтримки своїх нащадків, якщо вони ще не втратили пам'ять Роду. Цей світ (Ява) – світ живих людей, в якому поєднане природне (біологічне, успадковане від земних Предків) і духовне (ідеальне, дане Богами). Проживши в проявленому просторі відведений Богами час, душа повертається до свого першоджерела – через світ Нави до Богів Прави. Про це знаємо з першої дошки Велесової Книги: "Права бо є невідомо уложена Дажбогом, а по ній, як пряжа, тече Ява, і та соутворює життя наше, і та, коли одійде, смерть є. Ява текуща, а творена в Праві. Нава бо є по тій: до тої є Нава, і по тій є Нава, а в Праві ж є Яв".

З цього видно, що душа живе вічно, а тіло, старіючи, зношується. Тіло – лише одяг душі. Тому Боги забирають старе зношене тіло і через певний час дають душі нове вбрання. Віра в переселення душ, у вічність душі виховувала безстрашність і впевненість у своїх силах: "Од Отця Ора походимо, і той час від часу... народжується серед нас, бо пов'язано це так до самої смерті" (4-Г). Русич не боявся смерті, бо: "Права є з нами і Нави не боїмося, бо Нава не має сили проти нас" (7-Д).

Душа померлого відправляється на Луки Сварожі, до Вирію-Раю, де її чекають душі Пращурів, які відійшли туди раніше: "А там побачимо Пращурів своїх і Матерів, які порядкують у Сварзі і там отари свої пасуть і віни свої вінять і життя мають, як і наше. Там немає ні гунів, ні еллінів, тільки Права княжити має. І та Права є істинна, як Нава є скинута, але Яві дана, і пребуде віки вічні біля Святовита" (26).

У східних слов'ян згадки про Закон Прави (чи Богиню Справедливості) знаходимо не тільки у відомій казці про Правду і Кривду, але й в українському фольклорі. Етнографи досі не мають переконливої етимології назви свята "Права середа", пояснюючи її виключно через християнську надбудову, мовляв "середина передпасхального посту". Але чому ж ця "середина" саме "Права"? Очевидно, що ця назва – також один з реліктів давнього Боговідання.

Можемо лише висловити припущення, що свято Прави відзначали саме в середу (пор. "Перунів четвер", "Бабина п'ятниця", "Дідова субота" та ін.). Звернімо увагу на той факт, що з поняттям середи як дня тижня (сідмиці) пов'язане уявлення про троїстість (інша назва середи – "третійник"). Таким чином, середа ніби з'єднує три сфери, що неодноразово згадуються у Велесовій Книзі: Праву, Яву і Наву.

Слов'янська Права також розкриває сокровенний смисл культу Предків. Як уже згадувалось, на Луках Сварожих вони "пребудуть якийсь час, щоб отримати нове тіло". Перебування Предків на Луках Сварожих зближує їх із самими Богами. Чи не тому в народі така живуча віра в те, що наші Предки допомагають нам разом з Богами, будучи й самі як Боги. Це красномовно підтверджується і лінгвістичним аналізом слів *Пращур, Прадід, Прабаба* та ін. – адже вони мають той самий корінь, що і *Прав*.

Зближення духовної сутності людини з Божественною сутністю – головна світоглядна відмінність природних арійсько-слов'янських релігій від надуманих (штучно створених) юдо-християнських монотеїстичних систем, у яких людина лише "раб божий", а її душа ніколи не зливається з Богом.

Зі словом *правда* тісно пов'язаний і прикметник *правий* (напрямок, протилежний лівому). Молячись до Сонця, наші Пращури повертались лицем на схід, отже, права рука (десниця) вказувала на південь, а ліва (шуйця) – на північ, що уявлялась холодною, темною, жорстокою.

Досі в Україні побутують повір'я: якщо побачиш Молодика справа – на добро і прибуток, зліва – бути біді. Подібних прикмет і повір'їв існує безліч.

Не менш давню історію має також і слово *слава*. Ще в IV ст. письменник Агатангел, секретар царя Тердата, писав про Богиню Славу як про "велику царицю і пані, Славу народу, що підтримує життя народне, Матір всяких чеснот, Матір-Богиню, Золоту Матір [*Дьяченко Г.* Полный церковно-славянский словарь. – СПб, 1900. – С.612]. Він також описав її храм, що мав незліченні скарби. Зображення Богині (її статуя) було виконане умілими майстрами зі щирого золота. Їй приносили в жертву білих биків, кіз і коней. Жінки випікали для Богині Слави короваї, пироги з різноманітною начинкою, варили вареники та бублики. Вірогідно, ритуальне використання хліба в культі Богині-Матері бере свій початок десь у глибині віків. Археологи констатують знахідки глиняних хлібців з домішками зерен пшениці й жита, а також сліди жертвоприношень зерна та хліба на всій території давніх слов'ян (одне з найвідоміших таких святилищ в Україні розкопане біля с. Корчак Житомирської обл.).

Славленням називались особливі обряди, присвячені саме Богині Славі. Пізніше ця назва поширилась на інші богослужіння – славлення Рідних Богів слов'ян. Свято Богині Слави, що випадає на 23 квітня, найповніше збереглося у сербів. Ще до XIX ст. вони здійснювали урочисті аграрно-магічні дійства, пов'язані з пошануванням священного Вогню як символу Сонця (*Кулаковский П. А.* Праздник "Слава" у сербов // Русский вестник. – 1883. – Т. 167. – № 9. – С. 329–356).

За часом це свято збігається зі східнослов'янськими святами Лади і Ярила, які святкують 22–23 квітня. В цей час – апогей весняних славлень – повсюди звучали обрядові пісні-слави (сучасна назва – веснянки). Славами також називались і інші пісні на честь Богів (наприклад, колядки, щедрівки). Один з давніх Місяцесловів називає обряд Коляди *славленням*, а колядників виконавців обряду – *славильщиками*. Подарунки, якими господар віддячував колядників, називались *славлена дара*. *Славослів'я* означало урочисту пісню-молитву на честь Богів і героїв. Той же сакральний смисл зберігся і в найкоротшій молитві: "Слава Богу!" Християни широко використовували язичницькі терміни *славлення, слава, славник, славослов* та ін.

Але християнська церква так і не змогла наповнити наше священне слово "Православ'я" якимось високим змістом, пояснюючи його спрощено, ніби-то "правильно, неухильно слідувати віровченню". Показовий також і той факт, що східна форма християнства ніде в інших країнах (крім України, Росії, Білорусі) не називається словом *православ'я*, а тільки – "ортодокс". Це свідчить про місцеве походження нашого священного слова "Православ'я".

Тепер читачам не буде дивною і стародавня назва нашої Віри "Православ'я" (від "Право+славити"), яка означає: "славити Рідних Богів Права". Назву *православ'я* у нас так само відібрано, як і назву Русь. Поєднати ж православ'я наших Пращурів з юдо-християнством не вдалось і за тисячу років. У давні часи слово *славлення* вживали у значенні богослужіння (у католиків – *набоженство*). Богів не просили, їх тільки славили, підтримуючи таким чином постійний зв'язок з космосом, і отримуючи в такий спосіб необхідні духовні сили. Віддати належну шану рідній духовній культурі – це є головною метою славлення й означає єднання Богів, людей і духів померлих родичів. Про це сказано в першій дошці Велесової Книги: "Молімось Богам, щоб мали ми чисті душі і тіла наші, і щоб мали ми життя з Праотцями нашими, в Богах зливаючись в єдину Правду – так оце єсть ми, Дажбожі Внуки!".

Як підсумок всіх наших роздумів, приходимо до висновку, що витоковий зміст поняття "Православ'я" зводиться дослівно до "Право славити", тобто здійснювати обряд славлення –оспівування Божественного закону Прави – Рідних слов'янських Богів. Саме в цьому розумінні і відроджується рідна етнічна віра в Україні.

Фільм про Рідну Віру

Новий канал українського телебачення ось уже тричі (в тому числі на прохання глядачів) показав фільм "Острів забутих Богів". Автор фільму Ганна Гомонай. Дійові особи – українські рідновіри-язичники, члени Об'єднання Рідновірів України та їхні чисельні гості.

Починається фільм богослужінням за Предківським звичаєм біля жертовного багаття на Купайла 2003 року: ось Волхвиня Зореслава здійснює возливання меду-сури та складає хлібну требу, далі обряди з Купайлом та Мареною, очищення вогнем, величний вінок здоров'я та вогняне колесо, що символізує саме Коло Свароже. Звучать дивовижні за своєю стародавністю пісні, круто заплітається у вихорі хоровод – Кривий танок.

Далі перед глядачем йдуть кадри про Родове Слов'янське Віче, яке відбулося на тому ж острові через місяць. Наметове містечко, язичницькі прапори, вогнище, розлогі дуби. Діляться своїми враженнями від почутого і побаченого старійшина Польської Родзімої Віри Сташко Потребовський, лідер білоруського Слов'янського руху Володимир Сацевич, господиня – ректор Української Духовної Академії Рідновірів Галина Лозко та інші студенти і гості. П'ять слов'янських держав узяли участь у Вічі: Україна, Польща, Білорусь, Росія, Болгарія. Що ж притягує в Україну слов'янських рідновірів? Саме тут вони пізнають основи прадавньої Віри Предків, бо така академія створена і офіційно зареєстрована вперше серед слов'янських країн саме в Україні. Через увесь фільм авторка сценарію простежує шлях молодої дівчини Полонеї, яка стала язичницею за велінням душі і горда своїм вибором.

Величне свято Перуна найбільш вражаюча частина фільму. Тут чоловіки, увінчані дубовим гіллям, набираються сили від Священного Дуба, освячуються вогнем, проходячи крізь вогняні ворота, змагаються в силі, дужанні. Зрештою все завершується українськими піснями та священною братчиною, де на честь Бога Громовержця приносять в пожертву м'ясо ритуального "вепра". Сам Перун привітав своїх вірних воїнів громом і блискавицями, однак не поливав дощем, обминувши острів стороною.

"Ложку дьогтю" в сюжет фільму намагався долити ректор християнської духовної семінарії, який (боронь, Боже!) до язичників не причетний. Просто Ганя Гомонай взяла в нього інтерв'ю біля брами Михайлівського Золотоверхого. Одначе, його спроба не вдалася: служитель християнського культу, не зміг залякати глядача, сказавши, що язичництво – це гріх, і в семінарії воно не вивчається навіть у курсі "сектознавства". Як відомо кожному язичнику-рідновіру, саме християнство – є сектою юдаїзму. Рідна Віра ж існувала з правіку. Пастор також помилився і в тому, що нібито Рідна Віра – це "шлях назад". Такий погляд – надто спрощений. Слід зрозуміти, що новий цикл Відродження етносу настав і не рахуватися з цим уже не можливо. На Осторові Незабутих Богів (саме так треба було назвати фільм!) усе дихає здоров'ям, красою, молодістю. До цього прагнуть усі рідновіри. Подальші кадри фільму переконливо завідчили, що Рідна Віра – це шлях уперед!

Шегор Расате –
жрець Болгарської Рідної Віри

ЖРЕЦТВО –
справжня національна еліта

Яка справжня ідеологія нашої раси? Яка наша правда? Такий довгий шлях до відповіді на ці питанння, але досить їх тільки поставити, щоб осягнути значення проблеми, щоб піднятись над переплутаною павутиною "общечеловеческих" ідеологій. Це основне питання, над яким замислювалися древні мудрецї, шукаючи шляхи для своїх народів у Неозорому.

Щоб проникнути в сутність цієї доленосної проблеми життя, нам треба звернути погляд на першооснову людського буття – біологію. Багато мислителів, що живуть у зручностях цивілізації, перебувають у вигаданому світі самоцільного гуманізму, забуваючи, що вони всі таки діти Природи; що в людській породі також є основний принцип Природи – доцільність.

Візьмемо, наприклад, будь-яку живу істоту з цього такого різноманітного тваринного світу рідної планети Землі. У кожного виду є природжена біологічна програма, сприяюча його повноцінному біологічному існуванню. Відомо, що ця програма складається з реакцій поведінки, названих інстинктами. Вони визначають поведінку тварини в пошуку їжі, в захисті від ворогів, в приваблюванні шлюбного партнера і вигодовуванні малят. Кожне відхилення від нормальної поведінки зменшує здатності індивіда до життя і його потенціалу до розмноження. Відповідний приклад – шлюбна поведінка птахів. Навіть одна незначна зміна шлюбного танцю може перешкодити самцеві знайти самицю, щоб продовжити свій вид.

Становище людини набагато складніше, але і в людській поведінці на повну силу діє принцип біологічної доцільності. Кожна раса має свою біологічну програму, свій етичний закон – санскритською мовою дхарма, що знаходить свій вияв в ідеології раси.

Відомо чимало культурних народів, творців високорозвинених цивілізацій, які всупереч своїм високим пізнанням відхилились від природних законів, переживаючи руйнування і занепад. Зі свого боку, їх підкоряли інші народи, які не були такими розвиненими, але мали знання про найголовніше в житті, необхідне в боротьбі за існування – свою вітчизну, своїх Богів, пращурів і героїв, свій рід, мову і закон. Вони були сильними і витривалими, тому що жили просто, без зайвих розкошів, у суворих лісах і горах, постійно загартовуючись у природних стихіях. Одним словом – ВАРВАРи. Правильна ідеологія не залежить від об'єму знань, вона достатня, якщо сприяє повноцінному біологічному існуванню Раси.

Якщо нині ідеологій так багато, але Арійський світ на бездоріжжі, то це тому, що переважна більшість сучасних ідеологій є чужими біологічній програмі нашої раси. Причина в тому, що у сучасних філософів і громадських діячів біологічна культура відсутня; вони спорудили свої неспроможні вчення на основах якихось другорозрядних критеріїв – як моральність, суспільні відносини, технічний прогрес, обминувши їх першопричину, біологічну першооснову людини – расу.

Ідеологи лібералізму безперервно запевняють, що час ідеологій уже скінчився, що прийшов час технократів, тобто безідеологічних правителів. Нічого подібного! Питання про ідеологію завжди було і буде актуальним, як безумовна історична необхідність. Технологічний розвиток будь-якої країни завжди залежить від волі її правителів до свободи і незалежності. Показовим прикладом цього є становище в Східній Європі за часів так званого "посткомунізму". Зі своєю безвідповідальною поведінкою ліберально-більшовицькі правителі-зрадники втратили накопичені науково-технічні і виробничі ресурси в стратегічних галузях національного господарства.

Якщо немає волі до національної еліти, якщо ми не мислимо стратегічними категоріями, стратегія буде розроблятися поза нашою Батьківщиною, а ми будемо тільки лаяти мерзенних політиків, не усвідомлюючи, що вони – тільки другорозрядні виконавці волі глобалістичної гендлярської еліти. Таке принизливе місце визначили нам, східноєвропейцям, інтернаціональні гангстери в їхньому Новому світовому порядку. Треба, щоб ми зберегли свою культурну самоідентичність і традиції наших древніх народів, не капітулюючи перед правлячими ублюдками. Але нам треба ще боротися за своє історичне існування! Інакше і самі наші Боги не будуть нам допомагати, тому що Вони не люблять слабих і боязких. Час вже повернутися до початкових принципів нашого еліти та ідеології.

Поняття про справжню волхвівсько-жрецьку еліту зовсім не збігається із типовим уявленням про християнське духовенство. Повноваження священика поширюються на галузь релігійно-етичних питань, де волхв передусім – мудрець, охоронець знань. Посада жерця не зводиться лише до заклання здобичі і здійснення священних обрядів, як видно з поняття жрець. Спільно з богослужінням, жрецькі ордени в старовину розвивали основні знання, необхідні для повноцінного існування їхніх народів – календарі, інженерна справа, природні науки, філософія, законодавство. Цим шляхом пізнання закони і духовність зв'язуються в одній цілісній системі ідеології – ідеології Народної спільноти, органічній ідеології. Те, що древні жерці були освічені у всіх галузях знання, цілком заперечує самовпевнені твердження марксистських авторитетів про нібито "низький" рівень людських знань у далекому минулому. Волхви прагнули досягнути пізнання про Ціле, адже розривання знань окремих наук і наукових дисциплін веде до неуцтва і безсилля – про що особливо показово свідчить стан модерної науки. Разом духовність і пізнання складають єдність натхненного пізнання, зрозумілу як мудрість. Звідси видно, відродження жрецької еліти – не прояв якогось абстрагованого романтизму, а справжня історична необхідність.

Функції волхвівства і жрецтва за рівнем їх значущості можна представити в такому вигляді:

1. Збереження знань і спадщини Предків.
2. Обрядовість.
3. Ідеологія.

Як вже ми з'ясували, основне покликання еліти – розвиток ідеології Роду, згідно з її біологічною програмою; розробка майбутньої стратегії Роду. Ідеологія – складова частина народного суверенітету; жерці повинні її відстоювати, як воїни – територіальну цілісність держави на полі бою.

Жрецька еліта повинна зберігати і вивчати культурно-історичну спадщину Нації; з'ясовувати її расову і духовну самобутність. Знаходячи обгрунтування в її глибокому історичному корінні, вони спроможні накреслювати шлях Нації в майбутньому. Гегель висловив велике прозріння, що у народів немає звички вчитися на своїй власній історії. Але йо-

го думка насправді стосується тих народів, у яких немає високоосвічених еліт з ясною своєчасною стратегією. Будучи зайнятими своїми щоденними турботами, звичайні люди дуже рідко замислюються про цілісний хід історичного процесу. Так, подібно сліпим, вони залишаються залученими у світові події, не розуміючи їхньої внутрішньої логіки, і не прагнучи їх змінити. Тому турбота жрецтва – винести повчання з історії, щоб не повторювати помилок своїх попередників в управлінні. Взагалі жрецтво є довготривалим явищем; йому потрібна воля і постійність, незалежно від тимчасових політичних потрясінь. Жрецькі еліти розвивалися в ході тисячоліть, зберігаючи спадкоємність у знаннях і законах. Як же далеко від ідеалів жрецтва стоять деякі сучасні "націоналістичні" організації, що блискавично розпадаються після перших же невдач, після згасання первинного ентузіазму!

Жрецтво передусім антиентропійне явище. Воно бореться проти хаосу в усіх напрямках:

1. У біологічному напрямку – проти занепаду раси (хаосу крові).

2. У духовному напрямку – проти занепаду цінностей і расових ідеалів.

3. В інформаційному напрямку – проти втрати знань.

Скільки глибоких знань може придбати людина, але вона ніколи не зможе пізнати цілу правду. Тому що одинична людина тільки частина від Цілого. А Ціле – Народна спільність, народ зі своєю ієрархічною структурою, у вертикальному і горизонтальному планах, а також і в часовому вимірі. Цілісне вчення витікає від цілої Народної спільноти, як спадщина всіх духовнопіднесених людей у всіх поколіннях. Воно містить найцінніші життєві знання, накопичені протягом історичного розвитку спільноти. Вчення цілого народу, згідно з визначенням Гюстона Чемберлена або Дао, згідно з вченням Лао Дзи (філософ гунсько-арійського походження). Дао – шлях, накреслений від Пращурів, яким ми неодмінно повинні слідувати, оскільки кожне відхилення від нього веде до загибелі.

З цієї причини, марно слідувати тільки одному приватному вченню, штучно заснованому якимось "пророком". Передусім, нашим ідеологічним критерієм є Арійський світогляд, як вияв біологічної програми нашої Арійської раси, в його трьох найголовніших принципах:

1. Ствердження ідеї троїстості Світобудови, пантеону і суспільства.

2. Ствердження цінності Раси та ієрархії суспільних станів.

3. Ствердження військової доблесності і боротьби за панування Роду в реальному житті.

Усі інші вчення, які проповідують рівність раси, пацифізм і нігілізм, шкідливі для Арійської спільноти.

Сьогодні цей тип Волхвів здається нам зовсім невідомим. Причиною цього є тисячолітнє панування християнства, коли церква знищила язичницький жрецький стан. Підміна язичництва християнством – це не тільки зміна якихось релігійних вчень. Це передусім – зміна світоглядах і суспільних структур.

Внаслідок знищення арійського жрецтва, єдиною елітою жрецького типу в християнському світі залишилися єврейські рабини (фарисеї). Їх неправильно називати священиками, тому що вони є тільки законоучителями. Ще в старовині рабини на релігійних посадах замінили юдейських священиків – левитів, зберігаючи найголовніше з функцій жрецтва – ідеологію. Релігія євреїв – це закон Мойсея (Тора або П'ятикнижжя). Рабини розвивали його в Талмуді – збірнику законів, що складається з 63 книг в 18 томах. У Талмуді розроблена доктрина єврейства про завоювання світу гендлярсько-спекулятивним шляхом; він виховує євреїв у душі зверхності та ненависті до всіх інших народів: себе євреї вважають "богообраними", а всіх інших народів – "гоями" (отарою скотів). Це приниження обурює нас, особливо коли сіоністи великою мірою вже встигли здійснити те, що було накреслено їм Мойсеєм.

Наступ світового єврейства і масонства породив необхідність відродження арійських жрецьких еліт. Після тривалого занепаду Богів у часи Середньовіччя, у XVIII віці в Західній Європі знову прокинувся інтерес до язичницьких вірувань і традицій. В Англії почали відновлення Ордену друїдів, а в Німеччині заснували Германен орден, що відроджує релігії давніх германців. Однак самого тільки інтересу до язичництва – не достатньо для розуміння значення жрецької еліти. Незважаючи на спадщину волхвівського стану, залишену правонаступникам, язичницькі рухи в цих країнах по-різному продовжили свій розвиток. Рух німецьких язичників виявив патріотичну та історичну силу, з середовища якої вийшли багато німецьких просвітників і суспільних діячів. Навпаки, рух друїдів в Англії і Уельсі досі залишився аполітичним, з вузькою гностичною спрямованістю і без прагнення до оволодіння історичним процесом. Болгарський культуролог Володимир Свінтіла точно пояснив відмінності в суспільно-політичному житті Англії і Німеччини різним розвитком ідейно-філософських течій у цих країнах: "Правда, що в XIX віці виникли всі модерні ідеології, включаючи і чудову філософію історії, народжену у Франції і дивовижно продовжену в Німеччині (яка в Англії залишилася цілком чужою)."

У багатьох сучасних язичників і Нової Правиці на Заході не вистачає часу, бо вони дуже багато займаються інтелектуальною діяльністю, а військова свідомість і дух у них відсутній, немає волі до рішучої боротьби проти системи глобального лібералізму, що загрожує існуванню нашої Білої раси. Проживаючи в цілком забезпеченому суспільстві, вони ніяк не замислюються про значення жрецтва як історичної необхідності. Не знаючи більшовизму та інших страждань, які пережили і ще переживають народи Центральної і Східної Європи, їм ніколи не зрозуміти, що духовність і пізнання представляють тільки один бік органічної ідеології. Інший бік – це військова ідеологія, воля до утвердження Роду. Ці дві сторони ідеології так доповнюють одна одну, як раджас і саттва – відповідно духовна і життєва енергія, згідно з індійською філософією Самкхя. Їхня єдність є в особі Царя-Жерця, як символу Цілісної людини. Тільки в своїй єдності духовна і військова доброчесність спроможні породити історичне звершення. Звідси наше гасло: Знання об'єднує – Стратегія постановляє – Воля перемагає!

Сьогодні в Росії і Україні сильний патріотичний рух на язичницькій і расовій основі. Він добре структурований, згідно принципів трифункціональної ієрархії арійського суспільства – це добре відособлений військовий стан і коло правих інтелектуалів з потенційно жрецької еліти – рідновіри, расологи, концептуали. Не зважаючи на деякі відмінності з питань ідеології, у сучасних росіян і українських патріотів ясні історичні цілі. З цієї сили скоро виросте історичне звершення, доленосне для цілого Світу. У ньому надія Білого людства.

З найкращими враженнями я залишився від українських язичників під час моєї участі в Родовому Слов'янському Вічі під Києвом 2003 р. Громада Українських Язичників є справжньою школою для жерців. Я був вражений високим інтелектуальним рівнем Волхвині Зореслави, науковця, етнолога, авторки багатьох книжок і голови Об'єднання Рідновірів України. Високопрофесійно з точки зору свого фаху – етнологія і релігієзнавство, Зореслава на науковому ґрунті заснувала відродження Рідної Віри. У своїх основних працях "Етнологія України", "Українське язичництво", "Волховник", "Іменослов" та ін., в повному обсязі і в змістовному вигляді, вона розвиває систему понять не тільки специфічних проблем язичництва, але передусім – цілісного світогляду. Без перебільшення я вважаю, що у своєму викладанні Зореслава подає відправні точки свідомості цілого Всесвіту Арійського світосприйняття. Таким чином, вона виховує провідників язичництва, тобто справжніх жерців – потенційну національну еліту. Зореслава не тільки теоретик, але також чудовий організатор і високодуховна проникліва жінка, яка самовіддано виконує присвячені Богам молитви і обряди. Їй вдалося виховати прекрасних молодих послідовників, рано дозрілих для історичного покликання свого Роду. Ось це велике майбутнє Об'єднання Рідновірів України і найкращий приклад для відродження арійського жрецтва.

Для контакту:
rassate432@yahoo.co.uk

БОГИНІ В НАШОМУ ЖИТТІ

Мені як чоловіку виявлено високу довіру – взяти участь у такій важливій, делікатній і актуальній нараді. Це зобов'язує до серйозного і відповідального підходу. Тому при підготовці до "круглого столу" я вивчив програму руху "ЖІНКИ – ДО ВЛАДИ!" і дослідження С. А. Анісімової "ЖІНКИ, ВПЕРЕД!". За підсумками прочитанного і почутого сьогодні, я хочу сказати таке.

Сьогодні вже недостатньо однобічного соціально-політичного підходу до реальності. Чи дійсно почесним для жінок є оце просування на передні ряди? Адже попереду ставлять і ваговози, і штрафні батальйони, і підставних політиків. Найпочесніше місце не попереду, а вгорі, на небі і на троні.

Те про що я говорю, не метафора. Ось уже три роки я видаю журнал "АТЕНЕЙ", присвячений культу Афіни, класичної Богині мудрості і справедливої війни. Світлоока діва, сповнена могутності і слави, наділена вишуканим розумом, твердим серцем і знанням ремесел, прозвана "матір'ю мистецтв", – надихнула мене на подвиг во славу нашої раси і нації. Найвеличніші жінки світу пишалися, коли їх порівнювали з Афіною Паладою і зображали з атрибутами Мінерви. Сьогодні – на жаль! – більшість навіть не знає імен цієї Богині, рівної Зевсу, якій присвячували Атеней, храми мудрості та мистецтв. Вони чули про Венеру і знають, що таке "венерологічний диспансер", але нічого не відають про Атеней.

Звичайно, Афіна була не єдиною великою Богинею. Наші Предки вшановували Рода і Рожаниць, які разом покровительствували родині і життєдайним силам Природи. Знаменита "грецька" Лето (римська Латона), близька слов'янській Ладі, втілювала небесне склепіння і була опікункою щасливого шлюбу. Її символом є кільце, те саме, що нині відоме як обручка. Велична Рейтія (Рита), Праматір Богів, яка має спільні риси з північною Богинею любові Фрейєю й православною Богородицею, захищала небесні закони та зцілювала хворих.

Жінки не тільки уособлювали небесні сили світобудови, але й самі виконували священні обов'язки. Вони були жрицями, волхвинями, знахарками, відунками, яких християнська церква незаслужено демонізувала у вигляді страшних відьм. Насправді, жінки-жриці були хранительками роду, дому, сім'ї, народної традиції, витокових знань і переказів, всього найсвященнішого. Досвід відродження слов'яно-руської традиції з допомогою жіночого священства відомий у сучасній Україні, де етнолог і релігієзнавець Г. С. Лозко (в язичницькій посвяті волхвиня Зореслава) заснувала об'єднання Рідновірів. Вона не тільки здійснює традиційні обряди згідно народного календаря, але й видає культурно-релігійний часопис "Сварог".

Глибоке знання народної традиції Предків допомагає нам подолати інтелектуальний і теологічний гомосексуалізм, за яким у небі панують чоловічі Боги, а на землі – править чоловічий клуб. Ця давня семітська традиція порівняно недавно проникла в нашу рідну стихію, не більше тисячі років тому, але їй вдається міцно тримати духовну владу.

На сьогоднішній нараді говорилося про те, що жінок у Державній Думі – лише 7%, хоча жінки складають 60% всього населення Росії. Так, це несправедливо. А хіба справедливо те, що з усього населення земної кулі тільки близько 8% становлять представники білої раси? Чому нас так мало? Чому жінки-слов'янки займають останнє місце по народжуваності і перше місце в загальній кількості серед білих рабинь у західних чи південних борделях?

В кінцевому рахунку, ці катастрофічні диспропорції викликані цілим рядом причин, і їх одним помахом не відмінити. Але є ключові, надважливі проблеми, вирішення яких неможна відкладати. Одна з них – це масове дітовбивство во чреві матерів. Згідно сучасної статистики, дитячі втрати від абортів у 2,5 рази більші, ніж аналогічні втрати у Першій світовій і громадянській війнах, розкуркулюванні та Другій світовій, разом узятих. Ви лише вдумайтесь у ці цифри! Ось що, виявляється, набагато страшніше війни – самовбивча депопуляція, що призводить до виродження в "мирний час".

Ми, чоловіки, також винні в тому, що наші жінки не хочуть чи не можуть мати від нас дітей. Значить, і нам треба задуматися над своїм становищем, щоб повернути довіру жінок. Якщо жінки виявились приниженими, зганьбленими і обдуреними, якщо сучасне життя робить їх жертвами наркоманії, алкоголізму, проституції, то відповідальність падає й на нас, так звану сильну половину людства, бо нормальна жінка в глибині душі завжди чекає на появу свого героя і коханого, в якому шукає надійну опору для майбутньої сім'ї.

В останньому випуску нашого журналу ми опублікували Заповіт Наташі Троїцької, вбитої близько десяти років тому при загадкових обставинах в Оптиній пустині. Звертаючись до руських людей, вона говорить про Рід як основу процвітання народу: "Тільки Род поверне нам стійкість на порозі третього тисячоліття, стане антиподом смерті, геноциду, ліками проти розпусти, рабства, дурману, злиденності".

Роздуми на демографічні, моральні, антропологічні та естетичні теми привели мене й моїх однодумців до розуміння необхідності національного і расового підходів до народонаселення. З першого свого випуску журнал "Атеней" відкрив спеціальну рубрику РАСОЛОГІЯ, яку веде талановитий мислитель і публіцист Володимир Авдєєв. Там ми публікуємо забутих вітчизняних і зарубіжних класиків, які досліджували людську природу. Адже нам сьогодні необхідна не тільки кількість людей, але, перш за все – їхня якість.

Хто буде населяти слов'янські землі та складати нові слов'янські нації? Громадяни якого походження і якої раси? Хто буде приносити здорове потомство і оберігати багатодітні слов'янські сім'ї? Про це повинні думати не тільки чоловіки.

Щоб не обмежувати свій виступ теоретичними роздумами й оглядом видань, я вношу ділову пропозицію. Необхідно відродити у наших країнах вивчення та популяризацію ЄВГЕНІКИ, науки про поліпшення людської породи. Всупереч наклепам недоброзичливців, у цій галузі знань нема нічого ганебного. Сьогодні модно заводити в домі собак благородної породи, вирощувати заморських кішок, селекціонувати жеребців, а вивчення антропології людини викликає посмішку. Давайте подивимось на цю проблему серйозно. Вивчимо багатий досвід вітчизняної та світової науки. Перевидамо праці з расології, відтворимо євгенічні товариства.

Одновимірному підходу і політизованій соціології треба протиставити глибокі, всебічні (багатовимірні), фундаментальні дослідження жіночого начала в світі, і вже на цій основі будувати нове життя.

Культ Богинь, відунства, материнства, породи, сім'ї, краси, здоров'я, – ось, що треба нам усім для загальної перемоги над силами дегенерації й занепаду.

Павло ТУЛАЄВ

З виступу на конференції "Жіночі проблеми в контексті реформ". Інститут розвитку преси 2003 р. Москва.

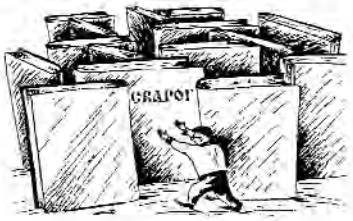

КНИЖКОВИЙ ОГЛЯД

Нові видання – на книжкову полицю рідновірам

Вісник "Слава!"

Згідно Рішення Родового Слов'янського Віча, що відбулося в Києві 13–15 липня 2003 р., видана газета "Слава!" двома мовами: українською (у Києві) та російською (у Москві). Нині готується ще й болгарськомовний варіант газети. На першій сторінці публікується основний документ Родового Слов'янського Віча та редакційне звернення, в якому, зокрема, зазначається: "Газета "Слава!" є друкованим органом цієї наради. Вона не претендує на періодичність і конкуренцію з багатотиражними виданнями, що мають забезпечених господарів, а ставить перед собою скромне завдання – донести до однодумців, друзів, потенційних співробітників та соратників правду про подію, що відбулася".

Газета містить інформацію про те, хто такі слов'яни, про головні події слов'янського та рідновірського руху, про Літню Школу "УДАР–2003", яка відбулася на Перуновому острові на Дніпрі, а також про нові книги, сайти, електронні видання. Приділена увага також і проблемам "Четвертої світової війни". Українська версія газети видана в кольорі. Газету можна придбати на Майдані Незалежності в Києві.

Зінаїда Васіна. Український літопис вбрання. – К.: Мистецтво, 2003. – 448 с., ілюстрації.

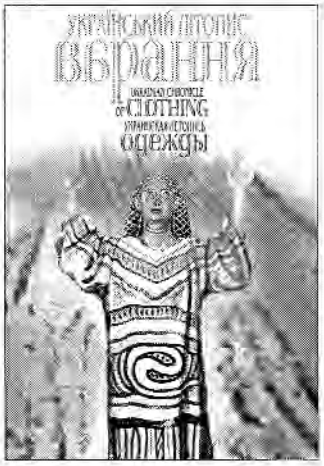

Унікальна багатоілюстрована книга-альбом відомої української художниці Зінаїди Васіної, що охоплює період понад 10 тисяч років, стала чудовим подарунком для всієї світової культури. Особливо цінною вона виявилась для українських рідновірів, які прагнуть заглибитись у світогляд і мистецькі уподобання наших Пращурів, зрозуміти образне освоєння ними навколишнього світу, влаштування побуту, пізнання Божественних проявів у їхній обрядовій практиці.

Дійсно, в альбомі знайдемо не тільки різноманітне вбрання людей різних часів і станів, які проживали на теренах нашої Батьківщини, але й опис обрядових особливостей славлення Богів згідно річного календаря, їх космогонічні уявлення: трипільські жриці під час моління та весняний обряд напування Землі, чоловічі ініціації, давньоруський обряд Русалій та ін.

Рідновірам з перших сторінок грію душу відомі з Велесової Книги слова: "Поучившись старого, зануримо душі наші в нього, бо то є наше". Дійсно саме ці слова, які художниця винесла як епіграф до книги, стали її вірним дороговказом у далеких тисячоліттях. Зінаїда Васіна опрацювала багатющий археологічний матеріал, сотні книжок та архівних джерел. Вражає творча сміливість авторки, її реконструкції переконливі, вона не боїться подавати поруч з малюнком одягу археологічне зображення, бо кожна її робота науково виважена.

Перед нами постають зразки одягу часів пізнього палеоліту, неоліту, енеоліту, епохи бронзи і кіммерійського часу, що охоплює період від 11 тисяч років до н.ч. до XIII ст. н.ч. Найпотужнішу частину складає одяг часів Трипілля, Скіфії та Київської Русі.

Приємною особливістю книги-альбому є широка галерея слов'яно-арійських антропологічних типів. Деякі обличчя нагадують нам такі знайомі й рідні українські риси чоловіків, жінок і дітей. Малюнки динамічні, іноді художниця малює цілий обряд чи побутову сценку (виготовлення посуду, прядіння, такання, збирання врожаю), щедро зображаючи всі деталі одягу, орнаменти вишивок, головні убори та прикраси. Поруч із людьми бачимо й предмети побуту, меблі, глеки, або озброєння давніх воїнів.

Майстриня також робить реконструкцію крою одягу, головних уборів та зачісок, що дає змогу нашим творчим жінкам виготовити обрядовий одяг за давніми зразками. Докладно промальовані орнаменти допоможуть вишивальницям відродити давні язичницькі взірці і проникнути в сакральний смисл їхньої символіки.

Золотою ниткою через всю книгу проходить образ Великої Прабогині, яка щедро благословила не тільки правічну культуру нашої землі, але й саму авторку і її книгу.

Придбати книгу можна в книгарнях України. Докладніша інформація у видавництві "Мистецтво": 01034, Київ–34, Золотоворітська, 11.

Тел.224–91–01; 235–53–92.

Борис Михайлов. Кам'яна Могила – світова пам'ятка стародавньої культури в Україні. – К.: Такі справи, 2003.

Видавництво "Такі справи" цього року порадувало своїх прихильників ще одним унікальним виданням – фотоальбомом найдавніших письмен на території України, які знайдені на Кам'яній могилі поблизу Мелітополя. Автор-упорядник відомий історик-археолог, учень В. М. Даниленка, Борис Дмитрович Михайлов понад 30 років свого життя віддав вивченню і збереженню цієї віковічної пам'ятки.

Цей степ пам'ятає мисливців кам'яного віку, кіммерійських, скіфських, сарматських вершників, легендарних амазонок, гуннів, дружинників Володимира Мономаха, що билися з половцями на р. Сутіні (нині р. Молочна) 4 квітня 1103 р., численні козацькі походи. Хронологія наскельних зображень Кам'яної могили охоплює період з XXII тис. до н. ч. – XII ст. н. ч.

У фотоальбомі читачі знайдуть рідкісні кольорові світлини петрогліфів Кам'яної могили, карти (наприклад, Сарматського моря, Карта Птолемея, Мелітопольського повіту 1793 р.) Книга розповідає про визначних дослідників Кам'яної могили, знайомить з численими документами та науковими виданнями про цю пам'ятку.

Борису Михайлову належить відкриття 15 нових гротів і печер з письменами. У печерах "Чаклуна" і "Кози" на стелях розташовані зображення мамутів, носорогів, печерного лева, птахів, змій. У піску знаходили чуринги – старовинні священні предмети. Деякі малюнки передають цілі ритуальні картини (наприклад, обряд з мамутеням, еротичні сцени культу родючості) та ін.

У книзі також представлені фото ритуально-обрядових місць, кам'яні стели-менгіри, численні давні малюнки "божественної стопи", про значення яких автор прочитав у гімнах Рігведи: "на цей вищий слід Вішну завжди дивляться ті, хто жертву приносять, як на око, що протягнене в небі". Ціла галерея диких коней скачуть на "Кінських плитах", що викликає аналогії з піснями Рігведи: "золотисті коні постійно приносять хто сяйво світла, хто тьму". Міфологеми давніх вірувань виявляються напрочуд близькими і зрозумілими знавцям Рідного пантеону новіших часів – білий кінь Світовида (день) і чорний кінь Чорнобога (ніч).

Поява християн у цих краях також лишила свої сліди. Ось як пише про це автор: "Християни руйнували унікальні рисунки язичників, а потім

зверху наносили символи християнства. Тут є зображення хрестів і монограм Ісуса Христа". Вражають давні письмена, попередники "латиниці" та "кирилиці". В книзі подано їх порівняльні абетки. Авторські анотації до фотографій та роздуми про значення давніх послань подані двома мовами: українською і російською, в кінці книги резюме – англійською.

Художній дизайн книги виконала художниця Людмила Кузнєцова, видавець альбому Сергій Данилов.

Сподіваємось, що цей фотоальбом поповнить книжкові полиці рідновірів і розкриє таємниці, залишені на нашій землі далекими Пращурами.

Тел.: 8–06192–370–37.

Петрук Володимир. Велика Скіфія-Оукраїна. – К., ТОВ "Спалах", 2001. – 432 с., іл.

Скільки авторів, починаючи від грека Геродота і включаючи радянського академіка Б. Рибакова, вже писали про Скіфію – державу, що існувала на теренах нашої Української землі! Та далеко не всі пов'язували її з історією наших праукраїнських Пращурів.

Ідея неперервності й спадкоємності скіфо-української історії стала головною метою письменника-філософа Володимира Петрука. Саме в умовах незалежності та відродження української держави, як вважає автор, необхідна зміна історичної парадигми з "Історії Руси-України" на "Історію Скіфії-України". Не даремно в назві книги використано літописну форму назви Оукраїна.

Автор зібрав значний за обсягом матеріал, причому не тільки з наукових джерел, але й з власних польових досліджень. У цікавій науково-популярній формі викладено роздуми з найважливіших проблем скіфознавства: тут і опис Священного Ексампаю, і розшуки казана царя Аріанта, і славнозвісний Меч Арея, і розповідь про царя Колаксая Красне Сонечко та його братів, і про загнаного в скіфський кут перського царя Дарія і ще багато чого древнього і такого вічно нашого скіфсько-українського.

Книгу придбати майже неможливо – *надія тільки на бібліотеки.*

Презентація фотоальбому "Кам'яна Могила"

10 жовтня в Будинку письменників Національної Спілки письменників України відбулася презентація кольорового фотоальбому Бориса Михайлова "Кам'яна Могила: світова пам'ятка древньої культури в Україні", випущеного видавництвом "Такі справи".

Читачам, які цікавляться старожитностями, вже відоме фундаментальне наукове видання російського академіка А.Кифішина "Каменная Могила". Але унікальні петрогліфи (малюнки на камені) і "письмена" Кам'яної Могили в такому барвистому альбомі видані уперше.

Голова Київського відділення Спілки письменників Леонід Череватенко привітав гостей і учасників зустрічі, надавши їм залу. Ведуча вечору – етнолог, релігієзнавець, голова Об'єднання Рідновірів України Галина Лозко (Волхвиня Зореслава), сотворила священний зачин: запалювання вогню і древню молитву до Рідних Богів.

На презентації виступили багато видатних діячів української культури. Автор – Борис Дмитрович Михайлов, директор Заповідника Кам'яна Могила, який 30 років присвятив вивченню пам'ятки і видав уже кілька своїх монографій про неї, розказав про роботу над новим альбомом, труднощі, з якими стикалися фотографи при зйомках написів і малюнків у темних печерах та гротах. Він висловив надію, що Уряд України потурбується про гідне збереження і утримання історичного заповідника.

Академік Юрій Шилов привітав автора з новим виданням. Його виступ переріс у невелику лекцію не тільки про давньоарійську цивілізацію, що виникла на території нинішньої України, але й про більш ранній період, пов'язаний з протошумерами; провів паралелі між епосом древніх народів і малюнками Кам'яної Могили.

Народний депутат Верховної Ради України Іван Заєць, що очолює фонд Трипільської культури, розказав про свій візит на Кам'яну Могилу, де він відчув могутню енергетику цього святого місця, можливо найдавнішого жертовного каменя, що зберігся. Депутат подякував автору і видавцям за цінну книгу і побажав успіхів у благоустрою заповідника.

Виступили також видавці фотоальбому – достойник Ордену Святослава Хороброго, генеральний директор видавництва "Такі справи" Сергій Данилов і представник литовського відділення цього підприємства Людмила Жильцова, які ділилися враженнями від поїздки на Кам'яну Могилу. На їхню думку, любов до рідної землі ми отримуємо від спілкування з її святинями.

Галина Лозко висловила стурбованість засиллям християнської церковщини, помітивши, що її фанатики і нині, не гірше, ніж за середньовіччя, псують древні язичницькі пам'ятки і священні гаї: на дерева біля цілющих джерел прибивають дешеві репродукції юдейських "святих", ставлять розп'яття, на язичницьких символах вирізають християнські хрести. Наприклад, джерела в Феофанії, на Бакоті, навіть і на Кам'яній Могилі вже поставили величезний дерев'яний хрест. Волхвиня звернула увагу на правові аспекти проблеми, оскільки для рідновірів сама природа священна, а християнам не вистачає десятків тисяч церков.

Виступив також язичницький художник Віктор Крижанівський, який полум'яно вітав свою колегу художницю-дизайнера фотоальбому Людмилу Кузнєцову за прекрасну роботу і побажав їй подальших творчих успіхів. Письменник Сергій Плачинда торкнувся досліджень етногенезу українців і еволюції арійської писемності, пригадав добрим словом попередні видання підприємства "Такі справи", в тому числі "Індоєвропа" і "Велесова Книга" в перекладі Галини Лозко.

Привітав автора і видавців старійший достойник Ордену Святослава Хороброго, лауреат Шевченківської премії, письменник Іван Білик. На початку листопада він буде презентувати свою, заборонену в 70-х роках книгу "Меч Арея", перевидану "Такими справами" спільно з видавництвом "Веселка".

Поет Володимир Осипчук, перефразувавши назву "Такі справи" в "Такі Прави", зробив "відкриття", що Боги Прави завжди з нами, правими радикалами. А співочий гурт "Золотослов" під керівництвом Анатолія Богорода привітав Бориса Михайлова і видавців книги українськими піснями. Підспівували всі: і народний депутат Іван Заєць, і старійший письменник Сергій Плачинда, і молоді рідновіри.

Представник Всеукраїнської політичної партії "Українська Національна Асамблея" (УНА) зачитав і вручив Борису Михайлову адресу-привітання.

Була безліч запитань із залу: до автора, до видавців, до голови ОРУ. Під час вечора всі бажаючі могли придбати презентаційний альбом. Автор роздавав автографи. Вечір переріс в дружнє спілкування рідновірів і їхніх симпатиків, жоден християнин не насмілився порушити лад і мирну атмосферу свята.

Волхвиня Зореслава побажала всім присутнім ходити до Священних місць тільки з Рідними Богами!

Адреса видавництва "Такі справи":
03067, Київ, вул. Виборзька, 84.
Тел.: 456–9020;
456–6155;
456–2420.

Микола Костенко
(Голова Полтавської Спілки письменників України)

АПОФЕОЗ МУДРОЇ КРАСИ

(Слово на захист Велесової Книги)

У ранні епохи література настільки була тісно пов'язана з релігією, що між ними ніхто не помічав різниці. Переконливий приклад – наша Велесова Книга.

Лише тоді, коли художнє слово стали штучно відчужувати від релігійної думки, мистецтво слова вразив аморалізм певних верств суспільства. Апокаліпсичне мислення творців Біблії – яскравий вираз аморалізму.

Річ у тім, що апокаліпсис не передбачає катарсису людського духу – він його просто знищує зневагою до майбутнього людини. Проте саме катарсис – геніальне творче відкриття еллінів, є основою оптимістичного бачення світового розвитку.

У цьому розумінні Велесова Книга – апофеоз і вічний союз Божественного начала і Краси життя. Книги такої сили важливіші від армій, особливо, коли йдеться про захист людського духу, як, скажімо, нині в Україні, де національні святині опинилися під загрозою їх повного знищення.

Архетипи, зафіксовані в наших міфах, залишаються надійною опорою духовного відродження українців. Це ключ до "здетонування" етнічно-мистецької комунікації в суспільстві, ланцюг, який з'єднує найвіддаленіші орійсько-трипільські віки з пробудженою до очисного волхвинства сучасністю. Їх синкретика об'єднує вічні проблеми українського духу – сутність національного почування, роль героїки і подвигу в епохи суспільної глухоти, поняття щастя як вищої категорії слов'янської слави – апофеозу численних перемог над численними ворогами... але в далекому минулому.

Сьогодні українцеві необхідно читати спецкурс "Етика й естетика войовничого волхвинства".

Коли ми ірраціональне, надсвідоме, підсвідоме й позасвідоме поєднаємо з художньо-естетичним, спершись на школу Велесової Книги й "Слова о полку Ігоревім", у недалекому майбутньому ми побачимо, як наше мистецтво, література і язичницька релігія пліч-о-пліч вийдуть зі світанкового присмерку нової історії.

Елементарні ознаки естетичного засвоєння нами природної краси – її симетрії, пропорцій, гармонії кольорів і малюнків, частин цілого ми по-новому охопимо тоді, коли зрозуміємо, що все це йде від потрясіння красою, а не потрясіння краси, як це бачимо з різних витівок декадансу, модернізму і його сучасних "хвостових" течій. Знову потрібна чистота погляду на природу й людину, яка була властива первісним художникам, скажімо, епохи Мадлен, печерного мистецтва Іспанії, Франції чи Сибіру.

Велесова Книга і в цьому розумінні є школою художницького погляду на дійсність – візьмімо описи нічного, вечірнього, ранкового неба, багатоголосого гомону лісів, дібров, степу – і зважмо, чого вони варті. Не можуть не хвилювати описи поведінки наших Пращурів у вирішальні хвилини їхнього життя. І чітко чути мудрий голос волхва, який сам прислухається до гармонійного суголосся космосу, людей свого племені, власної душі, від чого зроджується чисте й щире релігійне почуття очищення катарсисом людської спільноти. У цьому сенсі легко зрозуміти, чому волхви так сторожко й відпорно налаштувалися проти християнства з його чорнотою аскези, затворництва, самобичування, приниження природного єства, замолювання невідомих язичникові гріхів тощо.

Сучасна наука щодо синкретичності духовних відносин древніх язичників і природи має термін біоантропоморфічності – тобто рівень знань був невіддільний від таємниць природи, що почасти виражається у філософії тих самих наскельно-печерних малюнків, довготривалій відсутності письма та ін. Недаремно, каже наука, природу людини тоді почали осмислювати через природу тварини, її поведінку. І найдавніші казки – свідчення тому: в них тварини мають людську подобу – розмовляють, приймають рішення, збираються в лісі на раду та ін. В іншому випадку, людина перетворюється на явище природи, стає, скажімо, деревом, вовком, річкою тощо. Є такі мистецьки-образні місця й у Велесовій Книзі: два близнюки – вісники Сонця (7-Ж), Велес ранком виводить коней Сур'ї (3-А) та ін. Особливо яскраво такі метафори зазвучали у пору гонінь церкви на язичників у "Слові о полку Ігоревім" – писемній пам'ятці XII століття. Пам'ятка фактично – вся язичницька, християнські реалії вкраплені лише там, де необхідне звертання до князів. Але наші пам'ятки не "дотягують" до грецьких міфів (які є бездоганною трансформацією ранньоарійської естетики) і особливо до епосу Гомера, де, здається, зосереджена вся філософія й поетика тодішнього світу. Перевтілення Богів і Героїв, казкові зміни їх антропоморфної суті у Велесовій Книзі лише намічені обережним штрихом волхва, завдання якого, цілком зрозуміло, полягало в іншому – донести гірку правду віків до нащадків, навчити слов'янина обожнювати рідне Небо.

У нашій пам'ятці спостерігається якийсь стихійний історичний матеріалізм. Сприяла цьому сама драматична епоха, коли вижити можна було лише завдяки тяжкій і небезпечній праці мисливця, скотаря, рибалки, землероба тощо, на яких звідусіль чигали небезпеки – хижі звірі або агресивні сусіди. Тому найсоковитіші місця книги – це апофеоз військового чину, доблесті, родо-плем'яного героїзму. Звідси й відчуття всеохопної тривожної краси праці, надлюдського зусилля, так яскраво переданих пером літописця-волхва. Автори Велесової Книги безліч разів нагадують про те, що ромеї, варяги, християнізовані племена нападають на Русь під прапорами глобальної релігії, апологети якої ще й самі не розрізняють Мойсея і Христоса. Готський історик Йордан свідчив, що остроготи Германаріха, хрищені набагато раніше, ніж Русь, мали при собі переклади з євангелій. Судячи з нещадно-кривавих війн тих часів, що відбувалися на руських теренах, можемо зробити висновок, що то була особлива зброя Мойсейових заповідей, в яких ставилося завдання невідступно нищити "язичників-гоїв". І припідносилося все те у формі солодкоголосих, псевдоестетичних проповідей готських попів.

Тому нашу Велесову Книгу як кодекс заклично-мобілізуючих молитов до певної міри варто розглядати під кутом зору прагматичного визначення марксиста Г. В. Плеханова: "Міф є первинний вираз усвідомлення людиною причинного зв'язку між явищами" *. Точне й доцільне формулювання з розумінням історичної фундаментальності міфу як життєвого явища. Причинні зв'язки – сутність філософії. Отже, Велесова Книга може слугувати зразком ранньослов'янської філософії в релігійній оболонці. Вона містить зразки причинних зв'язків боротьби як тяжкої ратної праці задля виживання народу. Більше того, узагальнений волхвами характер боротьби тяжіє до яскравих символів, що є озна-

кою художньої літератури, і це вже – естетичний ключ пам'ятки.

Підійдемо й з іншого боку. Цікаву деталь помітили дослідники давньоруського образотворчого мистецтва. Так, мистецтвознавець А. Федоров-Давидов у своїй монографії зазначив, що в тому мистецтві "ми бачимо надзвичайно цікаве зображення елементів пейзажу, але не зустрічаємо пейзажу ні як цілісного, єдиного місця дії, реально пейзажно відтвореного, ні тим більше як самостійного сюжету" **. З'являються цілісні пейзажі лише десь на рубежі XIV століття, переважно на монастирських фресках. Але дещо маємо й у Велесовій Книзі. Тут є сторінки, де автори-волхви з дивовижним пієтетом зображують стани природи, нічного неба, погожого ранку чи вечірньої зорі, дуже яскраві малюнки небесного храму Велеса, зримі описи міст, степів, де проходило тяжке життя руса-кочівника.

Ми розуміємо, що твір, у даному разі твір релігійний, не потребує, щоб його визнавали за художній, у ньому образ віри ототожнюється з дійсністю. Створені релігійною свідомістю слов'янські Боги постають як історичні персонажі, навколо яких (і з якими) ведеться смертельна боротьба, тому вони – істоти природні, які мають владу над людиною. Це і є ізоморфна, "друга" реальність свідомості літописця-волхва, але вона є – і тому стає предметом мистецтва художнього узагальнення.

Велесова Книга – це літературно-мистецька, в релігійному обрамленні, тема героїчної людини, яка втілює ідеал цілеспрямованого життя. Це апофеоз патріотизму русича, надзвичайно важливий і нині як соціальний архетип степовика, примушеного віками вести виснажливу боротьбу-роботу за виживання. Кожна битва, кожен воєвода, потужні героїчні дії кметів забарвлені стилістикою пафосу, яка утворює етичний кодекс народу в його естетичній досконалості. Це втілення колективного катарсису русичів протягом віків їхнього героїчного епосу.

Мати літературну пам'ятку про таке – предмет особливої гордості для національно свідомого українця. Щоправда, Велесова Книга вже потребує й більш спеціального погляду на її мистецьке призначення. Маю на увазі, зокрема, те, що бачив у подібних творах Філон Олександрійський, а саме: щоб смисл священнописання дійшов до людини через сприйняття почуттєве (тобто буквальне), одночасно – через містично-ідеальне (утаємничене) і прикладно-виховне (моралізаторське). На цьому повинна будуватися і нинішня пропаганда головної національно-язичницької пам'ятки.

Добре, якби ми зрозуміли, наскільки велика відстань від дохристиянської доби, але непогано було б, якби усвідомили, що в історії є важливі приклади такої цілеспрямованої пропаганди. Скажімо, у IV столітті у християнських храмах було запроваджено читання Євангелії, у VIII–IX століттях – проповіді про "страсті господні", з XII століття – персонажі Євангелія вже відтворювалися в "особах" у спеціально написаних духовних драмах. Так виникли християнські містерії.

Нинішнім язичникам слід використати цей досвід. Велесова Книга може зажити власним сценічним життям ще й тому, що в структурі її символіки яскраво виділяються коди одухотворених героїв, коди святості й світла – як найвагоміших сценічних "образів", які можуть бути втілені сценарно. Є свої головні герої, є арена дії, є смаки і характери епох, є все, що потребує містерія – потрібні світлі голови до неї. У тому, як описано події старовини у Велесовій Книзі, багато, сказати б, театральності й видовищності, чим гріх було б не скористатися.

Естетика нашої головної пам'ятки настільки яскрава й вагома, що немає сумніву щодо можливості пропагандистського й сценічного коментаря до неї. На цьому шляху можливі вагомі для нас здобутки, адже ніщо так не зачіпає серце й душу людини, як показ високого лету людського духу в часі й просторі, русич – герой епічний з усім трагізмом своєї грандіозної історії.

* *Плеханов Г. В.* О религии и церкви. – М., 1957. – С. 252.

** *Федоров-Давыдов А.* Русский пейзаж. – М., 1953. – С. 5.

ЦЕЙ ЗАЧАРОВАНИЙ МЕЧ!

Ще одна новинка шанованого нами видавництва "Такі справи", здійснена спільно з видавництвом "Веселка". Це вже 12-те видання книжки, яка стала сенсацією в 1972 р., зазнала гонінь з боку "офіційної науки", і була заборонена КГБ.

Автор її, нині Достойник Ордену Святослава Хороброго, Лауреат Національної премії ім. Т. Г. Шевченка та Всеукраїнської літературної премії ім. М.Старицького, Іван Іванович Білик розповідає: "Коли вийшла Постанова ЦК Компартії України про заборону книги, її кинулися збирати по всіх книгарнях, усіх бібліотеках... То з 65000 накладу, яким вийшов "Меч Арея", вдалося зібрати лише 5 тисяч! Решта книжок (60 тисяч) розійшлися між люди" (Сварог, 13–14).

Письменник сміливо заглядає в V ст., де живе його герой Богдан Гатило, якого в історії знають як могутнього царя Аттілу, а серед войовничого племені гуннів знаходить наших слов'янських Пращурів. Така творча фантазія підкріплена цілим рядом наукових та археологічних фактів, суть яких Іван Білик переконливо виклав у післямові до твору під заголовком "Аксіоми недоведених традицій". Тут письменник спирається не тільки на наукові джерела двох останніх століть, дослідження П.Й.Шафарика, А.Ф. Вельтмана, Ю.Венелина, Л. Нідерле, В. Петрова, О.Знойка, Б. Рибакова, але й праці давніх авторів таких, як Дестуніс, Йордан, Лев Диякон, Тацит, Геродот, Прокопій, Птолемей та ін. Весь цей матеріал потребував ретельного вивчення і осмислення. Автор зізнається, що на написання післямови витратив більше часу, ніж на сам роман.

Захоплюючий сюжет твору не залишає байдужим навіть найвибагливішого читача. Сокровита українська мова, щедро пересипана давно забутими, але такими до щему близькими і зрозумілими словами, дарує шанувальникам рідної старовини вишукану естетичну насолоду.

Хочеться вірити, що одвічний пошук чарівного меча, якого не викувати навіть ковалю Людоті, бо його "кував сам Сварог", – нарешті увінчається успіхом. Маємо надію, що в Скіфії-Руси-Україні скоро народиться такий Лицар, який втримає той духовно-бойовий меч і спрямує його туди, куди слід. Лише в цій духовній всеочищаючій Прі з невіглаством, чужорідними релігійними покручами, психологічними засобами інформаційної війни, здобудемо Перемогу над біблійним змієм і вивільнимо свій козацький дух на простори святої землі нашої для творчої дії.

Цей твір справді класичний, він буде виховувати ще багато поколінь українців в дусі народної мудрості, пошани до Рідних Богів, любові до рідної землі та рідного Покону.

І Числобог рахує дні наші і говорить Богові числа свої, чи бути дню Сварожому, чи бути ночі.

КОЛО СВАРОЖЕ

БОГІВ КОСМІЧНИЙ ДАР

Річне коло аріїв

Рік у ведизмі – це час дозрівання Бога Брахми із яйця, що плаває у водах космічного океану. Наша великодня писанка напевно є символом найдавнішої арійської міфологеми цього універсального зародка Буття. Брахма створює Всесвіт і Богів: Небесного Дьяуса (тотожного нашому Диву, Дию) та його жону Богиню Землі Притхіві, які народжують сина Індру (у нас відомого як Перун). Протягом року Індра-Перун бореться з Богом Сонця Сурьєю-Дажбогом, а перемігши, забирає вогненне колесо з його колісниці. Як цей образ схожий на наш обряд Купальського свята, коли ми котимо згори палаюче колесо в річку! А вся ця боротьба Богів – глибоко осмислена поетична метафора руху Всесвіту і зміни річних часових циклів.

Сурья має вогняне волосся, їздить на колісниці, запряженій сімома блакитними кіньми; він бачить усе, що робиться в світі – через те люди називають його "Всевидющим Оком". В Україні існує його назва "Око Лада", що збереглося в купальській пісні:

Гей, Око Ладове, ніч пропадає,
Бо Око Лада з води виходить,
Ладове свято нам приносить!

Сурья народжується на сході, він протягом дня обходить Небо і Землю, проганяє темряву і ворогів, лікує хвороби. Жона Сурьї – Богиня Ушас (наша Утреня, або Вранішня Зоря). Народження Місяця пов'язано з напоєм Богів Сомою, що є нектаром Безсмертя. Коли Боги випивають Сому, його стає менше, і тоді треба чекати, поки Сурья знову наповнить чашу (тобто через рік проростуть рослини, наллються соком, з якого жерці виготовлять новий напій). Подібний обряд зберігся в західних слов'ян, які наливали священний напій до турячого рога і давали до рук статуї Світовида, де вино зберігалось протягом року, після чого жерці наповнювали ріг новим вином.

Бог Сома – покровитель Зірок, жертвопринесень і жерців, рослинності (бо рослини набираються соку вночі). Одна з поем Магабгарати розповідає, що син Брахми видає заміж за Сому своїх 27 дочок, які втілюють сузір'я місячного зодіаку. Як пише український міфолог і астроном: "Місяць швидше проходить свій небесний шлях, ніж Сонце. Місяць оглядає весь зодіак за 27 діб і 8 годин" [Знойко О. Міфи Київської землі... – К., 1989. – С. 48]. Отже, зодіакальні сузір'я древніми аріями уявлялися як жінки Місяця.

Річне коло слов'ян

Уявлення про циклічність часу мали всі індоєвропейські народи. Слов'яни ділили рік на чотири частини, але, на думку деяких дослідників, початково був поділ лише на дві частини: літо і зима. Це підтверджується мовними даними: слова *zima, *leto є в усіх слов'янських народів. У західних і південних слов'ян досі існують назви, як болгарське лятното слънце і зимното слънце. Літнє сонце сходить на "летния исток", зимове – на "зимния исток". А от слово *vesna мають тільки східно-слов'янські мови (українська, російська і білоруська), а також польська. Але в інших слов'ян назви весняного періоду передаються префіксами або складанням основ: проліто, пролет, младолето. Кашубська назва весни podlato, у верхньолужицьких сербів – predlato. Цікаві також чеське і нижньолужицьке jaro, словацьке jar. Цей корінь у нас зберігся в імені Бога Ярила і назві свята на його честь.

Слово *осінь* існує в східно-слов'янських народів, а також у поляків – jesen', словаків – jesen', кашубів – je sen'. Інші слов'яни утворюють їх шляхом префіксації: чеське – podzim, верхні лужичани – podzyma, словени – podzimen, болгари – подзіма [Толстой Н. И. Времени магический круг // Очерки славянского язычества. – М., 2003. – С. 27–36].

Збереглася і болгарська легенда: Сонць було багато, але потім лишилось тільки два – літнє і зимове. Мабуть тому в південних слов'ян нема окремих назв для весни і осені. Зимове Сонце "йде нижче до Землі"; літнє Сонце "йде вище від Землі". Перебування кожного з них на Землі по пів-року.

Східні слов'яни, в тому числі й українці, вважають, що літнє сонце з'являється на Благовіщення – 25 березня, а зимове – на Здвиження – 14 вересня. У південних слов'ян: болгар, сербів, македонців рік ділиться навпіл по-іншому – з Юрьєва дня (наш Ярило – 23 квітня) до Дмитрієва дня 26 жовтня (наші Діди – остання субота жовтня).

В Україні з цими святами пов'язані табу (заборони) копати землю, бити її, забивати кілки тощо. На українському Поліссі кажуть:"Не торкать землю: нельзя орать до Благовіщення, кілка не забивать" (с. Старі Яриловичі, Чернігівської обл.). Вважається, що до Благовіщення Земля вагітна. А з цього дня вона прокидається для родів: вилазять змії, гади, все, що під землею, прилітає зозуля. На Воздвиження навпаки – "вся повзуча твар" входить у землю. Тому Благовіщення і Воздвиження вважаються "межовими днями".

Крім цих, існують і інші межові дні: Купайло і Різдво. У болгар Купайло має назву Средилято, Яньовдень (християнський вплив: Іван – Ян), день, коли "время обращается к зиме" и "разверзаются небеса". На Різдво також кажуть, що небо розкривається для молитов і побажань.

Сучасний слов'янський календар Коло Свароже, відроджений рідновірами, розподіляє пори року так: весна – з весняного рівнодення до літнього сонцестояння (18 березня – 21 червня); літо – від Купайла до Світовида (22 червня – 24 вересня); осінь – з осіннього рівнодення до зимового сонцестояння (25 вересня – 21 грудня); а зима – після Різдва до весняного рівнодення (22 грудня – 17 березня). Новоліття ж настає з першим весняним молодиком.

Річне коло в астрономії

Істинним або "тропічним" роком вважається проміжок часу, що проходить від одного весняного рівнодення до іншого. Довгота року постійно змінюється. У перших древніх календарях рік тривав 360 діб. Давні єгиптяни і китайці уточнили рік, додавши 5 днів (стало 365 днів), а пізніше ще додали 1/4 доби.

У наш час величина тропічного року поступово скорочується – за одне століття рік зменшується на 0,54 секунди. Нині довгота року становить 365 днів, 5 годин, 48 хвилин, 46 секунд.

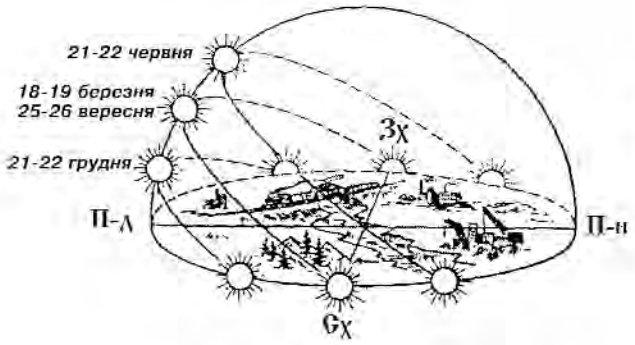

Християнські забобони

До цих серйозних міркувань можемо додати й трохи гумору. Відома християнська інтерпретація періоду від Різдва до Водохрещів як "язичницького часу" – так звані "нехрещені дні". Такі забобони відомі серед народів усієї Європи: французьке – Douze jours, іспанське – Duodenario, німецьке – Unternachte та ін.

Попи і ксьондзи в церквах і костьолах постійно лякають легковірну паству, мовляв: "у дні, поки маленький Христосик ще не був охрищений, злі духи вилазять на землю і коять великі злочини проти християн", "виходять чорти, відьми, упирі, біси, караконджули".

Язичники з цього можуть лише посміятися, бо кожен рідновір знає, що Христос на восьмий день був не охрищений, а обрізаний, про що красномовно розповідають Євангелії і християнські календарі, де 14 січня позначене назвою "Обрізаніє Господнє". Охристив його лише через тридцять три роки уже в дорослому віці Іоанн Христитель. Ортодоксальні християни святкують саме цю подію з біографії свого кумира 19 січня (через два тижні після астрономічного свята Води). Вони називають його "Йордань" або "Крєщеніє", хоча насправді християни здійснюють саме язичницький обряд, аж ніяк не пов'язаний з Христосом – освячують воду, вмиваються чи купаються та ін.

Одначе, й з цього анекдоту язичники можуть не тільки повеселитися, але й видобути собі неабияке корисне знання: виявляється християни бояться цього періоду тому, що "сила хреста не владна над злими язичниками" (повір'я моравських сербів). Якби бідні християни знали, що "сила хреста" не владна ні над чим, і ні в який час!

Донька Сонця і Землі

Проте, у сербів, крім християнських забобонів, збереглася і давньослов'янська легенда про справжню язичницьку Богиню. Це Дана – донька Сонця і Землі. Опівночі, коли вона народжується, відкриваються Небеса, стихає Вітер, зупиняються ріки і ручаї, а води в них перетворюються на вино [Петрович. 1948. 245].

Коли свято цієї Богині? Український дослідник О. Знойко записав на теренах Центральної України, що Дана-Вода завершує Світотворення і з'являється через дванадцять діб після Різдва. За давніх часів Волхви час від часу коригували календар, щоб жити в злагоді з ритмами Всесвіту. Згідно програми відновлення календаря Коло Свароже, Волхви Української Духовної Академії Рідновірів здійснили дослідження астрономічних даних. Відомо, що Земля обертається навколо Сонця, то наближаючись до нього, то віддаляючись. Ми простежили динаміку відстані Землі до Сонця в різні пори року 2004. Тут наведемо лише значущі для цього питання дати – Земля опівночі буде від Сонця на відстані:

2 січня – 147 097 194 км,
3 січня – 147 097 040 км,
4 січня – 147 097 000 км,
5 січня – 147 097 761 км.

Як видно з таблиці, найближче Земля підходить до Сонця 4 січня 2004 р., після чого починає поступово віддалятися. Саме цей день і припадає через 12 днів після Різдва Божича Коляди (рахуємо від 22 грудня 2003 р.).

Для прикладу порівняємо цю таблицю з Купальським періодом:

20 червня –152 026 625 км,
21 червня –152 036 388 км,
22 червня –152 045 451 км,
23 червня –152 053 813 км і т.д.

Отже, після літнього сонцестояння Земля ще продовжує віддалятися від Сонця. Так триватиме аж до початку липня, після чого знову починається виток спіралі її наближення до Сонця. Вже на Свято Перуна Земля перебуватиме на відстані 152 008 473 км від Сонця. Причому щороку ці строки можуть дещо зміщуватися.

Сучасні астрономічні дані підтверджують давні міфи і легенди. У Рігведі сказано: "З Води утворився Світ завдяки силі часу, бажанню, розуму і теплу". На священне значення Води звертали увагу численні філософи багатьох народів. Відомий античний автор Фалес Мілетський (VII–VI ст. до. н. ч.) вважав, що "Світ є закономірним процесом зміни станів води – цієї безмежної рухливої одухотвореної субстанції. З води все виникає, складається і до неї повертається". Не даремно, всі арійські народи шанували культ Водної Богині.

Отож шануймо Богиню Дану 4 січня: на ніч поставимо глеки з джерельною водою під відкритим Небом, щоб зорі освятили її своїм промінням. Біля річок здійснюємо обряд поєднання Вогню з Водою: занурімо в ополонку палаючу трійцю (трисвічник), як у колядці "Три іскри впало – три морі стало". Після цього можна умитися крижаною водицею на здоров'я, набрати її в глеки, або й скупатися, як і в давні часи робили загартовані сміливці.

Вічно крутиться Коло Свароже. Хто знає його закони, той перебуває в ладу зі Всесвітом. Хай бережуть Вас Рідні Боги і Богині в Сварзі єдині!

Волхвиня Зореслава

Крутитися стануть Кола Сварожі до нас і часи ті настануть для нас!

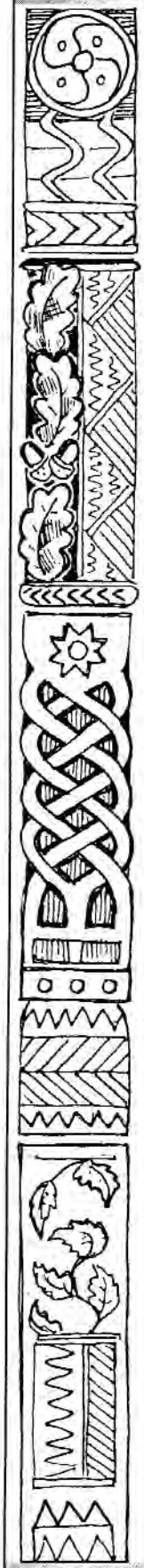

КОЛО СВАРОЖЕ літа 7512 від Трипілля

Від Новоліття до Новоліття 7512 / 2004

Новоліття *(Предки святкували Нове Літо навесні, співаючи щедрівки. Перший Молодик перед весняним рівноденням 2004 р. настає об 11.18)*	*20 лютого
Сорочини, пташині свята *(Матінка Земля пробуджується)*	9 березня
Вербиця *(неділя перед Великоднем)*, Вербна Неділя	*14 березня
Чистий Четвер *(Навський Великдень, поминання Предків)*	18 березня
Великдень Дажбожий *(Дажбог-Сонце перемагає темряву Зими-ночі)*	***21 березня**
Благовіщення *(Богиня Весна приходить)*	25 березня
Благовісник *(Перун-грім прокидається)*	26 березня
Радуниця *(поминальні обряди, неділя після Великодня)*	*28 березня
Права середа *(Права – Божественний закон, за яким живе Всесвіт)*	*14 квітня
Красна гора, Велика Лада – свято пробудження жіночої Любові	22 квітня
Ярило – свято пробудження чоловічої Любові, пристрасті	**23 квітня**
Жива, Солов'їний Великдень, пташки виводять пташенят	2 травня
Русалії – Зелений тиждень *(Трійця)*	*3–9 травня
Русалчин Великдень *(Четвер на Зеленому тижні)*	*6 травня
Світовид літній *(Видів день, показ мистецьких творів, лікування очей)*	15 червня
Купайло *(Собітка, Сонцекрес, найкоротша ніч, найдовший день)*	***20–21 червня**
Стрибог *(Бог Вітру)*	14 липня
Свято Перуна *(Покровитель чоловіків, воїнів, громовержець)*	**20 липня**
Чур, Паликопа, Пращур, Домашні духи-покровителі	27 липня
Медово-маковий спас *(Свято Врожаю)*	1 серпня
Яблучний Спас *(свято Врожаю)*	6 серпня
Хлібний Спас *(посвячують зерно, з нового борошна випікають хліб)*	16 серпня
Рожаниці *(жіночі родинні і родильні свята)*	**8–9 вересня**
Свято Вирію, Здвиження *(відліт пташок, ховання змій під землю)*	14 вересня
Світовид осінній *(осіннє рівнодення, духовні пошуки, мистецькі заняття)*	***25 вересня**
Мати Слава *(Язичницька Покрова)*	1 жовтня
Дідова субота *(поминання, Зворожини)*	*16 жовтня
Свято Мокоші *(жіноча Богиня родючості, П'ятниця)*	*22 жовтня
Свято Сварога *(Коваля, Плуга)*	1 листопада
Свято Долі *(дівоче посвячення)*	24 листопада
Калита, Свято Долі *(парубоче посвячення)*	30 листопада
Свято Велеса *(Діда Мороза)*	6 грудня
Різдво Божича-Коляди	***21–22 грудня**
Свято Рода *(другий день Різдва, родинні зустрічі)*	22 грудня
Свято Богині Дани *(Водокрес, Водосвяття, 12 день після Різдва)*	***2–3 січня 05 р.**
Стрітення Зими з Весною, Громниця	2 лютого
Велесовий тиждень *(Бог багатства, добробуту; тиждень після Стрітення)*	*7–13 лютого
Колодій *(Масляна; тиждень після Велесового)*	*14–20 лютого
Новоліття, перший весняний Молодик, що настав перед весняним рівноденням *(може випадати як у березні, так і в лютому)*	*10 березня 2005 р.

Це Зоряний Календар наших Пращурів! Живімо за цим календарем!
Він зробить нас мудрішими, щасливішими та багатшими духовно.

Помагай, Дажбоже і Коло Свароже!

Яко же видіти
не дав Богдаждь
будущини смертним,
тож восславимо
премудрість Його!
А старе спом'янемо –
і, що відаємо, речемо.

Велесова Книга, 38-А

Галина ЛОЗКО

ТРИПІЛЬСЬКА РЕЛІГІЯ

Теорія Вічного Повернення

В академічній науці усталена думка про "науковий прогрес", за якою нібито сучасні академічні знання ближчі до істини, ніж знання давніх мудреців. Так звані світові або, точніше, інтернаціональні релігії та матеріалістичні доктрини нав'язали народам спрощену прямолінійну схему "розвитку" людства знизу вгору, від "нижчого" до "вищого".

Насправді така схема є хибною, бо заперечує природні закони еволюції людини і суспільства. Сучасний стан людства свідчить не про розвиток, а про занепад (деградацію), не прогрес, а регрес. Впровадження в життя інтернаціональних та демократичних ідей призвело до втрати природної суспільної ієрархії всередині етносів, і як наслідок — хаос у людських спільнотах.

Природні знання та істини, які в золотому (Критаюга), срібному (Третаюга) та мідному (Двапараюга) віках були доступні всім, стають все менш відомими, або й зовсім недоступними людству. В залізному віці (Калюга) число тих, хто володіє цими знаннями, стає все меншим.

Однак, закінчується доба Калюги – доба забуття та виродження. Як відомо, скарби вищої мудрості не можуть бути втраченими для людства остаточно. Тому кінець II – початок III тисячоліття супроводжується не тільки регресом та кризою сучасного світу (кінцем старого циклу), але й відродженням етнічних духовних систем (початком нового циклу).

Свідоме повернення до власної історичної спадщини завжди є позитивним явищем, коли народ повертається до перевірених часом етнокультурних зразків, які довгий час перебували недооціненими. Відновлюється етнічна пам'ять – здатність етнічних спільнот відтворювати своє минуле. Ця колективна пам'ять пронизує емоційно-психологічну сферу народу, відтворює минулий досвід на міфологічному, фольклорному та історичному рівнях.

Людський досвід знає багато форм фіксації етнічної пам'яті: релігійні міфи, народні сказання, легенди, літописні хроніки, народні пісні тощо. Оскільки таких безпосередніх словесних джерел трипільської релігії не збереглося, ми робимо спробу відтворити систему релігійних вірувань трипільців на матеріалі опосередкованому, тобто на археологічних дослідженнях поселень, оригінальних культових зразках скульптури, культових споруд, поховань, побутових ужиткових речей, а також паралелях з відомими міфологічними системами інших індоєвропейських народів. Таким чином, вивчаючи символічну "мову" глиняних пам'яток, ми зможемо прочитати ці послання далеких Пращурів. Трипільська релігія за нашою схемою належить до часу Двапараюги (тобто мідного та бронзового віків).

1. Світогляд трипільців

В археології прийнято відносити Трипільську культуру до часу Неолітичної революції. На зміну мисливському споживацькому суспільству, що стало причиною екологічної катастрофи, прийшла доба відтворювального господарства, коли землеробство і скотарство вимагало чималих затрат часу на досить трудомісткі процеси. Однак, для цього періоду характерна перемога творчого освоєння простору, закріплення його в космогонічних культах, розвиток уявлень про душу (незалежну від тіла) та її вічне перевтілення, кастовий уклад суспільства з жерцями-старійшинами (вождями) начолі, культ Предків (поява курганних поховань), закон Прави (Рити) як гармонії ієрархії у межах общинних груп (за М. Чмиховим).

Нам, на жаль, не відомі історичні події (факти) Трипільської доби. Але міфологія, на відміну від історії, є універсальною формою моделювання світу. Саме трипільці започаткували для нащадків не тільки місця поселень, але й природні космогонічні моделі та світоглядні основи. Ці моделі матеріалізовані в розписах керамічних виробів та побудові селищ наших трипільських Предків. Серед типових моделей можемо виділити: коловорот, подвійні (дзеркальні) композиції, що визначають дуалізм (єдність протилежностей), триярусні композиції (космогонічні символи триєдності), чотиристоронність.

Коловорот. Світобачення трипільців наскрізь пронизане прагненням до творчості, ладуванням навколишнього простору з допомогою універсальної символіки круговороту Всесвіту (концентричні кола в орнаментиці тарілок, кругове планування поселень). Понят-

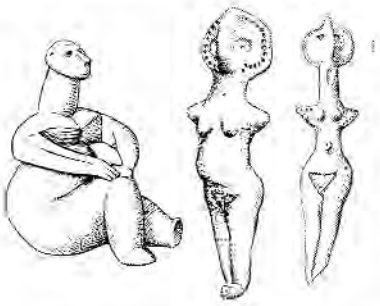

тя про безкінечний плин часу передає нам трипільський безкінечник (меандр). Уявлення про сакральний центр цього круговороту бачимо в плануванні поселення з обов'язковим майданом посередині, навколо якого обертається все життя його мешканців.

Дуалізм. Впорядковуюча дія міфу здійснюється шляхом позначення явищ реальної дійсності за принципом "позитивний – негативний", в основі якого лежить пізнання світу через зіставлення "космос – хаос". На посуді двочленні композиції відображають одвічну боротьбу і єдність протилежних начал (два змії-дракони, закручені головами назустріч одни одному); бінарні опозиції (день – ніч, літо – зима, північ – південь), вписані в цілісний виріб, що символізує єдність цих протилежних начал.

Триєдність. Уявлення про вертикальну будову Всесвіту відображене в символіці розпису глечиків, макітер, великих посудин-зерновиків, на яких нижній ярус позначає землю, середній – повітря, верхній – небо. Тут значима кожна деталь, яка передає динаміку одвічного коловороту, що пізніше розвинеться і отримає назву Права, Ява і Нава. З неба (Прави) падає дощ, проростають (в Яві) злаки і плоди, а їхнє насіння, схоронене в землі (Нава), знову проросте навесні новими сходами. Обожнення природного циклу: життя, смерть, воскресіння – основа релігії трипільців.

Чотиричленна символіка відображає уявлення про чотири сторони світу: коло з рівнобічним хрестом або сваргоподібним знаком на тарелях, трипільський ромб (символ родючості поля), зображення місяців у різних фазах (перші зразки календаря). Про існування астрономічних знань і досліджень, які безперечно були професійним надбанням жрецького стану, свідчить відкриття трипільської обсерваторії V тис. до н. ч. (с. Казаровичі на Дніпрі). Символікою чотирьох позначені також "чотиригруді" посудини, які мають всі ознаки ритуально-магічного характеру, очевидно пов'язаного з "годуванням" (жертвоприношенням) землі, викликанням дощу тощо.

2. Трипільські Боги і Богині

Завдяки трипільській пластиці дізнаємося про пантеон Богів мешканців України кінця VI – початку III тис. до. н.ч. Перше і мабуть головне місце в цьому пантеоні по праву належить Великій *Богині-Матері* – жіночому началу родючості, в якому відображалося уявлення про відтворюючі функції Землі, жінки, Природи загалом. Жінка-прародителька представлена глиняними образами повнотілих зрілих жінок, що народжують. В глину цих статуеток додавали зерно або борошно з нього. Уявлення про "похорон" зерна в землі (засів) і його "воскресіння" (весняні сходи) відображають ідею вічного перевтілення, відродження душ покійних родичів через тіла новонароджених дітей Роду (що пізніше отримало пояснення як обертання душ через світи Нави, Прави і Яви). На животі Богині зображений ромб, розділений начетверо з крапками (зернами) в середині – символ засіяного поля. Вірогідно, вони символізують Свято Врожаю, осінній аграрний період. Часто статуетки Богині позначені спіралевидними зміями, що обвивають її груди або живіт (оберіг вагітності). На поселенні Майданецькому Богиня-Мати тримала біля грудей дитину. Поруч зі старшою Богинею археологи знаходять і юну постать стрункої молодої Богині-Діви, оновленої весняної Природи. Наявні також статуетки Богині в позі Оранти з піднятими до неба руками. Велика Богиня часто сидить на глиняному рогатому троні (у вигляді бика), що вказує на її міфологічний зв'язок з Богом-Биком.

Богиня-Мати і Богиня-Донька є давніми прототипами не тільки слов'янських Рожаниць Лади і Лелі, але й балкансько-грецьких Деметри й Кори-Персефони, що символізують ідею смерті і воскресіння природно-рослинного світу, і загалом циклічності – занепаду і відродження.

Друга сакральна постать: *Бог-Батько* у трипільській пластиці представлений переважно зооморфно у вигляді *Бога-Бика* (Тура) – чоловічого начала Природи, очевидно відображеного на небі сузір'ям Тільця. Найдавніші пам'ятки з символами Тільця датуються з V тис. до н. ч. (за М. Чмиховим, приблизно 4400 рік до н. ч.) до середини III тис. до н. ч. – період панування його в Зодіаку (коли весняне рівнодення випадало в сузір'ї Тільця). У вигляді Бого-Бика давні греки уявляли Зевса-громовержця (його епітет Гиєнтій – "дощовик"), а давні слов'яни з Биком ототожнювали свого Перуна-

громовержця (небесний грім порівнювали з ревінням бика). У зв'язку з цим висловлювалося припущення, що частина трипільців стала предками протогреків, а частина – предками протослов'ян. Як для перших, так і для других проміжною етногенетичною ланкою стали племена Усатівської археологічної культури.

До аналогів Бога Бика належать також єгипетський Апіс (священний бик) та хурритський Хуррі (бик). До цього ж ряду можемо віднести перетворену на корову коханку Зевса Іо та Ізиду (зображувану з коров'ячими рогами й очима).

Трипільська релігія вже, вірогідно, мала міфологічний *сюжет шлюбу* Батька Неба (Бога-Бика) з Матір'ю-Землею (Великою Богинею). Аналог цього сюжету також має паралелі в грецькому міфі про викрадення Європи Зевсом, який обернувся биком. Його відгомін також поетично описаний у Велесовій Книзі як один з весняних обрядів шлюбу Землі і Неба: "се повінчаємо Сварога і Землю". Цікавою паралеллю є також згадка про Корову Замунь – праматір "кравенців" та відому в західних слов'ян Богиню Подагу (зображену у вигляді корови).

Третє місце в трипільському пантеоні займає *Змій-Дракон* – втілення земноводної стихії, який водночас може виступати як земна (ріки, моря, джерела, повені), так і небесна волога (дощ, злива). Висловлюється припущення про наявність у трипільській міфології ідеї "священного шлюбу Великої Богині з обома провідними чоловічими постатями" Богом-Биком (Небом) та Богом-Драконом (Земноводним), завдяки чому у світі циклічно відтворюється життя, а також міфологема *суперництва* двох Богів-чоловіків. Цілком аналогічним у цьому контексті видається слов'янський міф про боротьбу Перуна (Громовержця) з Велесом (Зміуланом) за Небесних Корів (хмари), в результаті чого проливаються потоки води на Землю-Матінку й живлять (запліднюють) її навесні, даючи поштовх новому вегетативному круговороту Природи.

7511

ОБРЯДИ ТА СВЯТА РІДНОЇ ВІРИ

2003

2004 КОЛО СВАРОЖЕ 7512

Об'єднання Рідновірів України

Лютий

ПН		2	9	16	23
ВТ		3	10	17	24
СР		4	11	18	25
ЧТ		5	12	19	26
ПТ		6	13	20	27
СБ		7	14	21	28
НД	1	8	15	22	29

Березень

ПН	1	8	15	22	29
ВТ	2	9	16	23	30
СР	3	10	17	24	31
ЧТ	4	11	18	25	
ПТ	5	12	19	26	
СБ	6	13	20	27	
НД	7	14	21	28	

Квітень

ПН		5	12	19	26
ВТ		6	13	20	27
СР		7	14	21	28
ЧТ	1	8	15	22	29
ПТ	2	9	16	23	30
СБ	3	10	17	24	
НД	4	11	18	25	

Травень

ПН		3	10	17	24	31
ВТ		4	11	18	25	
СР		5	12	19	26	
ЧТ		6	13	20	27	
ПТ		7	14	21	28	
СБ	1	8	15	22	29	

Вересень

ПН		6	13	20	27
ВТ		7	14	21	28
СР	1	8	15	22	29
ЧТ	2	9	16	23	30
ПТ	3	10	17	24	
СБ	4	11	18	25	
НД	5	12	19	26	

Жовтень

ПН		4	11	18	25
ВТ		5	12	19	26
СР		6	13	20	27
ЧТ		7	14	21	28
ПТ	1	8	15	22	29
СБ	2	9	16	23	30
НД	3	10	17	24	31

Листопад

ПН	1	8	15	22	29
ВТ	2	9	16	23	30
СР	3	10	17	24	
ЧТ	4	11	18	25	
ПТ	5	12	19	26	
СБ	6	13	20	27	
НД	7	14	21	28	

Грудень

ПН		6	13	20	27
ВТ		7	14	21	28
СР	1	8	15	22	29
ЧТ	2	9	16	23	30
ПТ	3	10	17	24	31
СБ	4	11	18	25	

НД	2	9	16	23	30

Червень

ПН		7	14	21	28
ВТ	1	8	15	22	29
СР	2	9	16	23	30
ЧТ	3	10	17	24	
ПТ	4	11	18	25	
СБ	5	12	19	26	
НД	6	13	20	27	

Липень

ПН		5	12	19	26
ВТ		6	13	20	27
СР		7	14	21	28
ЧТ	1	8	15	22	29
ПТ	2	9	16	23	30
СБ	3	10	17	24	31
НД	4	11	18	25	

Серпень

ПН		2	9	16	23	30
ВТ		3	10	17	24	31
СР		4	11	18	25	
ЧТ		5	12	19	26	
ПТ		6	13	20	27	
СБ		7	14	21	28	
НД	1	8	15	22	29	

20 лютого - Новоліття
21 березня - Великдень Дажбожий
23 квітня - Ярило
20-21 червня - Купайло

Пам'ятник Святославу Хороброму. Київ

www.svaroh.alfacom.net
www.svaroh.al.ru

Тел. (044) 488-43-32.
Адреса: 03061, Київ-61,
До запитання. Галині Лозко
svaroh@alfacom.net
lozko@ukrpost.net

НД	5	12	19	26	

Січень

ПН		3	10	17	24	31
ВТ		4	11	18	25	
СР		5	12	19	26	
ЧТ		6	13	20	27	
ПТ		7	14	21	28	
СБ	1	8	15	22	29	
НД	2	9	16	23	30	

Лютий

ПН		7	14	21	28
ВТ	1	8	15	22	
СР	2	9	16	23	
ЧТ	3	10	17	24	
ПТ	4	11	18	25	
СБ	5	12	19	26	
НД	6	13	20	27	

Березень

ПН		7	14	21	28	
ВТ	1	8	15	22	29	
СР	2	9	16	23	30	
ЧТ	3	10	17	24	31	
ПТ	4	11	18	25		
СБ	5	12	19	26		
НД	6	13	20	27		

20 липня - Перун
25 вересня - Світовид осінній
30 листопада - Калита
21-22 грудня - Різдво Коляди

Україна — Рідна Земля, Рідна Мова, Рідна Віра

7511

ОБРЯДИ ТА СВЯТА РІДНОЇ ВІРИ

2003

Аграрні й еротичні культи тісно переплітались в світогляді трипільців та їхній релігійній практиці: вважалося, що статевий зв'язок чоловіка і жінки на полі сприяє родючості рослин і тварин.

Інші *зооморфні* зображення. Ймовірно всі вони мали відображати магію *родючості* тварин, рослин і роду людей одночасно: ведмідь з мискою (можливо для пожертв), бик, корова, тур, свиня, вівця, баран, коза, собака, олень, лось (поселення Блащанка, Кошилівці, Сушківка та ін.). *Ведмідь* (Ведмедиця) розвинулись в релігії давніх греків як рожаничні Божества. Відома Священна Ведмедиця і в західних слов'ян (кам'яне зображення на горі Слєнжі в Польщі). Малюнок *собаки* в динаміці (він наче летить у небо), як правило поєднується із зображенням рослини (дерева чи колоска) – своєрідний прототип ірано-слов'янського Симаргла (Переплута), охоронця рослин. А зображення *оленіць* або лосих – прототипи східнослов'янських Рожаниць, можливо відображення зодіакальної символіки Великої й Малої Ведмедиць. *Свиня, вепр* пізніше розвинеться в міфологему новонародженого Сонця (в обряді Різдва), чи Вепра початкового Часу (скіфської релігії), ритуальний вепр характерний для слов'янських ритуалів на честь Перуна-громовержця у військовій магії. *Коза* – жертовна тварина в Святі Коляди (сузір'я Козоріг), її культ розвинеться пізніше в слов'янських обрядодіях, пов'язаних з магією родючості: "де Коза ходить, там жито родить".

Як бачимо, переважна більшість зооморфної пластики мала культовий характер, збережений в релігійних системах багатьох індоєвропейських народів.

3. Трипільські культи

Культ Предків. Поховання покійних під порогом жител чи підлогою (переважно жінок і дітей) та на території поселень (дорослих родичів) свідчать про важливість "загробного" життя в уявленнях трипільців, коли ще не існувало нездоланних перешкод між світом живих і світом мертвих. Можна припустити, що "модельки жител", ці досить відомі і різноманітні за типом глиняні вироби, мали культовий характер – як житло Предків, охоронців родини. Наявність у них жертовника і мініатюрного культового посуду може свідчити про поминальні звичаї – годування покійних. Так формувалася ідея єдності Роду.

Культ Героїв. Вірогідно, зображення чоловіка з києм (жезлом) у руці – не антропоморфне зображення Бога-чоловіка, а конкретний образ героїзованої особистості.

Культ родючості. Аграрно-магічні дійства трипільського часу мають свої матеріалізовані докази в цілому ряді культового посуду, що використовувався в обрядах напування землі (так звані "біноклеподібні" посудини), обряди викликання дощу (макітри з грудьми), спеціальний обрядовий одяг для танцю дощу (малюнки жриць в спідницях з китицями на подолі), освячення перших плодів (різноманітні курильниці з двома, трьома і чотирма чашами вгорі).

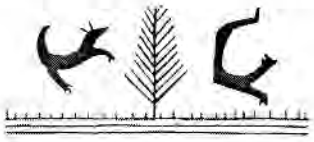

4. Культові споруди

У трипільців були *громадські храми*, що розміщувалися у центрі поселення. Вони мали по два вівтарі, на яких розміщувалися різні зоо- та антропоморфні фігурки Богів і Богинь, розписний культовий посуд для жертвоприносень та інших магічно-обрядових дій. Дрібні глиняні фігурки (кульки, конуси, кубики), функціональне призначення яких досі не встановлене. Висловлюються припущення, що вони були своєрідними мірилами (протогрішми), або використовувались для ворожінь чи інших священних обрядодій. Один з таких громадських храмів розкопано біля с. Конівка. Окрім цього, кожна трипільська хата мала свій домашній вітар у формі рівнобічного хреста, прямокутника чи прикрашеного спіральним розписом кола.

Аграрне святилище Трипільської культури, очевидно, належало до суто жіночої магічної сфери. Тут представлені жінки-жриці хліборобського культу, кожна з яких виконує свою роль у складному обряді випікання священного хліба. Піч-жертовник виступає священном центром, а головна жриця, очевидно уособлення Богині-Матері (на троні). На порозі стоїть жриця-сторож обряду. Особливість цього святилища свідчить про певну спеціалізацію трипільських культових споруд, їх присвячення різним Богам пантеону.

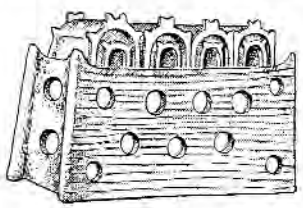

Висновки

Ще в кінці XIX ст. німецькому мислителю Фрідріху Ніцше відкрилась ідея Вічного Повернення всіх речей. На початку XX ст. румунський релігієзнавець Мірча Еліаде розвиває ідею циклічного часу як найбільш вартісного, тотожного з космічним, священним, міфічним часом, що заперечує глобальну схему лінійності часу, нав'язувану християнством, юдаїзмом та ісламом. За М. Еліаде, історія (послідовність реальних фактів) суттєво програє перед міфом (знанням закономірностей і законів Всесвіту). "Знати міф – значить наблизитись до таємниці походження всіх речей. Інакше кажучи, людина дізнається не лише про те, яким чином усе виникло, але також і про те, яким чином виявити це і відтворити, коли все зникне" – писав він. Отже, міф безчасовий, він долає рамки зовнішнього об'єктивного світу, відкриваючи світ ідеальний. Ці філософські ідеї розвивали інші мислителі, в тому числі українець Володимир Шаян, який дійшов висновку про неминучість відродження етнічної духовної культури як живої і дієвої релігії.

Трипільська релігійна культура поєднує минуле, теперішнє і майбутнє нашого народу, бо найдавніші міфи – це сукупність священних спогадів наших Пращурів. І ніякі біблейські тексти (походженням з Палестини і з претензією на історичність) не можуть замінити нам автохтонних міфів, що виникли і збереглися на нашій рідній Українській землі.

Бунятян К. П., Мурзін В. Ю., Симоненко О. В. На світанку історії. – К.: Альтернативи, 1998.

Гарнунг Б. В. Из предыстории образования общеславянского языкового единства. – М., 1963. – С. 35.

Історія релігій в Україні в 10-ти томах. – К., 1996. – Т. 1. – С. 67–72.

Зайко О. Міфи Київської землі та події стародавні. – К., 1989.

Лозко І. Українське народознавство. – К., 1995.

Павленко Ю. Дохристиянські вірування давнього населення України. – К., 2000. – С. 54.

Ригведа. Перевод *Елизаренковой Т. Я.* – М., 1989.

Серрано М. Ницше и Вечное Возвращение // Атеней. – 2001. – № 1.

Чмыхов П. Истоки язычества Руси. – М., 1990.

Шаян В. Григорій Сковорода – лицар Святої борні. – Лондон, Торонто, 1973.

Шаян В. Студії над ведійською думкою // Віра Предків наших. – Гамільтон, 1987. – С. 823–877.

Роман Багдасаров

СВАСТИКА: священний символ*

Хай сонце – прабог всіх релігій,
Золотопере й життєсійне,
Благословить мій дім крилатий.
Накреслю взір його неземний,
Святий, арійський знак таємний,
Накреслю свастику на хаті
І буду спати вже спокійний.

Богдан-Ігор Антонич. 1936

Проблеми, які обговорюються в праці, висвітлюють приховані течії в етнорелігійній свідомості. Відторгнення свастики мало глибоке соціальне і психологічне коріння, вивчення якого – справа майбутнього. *Вигнана зі соціальної сфери, свастика все частіше виникає вже як диво, небесне знамення, чистий феномен релігійної свідомості. У той же час релігійно-орієнтованою частиною суспільства свастика, як і раніше, сприймається як священний символ. Головна причина відторгнення свастики – втрата культурної спадкоємності минулого, яка намітилася задовго до другої світової війни.*

Мовчазне табу на використання одного з найдавніших символів людства скасовувати ніхто не поспішає. Населення Європи і США пов'язує цей символ передусім з Третім Рейхом та ідеологією нацизму. У зарубіжних енциклопедіях, звичайно, уточнюється, що свастика є релігійним символом для послідовників індуїзму, буддизму і ряду інших релігій. Використання свастики в сучасній західній *сфрагістиці**, *геральдиці*** і символіці наштовхується на утверджену думку про небажаність присутності цього знаку.

У наукових публікаціях (археологічних, етнографічних, мистецтвознавчих) свастика не названа своїм ім'ям, а завуальовано визначена як "хрест із загнутими кінцями", "гаммарний знак". У систематизованих таблицях орнаменту при публікаціях у виданнях Академії Наук СРСР зображення свастики вимазується (викреслюється). Лише з середини 1990-х рр. вивчення свастики стало відносно вільнішим. *Проте, синхронно з цим посилилося переслідування за спроби використати її в суспільно-політичній сфері.*

До наших днів у більшості музеїв (особливо провінційних) пам'ятки мистецтва, які містять свастику, не включаються в основну експозицію. Таким способом з вини громадських і державних інститутів, які підтримують "свастикофобію", знищується багатотисячолітня культурна традиція. Упереджене ставлення до свастики негативно впливає на використання її народними майстрами.

Негласна заборона накладена на використання цього знаку у випуску товарів масового споживання (тканин, кераміки, металевих, дерев'яних виробів і т. п.). У пошуках зразків використання свастики вітчизняною промисловістю натикаєшся лише на... каналізаційні люки, де тип вихору присутній як організуючий орнаментальний мотив.

На основі ст. 6 Федерального закону "Про увічнення перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.": "У Російській Федерації забороняється використання в будь-якій формі нацистської символіки як такої, що образає багатонаціональний народ і пам'ять про жертви у Великій Вітчизняній війні". В 1999–2000 рр. Московська обласна дума і Законодавчі збори С.-Петербургу ухвалили закон "про адміністративну відповідальність за виготовлення, розповсюдження і демонстрацію нацистської символіки" на території цих міст. Завдяки чинному законодавству німцям небезпечно наклеювати свастику навіть на авіамоделі часів другої світової війни. *Стаття 86 Конституції ФРН 1949 р. забороняє всі форми прапорів, знаків, частин уніформи, лозунгів і форм привітання, які вживалися в націонал-соціалістичних організаціях.*

У 1923 році на з'їзді нацистів майбутній фюрер так пояснив значення партійного прапора: білий круг на червоному фоні – символ національної чистоти і сили, чорна свастика – заклик до безжальної боротьби з комуністами та євреями. Гітлер, до речі, уникав власне арійсько-санскритського Swastika і завжди називав її Hakenkreuz.

Під визначення "нацистської" символіки може підходити лише свастика, яка стоїть на ребрі 45°, з кінцями, направленими в правий бік *(мал. 1)*. Саме такий знак знаходився на державному знамені націонал-соціалістичної Німеччини з 1933 по 1945 рр., а також на емблемах цивільних і військових служб цієї країни. Найбільш точні довідники послідовно проводять відмінність між *Hakenkreuz ("нацистською свастикою")* і традиційними видами свастики в Азії й Америці, які стоять на поверхні під кутом в 90°.

Мал. 1

Останнім часом стало модним міркувати про "окультну" природу націонал-соціалізму або, більше того, недавно відкриту "речовину" (Dark Matter), що ховається за свастикою. Питання, що штовхає історію – воля Творця, еволюція, прогрес, економіка або Dark Matter – відноситься до сфери ідейних переконань. *Зацікавлення свастикою таємними товариствами було не причиною її популярності, а наслідком.*

У 1940-их рр. свастика перетворилася в чужий, ворожий символ, а потім – у символ переможеної державності. Тим, хто не бажав визнавати цього, співробітники держбезпеки швидко роз'яснювала помилку. *Не треба забувати, однак, що причини відкидання свастики лежать не стільки в політичній, скільки в духовній сфері життя нашої багатостраждальної землі. Адже, перемігши Німеччину, Радянський Союз не став православною державою і не відмовився від атеїзму...*

Відповідний тиск був зроблений нацерковні організації, підконтрольні владі . Їх оцінка свастики доповнювала офіційну пропаганду. Якщо комуністи бачили в свастиці "людиноненависництво", то прорадянський єпископат – "язичництво". Архієреї розпізнали в гітлеризмі "антихристиянську закваску". *Звідси висновок: свастика виражає чужий для християнського духу зміст.* У запалі патріотичної риторики замовчується, що равнокінечний хрест осявав саме німецькі, а не радянські війська, які складалися здебільшого з відступників і атеїстів. Різні форми хреста служили в німецькій армії як розпізнавальними, так і нагородними знака-

*За книгою: *Багдасаров Р.* Свастика: священный символ. Этнорелигиоведчкские очерки. – М.: Белые альвы, 2002.

ми. *Те, що свастика є найдавнішим різновидом християнського хреста, не було секретом для вищого духовенства, адже до революції навчали цього навіть в семінаріях.*

З іншого боку, п'ятикутна зірка, обмита кров'ю десятків мільйонів жертв комунізму по всьому світу, майже ні в кого не спричинює реакцію відторгнення. Включення пентаграми в державний герб співпало з початком планомірної антирелігійної кампанії, що супроводилася масовими репресіями, руйнуванням традицій корінних народів СРСР. Коли розпочалася II Світова війна, Радам потрібно було будь-яким шляхом зганьбити свастику, проголошену нацистами символом "боротьби з комунізмом". Проте, спроби використати свастику всупереч тотальному насадженню п'ятикутної зірки виникали спорадично і після приходу до влади більшовиків.

П'ятикутна зірка, яка запанувала після Жовтня, символізує статичне єднання в чуттєво-матеріальному аспекті (у людини п'ять почуттів). *Свастика ж дає динамічний принцип єднання – духовно-циклічний, де кожний із кінців переходить в наступний, а разом вони мають загальний центр.* Ми живемо в пульсуючому світі, який постійно міняє свій вигляд, в якому, проте, існує незмінна "вісь", що єднає нас з процесами вселенського масштабу. Вихід на цю "вісь" можливий лише після екзистенціального усвідомлення циклічності того, що відбувається на Землі. Зірка не дає такої ідеї, вона навіює думку про статичність, як про вже здійснений ідеал.

СИМЕТРІЯ СВАСТИКИ

Зазвичай свастикою вважають хрест, промені якого зігнуті під прямим кутом в одному напрямі. Однак розгляд свастики тільки як різновиду хреста виключає цілий ряд фігур, які, по суті, є свастичними. Археологи, етнографи, мистецтвознавці на практиці змушені постійно відступати від наведеного вище визначення, якщо хочуть зрозуміти значення символу в контексті образотворчої традиції. Під визначення свастики як хреста не підпадають 3-, 5-, 6-и і їм подібні n-кінцеві свастики, які разом з "класичною" 4-кінцевою свастикою часто є варіаціями однієї і тієї ж ідеї обертання *(Мал. 2)*.

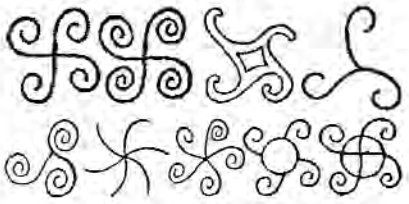

Мал. 2

У теорії симетрії *свастика відноситься* до фігур з полярною площиною, точніше – до *"односторонніх розеток"*. Фігури цього класу мають так звану особливу точку, тобто точку, яка не має в фігурі еквівалентних собі. Оскільки симетрична фігура виходить способом дії, яку в геометрії називають перетворенням, особлива точка залишається єдиною й інваріантною відносно всіх перетворень фігури. Іноді *важко провести межу між власне свастикою і так званими "солярними символами***"*. Рівний елемент зірки симетричний відносно себе самого (в ньому можна виявити власну вісь), в той час, як елементи свастики симетричні лише один відносно одного в складі цілої розетки. *Якщо з одного боку визначення свастики обмежує зірка, то з іншого – спіраль.* Взагалі спіраль – не симетрична фігура. Вона утворена рухом кривої з центру, але її центр не є поворотною віссю симетрії. Спіраль не має рівних елементів, інакше вона перетворюється в свастику (спіралеподібну свастику).

Оскільки *свастика часто буває включена в меандровий орнамент*, необхідно дати йому визначення. *Меандр* – бордюр, складений з прямих кутів, що складаються в безперервну лінію. *У меандровій стрічці орнаменту давні люди бачили глибоко етичний зміст, вона відображала течію людського життя. Прямий шлях символізував доброчесність.* Меандр може складатися тільки з прямих кутів, які надають лінії додаткову жорсткість і відповідають зростанню чеснот *(Мал. 3, 4)*.

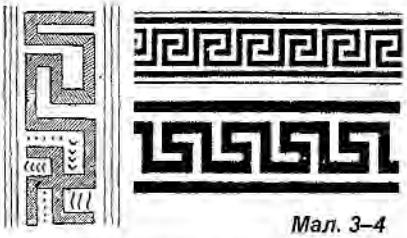

Мал. 3–4

Запровадження в меандр свастики означає присутність у природних життєвих процесах додаткового чинника – надприродної благодаті, яка в результаті стає домінуючим, організуючим вузлом кожного відрізка шляху. Такий меандр досі в Індії називається "звивання" або "коло щастя".

Спірально-свастичний круговий бордюр оперізує півтораметровий (праслов'янський) жертовник VI ст. до н.ч. з с. Жаботина.

НАВКОЛО СВАСТИКИ

Суперечки про походження і зміст свастики не затихають з середини минулого сторіччя. На це насамперед вплинув *бурхливий розвиток археології, коли свастика була виявлена на всіх заселених материках*, причому різноманітність її видозмін не заважала існуванню подібних варіацій, далеко віддалених одна від одної в географічному просторі і в часі. Середній і Близький Схід, Центральна, Північна і Південна Європа, Середня Азія і Далекий Схід, обидві Америки, Полінезія, Африка... – *свастика є планетарним символом.* На відміну від інших примітивних знаків, які могли виникати незалежно один від одного в різних частинах світу і в різні епохи, *свастику стали вважати першим символом, що свідомо передавався по традиції від людини до людини, від племені до племені, від народу до народу. У кінці XIX століття археологія прийшла до висновку, що серед знаків успіху і добробуту свастика є найдавнішим.*

Найдавніші знахідки її класичного (чотирикінечного) типу відносяться до IV тисячоліття до н.ч., а новітні продовжують існувати у повсякденному побуті багатьох народів Сходу. Назву "свастика" ввів не пізніше за 1852 р. Ежен Бурнуф. До того вона називалася "чотириногим", "триногим" гамматичним хрестом або гаммадіоном (оскільки представляла з'єднання чотирьох грецьких букв Г, "гамма").

Одним із перших присвятив свастиці спеціальне дослідження директор Нумізматичного музею в Копенгагені Людвіг Мюллер (1877), який побачив у ній емблему вічного кругового руху. *Фундаментальна монографія Т. Уілсона в 1894 р.* виявила найбільш доказові теорії, в яких *свастика, будучи однією із 385 варіацій хреста*, відомих з орнаментики і геральдики, ідентифікувалася як знак Зевса, Ваала, Агні, Індри, Брами, Вішну, Шиви і Юпітера-Громовержця, Афіни, Артеміди та інших Богів. Більшість дослідників кінця XIX століття зійшлися на думці, що *свастика є найдавнішим арійським (індоєвропейським) символом, що означав сонце, небо, світло, свічення зигзагоподібної блискавки, воду; вона також була емблемою Великого Бога, Творця і Правителя Всесвіту;* лише пізніше вона набула значень, пов'язаних з культами Будди і Христа.

Існує велика невизначеність між позначенням і змістом право- і лівосторонньої свастики навіть у самій Індії, не кажучи про інші регіони планети. Не потрібно переносити протилежність між двома видами знаку в сферу етики. Саме цим грішать твори псевдоокультних авторів, які вже більше століття міркують про "згубний" і "благотворний" напрями свастики. Характерно, що прийнявши гіпотезу про кардинальну відмінність двох типів свастики, подібні автори плутають правий і лівий напрями. Більшість вчених давно, правда, сумніваються, що право- і лівосторонній види свастики потрібно іменувати порізному. *"Санскритське слово свастика – єдине, що застосовується у всіх випадках для позначення цього символа, – підсумував ці сумніви Рене Генон. Основні традиції людства (індуїзм, буддизм, християнство, іслам та ін.) містять як право-, так і лівосторонню свастику, які оцінюються не по шкалі "добро-зло", а як дві сторони єдиного процесу.* Так, "руйнування" – це не "зло" для східної метафізики в дуалістичному розумінні, а тільки зворотня сторона творення і т.д. Іншою крайністю (що виявляється вже не в псевдомістичному, а в академічному середовищі) є повне ігнорування відмінності між напрямом руху свастики, через що втрачається значення цілого ряду традиційних композицій.

Ми виділяємо два основних види символу – з кінцями, загнутими проти сонця справа наліво, і зліва напра-

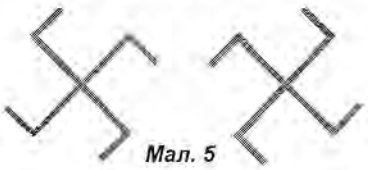

Мал. 5

во, по сонцю. Перша свастика надалі називається згортаючою (доцентровою або збираючою), друга – розгортаючою (відцентровою або сіючою) (Мал. 5).

Більшість тлумачень можна поділити на дві половини: одні фахівці звертають увагу на кінці знаку і пов'язану з ними циклічність (так, іноді свастику ототожнюють зі зміною сезонів і землеробством), інші – концентрують увагу на центрі, вбачаючи в ньому первопринцип. Ці погляди взаємно доповнюють однин одного.

Багато ведичних епітетів священного вогню близькі до "свастики" по звучанню і значенню: *svarje* – спритний, моторний; *svanika* – прекрасноликий; *svarvid* – той, що доставляє світло; *svavas* – що доставляє допомогу; *svacva* – що має чудових коней і т. д.

Розуміння, що з'являється під час спостереження за символом, який активно застосовують люди, втрачається, коли дослідники спираються виключно на археологічні знахідки, не поєднуючи їх з реально існуючою культурною традицією. Сучасні вчені все більше утверджуються на думці, що по-справжньому можна засвоїти значення символу лише тоді, коли вивчити його використання в середовищі живого людського суспільства, де цей символ вживається з найдавніших часів в обрядах і повсякденному побуті.

При звертанні до сучасних інтерпретацій напряму обертання свастики потрібно враховувати також делікатний момент релігійно-символічної "конкуренції" між різними напрямками індуїзму з буддизмом і джайнізмом. Так, напрям, що переважає в символіці однієї релігії, може тлумачитися послідовниками іншої релігії як несприятливий у своєму контексті і навпаки.

У релігієзнавстві свастику вважають емблемою буддизму, так само, як хрест – емблемою християнства, півмісяць – ісламу, шестикутна зірка – юдаїзму, знак АУМ – індуїзму і т.д. Однак її значення зараз набагато ширше.

МІЗИНСЬКА КУЛЬТУРА

Каталог археологічних пам'яток зі свастикою надто великий. Його потрібно починати з давньокам'яного віку (палеоліту). Символ свастики викристалізувався з ромбо-меандрового орнаменту, який вперше з'явився у верхньому палеоліті, а потім був успадкований практично всіма народами світу. На *відомому браслеті з мамутової кістки, знайденому на стоянці в Мізині* (Чернігівщина) *(мал. 6)*, протосвастична сітка складається зі скупчень меандрів, які розріджені в двох місцях брижами з хвилеподібних зигзагів. Відштовхнувшись від одного свастичного скупчення, хвилі наче біжать до наступного.

Проблема свастики, через яку фахівці заходять в тупик, з'ясовуючи походження орнаменту, полягає не в нестачі даних, а в обмеженості методології. Визнавши тезу про еволюцію людини, потім складно пояснювати мотиви і причини її еволюції, виходячи з тваринних інстинктів і механічних асоціативних зв'язків. *Вирішувати проблему походження символів (і, ширше, Розуму) набагато зручніше, якщо розглядати еволюцію як результат синергії людини з вищим типом буття.* Із цієї синергії виникає розумність, а здатність до абстрагування (без якої неможлива символотворчість) є її частиною. *Символи виражають границю між людською розумністю і незбагненними для неї (іноді тимчасово, іноді принципово) закономірностями вищого порядку.* Саме так відповідають на питання про походження символів основні традиції народів світу.

Якщо переказати цю відповідь по-філософськи, то йдеться про підвищення самосвідомості з людського боку і волі, спрямованої з джерела всілякої розумності. *В основі походження символів лежить винятковість, яка отримує у свідомості людей ознаки священного. Це пояснює факт передачі символіки по лінії традиції.* Помножуючи число символів, людина пізнавала дію вищих сил у нових областях існування, об'єкти, що сприймалися за допомогою символів, складалися в універсальну систему.

Основне життєве благо полягає не в задоволенні, а в наявності самого життя, первинному екзистенціальному почутті. *Людьми мізинсько-костенківської культури первинне благо звичайно ж пов'язувалося з народженням людини (що сприймається як диво й до цих пір),* а не з насиченням мамутиною. Це підтверджують численні статуетки вагітних жінок. Люди обожнювали жіноче начало, а саме зародження людського життя в жінці представлялося для них священною таємницею, пов'язаною з невідомими силами і закономірностями.

Дослідники свастико-меандрового орнаменту зазначають стійкість візерунка, який складно виконати, його незаперечний зв'язок зі сферою культу. Логіка побудови орнаментальної сітки на мізинському браслеті відображає найдавніші уявлення людини про розподіл доброї сили в світі, про її імпульсивно-хвильовий вияв (чергування більш простих розріджених зигзагів з ущільненням ліній і наростанням складності в меандрах).

Крім браслету, *свастико-меандровий орнамент зустрічається на численних штампах-пінтадерах* величиною 3–6 см *(Мал. 7)*, *які використовувались тільки для нанесення на себе ритуального татуювання.* (Потрібно відрізняти тимчасове ритуальне татуювання від постійних наколок). Навіть примітивний набір насічок на печатці міг створити на тілі найрізноманітніші варіанти протосвастичного візерунка. Імовірно, татуюванням користувалися переважно жінки, так як пізніше, в енеоліті, ромбо-меандровий орнамент покриває саме фігурки "венер". Для того, щоб ще глибше проникнути у значення протосвастичної сітки, треба звернути увагу на те, що в енеоліті орнамент, ідентичний мізинському, нарівні з печатками вкриває деталізовані жіночі статуетки.

Мал. 7

Мал. 6

Б. А. Рибаков називає ромбо-меандровий орнамент зв'язуючою ланкою "між палеолітом, де він з'явився вперше, і сучасною етнографією, яка дає незліченну кількість прикладів такого візерунка в тканинах, вишивці і плетінні". Від енеолітичної культури Трипілля ромбо-меандрові і свастичні мотиви були успадковані праслов'янською Тшинець-ко-комарівською культурою й індоіранськими (арійськими) культурами – Абашевською, Зрубною і Андронівською *(Мал. 8)*.

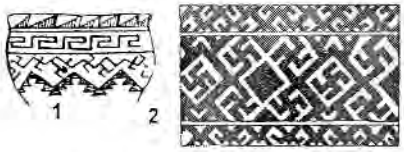

Мал. 8. Спільність давнього і сучасного свастичного орнаменту: 1 – орнамент на археологічному виробі, знайденому на території України; 2 – орнамент на вологодському виробі поч. XX ст.)

Отже, другий комплекс символічних представлень протосвастичного орнаменту пов'язаний з жіночим началом. Народжуюче начало безумовно сприймалося як священне. Однак, необхідність у покритті жіночого тіла орнаментальною сіткою свідчить про недостатність для залучення благодаті лише тіла. Жіноче (а можливо, і чоловіче, якщо йшлося про освячення шлюбного зв'язку) тіло повинно було додатково сакралізуватися. Цю функцію і виконував протосвастичний орнамент. Татуйоване тіло залучало до себе благо, яке багато в чому пов'язувалося з дітонародженням, але все-таки повністю з ним не зливалося. Це дозволяє ставити питання про те, що світ уявлень палеолітичної людини був набагато багатшим, ніж вважали досі. Вона розуміла, що джерело блага – не в

тваринному задоволенні і навіть не в экзистенціальному началі, а в тій великій силі, яка стоїть за зачаттям і народженням, за гранню існування. Будучи розумними, давні люди не могли не помітити різниці в самопочутті, яке супроводжувало статевий акт і, тим більше, період виношування плоду і дітонародження. Ця зміна стану навряд чи мала в той період прагматико-матеріалістичне пояснення, а швидше приписувалася божественному, конкретніше – духовному началу, оскільки *є всі підстави вважати, що саме тоді зародилася та релігія, залишки якої вціліли зараз у вигляді так званого шаманізму (язичництва – О. Д.).*

ПОХОДЖЕННЯ СВАСТИКИ. ТРИПІЛЬСЬКА КУЛЬТУРА

Довгий час походження свастики пов'язувалося з індоєвропейцями (аріями). Питання про місце прабатьківщини індоєвропейців досі залишається дискусійним. Його намагаються вирішувати з археологічних, антропологічних, лінгвістичних, нарешті, з геологічних і палеогеографічних позицій. Ось уже більше століття вчені не можуть ні прийняти, ні спростувати аргументи та переконливі докази того, що найдавніша пам'ятка арійської культури, священні Веди, були створені не 2400 (як звичайно вважають), а 4500 років до н.ч.

Ймовірно, свастика, яка раніше існувала в системі мізинської сітки, виділилася в самостійний символ руху Сонця і зірок. Це трапилося, коли в північних широтах були виділені чотири кардинальні віхи сонячного шляху по небосхилу: два сонцестояння і два рівнодення, відповідні чотирьом сторонам світу і чотирьом сезонам, які можна сприймати і як чотири пори доби в глобальному масштабі. Рух Сонця між кардинальними точками небосхилу відповідав обертанню рівних елементів свастики навколо нерухомої точки – полюса. Весняно-літнє Сонце відповідало доцентровій свастиці, яка зменшує обороти навколо полюса, а літньо-осіннє – відцентовій, яка збільшує обороти і розгортається у зовнішню периферію. Свастика також відображає аспект руху Сонця і зірок навколо "особливої точки" симетрії небесної сфери (ймовірно, Полярної Зірки).

У цивілізаціях землеробів в Анатолії та Месопотамії VII–V тис. до н.ч. виявлені перші окремі зображення свастики на глиняних печатках, які явно продовжують верхньопалеолітичну традицію (печатки з IV шару в Чатал-Гуюці, 6000–5800 р. до н.ч.). На думку Б. Брентьєса, ними наносили сімейний і родовий знак.

Свастика, яка з'явилася на веретенах (уперше в Північній Месопотамії VI тис. до н.ч.) *(Мал. 9)*, означала не тільки осьовий рух веретена в пряслі (який є очевидним), але вказувала на його вищий прообраз – рух всесвіту навколо Осі Світу. Техніка прядіння, так як і супроводжуючий її знак осьового руху, тисячоліттями залишалися однаковими, а круглі прясла розкидані по всій земній кулі.

Найбільшою цивілізацією Східної Європи, в рамках якої відбувається виділення свастики в особливий знак, є неолітична культура Трипілля-Кукутені (VI–III тис. до н.ч.). Вона бере початок від племен "лінійно-стрічкової кераміки". Поселення комплексу Трипілля (вони могли бути і невеликими) – одні з найдавніших на Євразійському континенті, де проглядається суворе циркульне планування, при якому будинки розміщені концентричними колами, прорізані вулицями-радіусами. Все поселення набувало вигляд монополярної розетки з центром, який був виключений з круговерті існування, але, наче невидима вісь, з'єднував суспільство людей з небесними силами.

У епоху неоліту свастика набуває спіралеподібності, часто зливаючись зі зображенням змій або інших стилізованих тварин. Знаменита "трипільська спіраль", складена зі зміїних клубків, оббігає тулови чи не більшості керамічних посудин культури. Цей вигнутий орнамент зародився ще в епоху "лінійно-стрічкової кераміки". Припускають, що хвилеподібні лінії і змії асоціювалися з водою, падаючою з неба, важливість якої для землеробства неможливо переоцінити. Досить поширене зображення двох змій, які торкаються головами, поверненими в різні боки і створюючими спіральну волюту (тобто двокінцева спіралеподібна свастика). Волюти з двох змій, що згорнулися, прикрашали фігурки трипільських "венер" *(Мал. 10)*. "Зміїна" волюта означала жіночі груди, а трипільські посудини нерідко мали форму набряклих від молока і оповитих спіраллю чотирьох грудей. Молоко, яке живить немовля, і вода, що дає життя рослинам, у свідомості трипільців мали магічний зв'язок. Їхні релігійні емоції були визначені психологічним станом, коли людина чекала виконання природних строків, молячись вищому началу і сподіваючись на благополучний результат. Вище начало з'являлося людям неоліту у вигляді Великої Богині.

У слов'янських народних переконаннях існувало уподібнення Сонця бику на небесному пасовищі. Взагалі в Східній Європі символ сонця-бика відомий з часів Трипілля. Крім бика і коня у давнього населення Євразії вживалися інші зооморфні аналоги свастики.

У епоху неоліту до свастико-меандрового орнаменту ритуального татуювання додається спіралеподібний. Сфера вживання штампів-пінтадер могла

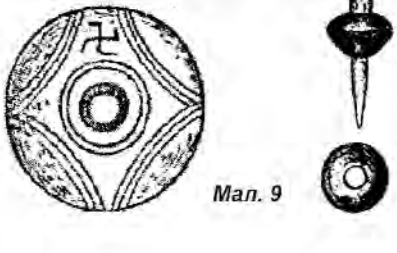

Мал. 9

бути набагато ширшою. Свастико-меандрова і свастико-спіральна сітки могли застосовуватися в різноманітних обрядах, і не тільки для маркування людей. Враховуючи призначення пізніших свастичних пінтадер V–IV ст. до н.ч., знайдених у кавказькій Албанії, якими штампували священні хлібці, можна припустити, що подібну ж роль вони могли відігравати у трипільців, тим більше що хлібопечення в них прирівнювалося до священнодійства, і ритуальний хліб пекли у великих

Мал. 10

тях. Проте, де і як би не застосовувалися печатки зі свастичним орнаментом, сам він продовжував нести ту ж узагальнену ідею Блага, що і у верхньому палеоліті.

Вже на початку XX сторіччя найбільш неупереджені дослідники збагнули, що шлях розповсюдження свастики не з'ясувати лише за допомогою "теорії впливів".

Той факт, що свастика зустрічається серед пам'яток хараппської, протоіндійської цивілізації, був відомий досить давно (наприклад, печатка 2300–1700 рр. до н.ч. знайдена в долині Індостану *(Мал. 11)*.

Мал. 11

Як показують археологічні дослідження, геометрія протоміста Аркаїма *(круглої свастикоподібної фортеці,* одного з найдавніших поселень аріїв на території Росії (XVII–XVI ст. до н.ч.) – результат продуманої в деталях схеми, зорієнтованої на ритуальний центр. Судячи по знахідкам, Аркаїм був релігійно-науковим центром, де випробовували передові для тієї епохи і регіону технології. Там постійно перебував контингент, що складався з воїнів і жерців, що займалися металургією, в таємницю якої допускалися тільки обрані.

Словосполучення *Su Vastu* також перекладається як "хороше житло", що, на думку С. Біродкара, свідчить про містобудівельну *етимологію слова "свастика"*. Сучасний індійський дослідник С. Біродкар вважає, що символ свастики служив планом певної фортифікаційної структури, всі частини якої неможливо штурмувати одночасно, оскільки вона має чотири входи, що ведуть в лабіринтоподібний коридор.

Бар'єри, що перегороджують вхід у святилище або гробницю, у різних народів прийнято прикрашати спіралеподібно-свастичним малюнком. Проходячи між закрученими в різний бік "вихорами", душа отримує доступ до нерухомої вертикальної осі, навколо якої обертається світ. У індонезійських храмах на бар'єрах спіраль замінює свастика.

БРОНЗОВИЙ ВІК. КУЛЬТУРА СКІФІВ ТА САРМАТІВ, ГРЕКІВ ТА РИМЛЯН

Свастичні зображення широко використовувалися представниками давньоєвропейської Гальштаттської культури (X–VI ст. до н.ч.). Свастика часто зустрічається на попільницях (попелотримачах) епохи бронзи. Різні варіації символу знаходяться на похоронних німецьких, англо-саксонських, етруських урнах, в албанській кераміці.

Мал. 12

Свастики і свастичний меандр виявлені в Куро-аракській культурі III тисячоліття до н.е. (Кавказ), Протоколхській культурі кін. III – сер. II тисячоліття до н.ч., Триалетській культурі (остання третина III тисячоліття – XV ст. до н.ч.) (територія Грузії, Вірменії і частково Азербайджану), Кармірванкської (Кизилванкської) культурі XIX–XVII ст. до н.ч., Позняковській культурі XV–XIII вв. до н.ч., Андронівській культурі кінця II тисячоліття до н.ч.

Свастики різного виду використовували в своїй символіці скіфи. У скіфських і сарматських похованнях VII ст. до н.ч. – III ст. н.ч. свастики знайдені на веретенах з кістки, на бронзових дзеркалах *(Мал. 13)*, на круглому бронзовому предметі з вушком для підвіски, вуздечних наборах. Широко застосовувалося ритмічне чергування вихрових, хвилястих і S-подібних вигинів у спіралеподібних зооморфних свастиках, зроблених з тонкого золота і шкіри *(Мал. 14, 15)*. Свастики присутні на пряжках скіфських і фракійських вождів, серед кінських прикрас цих прославлених вершників древнього світу. До нас дійшли срібні і бронзові скіфські та фракійські (а в середньовіччі – великоморавські) бляхи у вигляді свастик, утворених чотирма кінськими головами, з'єднаними сонячним колом (в літературі іменуються "сегнеровими колесами"). Свастики-коні могли бути і більш схематичними, набувати спіралеподібну форму.

Оскільки свастика зустрічається і в астрально-міфологічній композиції, і на печатях для священного хліба, можна припустити, що вона була головним богослужебним символом.

13

14

15

Мал. 13–15

Відомо, що свастика – один із головних орнаментальних мотивів грекоримського мистецтва *(Мал. 16)*.

Мал. 16

Безліч прикладів застосування свастики відомі у знахідках на території античних держав Північного Причорномор'я.

Військовий культ пронизує життєвий устрій більшості давніх суспільств, починаючи з епохи бронзи, тому свастика часто була військовим символом. *Нанесення свастики на обладунки і зброю мало подвійну мету: закликати благословення вищих сил на ратний подвиг і захиститися силою божественного імені.* Будучи символом, що відображає динаміку, свастика природно вписувалася в оздоблення обладунків воїна, який перебуває постійно в русі.

Свастиками засіяне озброєння індоіранців. Правосторонні (сіючі) спіралеподібні свастики облягали пояс скіфського воїна різних епох. На одязі воїнів (судячи з древньогрецьких малюнків) свастика захищала цілком визначені місця *(Мал. 17)*. Символ виникає на захисному озброєнні і в Новому Світі. Чотирикінечні свастики зображали на своїх бойових щитах індіанці піма (Нью Мехіко).

Мал. 17

СВАСТИКА В ІНДУЇЗМІ

Серед тлумачень свастики переважає солярне. Індуїстський культ став розглядатися більшістю фахівців як основа для інтерпретації символу. Спектр гіпотез і до цього дня залишається широким. Серед них свастика може мати такі означення: вода (що тече), повітря або Божество повітря, полум'я або займання, блискавка, жіноча стать, єднання двох статей, монограма середньоіндійської мови палі, об'єднання 4-х каст Індії, "аргонавт" або восьминіг, журавлі, які летять, первинне божество індоєвропейців. Нарешті, згідно з більшістю визначень, *свастика – сонце в круговому русі.* У прагненні дати знаку вичерпне пояснення виникали цілі школи. Писали про те, що свастика відображає собою місяць, річне обертання сузір'я Великої Ведмедиці, країни світу, вічність, 7 Божеств Індії (серед них – Агні, Індру, Вішну і Ганешу).

Санскритський вигук *"свасті!"* перекладається, зокрема, як *"благо!"* і до цього дня звучить в ритуалах індуїзму. У індуїстських церемоніях народження, одруження і під час інших свят жінки часто наносять свастику на глиняний посуд, землю, стіни. *Коли який-небудь основний атрибут свята забирається після його завершення, жінки малюють свастику на тому місці, де він знаходився, щоб туди не могло проникнути зло.* Селяни креслять свастики тому, що це сприятливий для них знак.

Американці Стенлі А. і Рут З. Фріди висунули астро-етнографічну гіпотезу: 9 точок, в які закладена символіка свастики *(Мал. 18)*, представляють планетарних Божеств; лінії – це драматичний шлях з'єднання точок, що робить їх більш зримими.

Свастику могли використати як заміну квадратам або іншим знакам планетарних Богів, починаючи з настільки віддаленого часу, що її первинне значення забулося. На першому рівні свастика представляє планетарних Божеств; на другому, більш глибокому, або головному, рівні – потужність творіння і сам створений Всесвіт. Центральна точка означає "бінду", місце, з якого почав творитися світ. Зігнуті гілки знаку показують, що надприродні знання знаходяться поза областю людської логіки. Зв'язок між свастикою і планетарними Божествами часто видно на зображеннях, що служать вівтарями для вогненних обрядів.

У контексті багатобожжя свастика інтерпретувалася через культ того або іншого Божества. Свастика на індійських зображеннях символізує чотири сторони світу, керовані з єдиного центру Царем Світу, який носив в Індії титул Чакравартіна. На зображеннях слоноголового Ганеши (Ганапаті), сина Шиви і Парваті, заступника творчих особистостей і таємного знання, свастика символізує чотири роди істот, чотири касти і чотири Веди. Крім того, свастика є своєрідною емблемою Зміїного царства; згідно Вайю-пурани, змії носять її на своїх "капюшонах".

У "Йога-сутрах" Патанджалі і "Вьяса-Бхашья" свастика перерахована на четвертому місці після "пози лотоса", "пози героя" і "сприятливої пози". Не менш відома поза свастики з розширеної версії Кама-сутри. Взагалі називати "свастикою" різні пози людини, де перехрещуються її кінцівки, властиво індуїстській релігійній свідомості.

На Цейлоні свастику-нандьяварту включають до числа восьми найдавніших сприятливих знаків індуїзму, що

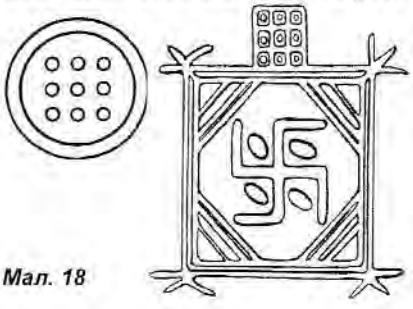

Мал. 18

мають астрологічну відповідність, яка в XV ст. отримала ототожнення з "планетами" ведичної космології.

Свастичне тавро (клеймо) використовувалося для худоби в древній Індії (згідно з Атхарваведою). Ряд індійських джерел повідомляють, що свастика означала птаха.

У джайнській релігії та міфології Індії серед щасливих знаків свастика по праву займає перше місце. Свастика часто з'являється у фольклорі і народному театрі. Ринкові торговці малюють її на своїх дверях, аби мати успіх. Це неодмінний атрибут магії, в тому числі жіночої. Джайни малюють свастику завжди і скрізь, де потрібно закликати благословення божественних сил.

В одній з пізніших інтерпретацій свастика відповідає чотирьом якостям, властивим душі: *безкінечне знання, безкінечне сприйняття, безкінечне блаженство і безкінечна енергія.*

(продовження у наступному номері)

Підготовка матеріалу і переклад на українську Оріяни Дронюк

---

* *Сфрагістіка* – допоміжна історична дисципліна, яка вивчає печатки.

** *Геральдика* – допоміжна історична дисципліна, яка вивчає герби.

*** *Солярні символи* – сонячні знаки.

ДО ТЕМИ ПРО СВАСТИКУ

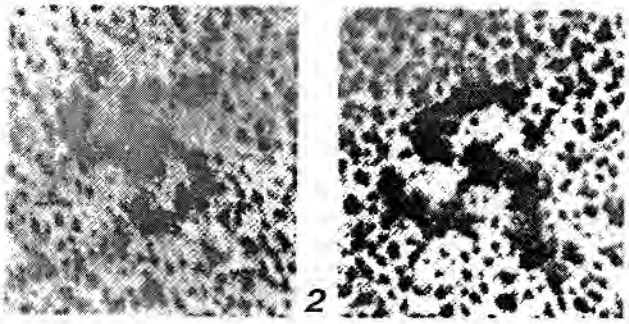

1. Добовий круговорот Малої Ведмедиці навколо Полярної Зірки утворює свастику.

2. Клітини утворюють ембріон, з'єднуючись між собою у вигляді свастики. (Збільшено у 440 тис. разів).

"ВІЙНА І НІМЦІ В КУКУРУДЗІ"

Ця українська приказка відома як дитячий жарт. Але не на жарт налякала німців 70-метрова свастика в кукурудзяному полі під Берліном, виявлена нещодавно поліцейським вертольотом. Фахівці ламають голову над тим, як можна було зробити в полі гігантську свастику, не залишивши ніяких слідів, окрім самого малюнка. Фашистська символіка в Німеччині офіційно заборонена. Сміливцям може загрожувати близько трьох років тюремного ув'язнення. Але у поліції немає ніяких свідчень про того, хто це міг зробити. (Reuters)

МІСТО ПІД НАЗВОЮ СВАСТИКА

Мешканець Торонто Дейв Шама випадково дізнався, що в штаті Онтаріо існує містечко з назвою Свастика. Він терміново подав скаргу до уряду Канади з вимогою замінити цю "гітлерівську" назву. Виявилося, що місто з цією назвою існує з 1906 р. У 1940 р. Канадійський уряд своїм декретом перейменував Свастику в м. Уїнстон (на честь британського прем'єра Черчіля). Та через кілька днів невдоволені місцеві жителі зірвали новий знак з назвою міста і повернули старий, біля якого красувався напис: "К чорту Гітлера! Наша Свастика була першою!" Як з'ясувалося, першовідкривачі запасів золота на півночі Онтаріо назвали місто санскритським словом, що означало "Удача!". І нині мешканці міста Свастика вважають, що не можна віддавати нацистам монополію на цей прадавній знак щастя.

Людмила Білецька з Канади.

СВАСТИКОФОБІЯ

Епіграфом до цієї статті ми взяли рядки з оригіналу вірша українського поета Б. І. Антонича, написаного в 1936 р., за публікацією журналу "Світання" (1968, № 2), який видавав Володимир Шаян. Слід зазначити, що у виданні книжки: *Б. І. Антонич*. Поезії (Радянський письменник, 1989) замість "*Накреслю **свастику** на хаті*" було надруковано: "Накреслю *я його* на хаті". Коментарі зайві.

СВАСТИКИ НА ЗАПОРІЖЖІ

Два зображення свастики демонструються в Запорізькому краєзнавчому музеї. Одне з них, виставлене у першому оглядовому залі, датується епохою Бронзи. Гончар, який жив 3500 років тому, зобразив свастику-сваргу на денці обрядового глечика. Другий священний знак прикрашав поховальну шапочку з Велико-Знаменського комплексу (Мамай-Сурка) з поховання часів Золотої орди XIII–XIV ст.

Наш кореспондент із Запоріжжя "Сторожа здоров'я".

Світовид

І те Боги вам речуть
і дали Орієві завіти:
любіть Світ
зелений і життєдайний!
Любіть друзів своїх
і будьте мирними між родами.

Матеріали рубрики підготовлені Галиною Лозко

ЛЕХІТИ – ПОЛЬСЬКІ ЯЗИЧНИКИ

Польські язичники називають себе прадавнім ім'ям своїх предків – лєхіти. Звідси і назва країни – Лєхія, і назва язичницького журналу "Лєхія Страгона". Горазд Драгомир Богданович пояснює, хто такі лєхіти: "Це не просто релігійна меншина, а зародок нового етносу. В історії вже бували випадки, коли незначні етнічні чи релігійні групи завойовували панівне становище над величезними біомасами, на зразок тієї, в яку перетворилися сьогодні поляки, що перестали бути нацією" (часопис "Odala" № 6).

Офіційно зареєстрованою в Департаменті внутрішніх справ Польщі (в 1996 р.) стала суто релігійна організація "Родзіма Вяра" (Rodzima Wiara), очолювана Сташком Потребовським. Нині "Родзіма Вяра" має п'ять регіональних громад. Вона здійснює язичницькі свята, родинні обряди (постриження, весілля, похорон). У травні 2000 р. в Польщі відбувся другий з'їзд "Союзу відродження ісконної віри". Нині це найбільш авторитетна язичницька організація в Польщі.

Сташко (Станіслав) народився в Бресті, вільно володіє російською, німецькою і нині, за його словами, є "єдиним у світі перекладачем з польської на африканс". Через непорозуміння з комуністичними властями деякий час він проживав у Німеччині та кілька років – у Південній Африці (ЮАР), що значно вплинуло на кристалізацію його расового світогляду. Він жартома, але не без гордості називає себе "громадянином Преторії". Пан Сташко – автор праці про довоєнну "Задругу", що вийшла німецькою мовою в Німеччині "Zadruga – eine voelkische Bevegung in Polen", яку він захистив як наукову дисертацію. Нині С. Потребовській працює вчителем гімназії і є одним з авторитетних лідерів польського праворадикального руху.

Польське визнання віри "Кредо язичника", опубліковане в польському язичницькому часописі "Триглав" [1992, № 5], нині поновлено. Подаємо повністю його текст, отриманий редакцією "Сварога" від Сташка Потребовского на Слов'янському Родовому Вічі у Києві влітку 2003 р. у перекладі на українську.

"1. Рідна віра поляків ґрунтується на спадщині лєхітів, інстинкті, розсудливості, досвіді, розумі й науці. Бути якомога більше причетними до її розквіту – наш обов'язок.

2. Рідновіри вшановують Богів як і всі арії, вшановують Сонце і Всесвіт, Матір-Землю, нашу родительку і всю Природу.

3. У законах Природи постійно відкриваємо божественні сили, що правують Світом. Всіляке життя існує згідно з цими законами. Ми повинні їм підпорядковуватися. Отже, сповідуємо віру в життя згідно законів Природи.

4. Сонцю, найближчому нам вогнищу ієрархічного, безкінечного, вічного і живого Всесвіту, завдячуємо всім на нашій землі. Разом з грунтами, водами, рослинами і тваринами ми є Його частинкою. Лише людина усвідомлює це, – через що на ній лежить відповідальність.

5. Звичаї та обряди є частиною життя нашої конфесії. Шануємо рідну спадщину лєхітів. Будемо спадщину Предків берегти, примножувати і збагачувати.

6. Нашим існуванням завдячуємо батькам і старшим Предкам. Їх шануємо, а пам'ять передаємо майбутнім поколінням. Ці покоління забезпечують вічнотривалість народу, його постійне відновлення.

7. Життя є боротьбою, як і боротьба – життям. Боротьба – це рух до вдосконалення, прагнення вперед, подолання опору. У боротьбі нас підтримують інстинкти. Такими є закони Природи, вони незмінні, і стосуються кожної людини й кожного народу.

8. Тіло і дух творять нерозривну і взаємно обумовлюючу єдність і цілість. Це два боки і первістки цього самого буття. Рідновіри, підкреслюючи рівну вартість обох, прагнуть до їх рівномірного, сталого й одночасного вдосконалення.

9. Поступ кожної людини і народу визначає їхній характер. Він же є витвором спадкових рис, а також оточення, впливу середовища і виховання. Мірою цінностей людей і народів є їхній доробок і лише згідно з ним оцінюємо їх.

10. Помилитися і провинитися може кожний з нас – буває таке в житті. Помилку й провину можна виправити, а стерти можна власними ділами. Такі споконвічні основи лєхітів, балтів і всіх аріїв.

11. Горе й страждання застерігають нас про небезпеку, а також пробуджують захисні сили тіла і духу. Вони викликають не лише потрясіння, але й допомагають оздоровленню. Вони не є добрими, ані поганими. Так проявляються закони Природи. Народини і смерть особистості є необхідними для постійного підвищення якості Роду, Народу. Вони не є карою, ані нагородою.

12. Безсмертя досягаємо через нащадків і творчу діяльність, яку дає нам найбільша радість життя. Творчість у народі й для народу визнаємо піднесеною і найвартіснішою.

13. Лєхітські етичні основи спираються на божественні закони Природи. Найвищими цінностями є знання і сила, розум і здоров'я, правота і міць, відповідальність і життєвість, гідність і ретельність, витривалість і відвага, вірність і сильна воля, гордість і вправність. Поборюємо у собі неуцтво й слабкість, глупоту й хворобу, засуджуємо вагання, фальш і підбурювання, страх і податливість, покору й пасивність. Прагнемо до Величі, Міці, Краси, Правди й Добра.

14. Життєдіяльність згідно з законами Природи і прилучення до вічного розвитку Всесвіту придає життю кожного з нас значення її величі й святості, яке виходить поза буття особистості.

15. Польський лєхітський народ і його сусіди разом з іншими балто-слов'янськими народами належать до великого роду арійського люду Європи. Прагнемо відновити розірвану у минулі віки єдність між ними, а також єдність між нашим походженням і віросповіданням, щоби на ній ґрунтувалося духовне й матеріальне буття народу. Польща-Лєхія-Балтославія-Арія – це наше покликання. Слава їм!

16. Вічно розвивається всеохоплюючий Бого-Всесвіт – слава Йому! Почесним покликанням є її дієва участь у цьому розвитку і постійне збільшення цінності життя, щоб його робити ліпшим і гарнішим, щоб воно було домінуючим чинником згідно з творчою Волею Всесвіту.

Нехай Добре стає Ліпшим, а Могутність – безкінечною!"

На фото: *Сташко Потребовський і Волхвиня Зореслава під час обряду на святі Перуна. Київ, 2003 рік*

ЧУВАСЬКЕ ЯЗИЧНИЦТВО МАЄ ОФІЦІЙНИЙ СТАТУС

Відроджуються етнічні вірування і в Чуваській Республіці. У Міністерстві культури і справ національностей Чувашії відбулося спеціальне засідання Міжвідомчої ради по взаємодії з релігійними об'єднаннями Чуваської Республіки. Основним підсумком засідання стало затвердження експертного висновку про Чуваську релігійну організацію, яка сповідає *традиційні* (дохристиянські) вірування чуваського народу. З проханням про підготовку такого розгляду до ради звернувся реєструючий орган – Міністерство юстиції Чуваської Республіки (з повідомлення агентства "Благовіст-інфо").

У затвердженому радою експертному висновку щодо Чуваської природної релігійної організації зазначається, що ініціатори її створення "сповідують традиційне для чувашів вірування, *яке є складовою частиною національної культури*".

Чуваський народ порівняно пізно (у XVIII–XIX ст.) прийняв християнство і став одним з небагатьох тюркських народів, значна частина якого сповідує християнство (більшість інших тюркських народів є мусульманами). Однак у деяких районах компактного мешкання чувашів (зокрема, на території Башкортостана) збереглися традиційні общини, що сповідають чуваське язичництво.

Чуваське язичництво є своєрідною формою генотеїзму, оскільки начолі пантеону службових божеств і духів стоїть верховний Бог Султі Тура. Йому протистоїть злий Бог Шуйттан (тотожний християнському Сатані). Посередником між Султі Тура і людьми, згідно з чуваськими язичницькими віруваннями, є Кебі, а добрим духом свого роду, ангелом-охоронцем є Тавам Ира. Чуваші-язичники також особливими ритуалами вшановують священні гаї і інші природні об'єкти, в яких, за їхніми уявленнями, живуть небезпечні для людей і домашніх тварин духи кереметі, що потребують жертвоприношень.

Чуваська язичницька традиція не потребує значної реконструкції, оскільки і світоглядні засади, і звичаєві, і обрядові особливості віри предків ще живі в середовищі народу. Це один з небагатьох прикладів збереженості етнічної релігії.

СПРАВЖНІ ЕЛЛІНИ – ЯЗИЧНИКИ

Відродження давньої еллінської віри в Греції супроводжується надзвичайною агресією з боку місцевої християнської ортодоксальної церкви, переслідуванням язичників, руйнуванням не тільки їхніх нових вівтарів, але й давніх еллінських храмів, розбиванням статуй давньогрецьких Богів. Така релігійна нетерпимість ні чим не поступається середньовічним християнським походам войовничих фанатиків.

Церква не шкодує сил на постійне очорнення представників язичницького руху, як окремих лідерів етнічного язичницького товариства, так і всіх еллінських організацій. Засоби масової інформації, повністю контрольовані панівною церквою, формують негативну суспільну думку навколо язичницького руху. Нещодавно була підпалена одна з язичницьких книгарень. Ніхто з державних службовців, відповідальних за збереження пам'яток традиційної етнічної культури не втрутився у справу і не захистив права язичницьких громад.

Тому грецькі язичники вирішили створити і офіційно зареєструвати свою організацію для захисту від нападок панівної релігії – YSEE (SCGH).

YSEE – Верховна Рада Справжніх Еллінів (The Supreme Council of Gentile Hellenes – SCGH) заснована в червні 1997 р. з метою "захисту і відродження Етнічної, Політеїстичної, Еллінської Традиції, Релігії як руху еллінського суспільства, який жорстоко пригнічується християнською ортодоксальною церквою і таємним Візантійським ethos" [The oaks4].

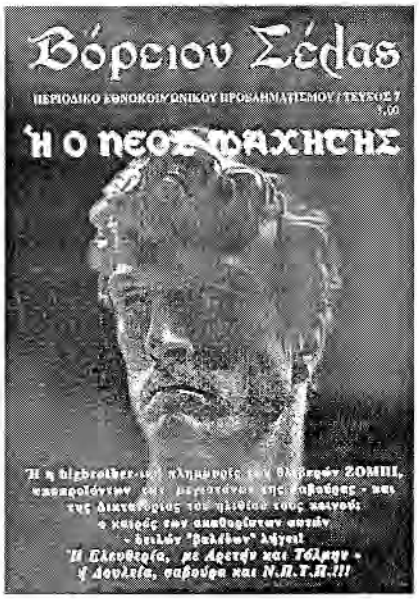

Часопис грецьких язичників

YSEE (SCGH) уже послав понад 140 протестів через пресу до органів влади, а також організував кілька громадських ритуалів на спадкоємних священних місцях Греції, незважаючи на нетерпимість християнської церкви.

YSEE – організація захисту. В ній беруть участь як окремі громадяни, так і організації, а також еллінські часописи. Члени язичницького руху створюють фонд на здійснення акцій протесту, проведення громадських ритуалів, влаштування вівтарів, утримання Політеїстичної Бібліотеки. YSEE є членом Світового Конгресу Етнічних Релігій.

У першому прес-релізі Верховної Ради Справжніх Еллінів зазначається: "Протягом довгих літ, ми Справжні Елліни, тобто сучасні греки, що непорушно зберігають і шанують обряди віри наших предків Еллінів, ...постійно зустрічаємося віч-на-віч з невіглаством і деградацією, відкритим презирством до нашої справжньої (тобто дохристиянської) етнічної Традиції, яка руйнується економічним релігійним монстром... За таких обставин ми не можемо мовчати, спостерігаючи за цією "тихою" війною... YSEE – це наш початок, коли кожен зможе надіслати повідомлення до засобу масової інформації... Ми сподіваємося, що й інші наші однодумці звернуться до публікацій, як того вимагає принцип вільної розмови для всіх громадян. Честь і слава нашим Рідним Богам!"

Ідею відродження еллінської релігії підтримує також Ліга національного і расового відродження, яка офіційно зареєстрована в Греції, має центр в Афінах, проводить міжнародні конгреси, здійснює обряди на горі Олімп.

Справжня язичницька релігія греків-еллінів залишається досі невідомою для широкого загалу громадян, незважаючи на багатотисячні видання популярних міфологій, значною мірою белетризованих та адаптованих для дитячого читання.

СЛОВАЦЬКІ ЯЗИЧНИКИ

Язичницький рух у Словаччині ще тільки зароджується. З'являються лише поодинокі сповідники віри Предків, які вже переосмислили нав'язувані народам юдохристиянські цінності. Однак, повернення Рідної Віри в Словаччині натикається на жорсткий спротив офіційних інституцій, що суперечить міжнародним правовивим актам щодо релігійних прав і свобод громадян. Річ у тім, що в чинній конституції Словаччини наявні статті, де пріоритетними є християнські "цінності". Це суперечить також ст. 19 Декларації "Прав людини і громадянина" ООН, яка має гарантувати принцип рівноправності всіх релігій.

Країна, де 80% католиків заповнили всі ланки словацького суспільства, фактично не зацікавлена в розвитку споконвічної традиційної релігії. Наш дописувач Рудольф – молодий словацький язичник розповідає, що „християнська номенклатура" не дозволить навіть неупередженого судочинства щодо захисту немайнових прав представників інших релігій. Якщо хтось дізнається, що ти не християнин, то можливі заздалегідь передбачувані негативні наслідки, що мали місце із однодумцем Рудольфа. Це може виявитися в обов'язковому повселюдному осуді, звільненні, вигнанні з вищого навчального закладу: „візьмуть завалять на іспиті", – розповідає він, чи навіть можна потрапити до в'язниці.

Отже, словацькі католики дотримуються біблійних повчань, що культивують ненависть до сповідників язичницької релігії, і водночас закликають "любити ворогів своїх" як самих себе.

День Перуна у в'ятичів

Липень 2003 р.

Добридень, шановні друзі.

Як обіцяла друзям, розказую про поїздку в Калугу на свято День Перуна.

На форумі ССО оголошувалося заздалегідь, що на святі буде охорона, яка буде пропускати тільки тих, у кого на руках є запрошення.

І ось за два місяці до свята мені прийшло таке запрошення. До речі, запрошення досить цікаве. Невеликого формату. Чітко розписане, як проїхати і потрапити на капище, розпорядок свята, правила поведінки на святі. Правила поведінки цілком розумні: заборонено приносити і розпивати напої, міцністю понад 17% спирту, а також перебувати в стані сп'яніння. Також були заборонені прилюдні гучні виступи і дії, що розпалюють міжрасову, міжнаціональну або релігійну ворожнечу та інше, що підпадає під дію законодавства РФ. Заборонено прослуховування популярної музики і радіо, але народна гудьба заохочується. Ще була одна вимога – всі присутні зобов'язані бути вдягнутими тільки в слов'янський одяг.

Мені такі вимоги здалися цілком розумними. Хоча остання вимога здається трохи жорсткою, оскільки слов'янський одяг можуть мати не всі бажаючі бути на святі. Така постановка вимог може відвернути новачків. Але! При тій умові, що запрошення розсилалися за два місяці до свята, вимога про наявність слов'янського одягу вже не здається жорсткою. За два місяці можна потурбуватися про одяг. І навпаки здається дивним той, хто приїхав без такого вбрання, оскільки за два місяці він нічого не зробив, щоб змогти бути присутнім на святі.

Приїжджаю в Калугу. Беру таксі до готелю "Калуга", щоб поселитися. Привозить мене таксист до готелю, виявляється, що він на ремонті. Нікого не поселяють. Його перекупив якийсь вірменин Ташир, що ним скуплено в Калузі вже все, що можна скупити. Ось цього я не розумію. Цей готель нібито був державною власністю. Як вона перепродується в приватні руки? І що це за адміністрація в Калузі, яка так поспішає жити, що вже все Таширу продала? Не розумію. Ну та, гаразд. Відвіз мене таксист в інший готель, в "Оку". Одномісних номерів у принципі немає. Двомісних номерів також. Є тримісні і чотиримісні. Без зручностей. Зручності на поверсі, причому на іншому. Так, наприклад, душ один на весь готель, розташований на першому поверсі. Ось такий тримісний номер без зручностей коштує 510 рублів за добу. На три доби відповідно 1530 рублів.

Так що, шановні, при таких поїздках ймовірно відразу треба розраховувати не на готель, а на намет поруч з капищем. Про готель і думати не треба, тим більше – літо на дворі.

Але я ж була без намета і без спальника. А тому одну добу на всяк випадок у готелі проплатила.

Залишила речі в готелі, взяла їжу і поїхала на капище, слідуючи інструкції в запрошенні. Все виявилося досить просто. Навіть я перебрехала таксисту назву останнього села на маршруті, все одно він привіз мене, куди треба.

От іду я до капища. Трава майже в мій зріст. Нікого не видно, але все ж дивлюся, видно димочки багать підіймаються вдалині на тлі лісу і охоронний чур на вході капища видніється, досить високий, як дерево. А там такий цікавий ландшафт. Між дорогою до ріки, по якій я приїхала, і капищем, паралельно до дороги протікає струмок, зарослий деревами. А перехід через цей грузький, в'язкий, зарослий струмок зручний тільки в одному місці. І якраз там стоїть охорона. Наскільки я зрозуміла, в охороні стояли саме Калужани. Міцні парубки, а з ними декілька дівчат. Отаборилися на весь час свята саме біля входу на галявину. Довелося пред'явити запрошення і слов'янський одяг. Після чого дівчата, на моє здивування, вручили мені букет польових квітів, а чоловіки допомогли дотягнути важку сумку з продуктами до вказаного мною багаття. Дякую їм за це. Величезна галявина, трава така висока. Самій просуватися затяжко.

Вогнище я вгадала вдало. Це виявилося багаття, біля якого сиділи гості з різних міст, а з ними разом знайомі мені Калужани, серед них Вадим Казаков. Ось ці господарі мене і поселили, і нагодували варивом з багаття, чому я незвичайно зраділа, оскільки не уявляю, як би я витримала три дні без гарячої їжі. Святогор смачно готує. І на другий день з ранку я з'їздила в готель, відмовилася продовжувати номер, забрала всі речі і вже повністю перебралася на капище.

А що це за люди були, які так гостинно прийняли мене біля свого багаття? Мені було дивно, коли Вадим Казаков їх представляв. Перше, що здивувало, – люди приїхали здалеку. Скажемо так, дуже навіть здалеку. Не близький світ. Друге, що Славер-Георгій виявився років на 20 старшим, ніж я уявляла його по спілкуванню з ним на форумі ССО. Ну може так воно і є. Може він в душі дійсно молодший за мене. Я думала, це молодий, настирливий парубок, а він, виявляється, трохи навіть старший від мене. Ще питання, хто з нас молодий і настирливий. Так...

Пізніше знайомилася з іншими біля їхніх багать. Мирослав виявився навпаки, молодшим, ніж можна це було собі уявити. Проте таких здивувань було кілька. Наприклад, Володимир Ємельянов, якого я по спілкуванню на форумі уявляла упевненим і напористим, виявився при реальному спілкуванні м'яким і інтелігентним. Причому настільки, що я б тепер сказала, що за ним три покоління предків з інтелігенції. Принаймні враження таке.

Народу було не багато, і не мало – близько сотні чоловік. Міст з 16 або 18. З кожного міста було по декілька чоловік, тому усього зібралося не дуже багато, хоч і не мало. З Новоросійська, Орла, Кірова, Москви... Всі міста не перерахую.

Приїжджав народ без запрошень. Звичайно, як без цього? Казаков з кожним окремо розбирався. У когось не виявилося слов'янського одягу. Також вирішувалося індивідуально. Комусь поталанило його тут же купити у тих, хто привіз одяг на продаж. Комусь з молоді дозволили бути присутнім в обрядах до пояса роздягнутим (через відсутність слов'янського одягу). Але в результаті на святі були тільки ті, хто бажаний і не було людей в європейському одязі. Не було людей сторонніх, що приїхали просто "поглазеть і попьянствовать", покричати і "подебоширить".

Кожні дві-три години охорона обходила багаття і вимагала показати, які напої п'ємо, пиво і вино або горілку. Оскільки всі заздалегідь були попереджені про те, що охороною буде перевірятися відсутність напоїв міцніших за 17 градусів, ці перевірки сприймали як належне і охороні пропонували приєднуватися. Також перевірялася наявність запрошення у тих, що сидять біля багать. Охорона, звичайно, була класна. Вона і від Казакова зажадала пред'явити запрошення, що всіх розсмішило.

Це все здається жорстким, але дало свій результат. П'яних

не було абсолютно. Ніхто не кричав і не бешкетував. Не було ніяких "розборок і выяснений". Сторонніх осіб з неясною релігійною орієнтацією не було. Біля вогнищ співали російські народні пісні, по дружньому спілкувалися. Взагалі дружелюбність була належною. Я не біля всіх багать устигла побувати. Але де була, мене приймали привітно. Багато було жінок. Приблизно половина. На галявині бігали діти. Один бутуз запам'ятався. Чотири роки. У слов'янському одязі. З ножем за поясом, як справжній боєць. Цей бутуз, коли були бої, вийшов на середину і заявив, що також хоче боротися. Йому запропонували вибрати з ким. Він вибрав. – мовляв, з цим залізним в кольчузі. І потім був забавний бій хлопчиська з бійцем, в якому, звичайно, перемогло хлопчисько.

На святі було торжище, на якому кожний продавав те, що привіз на продаж, – сорочки, старовинні гудзики, касети із записами народних пісень, книги, календарі, плакати, журнали. Ну загалом всяке. Хто що привіз.

Був зачин свята. Працювала преса з Ren-TV. Принесли жертву хлібами і грошима. Освятили обереги. Віддали славу Перуну. Братина з квасом обійшла присутніх декілька разів. Вадим для свята приготував 40 літрів квасу. Привіз бочечку напою, який дозрівав просто на галявині. У п'ятницю увечері квас ще був не визрів. Смачний, але ще не доспів. А ось в суботу був уже в самий раз.

У п'ятницю бутуз на братчині, спробувавши квасу, голосно і чітко сказав: "Тьху, к-а-к-а-я гадость!!! И д-а-ж-е не сладкое!!!" Але всі поставились поблажливо до бутуза і лише з усмішкою відзначили його незвичайну самостійність. А другого дня квас доспів і малюк, куштуючи його, зізнався Славеру-Георгієві, що смачно.

Були кулачні двобої. Пари вибиралися дуже цікаво. Вадим брав головешку з жертовного багаття, розкручував і кидав. На кого укаже, той і б'ється. Якщо слабий, то можеш замість себе друга виставити. Якщо на жінку вказувало, то жінка могла замість себе виставити взагалі будь-кого, на кого впаде око. Приглянувся Кудеяр – славний боєць із Калужан. Йому довелося битися кілька разів. Один раз, оскільки жереб випав на нього. І ще раз, оскільки жінка, вважаючи його кращим бійцем, виставила замість себе.

Були бої "на конячках". Тут виступали вже командами. Група проти групи. Декілька сутичок. Я говорю за себе і за тих жінок, що поряд стояли: особливо сподобалися бої на конячках. Народжують бурю емоцій у душі. Ось ніколи я себе не вважала здатною "вболівати" ні за футбол, ні за хокей, а ось за конячок душа відгукнулася. Коли три пари відразу не можуть повалити одну пару своїх противників і сплелися в клубок, і навпаки, ця єдина пара в центрі валить всі три, ну це... Да!!! Починаєш розуміти, що таке азарт.

Були бої на мечах. Виступали ті, хто мав "доспіхи". Ох, я розумію, що мечі не заточені, але все одно боязко. Як така масивна залізяка так з розмаху попадає по руці, ну навіть нехай і в кольчузі, мимоволі починаєш співпереживати. Я все ж уявляю, що таке – хороший удар, енну кількість років витратила на єдиноборства. А тут удар не рукою, не ногою, і навіть не палицею, а мечем. Ох!!! Дивуюся мужності чоловіків. Не перевелися ще справжні чоловіки серед росіян. Славне це, славно!

За бої видавалися грошові призи. Оскільки в боях брали участь аж ніяк не мільйонери, то призи були доречні. Як тільки переможець отримував приз, лунали вигуки його друзів, що мовляв, тепер живемо, мовляв "пішли пива і їжі купимо".

Це чудово, що були грошові призи.

Я давно говорю, що в основі язичництва повинні стояти господарські, грошові відносини. Язичники повинні спільно, по-громадському заробляти і мати вільні кошти на розвиток язичницького руху і для своїх потреб. Тим більше, це необхідно таким великим організаціям, як КЯТ і ССО. Ви подивіться на язичників – традиціоналістів. У основі будь-якої общини стоїть спільна господарська або артільна діяльність. Це скріплює людей. Якщо ССО виходить

на рівень грошових відносин, то це великий крок уперед у справі становлення язичництва.

Які конкурси ще були?

Був конкурс на кращий жіночий і чоловічий стрій.

Кожне місто виставляло своїх представників і всі присутні спільно вирішували, чий костюм кращий. Вибирали кращий жіночий костюм і чоловічий костюм.

Чесно кажучи, натомив піар робіт у напрямі реконструкторства однієї з пар. Дівчина, що представляла роботи, не була короткою в їх описі. Але саме вони і перемогли. Мені більш сподобалося вбрання Наталії з Калужан, яка навіть і не вийшла на конкурс. На мій погляд для язичниці важливо не тільки скільки там у неї смуг узору на поньові, парна або непарна кількість, але той єдиний образ, який вона створює своїм костюмом. Інакше це просто реконструкторство, а не язичництво. Проте ті, у кого були фотоапарати, не обійшли Наталію своєю увагою, а фотографували її і так, і сяк. Був також конкурс на кращі "доспіхи". За всі три конкурси також видавалися грошові призи.

Були і обрядові бої. Була розіграна історія про те, як Велес украв корів у Перуна і Перун вимагав їх назад. Перун, звичайно, переміг Велеса. Велес був чудовий. З величезним березовим дубцем і справжньою коров'ячою мордою на голові. Перуном був Вадим Казаков у кольчузі, з мечем і в обладунках. Але від березової дубини йому добряче дісталося, оскільки противник виявився азартним і не відразу здався. Ми всі переживали, чому що ж той ніяк не падає.

Були нічні обряди, крада по загиблих воїнах, факельний хід, а також кулачні бої. Це вже були обрядові бої. В них брала участь пара Кудеяр – Віктур ушкуйник...

До речі, там не було стовпотворіння волхвів навіть на ім'янареченнях і волхвівських посвяченнях. І ніхто не віщав "отсєбятіну", яка щойно прийшла в голову, як це буває на мітингах і комсомольських зборах. Всі обряди чітко відпрацьовані. Крім обрядових текстів зайвого не говорилося.

Це нам, КЯТовцям наука. Взагалі у ССО багато чому можна повчитися. Організація свята і охорона відмінна. Чужих і невизначених за віросповіданням не було.

У суботу відбувалася рада ССО. Сиділи голови общин посеред галявини під яблунею. Там якраз яблуня росте. Сиділи в траві, так що їх і видно не було. І ніхто їм не заважав. Оскільки покликали на свято тільки тих, кого хотіли. Голосували зі своїх питань. Галявина величезна. Біля багаття сидиш, їх не видно і не чутно. Але і дійсно, порядок був на святі хороший.

Якщо хто скаже щось погане про свято, той збреше. Я не біля всіх багать була. І розказую враження тільки про тих, з ким спілкувалася безпосередньо.

Але судячи з цього спілкування, націоналізм ССО дуже перебільшений.

Наприклад, біля вогню велися розмови, в яких засуджувалися гітлерівці, і ті, хто кричать "Хайль Гітлер". Наскільки я зрозуміла, люди націоналистичні лише в тих межах, у яких можна говорити про відродження російської нації. Це не нацизм. Мало того, не йшлося про те, щоб ущемити інші національності. Говорено про те, щоб слов'янам повернути їхні права. Як сказав Вадим Казаков при відкритті свята: "Всі національності в Росії проводять свої свята, – сабантуй і інше. І ми зараз проводимо своє свято і маємо на це право. Ми – господарі на цій землі. І ніхто не може нам це заборонити". Хоч не ручаюся за точність слів. Але приблизно так. Я так запам'ятала.

Чи Були "скини"? Схоже, що були. Ймовірно, це ті молоді хлопці, що були поголені наголо і на тілі мали багато татуювань. Були такі. Але поводились, як усі. І хвилювалися ті, хто чекав проходження обряду ім'янаречення. А ще й класно грали в конячок. За них я і вболівала.

У неділю роз'їжджалися. Дехто з приїжих дівчат розплакалися. Так не хотілося повертатися до звичайного життя і розлучатися з тими, з ким познайомилися на святі. Ось так. Ті, хто від'їжджав, обходили багаття, щоб попрощатися і дехто також плакав.

Свято явно вдалося. Вчитися треба у ССО, вчитися. І нічого соромітного тут немає. ССО давно існує, а ми, КЯТ, тільки півтора року. У ССО більший досвід, ніж у нас.

З повагою, Крада

Ресурс общини "Колесо Велеса"
http://www.orden.ru

Переклад на українську
Оріяни Дронюк

ВЕДИЧНА РЕЛІГІЯ У ВІРМЕНІЇ

У Вірменії язичницька віра відроджується на основі індоарійської ведичної традиції. Початком відродження вважається 24 грудня 1989 року, коли вперше після тисячолітньої перерви вірмени відсвяткували День народження Бога Міхра. А 21 березня 1990 р. були відновлені язичницькі богослужіння в давньому античному храмі Сонця (I ст. н.ч.) в місті Гарні.

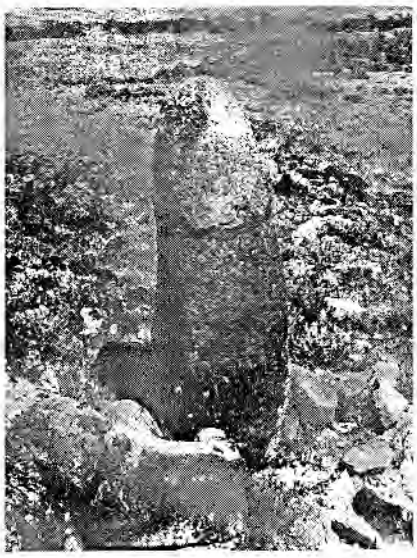

Витоки вірменської етнорелігії сучасні язичники знаходять у давньоіранському язичництві – це дозороастрійські та індоарійські віровчення.

Верховний жрець Едуард (Слак) Какосян виголосив проповідь і здійснив обряд жертвопринесення (ритуальним мечем надрізав вухо баранчику і окропив сходи храму). Символічне жертвопринесення означало повернення рідної віри до Вірменії – новий етап її вільного існування. Багато мешканців Єревану, а також інших віддалених районів прийшли до Храму Сонця, щоб за давньовірменським календарем зустріти Нове літо, яке збігається з Днем народження вірменського Бога Ваагна (Вогнб) і датується 9573 роком (відповідно до 1990 р.) – за літочисленням від "закінчення потопу".

З цього дня патріотичні національні громади: Вірменська релігійна організація "Аррординері Ухт" (Діти Сонця) і громадська організація "Ай Дат" (Вірменське питання) та інші почали регулярно відзначати язичницькі свята і здійснювати ритуали шанування давніх Богів.

Артур Буніатян, голова Вищої духовної ради релігійної організації "Аррординері Ухт", говорить, що він проповідує язичницьке вчення ведичного кореня, що є спільним для багатьох язичницьких релігій Європи. Так, імена вірменських Богів тотожні індійським та іранським Богам, наприклад: індійський Варуна – іранський Агура-Мазда – вірменський Ара-Мазд (Мазда – "шанований"); індійський Агні – вірменський Ваагн; іранська Анахіта – вірменська Анахіт; іранський Мітра – вірменський Міхр. Спільні корені також мають назви давніх арійських вчень: А-вет – Аран (вірменське), а-вест-а (іранське), вед-а (індійське), віда-ти (слов'янське "знати").

Вірменські дослідники стверджують, що просування арійських племен відбувалося від території навколо озера Ван, Севан і Урмія через Іран в Індію. За свідченням давньогрецьких істориків V ст. до н. ч., "вірмени поклоняються іранським Богам". Однак А. Буніатян заперечує, стверджуючи, що Перське царство не насаджувало своєї релігії в жодній із завойованих нею країн (та й панували вони у Вірменії не довше двох століть). Спорідненість культів та імен Богів свідчить швидше про етнічну й мовну спорідненість іранських і вірменських народів. Вірменські священні тексти (записані Хоренаці) також мають багато спільного з гімнами Авести та Рігведи. Як приклад, А.Буніатян наводить уривок з гімну "Народження Ваагна" (Народження Вогню):

Небеса і Земля були в муках народин,
Морів багрянець був у стражданнях народин.
Із Води виникла червона очеретина,
Із горла її дим виник,
Із горла його пломінь виник,
Із того пломеня дитя виникло,
І було в нього вогненне волосся,
І була в нього вогненна борода,
І як Сонце прекрасний був лик!

Сучасні язичницькі дослідники значну увагу приділяють також вивченню давньовірменського епосу "Давид Сасунський", відновленню морально-етичних норм арійської релігії (наприклад, "п'ять ступенів пізнання істини"), проблем магії (зокрема, традиції йоги). Перші два ступені пізнання істини доступні багатьом пересічним людям.

Вірменські язичники вважають, що з восьми "шляхів йоги" у країнах Америки і Європи, де такий низький моральний рівень суспільства, можна практикувати лише один шлях – *шлях тантр*. Тантризм передбачає найнижчий ступінь – найактивніше зовнішнє життя, реалізацію своїх бажань в рамках краси і благородства, і такий аналіз смислу своїх бажань, після якого вони просто зникають, як усе, що вже освоєно. *Царський шлях*, або вміння із будь-якої ситуації вийти достойно. При цьому слід знати, що основна мета сил зла – це знищення людської гідності.

Вірменські язичники визнають класичне арійське розуміння Бога: "Бог те, що не те, і не це" (тобто, будь-яка конкретність – не Бог). Лише досягаючи третього ступеня свідомості людина починає розуміти, що всі її бажання, цілі, думки тільки заважають їй бачити щось більше, що є в ній самій. Всі творчо мислячі люди, таланти, генії досягають третього ступеня в тій чи іншій формах.

Четвертий ступінь – людина у всіх життєвих ситуаціях, у всьому, що відбувається навколо, бачить справедливість здійсненого, *моральний смисл*, що йде від Творця. Люди, що досягли цього ступеня, відходять від зовнішньо активного життя, яке їх більше не цікавить.

П'ята ступінь – людина досягає істини, *"бачить" Творця*. Ці два останні ступені настільки складні для розуміння пересічної людини, що "вимагають дуже сильної зміни психіки і свідомості, що їх важко описати".

Крім справжнього античного храму Сонця (м.Гарні), вірменські рідновіри здійснюють свої обряди біля автентичних кам'яних культових статуй, збережених на теренах Вірменії з давніх часів: Богині-Матері та уособлення Рода (фалічні статуї) в Аштаракському районі (II тис. до н.ч.), менгір Шамірам (головний некрополь III–II тис. до н.ч.), культовий центр біля села Антарут (III–II тис. до н.ч.) та ін.

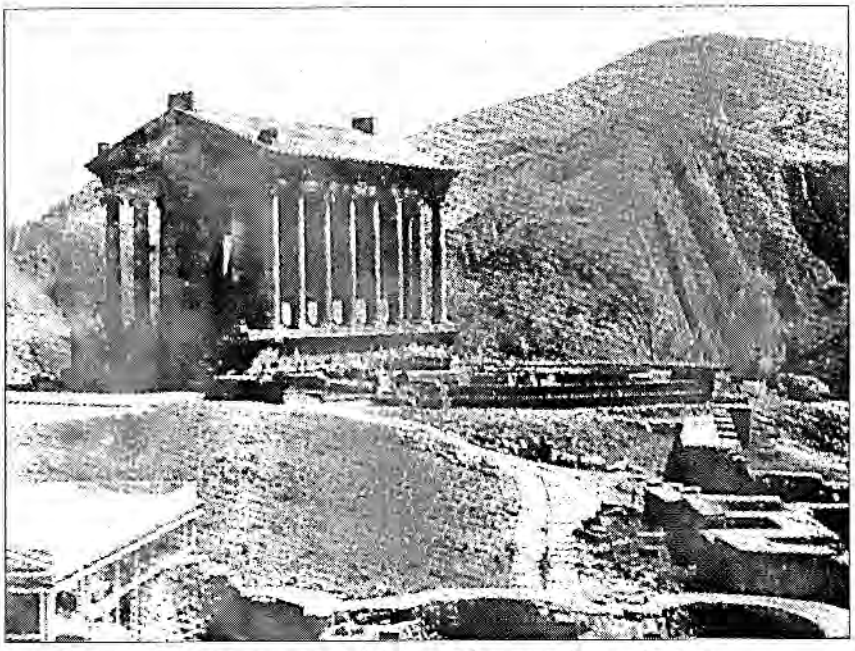

На знімках: вгорі – культове фалічне зображення II тис. до н. ч.; внизу – нині діючий язичницький храм м. Гарні (збудований в I тис. н. ч.).

БОЖАТКО

Дитяча Сторінка

Уже давно відчувалася потреба створити в нашому часописі таку сторінку, яку б читали самі діти, або їхні мами чи бабусі для маленьких рідновірів. Річ у тім, що навіть найменші українські дітки, які виховуються в родинах рідновірів, знають і молитви до Рідних Богів, і тексти Велесової Книги, і головні історичні віхи, які пройшла наша держава Київська Русь-Україна, і ті свята Кола Сварожого, які вони відвідують зі своїми родителями та божатами. На жаль, поки що у школах відсутнє рідновірське виховання, навіть подекуди примушують дітей вчити християнські молитви та жити згідно правил "християнської моралі", які часто спонукають зневажати рідні святощі.

Отже, ця сторінка покликана надолужити прогалину і задовольнити духовні та інтелектуальні потреби наймолодших. Будемо вдячні всім, хто напише нам, подасть свої власні оповідання, вірші, малюнки, світлини. Хай це будуть мамині й татові роздуми, породи, бабусині й дідусеві казочки, або дитячі твори самих Дажбожих онучат. Чекаємо!

А нині друкуємо оповідання письменника Володимира Петрука про Собор Богів, збудований у Києві літа Божого 6488 за старим літочисленням (або в 980 р. н.л.) князем Володимиром. І хоч кожен рідновір знає, що чужовір'я впустив на Русь саме цей князь, але в нашій історії залишилась також і ця сторінка з його ще язичницької біографії. Як ілюстрації тут використані малюнки Вікторії Ковальчук та Сергія Позняка.

Володимир Петрук

СОБОР БОГІВ КИЇВСЬКОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА

Надумав Великий князь Київський Володимир розширити старий Дитинець, закладений на високій горі ще засновником міста князем Києм. Хотів так відбудувати і прикрасити столицю, щоб дивувалися нею гості з далеких країн, а кияни славили у віках своїх володарів – великих будівничих.

Від Подолу й урочищ Кожум`яки та Гончарі верхнє місто з міцним частоколом і вежами було неприступне для ворога. Нові вали з високими, окутими залізом воротьми мали захистити його з півдня та заходу. На утворених між давніми і новими валами ділянках бояри й родовита знать почали ставити пишні палаци. Всюди на стріхах весело поглядали на весняне сонце дерев`яні коники, наче готові злетіти у безкрає блакитне київське небо.

Володимир був задоволений гордовитим виглядом нагірного міста. Однак безодня світу, безмежні й безіменні природні сили, які ховались десь у прозорій далечині, збуджували неясне почуття недовершеності й тривоги.

– Багато, дуже багато чого можна зробити, – думав Володимир, – але все залежить від волі Богів. Є серед них лагідні й доброзичливі до людських прохань, а є грізні й невблаганні. Як зробити їх прихильним до Києва, спонукати прислухатися до голосу киян, коли вони приносять жертви на старе капище. Чи не образились природні Боги на його бабуню княгиню Ольгу, яка повірила в молодого чужоземного бога-людину Христоса? А коли так, то чи не спрямують вони свій гнів на її онука?

Освячений чаклунами жертовник розташувався якраз між теремом княгині Ольги та ротондою, де вона молилася тому чужому богові. І вирішив Володимир неподалік од великокнязівського подвір`я на пагорбку побіля Бабиного торжка спорудити нове соборне капище і прикрасити його статуями найповажніших Богів, перед якими схилялись і яких шанували кияни.

Місце було вибране не випадково. Бабин торжок звався так тому, що сюди вдосвіта, підіймаючись на Гору покрученим Боричевим узвозом, жінки-подолянки приносили на продаж вранішнє парне молоко. А вдень свої і чужоземні купці виставляли найкоштовніші товари перед очима багатих киянок.

– Тепер тут, – розмірковував Володимир, – на виду в чужоземців будемо святкувати перемоги, повернувшись з далеких походів, і укладати угоди з ними, складаючи присягу перед своїми Богами. А в скрутну хвилину чаклуни гадатимуть про майбутнє і збиратимуть коштовні пожертви. Адже ж і батько – Великий князь Київський Святослав – не

прийняв чужого бога, залишився вірним народним звичаям та предківським Богам. І вславив своє ім'я, заслуживши вічну пошану стольного Києва і хороброї дружини.

З такими думками Володимир скликав велику раду всіх знатніших і наближених до себе киян. Привітавши їх добрим словом за довгим столом із запашними медами й різними стравами, звернувся з проханням підтримати його наміри, висловити свої судження.

– Вашими стараннями й працею побудували ми Київ так, що скоро не буде йому рівних не тільки в нашій землі, а й у далеких краях. Але хочу я ще вище піднести славу та гордість у народі й створити у стольному нашому граді Собор Богів, як було ще колись у греків у Тавриді, Корсуні й на Боспорі, поки не прийняли вони чужої віри. У гирлах Дніпра і Дністра, у Лукомор'ї, стояли теж колись багаті грецькі міста, звідки привозили у наші землі вино та прикраси. Тепер там пустка, але наші дружинники знаходять інколи на звалищах образи старих Богів, виточені з прекрасного білого каменю. Вельми вони гарні бувають, можна було б їх поставити у Києві, але не знаємо їхнього правдивого імені. Та є у нас і свої майстри. Мислю, вони вирізьблять з того дивного каменю не менш прекрасних Богів, яких ви назвете. А тепер хочу почути ваше слово.

Першим підвівся похилий уже віком, але ще міцний та кремезний київський війт. Був він багато старший за Володимира й не раз оружною рукою захищав батьків стіл, коли за його відсутності Київ брали в облогу степовики так, як дружина самого Святослава візантійські чи болгарські міста.

– Задумав ти, князю, – розважно почав війт, – велику справу. Коли столиця відвертається од Богів народу – не жди добра, а коли шанує і підтримує їхню чудодійну силу, народ не втрачає надії на майбутнє. Віра та вірність – рідні слова. Якщо людина зневіриться, що від неї чекати? А тому найсвятіший обов'язок володарів – берегти звичаї отчої землі та Предківську віру.

– Бачу, думки мої близькі тобі, славний муже, – промовив Володимир. – Справді, покоління за поколінням приходить і відходить з цієї землі, та коли б не звичаї, що сильніші за всіх володарів, чи сини й онуки змогли б довершувати те, що починали їхні діди і прадіди? А хто поважатиме народ, який не тримається власних звичаїв та предківських Богів?

Гарячі, сповнені високого змісту слова Володимира розворушили зібрання. Особливо вирізнявся тисяцький, високий, мужній з виду вояка з рубцем на обличчі, який і на бранному полі звик завжди вириватися вперед. Володимир помітив його запал і запросив до слова, зупинивши всіх інших владним порухом правиці. На ній зблиснув золотий князівський перстень з тризубом.

РОЗПОВІДЬ ПРО ПЕРУНА

– Маємо поставити у Києві, – загудів потужним голосом тисяцький, – перш за все грізного Перуна – найпотрібнішого нам Бога грози та грому. Перед ким будемо освячувати зброю, мечі й щити, вирушаючи з дружиною в далекі походи? А з ним ми перемагали всіх ворогів. Перуном присягався і батько твій, і всі старі князі, коли укладали договори з візантійськими імператорами. Це справжній Бог війни для вояків, бо немає могутнішого за нього в усій природі. Гнів його такий страшний, що навіть земля трясеться, коли він, стоячи в залізному тарантасі, несеться по небу. А запрягає Перун темні вороні хмари й підганяє їх розпеченим залізом у боки так, що стогнуть вони від болю й летять розпашілі з переляканими очима. З тих очей ллються на землю потоками хмарині сльози. А як тільки спиняться хоч трохи від утоми, так Перун їх нагаєм як *уперіщить*, аж ляскіт покотиться. Тоді вже все живе ховається, бо на кого розгнівається Бог-громовик, в того кидає він розжарену булаву або пускає блискавку-стрілу з вогненним *пером* – вбиває на місці. Часом не пожаліє дерева чи хати, що десь одиноко стоять. Спалює їх, як свічки. Коли ж Перун влучить своєю зброєю у велетенського дуба і він оживе після цього, то стане наймогутнішим деревом серед усіх дерев. Називають його у народі "Перунів дуб", і живуть такі дуби по триста і чотириста років, а буває, що й тисячу.

Усміхнувся Володимир, підняв келих з медом і сказав, звертаючись до тисяцького:

– Дай-то Боже і тобі, славний звитяжцю, прожити тисячу років і розповісти ще й нашим праправнукам про грізного Перуна-громовика. Щоб і вони не забували про нездоланну силу Богів у природі, бо коли забудуть або запишаються у своїй людській гордині, не мине їх тяжка розплата, вжахнуться від скоєного і від своєї глупоти. А спробуємо прихилити до нас Перуна, потамувати його гнів. Треба негайно розшукати Перунового дуба. Якраз із нього й вирубаємо величну Божу статую, а голову йому зробимо срібну, бо ж він такого віку, відколи світ стоїть і має сиве волосся, вуса ж хай має золоті, аби було видно, що з нами мед п'є і по вусах йому тече. Нехай бачать заїжджі купці та гості, що найстарший і найстрашніший Бог Перун гуляє з нами у стольному граді Києві на князівських пирах. Так я кажу?

– Так, так, – схвально зашуміли гості, піднімаючи свої келихи.

Володимир почекав поки вони відіп'ють запашного золотавого меду і, поглядаючи на трохи захмелілих дружинників, знову спитав: "Кого ще з Богів маємо вшанувати?"

РОЗПОВІДЬ ПРО СТРИБОГА

Переглянулись поміж собою вояки, загартовані у битвах і негодах. Потім піднявся головний стерничий князевої лодії, вправний і досвідчений, який знав всі острови й протоки на Дніпрі, міг пройти через пороги, а в морі вдень по сонцю і вночі по зірках визначити напрямок руху.

– Великий князю! – піднесено розпочав стерничий. – Не раз ходили в далекі морські походи наші Предки. Досі згадують у Царгороді київського князя Аскольда, який першим після Кия ходив дружиною до його високих стін. Згадують і завжди готуються до відсічі, виглядають – чи не

побачать наших лодій у Золотому розі, що врізається затокою у величезне місто. Навіть ланцюг довжелезний по воді перекинули, щоб затримати кораблі в разі нападу. Але ж і нам не близька дорога до тієї затоки. Вниз від Києва і до порогів, а потім від броду за порогами і до моря несуть нас бистрі води Дніпра. А от у морі широкому як же потрібен вітер супутний, щоб надимав він міцно вітрила, щоб стрімко летіли наші лодії до самого устя моря, де починається грецька земля, наганяючи страху на ворога. Тому, покидаючи святі води рідного Дніпра, просять вояки Бога вітру Стрибога: "Неси нас, Стрибоже, так швидко, як пускаєш ти *стріли* свої у просторі, як *нестримно* летиш ти понад морями й луками, лісами й горами. Поможи й нам швидко долетіти до Царгорода, щоб *устромити* меча свого в його Золоті ворота. І коли добрий настрій у буйного і нікому не підвладного Бога вітру Стрибога, дихає він потужно та рівно, й несе, як пір`їнки, наші лодії над морською безоднею. Коли ж розгнівається чимось Стрибог – загуде, завиє, закрутить, хмар назганяє, підійме височенну хвилю, розкидає лодії і потопить їх, так що ледве кілька і вбережуться. Тоді, приголомшені його гнівом, кажуть уцілілі моряки: "Ну й дме губатий! Мабуть, завинили ми перед ним, малу жертву принесли, то він сам її від нас і взяв сторицею". Отож, великий князю, ніяк нам не можна забути Стрибога. А буває він по світу в трьох образах – або стрільця, озброєного луком і стрілами, або старого гусляра, що перебирає *струни*, добуваючи з них чарівні звуки, ніби котиться морська хвиля, або селянина, який ходить по полю і розвіює сім`я...Я все сказав, а який з трьох образів ти вибереш, то вже твоя, князю, воля.

Уважно вислухав Володимир розповідь свого головного стерничого, та й усім гостям нагадала вона пережиті пригоди. За вдачею молодий ще князь був людиною життєрадісною, любив послухати богатирських пісень, в яких оспівувалися героїчні подвиги, згадувались колишні битви. Тому вибір зробив швидко:

– Стрибога я бачу серед собору наших Богів обов`язково з гуслями, і хай він грає на них, щоб і в Києві вчувалося шумовиння морської хвилі, як підемо ми знову на Царгород. А для того, щоб Стрибог не забував наших прохань і допомагав у морі, дамо йому ще лук за спину і сагайдак на поясі. Що ж до сіяння і вітровіння, то нехай допомагають інші Боги.

РОЗПОВІДЬ ПРО СВАРОГА

Після головного стерничого попросив у Володимира дозволу сказати слово княжий скарбник. Він мав ключі від княжої скарбниці і завжди піклувався, щоб у ній завжди було досить золотого і срібного посуду, дорогого хутра і багатого одягу, коштовної зброї і прикрас. Слово його важило не мало при княжому дворі.

– Великий князю! не одними мечами й списами багатіє Київ і держава Київська. В далекі походи разом із дружиною ходять і купці наші, торгуючи і з Візантією, і з арабами, і з франками й норманами, з моравами й болгарами, і з багатьма іншими народами. Крім неба і хутра везуть вони небесної краси дорогоцінні прикраси, які виготовляють у нас на Подолі золотарі й сріблярі. Беруть також на продаж двосічні мечі славетних київських ковалів і зброярів. Але ні зброї, ні прикрас не зробиш без небесного вогню, який посилає людям Бог небесного Зодіаку Сварог. Це він своєю Божою іскрою розпалює натхненням серця і душі майстрів, він плавить благородний метал, щоб надати йому витонченої форми і перетворити на диво дивне. Без участі Бога Сварога ні в кузні вогонь як слід не горить, ні в тиглях золото не плавиться. Від нього залежить, чи засяє

на браслетах і ковтах застигла небесна блакить, за яку так цінують київських майстрів на всіх торговищах від Багдада до Скандинавії. На звичайному земному червоному вогні нічого не зварганиш, потрібне тільки таке полум`я, щоб було аж синє, як саме небо, а без допомоги Сварога його не здобути. Та вдачу він має грізну й дуже рідко кому відкриває свої таємниці. Хіба тому, хто від народження має дар Божий творити небесну красу. Людям Сварог уявляється в образі чарівника-коваля зі своїм ковальським хитрим знаряддям в руках і ласкавою усмішкою. Кажуть, що це він і людину створив. Отже, великий князю, на твій розсуд віддаю свою думку. Чи зможемо ми прихилити до себе Бога Сварога, поставивши його статую серед інших Богів?

Володимир трохи замислився, встав з трону і почав походжати перед ним. Всі чекали, що він скаже. Хоча серед зібраних за князівським столом не було жодного ремісника, бо не велося тоді запрошувати майстрів на пораду до володарів, однак ціну їхній праці вони знали.

– Так, відомий Київ своїми майстрами, – з гордістю вимовив великий князь. – Кожна держава, великі князі, королі і василевси-імператори оберігають людей, які мають Божественний хист і роблять дивовижні речі, котрих не знайдеш у інших народів. Та й самі майстри оберігають таємниці свого ремесла від лихого, заздрісного ока, передаючи їх тільки з роду в рід, від батька до сина. Тому моя воля буде така – тримати Бога Сварога у серці, кому він облалив його своїм небесним вогнем. Обіцяю їм завжди давати моє князівське благословення, захист і допомогу. А статуї Сварога ставити не будемо, бо всі Боги в Зодіаці і є Сварогом.

РОЗПОВІДЬ ПРО ХОРСА

Володимир сів і знову перепитав, кого б ще з Богів хотіли бачити кияни в соборі вибраних. Один з бояр захотів підлеститись до великого князя, згадавши, як приємно йому було, коли на такому ж пируванні гуслярі в піснях називали його Володимром Красним Сонцем.

– Питаєш князю, якого ще Бога треба найбільше шанувати, якого Бога просити, щоб був він нам захисником і заступником. Але ж нема потрібнішого і ласкавішого Бога, ніж Бог сонця Хорс, бо без нього не було б життя на землі ні людям, ні рослині, ні звіру. Хорс віддає всім своє тепло і ласку, бо він добрий Бог. І все він бачить, і все знає, підіймається вище від усіх Богів у ясний день на небі. Ніхто не

може перемогти Хорса, бо не може до нього навіть наблизитися. Коли його не видно, якийсь сум і тривога опановують людьми, а коли з'явиться він і засяє на небі, одразу в усіх підіймається настрій і прокидаються надії. І тебе народ іменує Володимиром Красним Сонечком, бо покладає на тебе, великий князю, всі свої сподівання. Хоче, щоб і добрий ти був, і непереможний, і все знав, і все відав, і за кожного заступився й усіх оборонив. Хай же Бог сонця Хорс буде твоїм заступником, а ти нашим.

Що ж, – усміхаючись, промовив Володимир, – Хорса ми і справді повинні вшанувати. А чи не скажеш ти, боярине, чому в Бога Сонця таке незвичне ім'я?

– З радістю, – відповів боярин. – Слово "сонце" прийшло до нас зовсім недавно і ще не встигло пустити глибоке коріння. Досить прислухатися до живої мови, як зразу ж знайдуться слова, в яких вчувається предковічне ім'я Бога сонця Хорса. От навесні молоді дівчата водять колом хороводи, поглядають на сонце і виспівують: "Ой як *хороше, хороше*". На весні й хлопці стають хоробрі, ходять біля дівчат, *хорохоряться*, як півні. Того ж хлопця, навколо якого йде жіночий *хоровод*, так і називають *коровай*, бо він має вибрати під час танку собі дівчину, з якою восени стане на рушник. Тому Хорс в уявленні народу, – молодий і дуже вродливий юнак. А на його свято печуть коровай з таємними сонячними знаками. Колись цей святий хліб називали хоровай. На ньому ж і півники з тіста, бо півень усіх будить, коли Хорс вранці з'являється на небі. Просять Хорса кожного року навесні на його свято, щоб він відродив усе живе в природі, що завмирає восени на цілу зиму, і обрав би собі наречену – найкращу дівчину, заквітчану віночком, як весняна земля. А ще красять яєчка, в яких ховається жовте сонечко, і розписують їх тими ж таємничими сонячними знаками.

– Розумію, розумію, – мовив Володимир. – Пам'ятаю, і ми, князівські діти, навесні грали в таку гру, підспівуючи: "Коровай, коровай, кого хочеш вибирай". Безперечно, Хорса ми введемо до Собору київських Богів. І створимо його таким, як уявляє його народ – молодим, надзвичайно вродливим юнаком. А на білому камені, з якого вирізьблять наші майстри-каменерізи його постать, поставимо такі ж сонячні знаки, як на короваях і писанках. Так усім буде зрозуміла сонячна природа Бога Хорса. А тепер я б хотів послухати нашого старого волхва-чаклуна, певне, в нього є що сказати.

РОЗПОВІДЬ ПРО ДАЙБОГА

Серед запрошених був і старий чаклун з довгим сивим волоссям і такими ж вусами. Ніхто не знав, коли він народився. Здавалося, що пережив усіх київських князів і житиме вічно. Він підтримував вогонь у чотирипроменевому київському капищі, виконував обряд, коли приносили жертву, був міцний духом і ясний розумом.

– Великий князю Володимире! – урочисто почав охоронець священного вогню. – Мудрістю твоєю і твердою волею багатіє Київ. Захищаєш ти його від ворогів, зміцнюєш оружною рукою навколо нього державу Київську. Нехай допомагають тобі й твоїй славній дружині у цій справі і грізний Перун, і світлий Хорс, і буйний Стрибог. Але не однією зброєю здобувається сила державі, а й ралом простого орача. Селянин – от хто справжній господар на землі. Бо коли він у поті чола не здобуде хліб насущний, то і військо не зможе воювати, і ремісники працювати, і князі правувати. Коли ж селянин підводить очі до неба і просить у природи допомогти йому в його праці, найперше звертається він до Бога дощу – *Дощбога*, або по старослов'янському – Даждьбога. Тричі – в травні, в червні і в липні – молить і просить послати теплий дрібний дощик на землю, щоб проросло й заколосилося посіяне ним. Водночас просить і Бога сонця, щоб не робив він посухи, не попалив молоді паростки, зелені сходи, не висушив землю. І тільки в серпні, в жнива молиться селянин великому Богові достатку, і називає його вже не Дощбог, а поважно *Дайбог*, щоб *дав* він багатий врожай, не слав більше дощів на землю і не мочив збіжжя. Дайбог завжди милостивий до працьовитих і кмітливих у роботі, а на ледачих буває розгнівається і насилає на них злидні. Отже, шануймо Дайбога, поважаймо працю, тяжку працю селянина, і буде в нас щороку врожай, буде що їсти до нового літа. Дайбог і здоров'я людям дає, бо яке ж здоров'я без доброї їжі, тому й згадують його частіше за інших Богів – особливо, коли хочуть комусь побажати добра. Хай же й тобі, великий князю, Дайбог дає здоров'я й щастя, достаток і многая, многая літа.

– Дякую дуже, волхве, за щирі побажання. Хай і тобі Дайбог дає здоров'я і многая літа, а нам всім разом – достаток. Я накажу майстрам вирізьбити Дайбога в образі працьовитого селянина з добрим обличчям і рукою з рогом, піднятим до серця. Ріг буде ознакою Бога, який дарує людям добро. Не даремне кажуть, що в кого всього вдосталь, то в того воно з рогу достатку.

Лагідні усмішки засяяли в усіх за столом, переповненим різними стравами, печеними і вареними, зі смачними приправами. Княжий тивун, який вів Володимирове господарство, з келихом у руках підхопився додати й своє слово:

– Правду каже старий волхв. Щедрий і доброзичливий Дайбог. Коли прийде його свято, люди понесуть червоні крутобокі яблука у кошиках, мов маленькі сонечка, щоб освятив він через них всі дари землі. А Дайбог віддасть їх дітям, бо він не потребує пожертв, він нічого не бере, а тільки дає.

РОЗПОВІДЬ ПРО МАКОШУ

За родом своїх занять княжий тивун виконував доручення не лише Володимира, а й його жінок, яких було декілька, що тоді дозволяли звичаї. Ця обставина відкривала для нього родинну сторону життя, якої ледь торкнувся той боярин, що розповідав про Хорса. Поки дружинники чаркались між собою і закликали Дайбога завжди бути таким щедрим, щоб не припинялися пирування за князівським столом, статний з виду тивун стояв і чекав слушної хвилини.

– Я хочу нагадати, – нарешті вимовив він, коли голоси трохи змовкли, – що у Соборі київських Богів має бути і Богиня, без якої неможливо продовження життя на землі. Та Богиня – то добра мати, турботлива і лагідна, яка випестила і князя, і боярина, і всю дружину київську. Бо найбільше багатство для кожної родини і для кожної держави також – це не зброя, і не навіть не хліб, а діти. Коли не буде підростати молоде покоління, в чому тоді радість життя, і на що сподіватися людям під старість? Яка доля чекатиме на Київ, коли не примножиться молода зміна охоронців його сили і слави. Хай же й тобі, великий князю, народять жінки багато синів, аби виросли вони і перебрали владу до своїх рук в усіх землях київської держави. І хай заступницею їхньою буде прекрасна Богиня роду нашого красного – славна Макоша.

– За добре слово і мудру пораду ти заслуговуєш, тивуне, більш, ніж подяку. Справді, який же Собор Богів без Богині?! Та чи не скажеш ти нам, чому так називають і що означає ім'я доброї матері Макоші? – запитав Володимир.

– Скажу, – відповів тивун. – Називають так, бо уявляють собі, як я вже казав, красною молодицею з гарною червоною стрічкою на голові, а красу її порівнюють з яскравою *маковою квіткою*, від якої нема кращої в наших полях

у житах. Дівчата завжди вишивають її червоними нитками на весільних рушниках, бо Макоша – Богиня жіночої життєдайної сили. Коли молоді йдуть до шлюбу, батьки й рідні просять, щоб послала Макоша їм діточок, як *макових* зернят – рясно, рясно. Вся жіноча сутність в образі макової квітки – спочатку краса її розкривається, як ніжні й тонкі пелюстки, а потім, коли вже одцвіте вона, з'являються зернятка-діти і турботи, турботи. Сам вигляд макової квітки п'янкий, як жіноче кохання. Тому так і називають добру матір – Богиня Макоша, або ще ніжніше – наша Макуша.

Володимирові при останньому слові його тивуна кров ударила в скроні. Згадав він прекрасну свою матір Малушу, і здалась вона йому в цю мить справжньою Богинею Макушею, бо була не з княжого роду, але така вродлива і привітна, що не витримало мужнє серце його батька, князя Святослава, і взяв він її.

– Накажу я найкращому з майстрів-каменерізів київських, – сказав із хвилюванням Володимир, – вирізьбити з найбільшого і найпрозорішого грецького каменю таку прекрасну постать Макуші, щоб не можна було очей од неї відвести. Нехай приходять до неї дівчата і молодиці з усього Києва, і хай добра Богиня Макуша допоможе їм стати щасливими матерями.

Потім князь Володимир запросив усіх випити меду і ще раз помислити, чи всіх Богів до майбутнього київського собору вже названо.

РОЗПОВІДЬ ПРО СИМАРГЛА

Цього разу подав голос княжий сокольничий, який завжди готував княжі полювання, а крім того виконував й інші важливі доручення.

– Великий князю! – наче проспівав сокольничий. – Ми вже визначили тих головних Богів, яких найбільше шанує дружина і народ. Кожен – і князь, і боярин, і порубаний в січах дружинник, і звичайний огнищанин в тяжку хвилину життя звертається в думках до того Бога, який може йому найкраще допомогти. Я собі уявляю той майбутній дивовижний Собор Богів тут, у нас, на Княжій горі в Києві, де відбуваються жертовні дійства, моління і заклинання, співи і танці, але ми самі і княжа дружина не раз буваємо далеко-далеко звідси. Як же тоді донести до Богів і їх київських образів наші думки? І хто буде вісником їхньої волі? Цього ми ще не визначили. А між тим, у народі, особливо на Лівобережжі, давно шанують священного крилатого пса Симаргла. Одні вважають його надійним охоронцем добра і навіть кожної рослини на городі – у що я не вірю, а інші кажуть, і це більш правдоподібно, що крила в нього виростають для того, щоб він міг не тільки по землі бігати, але й злітати до Богів і передавати їм наші прохання. Не дарма ж так часто зображають Симаргла на різних прикрасах, які носять на тілі, щоб Божий гонець або Божий вісник завжди був десь близько. Виліплюють його також гончарі з глини – великого, майже як живого. Люди тримають таких Симарглів по хатах з тією ж метою. Отже й ми без нього навряд чи обійдемося. Можна було б нашим гончарам, що тут під горою в урочищі мають свої печі, й замовити глиняного Симаргла, але оскільки інші Боги, крім Перуна, будуть вирізьблені з каменю, то може й напівбожественного крилатого пса, як гінця і вісника Богів, увічнити в камені?

– А в нашого сокольничого око зірке, – пожартував Володимир, помітив те, чого ніхто й не зауважив. Ясна річ, крилатого Симаргла – гінця і вісника Богів – ми обов'язково долучимо до найвідоміших, обраних до собору, природних володарів людської долі. Вартий він того. А щодо каменю, то я думаю негайно послати купців до Візантії, та й когось із київських каменерізів з ними, щоб вибрали вони і привезли потрібні брили... і для Симаргла також.

Відчувалося, що князівська рада вже наближається до кінця.

Все, що говорилося про Симаргла, зацікавило гостей Володимира, але ні він, ні інші, на жаль, не спитали, чому в крилатого пса таке незвичне ім'я. Можливо цього не можна було казати, хоч своєю розповіддю сокольничий і натякнув, що в ньому скрито назви собаки і птаха мовою Богів.

КНЯЗІВСЬКЕ СЛОВО

Володимир, цілком задоволений тими порадами і поясненнями, які давали запрошені ним гості, вирішив сказати своє остаточне князівське слово:

– Ще раз дякую всім за мудрі промови і розуміння мого наміру. Я вже казав, що ми поставимо всіх названих і обраних Богів на новому соборному капищі, на пагорбі побіля Бабиного торжка. Грізного Перуна – величного і могутнього – в центрі. По праву руку від нього з боку Дніпра – Стрибога, щоб вони обидва допомагали нам у битвах і далеких походах, а по піву – Дайбога, щоб багатіла земля наша. А перед ними поставимо молодих і прекрасних Хорса і Макушу – його зі сходу, де він вранці починає свій шлях, а її з заходу, як вечірню зорю. І хай нашому красному роду не буде переводу. А біля Хорса примістимо крилатого пса Симаргла, як прудконогого хорта, щоб Боги завжди знали про наші бажання, де б ми з вами не були – у Києві чи далеко од нього.

Так закінчилася княжа рада. А незабаром і кияни, і люд, що стікався звідусюди, вже милувалися Собором Богів Великого князя Володимира. І почали на свята збиратися до стольного града Києва прочани.

Взимку гурти колядників збиралися тут, щоб розійтися потім по всьому Києву колядувати й бажати добра і щастя кожній родині, а навесні молоді дівчата сходилися до рідних Богів, співали чарівні веснянки і танцювали ритуальні танці. Так тривало доти, аж поки Володимир через свій шлюб з візантійською царівною не вирішив таки прийняти в кримському Херсонесі чужу віру.

Кияни ж твердо стояли за свою віру в рідних природних Богів. Коли Володимир, всупереч батьківській волі, відмовився від них і наказав скинути в Дніпро ним же встановлену постать грізного Бога Перуна, кияни бігли вздовж берега, волаючи: – Видибай, Боже, видибай, Боже!

Послухав їх Бог-громовик і пристав до берега нижче Києва, в тому місці, що й нині зветься Видубичі. Щоб примусити своїх земляків із престольного граду повірити в чужого Бога, Володимир силоміць загнав їх у Почайну, але народ поза Києвом ніколи не забував своїх давніх звичаїв і віри. До нашого часу дійшли веснянки й щедрівки, свято Купайла, відчуття величі й сили Громовика в літню горобину ніч, зимові доброзичливі колядки від Дайбога.

В наукових виданнях ви можете зустріти дещо інші версії про походження Богів київського пантеону князя Володимира. Це стосується Сварога – Бога Небесного Зодіаку, Дажбога, як ще одного Бога сонця, Стрибога, як Бога неба, і особливо Макоші, як "матері сирої землі". Автор подає тут цілком нову версію походження її імені, враховуючи, що в Києві за князівських часів ні тюльпанів, ні гвоздик не знали, але всім відома яскрава червона квітка була найкращою як образ жінки в усій її красі. До того ж зріла маківниця із зернятками – ідеальна модель жіночої плодючості. В решті випадків за вільною розповіддю стоїть документальна основа.

Коли ви будете у Києві, обов'язково постарайтеся відвідати найстаровиннішу частину міста – так званий Дитинець. Там, де вул. Володимирська зростається з Андріївським узвозом і Десятинною вулицею, якраз і був колись Бабин торжок. Біля нього, під двоповерховим будиночком, який зараз займає київська археологічна експедиція, під час ремонту були знайдені залишки знаменитого Володимирового пантеону. Саме тут стояли київські Боги. Навпроти – на священній території найдавнішого Дитинця нашої столиці, перед Українським історичним музеєм – ви побачите відновлене нещодавно старе капище і викладки підмурівків князівських палаців. На проїжджій частині Володимирської вулиці викладене місце, де стояли Володимирові ворота – перший парадний в'їзд до Києва. Трохи далі – навпроти Софії Київської, яка будувалася вже за Ярослава Мудрого – сина Володимира, ви можете побачити в сквері пам'ятний знак язичницькому Богові сонця і копію одного з Богів – Світовида, який, правда, у Володимировому Києві не стояв, а був знайдений 1848 р. в річці Збруч, через що й дістав назву "Збруцький ідол". Але уявлення про камінні статуї прапредківських Богів наших він дає, до того ж становить складну композицію – Собор Богів в одній статуї. Нарешті, ваша цікавість буде задоволена кам'яними різьбленнями Божественного Симаргла (знайденими в Чернігові).

Отже, запрошую всіх читачів, де б вони не жили – в Криму чи в Карпатах, на Донбасі чи на Поділлі, біля Дунаю чи на Слобожанщині – приїжджайте до Києва. Стародавня столиця і її Боги чекають на вас.

Загадки для найменших

Без дров, без огня, а
світить і гріє щодня.

Без рук, без ніг, тільки з рогами,
а ходить попід небесами.

Хто двічі народжується:
перший раз – тверденьке,
другий раз – м'якеньке.

Ведесич

Боян бо вѣщий,
коли хотѣ комусь пѣсню творити,
то розтѣкався мыслію по дереву,
сѣрым вовкомъ по земли,
сизым орломъ під небеса.

Слово о полку Ігоревім

Об'єднання
Рідновірів України
Вітає з 80-літнім ювілеєм
Велесового внука
Михайла Іванченка
і зичить йому
козацького здоров'я,
творчої наснаги,
хліборобського добробуту.

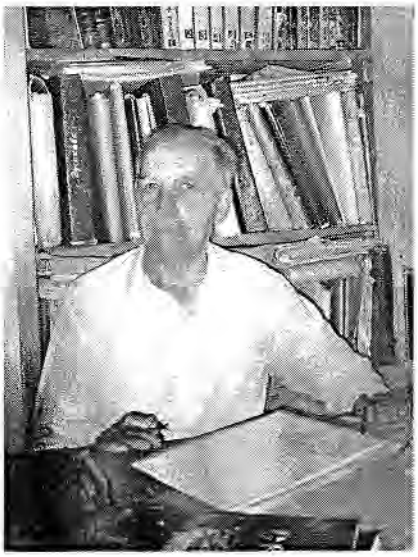

Михайлові Іванченку 80!

Вітаємо ювіляра!

У ПОШУКАХ РІДНОЇ ДУХОВНОСТІ

Михайло Іванченко – один із сіячів української національної ниви, мав для тієї праці малосприятливі умови. Народився 18 листопада 1923р. в с.Гусаковому на Шевченковій Звенигородщині Київської (тепер Черкаської) області. Його батько, хлібороб Грицько Дмитрович, походив з чумацького роду. Відслужив у війську, з 1914р. воював на австрійському фронті потім у війську УНР і повстанцях та й вернувся до ораниці. Малограмотна мати, Гафія Софронівна, хористка дореволюційної "Просвіти", походила з малоземельної родини. Від них хлопець успадкував любов до землі та рідного краю. Світанки босоногого дитинства у полі за чередою, пташиний щебет гаїв та дібров, сонячні хвилі колосся на ланах зробили з нього сонцепоклонника величного Храму Природи. А читати навчив батько по "Кобзареві", привезеному з фронту.

Раптом сонце потьмарилося розкуркуленням і колективізацією. Батько віддав коней з реманентом до колгоспу, а сам завербувався на будову до Краматорська. Голодомор 1932–33рр. вигубив у селі до 300 душ. Опухлий Михайло добував для родини поживу. Промишляв колгоспну моркву, вивіював біля скирти по жмені зерна, збирав мерзлі буряки, а влітку потай теребив колоски. У школі з хлопцями смалив на багатті і споживав слимаків. Батько, повернувшись до села, меншої доньки вже не застав. Влаштувався конюхом і порятував родину смаженою кониною.

Визирнуло сонце. Воскресли пісні на вулиці. Батько забрав хлопця на засновану ним колгоспну цегельню. І той, козлуючи сирець, заробив собі на крамні штани. Вже тоді Михайло читав заборонені книги М.Грушевського, В.Винниченка, А.Кащенка, О.Олеся. Любив малювати і готувався після семирічки поступати до Одеської художньої школи. Несподівано весною 1938р. НКВД репресувало разом з побратимами і розстріляло батька, сотника вільних козаків 1918–19рр.

До малярської науки дорога закрилася. Юнак ледь поступив до агротехнікуму у м.Тальне. До іспиту готував одну дисципліну, за день до екзамену визвали на іншу, а запитували з третьої. Вихідними навідувався за 18 км додому за вдовиною хлібиною. Коли оголосили плату за навчання, ходив на підробітки до цукроварні вантажником. Неокомсомолений "син врага народа" під контролем стукачів не занепав. Перше кохання і перші вірші, футбол і книги світили шлях його юності. З прихованої директором (згодом репресованим) у старій вежі забороненої бібліотеки, юнаки крадькома виносили сотні книг. Близько двохсот Михайло переніс додому. Його "Гімн дев'ятої голодної кімнати" наспівували в гуртожитку. Але за ті гріхи більшовики не встигли його вигнати. Виключила після третього курсу війна. Всіх.

В колоні не мобілізованих, а зібраних для відправки за Дніпро юнаків Михайло дійшов до Черкас. За Дніпром вже були німецькі танки. Упросився до маршової роти, що формувалася з відступаючих. І з маскувальною гілкою замість гвинтівки поїхав під Умань на фронт. Неушкоджений після нічного бомбування добрався додому. На ранок у селі з'явилися німецькі солдати.

Жнивував у полі. Розповсюджував листівки РУН. Поміг оформити сцену для сільської "Просвіти". Невдовзі гестапо заарештувало у Звенигородці і розстріляло в Умані 15 оунівців. Зимові вечорниці дихали тривогою. Віршував, весною орав і сіяв. Згодом впольований поліцією потрапив у задротованому вагоні до німецького арбайтслагеря поблизу Данії.

Неволя не зломила Михайла Іванченка. Зухвала втеча з другом через дроти військового заводу подивувала гестапівців, коли хлопці потрапили до їхніх лап. На допитах катували. За писаний олівцем щоденник з прокляттями Гітлерові Михайло чекав страти. Проте втікачів відправили до лагеря цегельні селища Шаррель неподалік Клоппенбурга у Фрісландії. Каторжна праця по 12 годин на добу, знущання майстрів знов змусила готуватися до втечі. На жаль, в аварії скалічився друг. Михайло спізнався з підпільниками Юнацтва ОУН (СУМ). Дістав псевдо – "Леміш". І не без пригод розповсюджував націоналістичну літературу в ближніх таборах остарбайтерів та військовополонених. Його вірші публікувалися в українських часописах "Голос", "Українська дійсність", у журналі "Дозвілля" (Ред. С.Довгаль). Дебютував лірикою в молодій літературній хвилі разом з Петром Ротачем, Герасем Соколенком, Всеволодом Біленком, Василем Онуфрієнком, Леонідом Полтавою, Йосипом Дудкою, Леонідом Лиманом. Там вже друкувалися старші поети Яр Славутич, Олекса Веретенченко, Ганна Черінь та ін. Михайло вчився на заочному курсі українознавства Українського Технічно-Господарського Інституту (м.Подєбради, Чехія). Завжди був спраглим до знань

Звільнили арбайтслагер 1 травня 1945р. андерсовці, що входили до англійської армії. З пільсудчиками цегельні хлопці конфліктували. Тож довелося вночі вириватися на велосипедах із зони їхньої окупації. Не довго тішились волею. Потрапили до рук мілітар-поліції, але з під арешту втекли. Зошита з віршами Михайло загубив у нічному лісі, втікаючи з під перестрілки між німецькими блукальцями та американцями. Коли добралися до м.Плауена під Чехією, редакції "Дозвілля" там уже не було. Вранці у місто за попередньою передачею регіону всунули совєтські танки. Михайло служив в учбовому батальйоні совєтської армії поблизу Дрездена, потім біля мадярського озера Балатон і на Україні в Сумах та Охтирці. Там його у 1947р. й заарештували. Військовий трибунал у Полтаві за вірші антисталінські, про голодомор та репресії вділив йому 10 літ заполярних зон ГУЛАГу. Слідчий продовжив вирок свого гестапівського колеги. На формулярі поставив тавро "Склонен к побегу". З ним і погнали юнака по штрафних та режимних зонах Полярного Уралу та Ямало-Ненецького округу. Вмирав і воскресав, втрачав друзів. Карався на "501-ой стройкє" залізниці у бригадах упівців, донців та кубанців. Звільнений 1953р. з урахуванням заліків робочих днів став художником кінотеатру м.Салехард, щоби заробити на вдяганку. Наважився навідатися додому, хоч не мав права повернення. Побачився з рідними та й загубився у Лисянському районі. Почув про арешт Берії і легалізувався. Приписався у Тальному художником при клубі. Згодом працював при Будинках та Палацах культури, кінотеатрах і на підприємствах Звенигородщини.

Від "гласного і негласного надзора" рятувався з етюдником у Храмі Природи. Закінчив заочний курс малюнка і живопису Московського Народного Університету Мистецтв. Та його не раз звільняли з роботи, знімали картини з виставки, викидали з родиною з квартири, виключили з літоб'єднання. Захопився краєзнавством. Замальовував вітряки, водяні млини, храми, козацькі хрести. Досліджував сліди Трипілля. Зібрав по селах життєписи дев'яти митців-земляків вихованців Петербурзької Академії мистецтв. Рукопис до видання не допустили. Вдалось опублікувати нариси про автора перших пам'ятників Т.Шевченку скульптора Каленя Терещенка, з яким познайомився, та про сходознавця Агатангела Кримського. Публікували дослідження М.Іванченка українські часописи в Польщі "Наше слово" та "Наша культура". Дещо з'явилося в журналі "Народна творчість та етнографія". З допомогою нащадків Т.Шевченка склав родовідне дерево поета з 289 душ але в шевченкознавці не допустили.

Першу статтю з праукраїнського язичництва "Знак богині" М.Іванченкові пощастило опублікувати в журналі "Соціалістична культура" (9 вересня 1988). Збирач старовини скульптор Іван Гончар давав йому із своєї скрині потрібні стародруки читати в його майстерні. Відтак за одинадцять літ дослідник створив книгу "Дивосвіт прадавніх слов'ян" (Радянський Письменник, К. 1991). На Всесвітньому Симпозіумі "Голодомор-33" першим виставив власні малюнки про той геноцид українського народу. Згодом дослідження М.Іванченка з'явилися у книзі В.Маняка та Л.Коваленко "Голод-33" (РП, К. 1991) та в зб. "Голодомори в підрадянській Україні" (В-во М.Коць, Київ– Львів–Нью-Йорк, 2003). Він був учасником двох Всесвітніх Конгресів українських політв'язнів, Всеукраїнських зборів Руху, зібрання сповідників РУНВіри. Потім одержав від Старшого проповідника-рідновіра Мирослава Ситника з Канади в дарунок книгу Володимира Шаяна "Віра Предків Наших". І поглибив вивчення призабутої духовності. Опублікував у Харківському журналі "Український Засів", до редколегії якого увійшов з 1993р., своє дослідження "Прадавня Україна". Видано його збірки поезій "Полиновий квіт" (К. 1998) та "Бунчук вітрів" (К. 2001). Він відредагував відновлений альманах "Плуг" (Звенигородка, 2002) заснованої 1922р. Спілки селянських письменників. У видавництві "Молодь" вийшла книжкою його науково-популярна розповідь "Таємниця нашої прадавнини". В ній викладено його версії, гіпотези та висновки про розвиток слов'янської міфології. Зокрема про присутність імені язичницького божества майже в кожному третьому слові української мови похідної від індоєвропейської. В рукописах досі зостаються неопубліковані історичні романи "Кінь Святовита", "Дума про вільних козаків", "Багряні журавлі", збірник зеківських новел, повість, гумористичні, вірші. Твори М.Іванченка потрібні читачам і чекають на допомогу спонсорів. Українство повертається з чужого полону до природної віри своїх Предків. М.Іванченко вважає, що: "нація стане монолітною і самостійною, коли на Рідній Землі осягне Рідною Мовою Рідну Віру". Добрий врожай можна зібрати тільки із засіяного націоналістичною ідеєю інформаційного поля.

Григорій Іванченко
27 вересня 2003р.

З поетичного доробку Михайла Іванченка

МИКУЛА СЕЛЯНИНОВИЧ

О, довга ниво на крутому взгір'ї,
Береш ти сили скільки та снаги,
Я від світань на теплім синьозір'ї
Галяв єднаю світлі береги.
Скрипить у травах невмируще рало,
Між каміняч прямує чересло,
Оглянусь лиш–як мало ми зорали,
А на путі корейська, як на зло*
І вороний спіткнувся на коліно,
Бринить шлеї двожильна тятива,
У борозну спадає біла піна,
Але не вперше тут йому вставать,
Ще гони–двоє, вірний мій комоню,
Повержем скиби й станем на спочин
Набратись сил для бою чи погоні –
Ми вої, брат – не тільки орачі.
Довкола праліс кають криком птиці,
І промайнув, як сполох, дикий звір,
Обіч в ножнах завжди я маю крицю
Супроти зайд розбійних та невір.
Скородять поспіль половецькі стріли
Широкі груди наших ораниць,
Та ми такого ворога не встріли
Щоб він отут не повалився ниць!

1981 р.

ВЕСНЯНКА

В мої степи пропахлі євшан-зіллям,
Що в білий світ прослались навмання
Весна-красна у синявім захміллі
Погнала чвалом буйного коня.
Дзвенять, мов гуслі срібнії підкови
Палає далеч в соняшнім вогні,
Якої ще надбаєш ти обнови,
Вкраїнко у вишиванім вбранні?
Яких медів навариш ти до столу,
Яких пісень насієш на землі,
Орлице дужа, Ладо ясночола, –
Весна-красна в крилатому сідлі?
Зелені іскри – бризки з-під копита
І радість кличе юно: "Доганяй!"
Припливом лине сиза повінь жита –
Життя ясного там бурхає виток,
Де вдарив чвал нестримного коня.

1966 р.

СКИТСЬКА БАЛАДА

В пахучий степ вечірньою порою
З імли скотився місяць-молодик,
Підтятий десь сарматською стрілою
Погас вдалі жаский дівочий крик.
Та раптом градом вдарила погоня,
В зелену тирсу прямо навпростець,
Помчали скити на гарячих конях
Й поперед них поник до гриви мрець
Я теж із ними випив помсти брагу
Й врубався люто в товписько густе,
І нашу там натомлену ватагу
В постелі трав гойдав дрімотний степ.
Я теж орав волами видноколи,
Й вузли чепіг вросли мені до рук,
І наді мною креслив смертне коло
У хмаровинні завше чорний крук.
Та спотикалась не одна навала,
Коли в промінні мій сріблився меч,
Мені літа із криці іскувала
Зигзиця сиза супроти хуртеч.
Пройду пречистим крізь брехню й облуду
До ласки степу й жадібних творінь,
Я був давно, я єсть тепер і буду,
І під сідлом їрже мій карий кінь.

1992 р.

МІЙ ХРАМ

Вже синіють терни
І палає глід,
Ліс мені поверне
Молодості слід.
Там за перелогом
В спалаху зірниць
Я перед Дажбогом
Поклонюся ниць,
І за дні веселі,
Й за козацький вал,
Що стеріг оселі
Від чужих навал.
Ладаном не стліє
Золото багать,
Юні ще зуміють
Коней осідлать.
Там, де відгорів я
З шаблею в руці,
Встануть із повір'я
Нові верхівці.

1990 р.

ГРОЗА

Рясним потопом небо рине
Крізь шал розпатланий та рев,
І дощ розчісує чуприни
Перуном зляканих дерев.
І крешуть хмар блискучу крицю
У канонаді на вітрах
На друзки биті блискавиці,
Аж припадає в трави страх.
І серце жде, що на осонні,
Коли в душі перегримить,
Зоставить подихи озонні
Зелених гроз прекрасна мить.

1998 р.

ОРІЯНИ

Згуртовані в тугу потугу
Й задивлені у віщі сни,
Зусиллям соняшного плуга
Ведемо промінь борозни.
В розповні буйного праліта
Назустріч нам ідуть Боги,
Зорить всесила Святовита
Чотирилико навкруги.
Пашниць плекаєм ярі вруна
Ординцям жадібним на зло,
Дощами щедрого Перуна
Малюєм збанків тепле тло.
У криках, в бронзовому дзвоні
Душа турботами жива,
І ми від січі до погоні
Встигаємо збирать жнива.
І пити брагу на весіллі
Та силу з батьківських криниць.
В своєму сивому Трипіллі
Ми дужі дивом ораниць.
Прийдешнє висіваєм житом,
Гартуємо незламний дух –
Боротись, вірити і жити
У мирі й пеклі завірюх.

1993 р.

КИЇВСЬКА РУСЬ

1

Ліплять хитрістю хозари
Каганат собі з юрби,
Не піду на ті базари
Продаватися в раби.
Не спіймє мене облава
В хитромудрі ятері,
Буду князя Святослава
Виглядати на зорі.
В лютих січах встану воєм
Проти нечисті і зла,
Й до останнього двобою
Не покину я сідла.
Хай мечів дзвінкоче криця
Кличем нової доби,
Наш закон, як блискавиця:
Ми із роду – не раби.
Всіх темниць зрубати брами –
Наша мрія пресвята
Й за відважними вітрами
Мчати в далеч з копита.

2

Володимирові вої
Не беруть вже Цареград,
Що ж ти, княже, нам накоїв
На похмілля в колі зрад?
Сохнуть з туги ярі вруна
І земля, немов черінь,
По Дніпру кумир Перуна
Золоту шукає рінь.
Нажили собі полуди
Всі княжата ні за гріш,
В іереїв – у приблудів
Брат на брата святить ніж.
Совість їхня вовком виє
При охрещеній свічі,–
Ой, надовго в града Кия
Притупилися мечі.
Закривавлений від шрамів
В хрестнім стогоні сторіч
Чужинецький – ось на брамі
Щит страшний, неначе ніч.

* * *

Зосталась одна дорога
Із неволі та біди –
В сивій пущі до Сварога
Знов шукать свої сліди.
Рідна кров і Рідна віра
Зводить нас в єдину рать,
У бою здолаєм звіра
Й навчимось перемагать.
Ми нарешті вже прозріли
Від туманних протиріч,
Зупиняє вражі стріли
Молодецька наша Січ.
В нашім вічному законі
Сонцем сяє правди міць,
Рвуть повіддя буйні коні
Від звитяг до ораниць.
З нами слово Святослава
Й запорука вражих втеч,
Жовтосиня, ген, заграва
Та несхибний княжий меч.

2003 р.

НА ЕТРУСЬКОМУ ПОСТАМЕНТІ

Я подоба Купало-Аполло,
Пастуха молодого Етрурії,
Оминають мене злющі фурії –
Бо я смілих скликаю у коло,
Що співають від віку й донині
І стрибають крізь полум'я парами,
Щоби множились вівці отарами
На пожертву громаді й святині.
Сонцесяйна, у бронзу окована,
Я Велтуром для храму дарована
Стати в звичаїв давніх на варту
Та плекати з русалками й вілами
Хлопців гордих, предужих і сміливих
Меченосців походу і гарту.

1998 р.

СВІТОВИД

Нам тільки сниться спокій
В облозі темних зграй,
Пильнуймо на всі боки
Вкраїнський небокрай.
Шикуймося у коло
Рамена до рамен,
Не схилимо ніколи
Пробоєвих знамен.
Наш дух злітає сміло
Супроти сніговиць.
Гартуймо душу й тіло
Міцніше синіх криць.
Єднатись до родини
Зове слов'янський міт,
Ми з висоти Вкраїни
Вдивляємося в світ.

2002 р.

* * *

Отут з Трипілля наш пречистий виток
Й неперервна в часі борозна,
А сизе жниво копитами збито,
Як безкінечних битов віщий знак.
Хоч ми ще духом зовсім не змаліли,
Зухвалих орд не заростає слід,–
У цьому полі половецькі стріли
Ще й досі не закінчили політ.
Не даймося чужинцям на поталу,
Що сіють терня в праведну ріллю,
"А скільки вас?" – козацтво не питало,
Коли напасть рубало без жалю.
Переорем "бедлам" у себе вдома
Напругою прадавніх лемешів,
І запанує наша мудра дума,
Й засвітиться святилище душі.
О, родовладні безкінечні гони!
Ніхто тут не розтопче наш народ,
Поки, як шабля, рідна пісня дзвонить
Гучніш дурного лементу заброд.

2002 р.

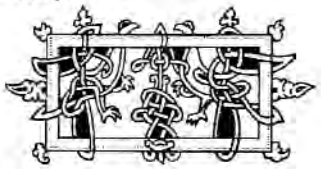

Оріяна ДРОНЮК

ОСІННЯ ВТЕЧА

О, як люблю тебе я, осінь,
Найзагадковіша пора.
У далечінь думки заносять
Й рука прикута до пера.

Дощем краплини знов стукочуть,
Дахівки прагнучи розбить.
Немовби щось сказати хочуть,
Та людям складно зрозуміть...

Палахкотить барвистий килим,
Птахи з собою кличуть в путь.
Так хочеться полинуть з ними
Й буденні клопоти забуть!

Далеко так кудись податись,
Щоб не помітив це ніхто.
І щоб ніхто не здогадався,
Куди спрямоване крило.

Чи з Перелесником зустрітись
І взяти любощі з долонь,
З Купайлом десь погомоніти,
Священний ловлячи вогонь?

Дух Предків, може, перестріти?
Він спокій принесе і лад
Й розкаже, як на світі жити...
Тоді вже можна і назад...

3. 12. 2000 р.

БУЙ-ТУР

Міцний Буй-Тур мені наснився,
Блакитноокий, із мечем...
Навколо поле колоситься,
Летять лелеки десь ключем..

Манить до нього запах волі
Й сталева сила у очах.
Гарцює кінь – неначе долю
Весь час тримає на плечах.

Сказав, що ми – непереможні,
Земля й Боги – святе для нас.
По духу й крові – арій кожен.
Доведемо це ще не раз.

Він був, неначе охорона,
Але поки один стояв.
Гукнув, що нас вже – мільони.
Кінь заіржав – і... слід пропав.

Міцний Буй-Тур мені наснився...

4. 01. 2002 р.

СИЛЬНІШИЙ ПОЛОВИНІ

Я – жінка. Щоб ви це знали.
Створив мене Бог такою.
Я хочу, щоб ви пам'ятали:
Я завжди буду собою!

Я – жінка. Ніхто з вас не може
Творити такі, як я, дива.
І успіх у справі кожній
Мені, як нікому, властивий.

Я – жінка. Я можу більше,
Ніж ви собі уявили.
І зроблю за вас не гірше –
Не мало у мене сили.

Я – жінка. Я вам подарую
Усмішку, кохання, чарівність.
Але в той же час закарбую:
Що я – не сама лиш наївність.

Я – жінка. Ніякі накази
Не зроблять мене рабою.
Я хочу жити в повазі.
Я хочу бути собою!

Я – жінка. Без мене вам важко
В житті щось корисне утнути.
Лиш я, наче вранішня пташка,
Спроможна вас надихнути.

Я – жінка. Від мене залежить
Ваш завтрашній бій на світанку.
Я витерплю все, як належить.
Спокійно спіть аж до ранку.

Я – жінка. Лише мені да́но
Продовжити рід наш арійський.
Я буду боротися з вами
За правду й ідею вкраїнську!

Я – жінка!..

12. 04. 1999 р.

ТИ – ВОЇН

"Ти – воїн" – світанок. Покликання вище.
А вечір – зі мною. Бо я – лиш кохана.
А навколо вітер лише буйний свище
Й несе Перемогу, здобуту у ранах.

Мені ти відкриєш пропалену душу,
Як прийдеш з походу, тримаючи Славу.
Загою я рани коханому мужу.
Як Сонце зійде, тебе знову не стане.

Я буду молитись за тебе і брата.
Хай батько Сварог освятить Перемогу.
З малого віконця почуєш ти: "Тату!"
В майбутньому буде міцна допомога.

Якщо пощастить нам... Одвічна залежність.
Ти підеш до Сонця. Я лишуся з сином.
З любов'ю стерплю цю військову безмежність:
Життя його також належить Вкраїні.

"Ти – воїн" – світанок. Покликання вище.
А вечір – зі мною. Бо я – лиш кохана.
А навколо вітер лише буйний свище
Й несе Перемогу, здобуту боями.

7. 07. 1999 р.

Руслан МОРОЗОВСЬКИЙ

РОЗГНІВАНО ПОЛЯН

"Тако речемо, що маємо
красне вінце віри нашої
і не мусимо чужої добиратися."
Велесова книга. Дошка 7з

Розгнівано Полян. Вирує грізне Віче.
– Невірна кров! Приблуда! Лиходій!
– Йому б церкви! Камінні, та все вищі!
– Нас голяком пустити захотів!
– Кривий сатрап! Лазутчик половецький!
Так лає люд, заповнивши майдан,
Правителя. Палають головешки,
Освітлюють розгойданий туман.
З недобрими усмішками урвища
Дожовують осінній мокрий мох;
Волхви віщують людям правду віщу,
На тему дня співає скоморох:

Гей приїлась Ярославу
Староруська страва
Забажалось Ярославу
Грецької приправи
Сідай, княже в кадубочок,
В кадубок дубовий,
Та й пливи до Візантії
По хвилі Дніпровій.
Хай хрестаті візантійці
Князя почастують,
Та ладану церковного
Князю приготують.
Хай небесна сила з неба
Сипле князю манни.
А ми собі обійдемось
Без хрестатих храмів!

Вже чути вигуки: "А нумо до хоромів!"
Печерські ченчики задкують до Дніпра,
Пояснюючи іменем христовим
Провізантійську лінію двора.
Ченцям не ймуть... Ченці давно набридли.
Ось гурт гуляк. Гулякам – тринь-трава.
Видовисько: "А що то за гармидер?
Язичники згадали про права!?
– Хе-хе! Хе-хе! Нема на них дружини!"
Ось і вона на карих жеребцях
Оточує майдан: "А що то за причина?" –
Князівський гридень гордого лиця
Суворим басом у юрбу кидає:
– Очистити майдан! Та не трощи тинів!
Обурених дружина вже хапає, –
Народ завмер! Народ пополотнів:
"Дурні кати! – їм коле очі Віче!.."
І голіруч – на кривдників... Гай-гай!..
А думали, що Віче буде вічно!
Воно ж услід потопленим Богам
Пішло під прес так званого прогресу!
Втікати – зась! До Січі – літ п'ятсот!
Муруй церкви. Минуле перекреслюй.
Сирим яйцем розколоти пісок,
Аби міцніш. Вивершуй акуратно,
Щоб недруги дізнатись не могли,
Чому ти, Русь, церквами вельми вдатна,
З імли рушаєш знову до імли?
Затиснута молитвою покори,
Муруєш та муруєш день у день...
Куди прямуєш, мамо? Може скоро
Твоя щаслива днина надійде?

29.11.2000.

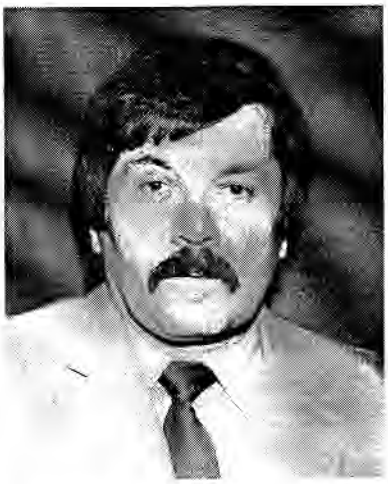

ПРОФЕСОРУ ШАЯНУ

Нас час несе в життєвім океані,
А океан не всім перепливти.
Та є народ, професоре Шаяне,
З якого Ви виходили в світи.
На шлях важкий, на подвиг богорівний,
Бо ворог безпощадно „полюбив"
Народ Русі довірливо-наївний,
Що віровчення рідне загубив.
І Ви в Карпатах заповітну гору
Знайшли, як Грехіт рідної доби,
Знайшли мету в роки голодомору,
Насіння освятили для сівби.
І сіяли, коли війна косила
Наш рідний край від Сяну по Кавказ,
Бо є народ, якого правди сила
Ошукана брехнею і не раз.
Бо є народ великий, неподільний
І в нім засів добра не пропада...
Та знов Нечуй-Левицький в богадільні,
Та знов іде в бомжі Сковорода.
Роботи й Вам би не дали сьогодні,
Професоре, на гребені епох
Послалися б на злигодні народні,
Бо є народ запертий досі в льох.
І ще Пулюй працює на чужинця,
Та вже Лозко з'явилась не дарма,
Бо доля в Україні українця
Уже в промінні Вашого ума!

13.11.2003

ПЕРШІ ПИСЬМЕНА

Котрий день, напролом, через хащі, поля та проваллля,
Через гори й струмки він самотній поранено брів,
І лягав його слід радіально, зигзагоспірально,
То в болоті зникав, то, мов мак, на снігу червонів.
Він панічно тікав, велетенський гігант від пігмеїв,
З ями ловчої дивом вдалося йому утекти,
Він давно зрозумів, що немає йому привілеїв,
Тільки жити хотів, як усякі живі животи.
А вони вслід йому галакали стосоту годину,
Били в бубни, ревли та палили лойові квачі.
І неясно було, задля чого природі людина,
Тільки ясно було, що природа – ходячі харчі.
Але він таки втік – і то був найостанніший мамонт.
Де й коли він поліг – то пекучий прадавній секрет.
І тієї пори опинився в найпершій із грамот,
На печерній стіні його вічно печерний портрет.
І склепіння тісне живота Кам'яної Могили
Мудру думу несе про чудесне прозріння племен
Завдяки праотцям, що годину лиху зобразили
І останнього мамонта врізали в перше з письмен.

1975

ОДІСЕЙ

Невгамовні вітри напинають вітрила...
І куди потягло мандрівних сіромах?
Вороги нам давно забуття сотворили,
Але жде Пенелопа і син Телемах.

І верстається літ вже не перший десяток,
Як Вітчизна сама без вождя та керма.
Пенелопа моя все за ткацьким верстатом,
А мене, Одісея... мене все нема.

І заповнили дім женихи-олігархи.
І продажних рабинь запопадливий сміх.
І безчестять народ кандидати в монархи
І мене, Одісея, і рідних моїх.

Ніби й нікому вже віднайти мого лука.
Приладнати стрілу, тятиву нап'ясти,
За поругану честь оголити шаблюку,
І віддати врагу заповітної мсти.

Та бійців ні Циклоп не пожер, ані води
Не поглинули всіх і не збили з путя.
Ми до берега йдем під зорею Свободи,
І крутих крутіїв не спасе каяття.

Ми уникли сирен милозвучної тризни
Ми втікли від кохань чужоземних наяд,
Бо чаїний рефрен в голосінні Вітчизни
Вивіряє нам курс, як в тумані маяк.

Тільки витримай ти атмосферу мерзотну, –
Вже мене пізнає найвірніший мій пес...
Батьківщино моя, Пенелопо скорботна,
В мандрівнім убранні твій спаситель воскрес.

1999

Вбивство мамонтеняти. Зображення доби пізнього палеоліту. Кам'яна Могила. XXII–XVIтис. до н.е.

МОВЧАНАМ І СВЕРСТЮКАМ

Церков-домовина розвалиться,
і з-під неї встане Україна.
Тарас Шевченко

Припиніть ви, нарешті, про маму...
Та погляньте навкруг – тут і там
Українки стоять табунами,
Пропонують себе бардакам.

На борщі заробляють, на каші,
Як на глині під час толоки.
Не обходять їх стогони ваші
Ні про мови, ні про язики.

Серед них малолітні вагітні,
Катерини безумно круті,
Чорні вдови, повії бездітні
У єдинім голоднім гурті.

Не вгава ані гнів, ані смуток.
Та, здається, що світ остовпів,
Бо тим більше число проституток,
Чим численіша зграя попів.

Припиніть лицемірні молитви
На мозолі та на рушники, –
Не була перемоги без битви,
Тільки в бій не підуть бардаки.

Не піднімуть на ворога дрючча,
Будуть смирні, як сірі воли.
Припиніть на Тарасовій кручі
Будівництво хреста Кабали!

Не брешіть на святого Тараса.
Не зганяйте народних страждань
До юдейського іконостаса
На смердючий молитись Йордань.

Не будуйте попівського раю.
Придивіться – з народного дна
Крізь імлу, що його огортає,
Видибає вогонь Перуна!

5. 11. 2003

ОШУКАНИМ

Хіба не ви, стискаючи нагани,
На барикади лізли повні зла?
Хіба не ви чавунними ногами
Трощили двоголового орла?

Хіба не вас дурили маніфести,
Як молодих весною соловїв,
Коли ви на козацьких перехрестях
Губили буйні голови свої?

А все чому? Бо вам сказав оратор,
Що в небі засія нова зоря,
Як диктатура пролетаріату
Скасує трон, державу і царя.

Хіба не ви рушали в комсомольці
І вигрібали хліб у трударів?
Хіба не вас боялись богомольці
І всі нормальні люди на землі?

Хіба не вас зганяли до комуни,
Щоб виселяти на Сибір людей,
Бо вимагав з високої трибуни
Народам смерті мертвий мавзолей?

А все чому? Бо вам сказав оратор,
Щоб кожен з вас досхочу пив та їв,
То диктатура пролетаріату
Повинна перебити буржуїв.

Хіба не вам сьогодні про реформи
Мізки морочать саме буржуї?
Про партії, про трасти, про платформи,
Про неврожаї і про врожаї.

Про те, які для нас існують плани,
Прості, неначе кості доміно.
Приміром – половини нас не стане,
Хоча цей план вже здійснено давно.

А все чому? Пригляньтеся, оратор, –
Марксист, юрист або економіст, –
Картавий блазень пролетаріату
Завжди один і той же – сіоніст.

Він серед вас розшукує папугу,
Який ринкове гасло прокричить,
Продасть за долар націю і друга,
На рідну матір змієм засичить.

І розповсюдить будь-яку заразу
По радіо, в газеті, чи есе...
Всього хотіли хлопці і відразу,
Поцуплено ж в народу зразу все!

А все чому? Бо віддали в аренду
І голови і мозок, – хоч ридай.
Ось і тепер – демократичні бренди,
Ось і тепер – оратора подай.

15.05.2003

Коли б кайданів брязкіт міг ударить
Перуном в тії заспані серця,
Спокійні чола соромом захмарить
І нагадать усім, що зброя жде борця!

Леся Українка

БІБЛІЯ ЯК ІДЕОЛОГІЯ*

Професор Володимир ШАЯН

Існує багато праць про сліди історії в Біблії. Ціла література. Нічого дивного, що такі сліди там знаходимо. Біблія задумана саме як історія юдейської нації і написана з її релігійного погляду.

Так наприклад, знаходимо там згадку і назву народу і держави *гетитів*. Не були гетити відомі в науці історії. Могло здаватися, що вони не існували, або, що зовсім пропало їх ім'я в історії. Але ж у дев'ятнадцятому столітті в міру розшифровування клинових і ієрогліфічних написів почало виринати їх призабуте ім'я. А далі вже в двадцятому столітті, точніше в 1917-му році великий чеський учений Бедріх Грозний розшифрував їхнє письмо, їхню мову класифіковано як мову, приналежну до індоєвропейських за умовною характеристикою "кентумового типу".

Постала ціла галузь у лінгвістиці й історії культури. Впливи, запозичення, назви, періоди, субстрати і зміни тощо. Виявлено, наприклад, досконалий підручник плекання і дресирування коней. Виявлено їхні закони. Отже, була це нація і держава, яка воювала із потужним у старині Єгиптом. Там також записані вони у свідченнях пам'ятників фараонів. Отже, гетити справді існували. Назва не видумана, але історична. Один із прикладів, на якому стверджено, що Біблія має дійсне відношення до історії. Але...

Назву "гетити" стрічаємо в Біблії серед списку народів, що їх треба цілковито знищити так, щоб навіть їх ім'я не залишилося в історії. Однак це ім'я залишилося в історії і встало із залишених руїн. Їхню назву в Біблії стрічаємо в ідеологічній програмі, в якій перераховуються народи, призначені в першу чергу на знищення із боку воюючої Юдеї. Із тим місцем Біблії стрінемося в наших дослідах. На цьому прикладі вже у вступних засторогах можна ствердити, що Біблія є виразом окресленої політичної і ідеологічної програми. І саме ця частина, чи цей аспект Біблії цікавить нас більше, ніж пригадні назви, відомі науці історії із повніших джерел. Історичність назви гетитів доказує рівночасно історичність програми створеної для їх винищення. Отже, і всі інші народи призначені на знищення цією програмою, були дійсні історичні народи. Отже, Біблія є тут додатковим джерелом для ствердження існування цих народів. Але ж одночасно, вона є свідоцтвом існування так само історичної програми для їх знищення.

Народи винищували себе взаємно, опановували чи поневолювали одні других, чи також творили держави на системі рабства в своїх історіях. Мала юдейська держава, яка творилася в часі появи ідеології "Второзаконія", – або із грецької мови "Деутерономіон", – не була тут ані першою, ані останньою. Але не всюди програма винищення всіх інших народів була так тісно, так нерозривно і так виразно поєднана із релігією, як в юдаїзмі.

І тут стрічаємося з дивним фактом. Тому що юдаїзм став основою для християнізму, об'єктивне дослідження Біблії, саме як ідеології, натрапляє на величезні труднощі. Можна навіть сказати, що це питання промовчувалося істориками релігій чи екзеґетами.

Щобільше, об'єктивний дослід цієї теми відразу стрінеться із закидом "антисемітизму", так, немов би об'єктивні наукові досліди історії Риму Ґіббонса свідчили про "антиіталійський" характер цього великого дослідника, бо ж у його історії показано стільки "негативних" з'явищ ідеології старого Риму із його сучасного погляду.

Обожнення цезарів типу Нерона було так само ідеологією, як програма знищення гетитів (яких, до речі, не юдеї знищили). Але ж ця ідеологія знищення була так само дійсністю, як "Пакс Романа" чи плани московських царів щодо завоювання Індії. Ці плани не були здійснені за часів Наполеона, бо ж сам він думав теж про підкорення Індії на вершинах свого тріумфу. Якби якийсь автор досліджував, чи з історичної перспективи засуджував такі плани царів чи Наполеона, він не став би автоматично "антифранконцем". Немає тут також потреби для дослідника чи історика попереджувати свої дослідження якимись застереженнями.

Чому ж потрібні такі застереження у відношенні до досліджень Біблії. А саме тому, що Біблія є досьогодні предметом релігійного культу, як у системі юдаїзму, так і християнізму, який її успадкував. А однак історично-порівняльні досліди релігій не можуть обійтися, ані поминути саме їх ідеологічного чи ідеологічно-політичного аспекту. Тому автор має відвагу виставити себе на такі неслушні закиди, незважаючи на його виразні застереження. Для майбутніх істориків такі застереження будуть смішними.

Якщо йдеться про питання т. зв. "антисемітизму" до політичних програм української нації і пов'язаних із тим питань моралі та політичної ідеології, то тут треба виразно ствердити, що тих програм винищення українського народу було докладно стільки, скільки ворогів прокочувалося степами України, зазіхаючи на її землю. Отже, програма "винищення" нас цією маленькою і далекою на той час Юдеєю нам не болить, а з історичної перспективи радше смішить, як своєрідна расово-політична паранойя цієї окаянної нації.

Були грізніші програми з боку Німеччини чи Москви. Ствердження ворожості таких програм чи ідеологій аж ніяк не зменшує їх об'єктивності чи історичності, зовсім незалежно від того, чи ця історична правда викликає саме протиукраїнські настрої тих здемаскованих, чи явно проголошених зазіхань.

Найбільшим історичним досягненням української нації в історії тисячоліть вважаю саме факт, що супроти тих всіх численних зазіхань і народовбивчих наїздів ворогів, цей народ зумів втриматися на тих споконвічно його землях і закріпити на них свій і цієї землі національний характер, як її власник від незапам'ятних часів історії.

** Для кращого розуміння цієї праці, її текст і діалектну лексику відредаговано згідно сучасних норм літературної мови. Біблійні цитати, взяті автором з іноземних видань, звірені і виправлені відповідно до нових українських видань Біблії.*

Отже, як бачимо, комплікації дослідження Біблії лежать у релігійній сфері, а саме в тому, що Біблія, – поза історичністю своєї появи і дії, сталася, – як я підкреслював, предметом культу і її справедлива історична оцінка стає відразу предметом обурених емоцій.

Не маємо на це ради, і є також нашим бажанням разом із науковим дослідженням покласти основи для об'єктивного вивчення питання, чи Біблія може і повинна бути основою для релігії нації, для якої ідейно-політична історія малої Юдеї, а тим більше її програма народовбивства є чужою і далекою.Як основа віри зовсім непридатною, чужою історично, ментально, морально і релігійно.

Отже: коли досліджуємо релігію ацтеків, чи австралійських абориґенів, чи негритянську магію африканських племен, тоді нема підстав нас підозрювати у ворожості до нечисленних і нещасних абориґенів Австралії чи в антинегритянстві, хоч засуджуємо їх злостиву чорну магію. Ми не маємо до цих народів ніякого ідеологічного чи політичного відношення.

Коли народи не приймають, або вважають невідповідним для себе приймати вчення Корану, себто священних книг ісламу, то ніхто не закидає їм "антисемітизму" – хоч вони й написані семітською мовою.

Саме з метою вказати на повну непридатність ідеології чи віри, побудованої на наказах геноциду, як основи старої, чи традиційної віри, нового чи старого ладу, пише автор цю працю і виразно стверджує, що поза порівняльною історією вона мусить із конечності предмету входити в ділянку оцінки релігій і ідеологій. Постане питання аксіології релігій в історії.

Автор також вірить в історичну зумовленість долі нації її якостями, характером, злочинами чи заслугами в історії. Є народи окаянні і блаженні. Є народи злочинці і народи творці історії. Є народи, що їхній шлях існування позначений кривавими злочинами геноциду і винищування. Була, для простого прикладу, злочинна орда Чингіс-Хана, і її немає. Були імперії, і їх немає.

Буття, тривання і доля націй, чи цілих груп народів зумовлена саме спільнотою їх долі. А ця доля зумовлена їхнім характером і дією. Злочин стрічає спротив. Ідеологія злочину стріне відповідь в ідеології Ладу. Існують глибші причини, які зумовлюють велич і ріст нації. Глибші за тимчасову силу злочинців, чи їхні впливи, або дійсну владу.

Словом, існують глибші закони долі націй, ніж про це знає вузький прагматичний, а ще менше матеріалістичний метод. Ці глибші сили і закони історії лежать саме в морально-ідейній сфері їх існування. Ця морально-ідейна сфера – це не все те, що в тій хвилині думаємо про цей предмет. Дослідження історії ідеології і релігій набирає значення дослідження глибоких рушійних сил самої історії. Ненависть чи дружність нації до нації. Їх спільна дія, ремога одних, а загин других, можливість спільної дії на даному відрізку чи на довшу мету в історії, – це все зумовлене саме глибшими якостями націй, вираженими їх характером і саме ідеологією її історичного буття і ролі, яку вона бажає здійснити.

Саме тому автор вважає, що його праця входить радше в ділянку ще не існуючої релігійної аксіології. Але ж об'єктивізм історизму залежить саме від висоти штандпункту оцінки. В тому смислі автор вважає свою працю об'єктивною, хоч розуміє, що немає абсолютного об'єктивізму поза самим історичним процесом. Ідеї, які творять історію, не завжди бувають сприйняті сучасниками як об'єктивні. Їх об'єктивізм здійснюється в самій історії. Цю систему свого думання й дослідження автор називає історичним об'єктивізмом.

"Нікому не минути Суду Божого!" – навчав віщун Боян у своїх історіософічних поемах. Отже, розуміння цих законів Суду Божого, їх ствердження, їх визначення, а найважливіше – їх героїчне здійснення, чи боротьба з їх запереченням, є глибинним змістом історії людства.

А отже: в зростанні, в боротьбі, в занепадах і підйомах людей, народів, рас і людства виконується многовидний розвиток пізнання Бога, шукання і боротьби за правду чи неправду, складна нерозплутана безперевність росту добра і правди у споконвічній борні зі злом і темнотою, всеобіймаючий процес здійснення Божественних цілей людини в історії і в космосі.

Тому повна, всебічна вичерпна оцінка віри, яка витиснула свої сліди на історії людства, можлива тільки на широкому історично порівняльному ґрунті.

Ствердім це виразно, що таке дослідження можливе тільки із якогось вищого становища, яке стоїть понад поодинокими процесами поодиноких релігій. Таке пізнання буде, отже, саме по собі новою висотою, здобутою в процесі творення нової і вищої релігії. Тільки споглядаючи і обіймаючи зором цей всеобіймаючий космічний процес із нових здобутих висот, можна визначити місце і якість кожної окремої віри. З такої висоти можна дати її оцінку, відповідаючи на питання, наскільки і як вона спричинилася до приспішення чи припізнення космічного розвитку. Із таких висот можна також побачити, чи дана релігія є велика чи мала, чи творить нові правди, чи навпаки спинює розвиток і здійснення уже давніше досягнутих висот людського духу; чи вона добра чи зла, творча чи руйнуюча.

Тому також повна і всебічна оцінка Біблії на ґрунті світового процесу розвитку релігії із становиша історичного об'єктивізму може бути виконана тільки на порівняльно-історичному ґрунті.

У вступі слід ствердити зовсім просте і природне явище. Досліджуючи релігії із порівняльного становища жоден совісний дослідник не може заперечити факту, що кожна релігія дає нам перш за все своє власне національне чи расове уявлення про Божество чи Абсолют. Замість пізнання Божества дуже часто стрічаємо там плем'яного духа чи демона із усіма прикметами національного чи расового плем'яного, колективного ідеалу розвитку.

І хоч цей факт такий очевидний, слід ствердити, що вивчення релігій не пішло по цій лінії. Тим часом зіставлення всіх тих так би мовити локальних уявлень, відкидаючи усю зумовленість і релятивність процесу пізнання Бога, відкриє нам одночасно зовсім нові і правильні перспективи уявлень куди могутніших, вищих і натхненішних. Образно кажучи, виявиться, що даний народ молився до якогось маленького горбочка, що затуляв йому правдиву перспективу могутнього хребта гір, який крився за їхнім горбочком, але їх лінива думка ані не шукала інших перспектив від тих, що їх він бачив із релігійного подвір'я власного маленького племені.

Щоб зробити хоч би перший крок у напрямі цього нового вивчення Біблії і християнства, слід перш за все зрозуміти сутність Біблії у її власному світлі, у її власних заявах, у її власній історичній програмі, в її сформульованому нею самою ставленні до інших релігійних рухів.

Тут побачимо перш за все наявний факт, що Біблія постає як вираз жидівської расовості чи племінності. Вона тільки для жидівського народу.

І хоч цей факт із надзвичайною яскравістю впадає в око навіть при першій зустрічі із Біблією, – то однак віра в єдиний авторитет Біблії як святості, робить її визнавців сліпими на цей очевидний факт. Багато учених, що може бачили цей факт, не мали відваги сказати правди. Ця правда в однаковій мірі буде поборювана християнською церквою, як і самими жидами, мовляв це "антисемітизм". У дійсності, це відважне твердження, – твердження, а не шукання, – правди такої очевидної, як нагота короля із казки Андерсена, що на ньому обдурені глядачі буцім-то бачили якийсь дорогоцінний одяг.

На цю сторінку Біблії замало звернено уваги, хоч вивчали її із різних боків, та існує про неї безмірно велика екзеґетична та історично-критична література. В ній широко розроблене питання: хто, коли, і в яких можливих обставинах, із яких джерел і під якими впливами писав книги Біблії. Відсилаю читачів до цих дослідів. Однак, наш предмет є інший. Нашим завданням є сам аналіз тексту у його безпосередньому і даному змісті. Це слід зробити перш за все. Що лиш на основі такого вивчення постануть інші і нові критичні питання. Ми не входимо напр., у розгляд питання, хто був автором "Второзаконія" – тобто Деутерономіону, і коли воно написане. Ми виходимо від очевидного факту, що "Второзаконіє" має свій визначений філологічно зміст, і цей зміст ми досліджуємо і аналізуємо – перш за все – як даність. Цей зміст саме вважається святим, непомильним і т. д. і нам треба розібратися у його вартості.

Отже, читаємо уважно всі ті місця Біблії, в яких народ жидівський устами своїх пророків чи "Бога" формулює свій власний закон і своє ставлення до інших народів і релігій. Саме ця програма, саме це ставлення до інших народів скаже нам найбільш просто, що хотів даний нарід довершити в історії людства. Із неї ми побачимо, чи він був творчий чи руйнуючий. Вивчаючи цю програму, дійдемо до непохитного висновку, що Біблія є вицвітом жидівської расовості, жидівської виключності і жидівського геноциду, тобто плану систематичного вбивання чи винищування всіх інших народів.

Після всіх цих зауважень і міркувань приступимо прямо до аналізу Біблійної програми відносно інших народів. Читаймо саму Біблію: *"Коли ти приступиш до міста, щоб воювати з ним, то запропонуй йому перше мир. І станеться, якщо воно відповість тобі: "Мир" – і відчинить браму тобі, то весь той народ, що знаходиться в ньому, буде тобі на данину, і буде служити тобі. А якщо воно не замирить з тобою, і буде провадити з тобою війну, то обложиш його. Господь, Бог твій, дасть його (народ) в руку твою, а ти повбиваєш усю чоловічу стать його вістрям меча"* (5М. 20:10–13).

Підкреслюю ще раз виразно кожне слово останнього речення: *"ти повбиваєш усю чоловічу стать його вістрям меча"* (5М. 20:13).

А далі: *"Тільки жінок, і дітей, і худобу, і все, що буде в тім місті, всю здобич його забереш собі, і будеш ти їсти здобич ворогів своїх, що дав тобі Господь, Бог твій"*.

Програма дуже ясна і недвозначна. Вона стосується всіх далеких від т. зв. "обітованої землі" міст і народів цілого світу до близьких народів, що мешкають на терені, або в сусідстві з т. зв. "обітованою землею", спід застосувати програму ще більш безоглядну. Їх треба взагалі так винищити, щоб ані живої душі з них не лишилося.

Читаймо: *"Так ти зробиш усім містам* (підкреслюю: *усім містам*), *дуже далеким від тебе, що вони не з міст цих народів* (нижче перечислених). *Тільки з міст тих народів, які Господь, Бог твій, дає тобі на володіння, не позоставиш при житті жодної душі* (підкреслюю: *не позоставиш при житті жодної душі*), *бо конче вчиниш їх закляттям: Хіттеянина, і Амореянина, і Ханаанеянина, і Періззеянина, і Хіввеянина, і Євусеянина, як наказав був тобі Господь, Бог твій"* (5М. 20:15–17).

Програма винищення світу обіймає два етапи: Перший етап – це завоювання і винищення всіх народів на терені і в сусідстві т. зв. "обітованої землі". Тут не вільно залишити ані живої душі.

Ось тут у наведених місцях стрічаємо назву "гетитів", про яку я згадував у самому вступі. В єврейському оригіналі це слово звучить "хіттім" – причому "ім" є закінченням множини.

Другий етап це поступове завоювання всіх інших міст, причому вирізуються мужчини вістрям меча. Що станеться з жінками про це поговоримо далі.

Програма першого етапу окреслена в Біблії дуже докладно. Вона повторюється в кількох місцях і ми приглянемося до неї.

"Коли Господь, Бог твій, уведе тебе до того Краю, куди ти входиш, щоб заволодіти ним, то Він вижене численні поганські народи перед тобою: хіттеянина, і гірґашеянина, і амореянина, і ханаанеянина, і періззеянина, і хіввеянина, і євусеянина, сім народів, численніших та міцніших за тебе. І коли дасть їх Господь, Бог твій, тобі, то ти їх понищиш: конче учиниш їх закляттям, не складеш із ними заповіту, і не будеш до них милосердний. І не спорідніойся з ними: дочки своєї не дасиі його синові, а його дочки не візьмеш для сина свого" (5М. 7:1–3).

Одним словом, не вільно залишити жодної живої душі із цих семи нещасних народів, що їх жидівський пророк призначив на безпощадне знищення.

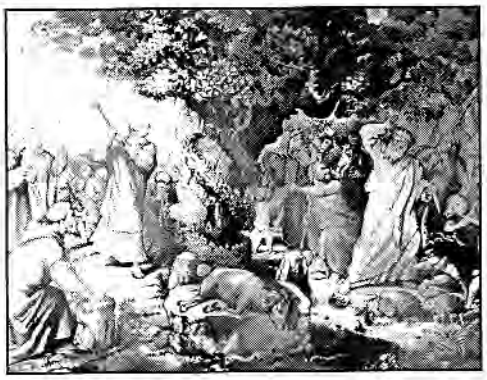

А далі читаємо: *"Але тільки так будете їм робити: жертівники їхні порозбиваєте, а їхні стовпи поламаєте, святі їхні дерева постинаєте, а бовванів їхніх попалите в огні."* (5М. 7:5).

Чому так станеться?

Яке ж може бути виправдання такого наявного і злочинного варварства, якого земля не бачила?

А ось читаємо: *"бо ти святий народ для Господа, Бога свого, тебе вибрав Господь, Бог твій, щоб ти був Йому вибраним (особливим) народом зо всіх народів, що на поверхні землі"* (5М. 7:6).

Отже, народ жидівський мав бути вибраним і єдиним народом з-поміж усіх народів землі. Ця його "вибраність" – як вже знаємо і як ще виразніше побачимо – полягає на тому, що він має вирізати мечем усіх мужчин усіх народів. Залишилися б тільки ті, що піддадуться без війни і вони будуть рабами.

Ідеальна ситуація здійснення мрій про вибраність мала би полягати в тому, що були б тільки жиди на цілому світі і їхні раби.

Який же був мотив, що їхній Бог їх так собі сподобав? Читаємо: *"Не через численність вашу понад усі народи Господь уподобав вас та вибрав вас, бо ж ви найменші зо всіх народів, але з Господньої любови до вас, і через додержання Його присяги, що присягнув був вашим батькам, Господь вивів вас сильною рукою, і викупив тебе з дому рабства, з руки фараона, царя єгипетського"* (5М. 7:7–8).

Як бачимо дуже вбога була уява їх пророків і якихось спеціальних заслуг навіть у самій Біблії для них не придумано. Що більше, ця ж Біблія їх виразно лає за безбожність, твердий карк, слабу віру, страх і всякі інші пороки. Їх безхарактерність у ставленні до свого вождя і пророка дуже яскраво змальовані в четвертій і п'ятій книзі Мойсея.

Бог їх просто полюбив і тому віддав їм на поталу всі інші народи. Крім того Бог обіцяв був це їхнім батькам і тепер є зв'язаний цією присягою.

Тут стає для нас зовсім ясною природа цього жидівського "Бога". Його накази – це накази жидівського расизму, жидівського засліплення, гордості і божевілля, спрямованих на винищення всіх інших народів. Яхве – їхній "Бог" – це, отже, Демон жидівського народу. Це основна сила їхньої народовбивчої злочинності із такою цинічною нахабністю і наглістю сформульована у Біблії. "Любов" Яхве до них самих і тільки до них – це проекція їх власного еґоїзму і засліплення, їх жага стати єдиним пануючим і "вибраним" народом світу знаходить своє ірраціональне "виправдання" у "любові" Яхве до них самих і тільки до них. Звичайно, такою є природа Яхве. Демон жидів любить тільки жидів і тільки для них діє.

Він є *"Бог зазрісний"* – як сам себе означує (5М. 5:9). Тобто він має всі прикмети жидівського національного характеру.

В заміну за всі "блага", які він дає жидам, Яхве вимагає, щоб жиди тільки його почитали і слухали. Бо він є Бог завісний і мстивий. Тому він пробує утвердити свою "єдиність" через винищення всіх інших вір, що має іти одночасно – як ми це бачили – із поступовим вирізуванням усіх нежидівських народів.

"Ти будеш благословенний поміж усіма народами, не буде серед тебе безплідного та безплідної, також і між худобою твоєю" (5М. 7:14).

"І ти винищиш всі ті народи, що Господь, Бог твій, дає тобі, не змилосердиться око твоє над ними, і не будеш служити їхнім богам, бо то пастка для тебе" (5М. 7:16).

Жидівський *монотеїзм* – це як бачимо заперечення всякого милосердя, всякої пощади чи терпимості до побитого народу. Не попустить їм око твоє, винищиш їх дощенту, не будеш встановлювати миру, не даси своєї доньки і т.д. виріжеш мечем, це все іде в парі із *"єдинобожеством"* жидівського Демона Яхве.

Не в одного жида (а вчорашні раби не грішили відвагою) міг з'явитися слушний сумнів, чи зможуть вони перемогти всі народи світу, більші і чисельніші від них.

Отже, такий страх вважає Мойсей безвірством і його викорінює дуже завзято. Їх сорокалітнє блукання по пус-

тині пояснюється їм як кара за те, що вони сумнівалися в можливості завоювання землі, до якої вислали вони шпигунів. Ці шпигуни принесли їм на палицях плоди землі, в якій здійснювали вони свою розвідку. Але рівночасно вони розказували жидам про велику силу народів, яких вони збираються винищити. Ось що розповідали ці розвідники, вернувши з розвідки: *"Прибули ми до Краю, куди ти послав був нас (Мойсей), а він тече молоком та медом, а оце плід його! Та народ той, що сидить у тім Краї, міцний, а міста укріплені, дуже великі. А також бачили ми там нащадків велетня..."* (4М. 13:27–30). І далі шпигуни перераховують ті народи, які замешкують цю землю.

Іншими словами: обітована земля дуже гарна, але там живе багато сильних і здорових народів, і жидам не під силу їх вирізати всіх разом. І народ бунтується не перший і не останній раз проти наказів Мойсея. Хоче вернутися до неволі. До війни і до підбою вчорашній раб ще не дозрів. За це Мойсей проголошує їм кару. Сорок літ за сорок днів розвідки блукатиме по пустині, (4М. 14:34), а за два людські покоління Мойсей сподівається виховати їх у дусі "монотеїзму Яхве" – тобто виплекати досить диких різунів, які вирізали б мирні народи, що замешкують "обітовану землю".

Рівночасно мусить Мойсей впевнити їх, що сам Яхве буде за них боротися.

"Коли ти вийдеш на війну проти свого ворога, та побачиш коні й вози, та народ, численніший від тебе, то не будеш боятися їх, бо з тобою Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю" (5М. 20:1).

Жерці мають виступити перед битвою і запалити їх до борні. Мають очистити армію від усіх боягузів.

"І станеться, коли ви приступите до бою, то підійде священик і буде промовляти до народу, та й скаже до них: Слухай, Ізраїлю, ви приступаєте сьогодні до бою проти ваших ворогів. Нехай не зм'якне серце ваше, не бійтеся, і не страшіться, і не лякайтеся їх, бо Господь, Бог ваш, Він Той, що йде з вами воювати для вас з вашими ворогами, щоб спасти вас!" (5М. 20:3–4).

А отже, їхній лютий Демон не тільки наказує їм боротися і вирізувати, але він сам буде їм помагати в цьому різунському ділі і в тому полягає їх спасіння.

Я залишаю це християнським теологам, щоб вони пояснювали, які то "святі алєґорії", прообрази чи символи криються поза цими словами. Зі свого боку стверджую, що "спасення" в цьому місці не означає нічого іншого, як тільки вирізання мечем достатньої кількості отих могутніх синів Енакових, що їх так дуже боялися жиди. Сенс цих слів так само реалістичний і реальний, як і оцей страх жидів перед синами Енакови. Їхній Демон Яхве є між ними і з ними вирізує синів Енакових. Це їхній демон і нічий інший. Тільки їхній.

Я звертаю увагу, що в усіх наведених місцях окреслюється Бог, про якого йдеться, як про "Господа, Бога твого", або "вашого". Тобто "Бога" жидів.

Новіші перекладачі Біблії звертають увагу, що в оригіналі слово "Бог" дуже часто звучить ім'ям власним жидівського "Бога", себто Яхве. Відповідні місця треба би, отже, перекладати "Яхве – твій пан" або "Яхве – твій володар". Я залишив текст, що його звичайно уживають в дотеперішніх українських чи чужих перекладах Біблії. Смисл залишається усе ж незмінно той самий. "Бог, Господь твій", чи "Яхве, твій володар" – усе залишається одним і тим самим Демоном жидівської раси, що жене її на найбільш криваві підбої і народовбивства.

"Тільки (підкреслюю: *тільки*) *батьків твоїх уподобав Господь, щоб любити їх, і вибрав вас, їхнє насіння по них, зо всіх народів* (підкреслюю: *з поміж усіх народів*), *як бачиш цього дня. І ви обріжете ..."* (5М. 10:15–16).

Тільки жидівський нарід є вибраним народом з-поміж усіх народів і Яхве є тільки його Яхве, а не Яхве Гетейців, Гергізейців, Хананейців і т. д., що їх треба безмилосердно і дощенту вирізати разом із жінками і дітьми! Яхве було і є ім'я власне жидівського Демона, що до нього моляться спантеличені християни як до свого "Бога".

"Тоді Господь вижене всі ті народи перед вами, і ви посядете народи більші й міцніші від вас. Кожне місце, що на нього ступить ваша нога, буде ваше. Від пустині й Ливану, від Річки, річки Ефрату й аж до моря Останнього буде ваша границя. Не встоїть ніхто перед вами, як перед вами й страх перед вами дасть Господь, Бог ваш, на кожен той край, що ви ступите на нього, як Він говорив вам." (5М. 11:23–25).

Як на початок підбоїв програма зовсім не скромна. Потоптати ногами цілу землю. І яке модерне розуміння державних границь. *"Кожне місце, що стопа ноги вашої ступить на ньому, Я дав вам... і аж до Великого моря на захід буде ваша границя"* (Єг. 1:3–4).

Незнання географії знаменито розв'язане пророком цією фразою: аж до Великого моря. У своєму божевіллі він очевидно не уявляв собі справжніх розмірів земної кулі. Тому, очевидно, із вирізуванням не вийшло так просто, але... це вже питання історії. Ми покищо тільки аналізуємо зміст Біблійної програми, а не питання, як ця програма була здійснювана жидівським народом, і чи вона дійсна, чи ні.

Організатори програми уявляли собі, що ця програма дійсна, коли здійснювати її "потрохи", зорганізувавши відповідно народ на основі сильного *монотеїзму* Яхве. Всіх інших треба тоді винищувати як "безбожників" (5М. 9:3–4).

Читаймо цю інтересну політичну програму: *"І викидатиме Господь, Бог твій, тих людей помалу* (Підкреслюю: *помалу* – тобто не всіх відразу) *з-перед тебе... І дасть їх Господь, Бог твій, перед тобою, і побентежить їх великим бентеженням, аж поки не будуть вигублені. І віддасть їхніх царів у руку твою, а ти вигубиш їхнє ім'я з-під неба, не встоїть ніхто перед тобою, аж поки ти не вигубиш їх"* (5М. 7:22–24).

Організатори цієї програми не тільки хочуть винищувати народи, але стерти навіть їх ім'я з лиця історії, щоб був тільки один „вибраний" жидівський народ. Вже знаємо, що буде далі. Вирізування мечем усіх мужчин кожного міста.

Ніякий чорт не видумав би програми більш радикальної різні і винищення. Ніякий чорт не сформулював би її так безсоромно і нахабно. Жидівський чорт має тут безсумнівну першість у цілому світі. Це християнський "Бог" – Яхве.

Ні, ми ще не все знаємо. Послухаймо, що мало б статися із жінками, які попали би в полон жидівського божевілля: *"і побачиш серед полонених гарновиду жінку..., то впровадиш її до середини свого дому, та й буде оплакувати батька свого та матір свою місяць часу* (очевидно вирізаних батька й матері), *а по тому ти ввійдеш до неї й станеш їй чоловіком, і вона стане тобі за жінку. І станеться, коли ти потім не полюбиш її, то відпустиш її..."* (5М. 21:11–14).

Полоненими жінками мали б вони забавлятися так довго, аж їм *"відтак не сподобається"*, потім викинуть їх на поталу.

Такий наказ жидівського "святого письма". *"Блудниця не буде з Ізраїлевих дочок, і блудодій не буде з Ізраїлевих синів"* (5М. 23:18). Повіями будуть очевидно ті жінки, що перестали подобатися завойовникам.

Ми вже стрічалися з расовими законами жидів. З підбитими народами близько їхньої землі не вільно одружуватися, ані дочкам, ані синам. Це зрештою не повинно бути можливе, бо їх треба цілковито вирізати, не залишаючи ані живої душі.

У ставленні до інших народів вже знаємо, що треба вирізати мужчин, а жінок можна брати в наложниці. Ці расові закони мають ще деякі цікаві уточнення.

"Не увійде також Аммоніта і Моавієць до громади Господньої (тобто до жидівської національної спільноти) ані десяте покоління їх не увійде до громади Господньої аж на віки".

Виняток допущений, одначе, для Ідумейців і Єгиптян. Змішання із пануючими Єгиптянами і заприязненим пустинним племенем Ідумейців були такі сильні, що закон мусів допустити тут винятки: *"Не обридиш собі Ідумеянина, бо він твій брат; не обридиш собі Єгиптянина, бо був ти приходьком у краї його. Сини, що народяться їм, покоління третє* (Підкреслюю: *покоління третє*) *увійде з них на збори Господні"* (5М. 23:8–9).

Вже добре знаємо, як хотіли розв'язати жиди питання раси. Щоб зберегти расову окремішність і чистоту, був у них ще такий закон: *"Не ввійде на збори Господні ранений розчавленням ятер та з відрізаним членом. Неправоложний не ввійде на збори Господні, також десяте покоління його не увійде на збори Господні"* (5М. 23:1–2).

Повноправним членом жидівської

спільноти може бути тільки плідний жид, якого жидівське походження є безсумнівне. Виняток допущений тільки для мішанців із Ідумейцями і Єгиптянами у третьому поколінні.

Національно-расовий зміст цих законів зовсім прозорий і ніяких дальших пояснень вони не вимагають.

Є цікаві уточнення "моралі" у відношенні до чужинців. Вони не мали більшого значення в добі "вирізування" чужинців. Але згодом, коли вирізування виявилося недійсне, саме ці сторінки "моральності" набрали чи не основного значення. Отже, у ставленні до чужинців дозволені різні злочини.

"Чужому позичиш на відсоток..." (5М. 23:21). *"Не будете їсти жодного падла, даси його приходькові, що в брамах твоїх, і він їстиме його, або продаси чужинцеві, бо ти народ святий для Господа, Бога свого"* (5М. 14:21).

"Святий нарід" може продавати чужинцям трупи здохлих звірят.

"Бо Господь, Бог твій, поблагословив тебе, як говорив був тобі, і ти зробиш, що багато людей даватимуть тобі позичку (очевидно на лихву), а ти не даватимеш позички. І будеш ти панувати над багатьма народами, а над тобою не будуть панувати" (5М. 15:6).

Найгіршою позичкою, якою запозичилися численні народи в жидів – це позичка їхньої злочинної віри, за яку треба платити відсотки у формі... почуття меншевартості у відношенні до "єдиновибраного народу". Мовляв, це нарід, що створив таку "велику релігію" як релігія Мойсея, що без неї християнізм був би неможливий (Пригадую, що в цілій праці я зовсім абстрагую від питання чи це Мойсей, а чи хто інший, і чи пізніше, і коли був автором "Второзаконія". Всі ж бо пророки були виразниками того самого расизму, про що саме йдеться у цій праці).

Ясне поставлення цього питання, розкриття расового змісту Біблії значно полегшує її розуміння, а головне дає нам тепер ключ до історично-порівняльної оцінки Біблії.

Чи може бути сумнів у її виразно негативній вартості як "моральної системи"? Посилання на "старинний час" і "іншу моральність у тому часі" нічого тут не поможуть. Ми самі хочемо ствердити цю іншу моральність. В старовину існувало багато народів і багато різних релігій. Однак, нічого не чуємо про *ґеноцид*, тобто *народовбивство* у релігії давніх греків. Багато старих народів мало почуття своєї расової окремішності і плекали її кожний у свій спосіб. Однак тільки жиди, як найвищий і "найсвятіший наказ" своєї Біблії, сформулювали програму систематичного вирізування всіх інших народів світу "потрохи" так, щоб навіть їх ім'я стерти із обличчя не то що землі, але навіть історії.

Були й жорстокі закони Гаммурабі, але якщо дослідники старовини досліджують їх як археологічну цінність, то Біблія має до сьогодні претензії бути джерелом натхнення, як якась жива і свята книга.

Ця праця написана не для тих, що вивчають Біблію, як вивчаються закони Гаммурабі. Вона написана для численних темних людей, що кладуть під Біблію свою здорову, хоч дуже ще темну, голову.

Виправдовування, що це, мовляв така була стара мораль, тільки засуджує цю книжку, щоб стояла на полицях бібліотеки побіч законів Гаммурабі. Але ж вона ще не стоїть на полицях бібліотеки. І тому саме потрібно відкрити справжній зміст її народовбивчої "моральності". Посилання на закони Гаммурабі є добре для учених дослідників старовинної історії, але воно ніяк не помагає для оборони моральної вартості Біблії. Наше завдання - висвітлити справжній зміст Біблії як "святої книги", оскільки він, як такий, зовсім невідомий мільйонам темних її прихильників.

Біблійні коментатори показують без кінця, що не тільки жиди винищували інші народи. Зовсім певно, що історики знали про це і без їхніх коментарів, як і про те, що великі історіотворчі держави чи імперії поставали на уярмленні чи підкоренні, або різного ступеня залежності держави від держави.

Саме винищування було тут найдикішим і найпримітивнішим засобом встановлення держави чи імперії. Але ж тут стрічаємося із програмою тотального винищення. Справа в тому, що т. зв. "святі книги" аж ніяк не були при цих порівняннях кращими, або "святими", але найбільш дикими і безпощадними у своїй цинічній програмі расово-національного *ґеноциду*. Отже з погляду тодішнього "гуманізму" чи т. зв. "християнізму" не були кращими, але під моральним оглядом далеко гіршими.

Наведені апологетами цього народовбивства твердження, що мовляв і інші народи так робили, не тільки не боронить "святості" Біблії, але навпаки погіршує її позицію саме у наведених порівняннях. Часто згадуються в цьому напрямі "жорстокі закони Гаммурабі". Мусимо коротко прослідкувати таке порівняння.

Доводиться, отже, провести хоч би побіжне порівняння законів Гаммурабі із наведеними законами Деутерономіон (Мойсей). Це порівняння виявляє основну різницю.

Володар Вавилону Гаммурабі встановлює своїми законами лад і справедливість всередині створеної ним самим великої держави. Встановлює – як заявляє в законах – лад і справедливість. Це діється на основі понять і устійнених та успадкованих законів його доби. Закони управильнюють та кодифікують усе життя держави із особливою повагою прав спадщини, подружжя, майнового стану, запозичень і винайму праці людей та звірят, а також судово-каральну частину за злочини. У той час не знали модерних методів покарання злочинців через сидження в тюрмі, але карали злочини відплатою і фізичним покаранням як і суспільною деградацією в системі кастового суспільства. Як на наші модерні поняття, ці закони жорстокі, а зокрема, закон фізично-тілесного покарання, т. зв. "лєкс таліоніс". Мусимо підкреслити, що ці закони стосувалися покарання злочинців через судовий вирок. Фальшиве свідчення перед судом у таких справах каралося смертю. Отже, була встановлена висока повага до державного суду. Судді, які надуживали своєю владою, бували також покарані цим законом.

Але ж – тут доходимо до основної різниці – ці закони зовсім не знали народовбивства, як узаконненого наказу в Деутерономіон (Мойсей). Навпаки, держави на теренах Месопотамії, а зокрема, Вавилонська Держава Гаммурабі, постала через злиття різних малих держав із народів Месопотамії. Усі держави Месопотамії були многонародні і многокультурні. Старовинна, несемітська мова Шумерів проіснувала довго як "класична" побіч аккадійської, як про це свідчать численні двомовні клинописні пам'ятки й ціла література того часу. Також не винищували вони релігій приєднаних чи підкорених народів і держав, а навпаки синкретизували їх в одну всеобіймаючу віру.

Таким чином, старовинні шумерські Божества живуть далі у вавилонському Пантеоні. Історія потопу чи пригоди їхнього героя Ґільґамеша переживають декілька державних формацій. Блідий відбиток історії Потопу і деяких подій чи місцевостей стрічаємо у перших книгах Мойсея і це визначає одну із ліній їх постання чи складу.

Я обіцяв, однак, не входити в історичний аналіз взаємовідносин і впливів релігії Західної Азії, а зокрема теренів Месопотамії, Малої Азії й Сирії. Я відповів тільки на спробу "модерного" виправдання Законів народовбивства в юдаїстично-християнській Біблії через порівняння із законами Гаммурабі.

Виявляється, що в законах Гаммурабі немає поняття узаконеного народовбивства і релігієзнищення як позитивного наказу саме релігійного закону. Навпаки, ми ствердили, що закони Гаммурабі управильнюють життя громадян держави в ділянках подружжя, спадщини, заборгування, боргів, і т. п. в ситуації, коли об'єднано в одну державу декілька менших і таке управильнення було державною необхідністю. Закон відплати через фізичне покарання існує там тільки у відношенні до злочинців. Це т. зв. "лекс таліоніс".

Закони ґетитів, засуджених Біблією на знищення, відомі сьогодні тим, що були вони менш суворі, а закон відплати "лекс таліоніс" в цьому ґетитському кодексі зовсім невідомий. Ґетитська мова належить до групи мов індоєвропейських, і сліди її впливів знаходимо в інших мовах Західної Азії. Знаємо також, що ґетитську мову й культуру приймали (чи була їм накинена) інші народи, в тому числі семітомовні.

Стрічаємося віч-на-віч із проблемою значення такої віри для національно-расової свідомості жидівського народу. Національна жидівська віра, закріплена в Біблії, є виразом їх національно-расової програми винищення і вирізання всіх інших народів. Саме ця програ-

ма закріплює найбільшу "святість" народу – їх національного Демона Яхве, як "Бога, Господа їх" – себто жидів. Він "спасе вас" – це як ми бачили значить: допоможе в борні до опанування світу аж до моря останнього, де мала б бути їхня границя. "Спаситель" у цьому розумінні, це був би той, що мав би здійснити програму виражену в Законі. Стає зовсім ясно, що така віра саме і є найповнішим виразом національно-расової свідомості, – ще точніше самою національно-расовою свідомістю.

Сама актуальна програма могла змінюватися впродовж століть, але незмінною залишилася все віра в єдиновибраність народу, а зокрема у його призначення бути пануючим і то виключно пануючим народом на всій землі. Ця віра є нерозривно зв'язана із жидівською національною релігією. Вона становить її суть і її незмінний стрижень.

Творці цієї віри, їх пізніші продовжувачі і коментатори повністю здавали собі справу із такої функції самої віри для жидів і тому встановили низку законів для збереження цієї віри, як найвищої "святості" нації і раси.

Творці їхнього закону знали, що коріння сили народу будуть саме в такій їх вірі про єдиновибраність. Знищити віру – це значить підрізати коріння сили нації. Тому ось як наказує їхній Закон поступати з чужими Богами: *"Конче винищите всі ті місця, що служили там люди, яких ви виганяєте, своїм богам на високих горах і на пагірках, та під кожним зеленим деревом. І розвалите їхні жертівники, і поламаєте камінні стовпи для богів, і їхні святі дерева попалите в огні, а бовванів їхніх богів порубаєте, і вигубите їхнє ймення з того місця"* (5М. 12:2–3).

Найбільший злочин у законі Мойсея – це служба чужим Богам. Треба побити камінням свойого брата, якщо він служить чужим Богам (5М. 13:6–10).

Якщо в якомусь місті появився б пророк, який закликав би до служби чужим Богам, тоді ціле місто треба спалити: *" ,то конче вибий мешканців того міста вістрям меча, віддай на закляття його й усе, що в ньому, та худобу його вибий вістрям меча. А всю здобич його збереш до середини майдану його, і спалиш огнем те місто та всю здобич його цілковито для Господа, Бога твого. І стане воно купою руїн навіки, не буде вже воно відбудоване"* (5М. 13:16–17)

Навіть худобу виріжеш у такому місті на заспокоєння помсти "Бога Завидного і Мстивого", де появився б пророк, що пробував би вчити якоїсь більш людяної віри. Бо це є найгрізніший злочин: покинути віру батьків, що в ній виражені національні ідеали і аспірації жидівського народу. З міста, де появився б пророк нової якоїсь віри, треба зробити вічну могилу.

Ясно. Ясно, що найбільшою силою жидівства є його віра. Саме вона є виразом того, що для кожного жида є найбільш прикметне і суттєве: його ненависті до чужих народів і переконання про свою вищість.

Стає зрозумілим, чому жидівський нарід зміг утриматися і не затратити своєї окремішності у розсипці по цілому світі.

Цей нарід, що не мав ні держави, ні спільної території, ні мови, все ж таки утримав свою окремішність у тисячолітніх неволі і діаспори.

Сталін, визначаючи поняття народу в матеріалістичній схемі, зв'язує це поняття із територією і мовою. Відкидає натомість "туманні" означення традиції, культури, чи духу народу.

І що ж? Говорячи про жидівський нарід, Сталін мусив докотитися до нісенітниці, що існує більше жидівських народів. Відповідно до цього пробували трактувати жидівське питання під владою Сталіна.

Наявна нісенітниця. Жидівський нарід існує один на цілому світі. Його єдність творить його віра, себто ідея про його "вибраність" і "місію". Зокрема, успішно вони виконували місію винищування народів через різні матеріалістичні системи і побудовані на них диктатури, спрямовані на знищення національних культур, а зокрема духовності.

Значить віра – точніше національна віра – є найбільш суттєвою ознакою народу, основою його єдності і окремішності. Далі йдуть традиція, спільність історичного і біологічного розвитку, а врешті і мова, територія чи держава як історичні етапи його існування. Без відповідного рівня свідомості не може бути мови про творення національної держави.

Це жидівська віра і почуття тяглості історичної традиції дали жидівському народові таку велику силу. Ця сила була негативна і демонічна. Це сила ненависті й погорди до нежидівських народів. Однак, саме ця сила дала їм змогу перетривати розсіяння.

На прикладі жидівського народу можна вказати на значення віри для нації. *В жидівському народі не має розбіжності поміж національною свідомістю і вірою.* Бо сама віра є виразом національної свідомості і навіть політичної програми. Релігійна громада є рівночасно найвищим національним об'єднанням і авторитетом, саме тому, що жидівська віра є їх національною – а не запозиченою і чужою вірою.

Відмічуючи це значення віри для жидівського народу, слід одначе виразно підкреслити, що вартість цієї жидівської віри є з погляду філософії історичного об'єктивізму, так само, як і з погляду історіософії, виразно – неґативною .

Це найбільш яскравий і радикальний вираз "місії", – яка мала б полягати в тому, що один т. зв. "вибраний нарід" мав би знищити всі інші і стати єдиним, або єдинопануючим народом на землі.

Таку ідею слід окреслити як божевільну і злочинну. Ніякий нарід, що хоче жити на світі, – а тим більше ніякий нарід арійський, не може визнати такої місії жидівського народу. І напевно, жидівський нарід не є покликаний до такої місії. Це його божевілля і злочинність витворили таку кошмарну фантазію про вирізування всіх інших народів світу. Із спробами здійснити таку місію, з її програмою, з її носіями треба *боротися в ім'я самооборони*. Божевілля жидівського народу – це холодна і рафінована *перверсія*, і вони здатні робити всякі спроби для здійснення своєї програми в тій чи іншій формі.

"Бога" – "Яхве", що жене жидів на вирізування всіх інших народів не можна вважати ніяким Богом. Це маленький Чорт чи Демон малого народу, що вчора був рабом, а завтра хоче цілий світ знищити. Це втілення його ненависті, жаги мордування і різання, це вираз його розбещеної ненаситності насилування чужих жінок і т. д. Ці всі злочинні речі стають нараз "святими" і наказовими завдяки його вірі. Через свою віру може він виконувати те, перед чим вжахнулися б, може, залишки його людської совісті, якщо можна повірити в існування такої совісті у жидівськім народі, – їхня Біблія радше вказує на її відсутність. Найнижчі, наявно злочинні інстинкти знаходять у цій вірі своє виправдання.

Ясно, що в такому стані не може бути мови ні про яке пізнання Бога. І тому даремно шукати в цілій Біблії якого-небудь об'явлення. Це тільки об'явлення демонічної природи демона жидівської нації. Ясно, що такий обраний шлях жидівського народу не провадить їх самих ні до чого, як тільки до неволі і знищення. Жиди не зможуть завоювати і опанувати цілого світу.

Повставала і повставатиме протижидівська самооборона народів так довго, як довго жиди будуть провокувати ці народи своїм божевільним уявленням про свою "єдиновибраність".

Найбільш успішна самооборона може повстати тільки на ґрунті *правильного вивчення і правильної оцінки жидівської віри.*

Народи, що посередньо чи безпосередньо перейняли свою віру від жидівства, одідичили разом із їхнім Письмом, якусь німу пошану до жидівської віри. Вони мають уявлення, що Мойсей сотворив якусь велику і святу віру.

Треба цю легенду розбити. Мойсей сотворив віру *злочинну*. Розважмо цю справу спокійно і об'єктивно. Який маємо критерій вартості віри?

Таких критеріїв може бути більше. Впродовж наших роздумувань ми вже зрозуміли, що зі становища історичного об'єктивізму нормою цінності даного народу є питання про його ставлення до інших народів.

Що може даний нарід зробити доброго у світі для інших народів, які високі цінності може сотворити він сам для здійснення цілей людства? Які цінності він собою становить у процесі космічної творчості? Що може дати він людству? Чим може стати він сам?

З цього становища побачимо наявну злочинність жидівської віри. *Вона хоче знищити всі інші народи і всі інші віри.* Про ці інші віри знаємо, що вони у процесі пізнання Бога стоять і стояли куди вище від нікчемної жидівської віри.

Знищення всіх інших вір означало б переривання стількох розвоєвих ліній,

скільки цінних народів і скільки цінних вір ця злочинна віра знищить.

Знищення віри – це знищення своєрідного процесу шукання Бога і Божественної Творчості. Це злочин наявний і об'єктивний. Такий злочин виконувався безліч разів у історії людства завдяки нетерпимості, що її навчали пророки старого заповіту, і що їх спадкоємцем вважається християнство.

Це питання вимагає, однак, окремого розгляду. Тут відмічаємо, що прославлений жидівський декалог Мойсея зовсім не мав того значення, що його йому приписують.

Що значить *"не вбивай"!* (5М. 5:17) у контексті цілого закону Мойсея, який виразно наказує безпощадно, без милосердя і без причини (як ми це виразно читали) вбивати і вирізувати мечем всіх, всіх, дослівно всіх, – підкреслюю, – цілі народи з жінками і дітьми, і вбивати потрохи, вирізуючи мечем всіх мужчин із дальших міст всіх народів, призначених на поступове вирізування аж до останнього моря, тобто до Північного Арктичного Океану.

"Не вбивай!" значить у законі Мойсея – не вбивай незаконно жида. Другого жида із твоєї спільноти. Отже, вбачай у ньому брата і люби ближнього свого.

Що може означати "Не ошукуй!" чи "Не чужолож!" на тлі виразних позитивних дозволів брати лихву із чужинців, продавати їм отруєне м'ясо, насилувати чужих жінок, і потім пускати їх "на волю".

Ці всі накази мали б зобов'язувати і впорядковувати життя тільки в межах жидівської релігійної спільноти. І так вони всі були б зрозумілі жидам. Навіть страх перед законами інших держав не стримував у виконанні їхніх національних наказів. Зокрема, широко вживали вони дозвіл "позичати на лихву".

Ми вже бачили, що означає, по суті, так званий жидівський *монотеїзм*.

"Я є Господь, Бог твій що випровадив тебе із землі єгипетської, з дому неволі". Для нас уже ясно, що це – расово-націоналістичний монотеїзм. Варварський Демон жидівського народу хоче вибороти собі єдиновластя у світі за допомогою жидівського народу, що до такого єдиновластя прямує.

Чи вдалося жидам здійснити їхню програму? Це питання історичне і, по суті, не належить до цієї праці. У цій праці я стверджую, де є і як виглядає ідеологічна основа жидівського месіанізму.

Ця місія – для самого себе. Жидівський нарід є її підметом, носієм і рівночасно найвищою ціллю і виправданням. Її виконання є виразним запереченням інших народів, причому смерть цих народів не випливає з необхідності борні, і не має ніякого, навіть релятивно-історичного, виправдання у вартостях жидівського народу.

Таку "ідеологію" слід не тільки засудити, але виразно засудити як злочинну і божевільну. Дія жидів буде, значить, дією Зла в історії. З цього боку ця історія є цікавою і повчальною.

Отже, виявляється, що суть жидівства полягає у їхній релігії, а отже, жидівське питання є, по суті, питанням релігійним. Тільки ті народи виявляться здатними чинити опір розкладовій силі нігілістичної жидівської ідеології, які зуміють їй протиставити свою власну, добре усвідомлену, віру і своє власне, добре усвідомлене, завдання в історії людства.

Отже, виявляється, що Зло в історії діє як "проба сили Добра". Зло безсильне там, де Добро виявиться міцнішим. Відкинення жидівської ідеології (хоч би в яких бурхливих формах воно не відбувалося) буде все ж мати, як наслідок, *могутнє визволення духовних сил нації*, а вслід за тим – національне відродження. Отже, Зло в історії виявляється тільки квасом, який викликає позитивні реакції. Поборюючи і намагаючись знищити інші нації, а зокрема їхні духовні цінності, Зло викликає їх самооборону, а отже зміцнення. Періодичні "подразнення", викликані жидівським питанням, завжди(!) викликали зміцнення національної свідомості даних народів.

Позитивні цінності і сутність Добра не можуть бути знищені жидівським божевіллям. Проти своєї волі жидівство викликає тільки зміцнення національної свідомості націй, які репрезентують у історії позитивні цінності Добра. Вони самоусвідомлюють себе через протиставлення силам Зла.

Справді *жидівське питання є питанням релігійним* і пробудження самооборони проти жидівської віри завжди є початком національного відродження.

Ці всі питання вимагають докладнішого висвітлення на матеріалі самої історії. Вони виходять поза намічені межі праці.

Тут, однак, хочу відмітити, що сама Біблія є історією здійснювання цієї місії, і вона задумана як така. Це мала бути історія жидівських підкорень і тріумфів. Із природи "місії" вона стала історією неволі і погромів. Жидівський народ справді мусить стати притчею поміж народами.

Вкажемо коротко на перші етапи спроб здійснити цю місію, оскільки це питання в'яжеться надалі з ідеологією самої Біблії, тобто з продовженням і здійсненням програми, яку ми вивчили із Второзаконія.

Отже, в книзі "Суддів" оповідається про те, що жиди не досить ретельно вирізали всі народи на завойованім терені, так як їм наказав це зробити "Бог".

І за це їх стріне кара.

Увага! Це неймовірно, але правдиво. Кара стрічає їх за те, що не досить ретельно вирізали підбитий нарід. Невигнані народи будуть їм *"терням у боки"* (Суд. 2:3).

В тій самій книзі Суддів прославляється підступне вбивство Еглона, Моавського короля. Аод запрошує короля на довірливу розмову і несподівано вбиває його. Його вбивцю Біблія називає "спасителем": *"... і Господь поставив їм спасителя, Егуда...(Аода)"* (Суд. 3:15).

"І побили вони Моава того часу, близько десяти тисяч чоловік, кожного кремезного й кожного сильного чоловіка, і ніхто не втік. І був того дня приборканий Моав під Ізраїлеву руку..." (Суд. 3:29–30).

Жінка Яель знищує сплячого короля, вбиваючи йому цвях у голову сокирою так, що цвях через голову вліз аж у підлогу: *"Так приборкав Бог того дня Явіна, царя хананського, перед Ізраїлевими синами"* (Суд. 4:23). *"Нехай отак згинуть усі вороги твої, Господи!.."* (Суд. 5:31).

Не тільки в одному місці прославляється вирізання тисячі мужів і їх "пониження". Слід думати, що це пониження, обов'язково згадуване при кожній перемозі, мало певну форму ритуального знущання.

Дебора співає довгу пісню помсти.

Так почали жиди виконувати свою місію згідно з власним описом у Біблії.

Атмосфера несамовита, згущена, повна крові і жорстокості, далека від справжнього героїзму. Це все робить вивчення Біблії важким і пригніченим. З обов'язку дослідника треба долати труднощі її вивчення і ... даремно не один раз сягаємо мимоволі по ... носову хустину.

Зрада, підступ, вбивання цвяхів у королівські голови жидівськими "героїнями" – усе це "добре" і "геройське", коли веде до знищення інших народів.

Не має ні згадки, ні ніякого значення, що ці винищувані народи нічого не винні. Нічого злого вони не заподіяли Ізраїлеві, їхньою виною було тільки те, що вони мали нещастя бути в сусідстві з ними. А "Бог" Ізраїлю вимагав їхнього пониження.

Але я справді забагато вимагаю від Біблії. Поняття історичної справедливості зовсім не існує там як проблема.

Злочин діє розкладово перш за все на самого злочинця. Усі пророки лають жидів за їх безбожність, безвірність, службу чужим богам, головно Ваалові, за кривдження вдів і сиріт, за захланність і за погоню за золотом, словом, ...за всі прикмети національного характеру жидів.

Отже, виявляється що не мали жиди сили виконувати погрози Закону над тими їхніми містами, де процвітала служба чужому Богові Ваалові. Вони не були спалені дощенту, а головне не була спалена вся здобич на середині вулиці.

"Завойовники світу" були самі завойовані в короткому часі. Тоді пророки мали час і нагоду задуматися над причинами їх занепаду. Ці писання пророків є, без сумніву, найцікавішою частиною Біблії.

Ці віщування навертаються, немов якимись фазами чи циклами, а кожний черговий етап закінчується пророцтвами що раз грізнішими, аж врешті Апокаліпсис віщує їм загин найбільший, найгрізніший, неминучий, вирішальний.

Якийсь там світ скінчиться.

Є в цих пророцтвах щось схоже на відчуття важкого кармічного тягаря, що згущується навкруги жидівського народу. Пророки наче безсильно борсаються проти цих сил знищення, і жоден із них не здатен визволитися від темних сил, які ці грізні і катастрофічні кари викликають.

Ці пророки не знали, звичайно, законів карми. Але якоюсь мірою вони відчували гнітючий кошмар злочинців і ненависті, нагромаджений довкола жидівства. Із цих згущених хмар неминуче повставатимуть бурі знищення над жидівським народом.

Справді, знаходилися в історії месники їх злочинної душі. Замість того, щоб вирізувати мечем усі інші народи світу, вони самі були часто жертвою своїх злочинних намірів і дій. Злочин вертає до злочинця. Навіть більше: історія бачитиме явища, коли їх власна ідеологія повернеться проти них самих.

Їхні пророки, як я згадував, безсильно борсаються наче у зачарованому колі, але все ж таки вбачають їхню вину в основному в непослусі Яхве. Вони не бачать, що саме виконання окаянної програми Второзаконія з неминучою конечністю веде їх до власної загибелі. Адже сусідні народи не дадуть себе вирізати, як телят у різні, а зустрінуть насильство своєю самообороною.

Яхве не є для жидівських пророків метафізичною проблемою, незбагненною загадкою божественності, яку треба розв'язувати в героїчному змаганні і борні за правду. Ні! Бог для жидівських пророків – це той самий категоричний імператив їх національно-расової *ексклюзивності*, гордині і ненависті. Зокрема, у Ісаії знайдемо дуже сильні відгуки тих самих сил, що диктували його попередникам програму Второзаконія.

Наведемо для прикладу одне дуже характерне місце: *"Ви свідки Мої, .. Я, Я Господь, і крім Мене немає Спасителя! Я розказав, і споміг, і звістив, і Бога чужого немає між вами, ви ж свідки Мої, говорить Господь, а Я Бог! Я Господь, ваш Святий, Творець Ізраїля, Цар ваш! Цей народ Я Собі сформував, він буде звіщати про славу Мою"* (Іс. 43:10,11,12,15,21).

Далі цей Бог дорікає, що Ізраїль відвернувся від нього (Іс. 43:22). Він готовий простити йому всі провини, щоб тільки його діти не відрікалися від свого Генія.

"Провини твої постирав Я, мов хмару, і немов мряку гріхи твої, навернися ж до Мене, тебе бо Я викупив!" (Іс. 44:22). *"...втішайтеся співом, о гори та ліси, та в нім всяке дерево, бо Господь викупив Якова, і прославився в Ізраїлі!"* (Іс. 44:23).

Але вже не чуємо у цих словах того наказуючого тону, який ми чули у Второзаконії. Сила Демона послабла, і він кволим способом хоче підняти ще раз жидів на шлях борні і підкорення, щоб були вони свідками його слави, саме його і тільки його, Яхве.

Оце самопрославлення "Бога" звучить радше кволим наріканням на жидів, ніж громовим голосом молодого народу, що рушив на підкорення цілого світу. Тепер цей нарід знову і знову в неволі. Його Бог, мабуть, не досить хоробро воював за нього у перших рядах. Послабла сила Ізраїлю, і пророки пробують його підняти ще раз і ще раз на ноги магічним іменем Яхве – їхнього Демона вирізування інших народів, в якому і через якого вбачали вони колись свою славу, тобто славу їхнього Бога, саме його, тільки його.

Таким є загальний зміст пророкувань, і такий їх смисл для відродження жидівської нації з численних неволь.

Але занепад їх є що раз глибший і глибший. І врешті в Апокаліпсисі бачить пророк навіть половину їхнього народу, винищеного у дні кари.

Чи є якийсь вихід зі завороженого круга знищення і ненависті? Чи є якийсь порятунок для жидівства, якась утеча від них самих, перед ними самими, якась утеча від їх кривавого Демона Яхве, батька брехні і вбивства? Чи є рятунок для жидів від їх власної окаянної душі?

Це питання постане перед ними у жидівському новому завіті.

Метафізика – це найслабша сторінка Біблії. Слід радше ствердити відсутність метафізики, навіть натяку на неї в способі мислення авторів Біблії: *"...немає в шеолі, куди ти йдеш, ні роботи, ні роздуму, ані знання, ані мудрости!"* (Екл. 9:10). Таким є зразок "преглибокої мудрості" жидівських філософів.

"Знову я бачив під сонцем, що біг не у скорих, і бій не в хоробрих, а хліб не в премудрих, і не в розумних багатство, ні ласка у знавців, а від часу й нагоди залежні вони!" (Екл. 9:11).

Це звучить зовсім, як виклад діалектичного матеріалізму.

"Однакове всім випадає: праведному і безбожному, доброму й чистому та нечистому, і тому, хто жертву приносить, і тому, хто жертви не приносить, як доброму, так і грішникові, тому, хто клянеться, як і тому, хто клятви боїться!... Оце зле у всім, що під сонцем тим діється, що однакове всім випадає, і серце людських синів повне зла, і за життя їхнього безумство в їхньому серці, а по тому до мертвих відходять... бо краще собаці живому, ніж левові мертвому!" (Екл. 9:2–4).

Це нагадує нам відому жидівську життєву мудрість, що краще бути живим боягузом, ніж мертвим героєм, тобто треба зберігати життя за ціну всякої підлості.

"Не будь справедливим занадто, і не роби себе мудрим над міру: навіщо нищити маєш себе?" (Екл. 7:16).

Справді, не можна сказати про автора, що він був надто справедливим, або надто мудрим. Але він не подає нам ніякої міри своєї підлоті чи тупості. Навіщо наводити на себе згубу, наприклад, оборону покривджених.

Яка це огидна оборона опортунізму! Яке це далеке від героїчної етики лицарства. Про святе лицарство було б, мабуть, гріхом згадувати при такому тексті. Яке це далеке від героїчної етики Г. Сковороди – нести свою правду в світ без страху переслідування, навіть смерті.

Але читаймо далі й вірмо своїм очам, бо насправді не хочеться вірити очам, що в якій-небудь книзі світу, котра має аспірації бути святою чи хоч би релігійною, може мати місце така цинічна оборона матеріалізму.

"Бо знають живі, що помруть, а померлі нічого не знають, і платні немає вже їм, бо забута і пам'ять про них, і їхнє кохання, і їхня ненависть, та заздрощі їхні загинули вже, і нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється!..." (Екл. 9:5–6).

Підкреслюю: *"Померлі... нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється"*.

Або: *"бо доля для людських синів і доля звірини однакова доля для них: як оці помирають (худоба), так само вмирають і ті (люди), і для всіх один подих, і нема над твариною вищости людям, марнота бо все!... Все до місця одного йде: все постало із пороху, і вернеться все знов до пороху..."* (Екл. 3:19–20).

Знову слід підкреслити цю характеристичну жидівську мудрість: "...і нема над твариною вищості людям".

Було б даремною річчю входити в дискусію чи хоч би оцінювати таку "мудрість". Даремна річ вказувати, що звірята не мають стільки нікчемної злоби щодо всіх інших звірят, скільки їх мають жиди до інших народів, яких хотіли систематично вирізати. Хоч яка демонічна і злочинна – все ж таки душа людини.

Основна арійська правда про безперервний зв'язок світа Предків і героїв зі сучасним і майбутнім тут заперечується цинічно жидівським матеріалізмом.

Висновок із таких мудростей ясний: *"Тож іди, їж із радістю хліб свій, та з серцем веселим вино своє пий, коли Бог уподобав Собі твої вчинки! Заживай життя з жінкою, яку ти кохаєш, по всі дні марноти твоєї, що Бог дав для тебе під сонцем на всі дні марноти твоєї, бо оце твоя доля в житті та в твоєму труді, що під сонцем трудишся ти!"* (Екл. 9:7,9).

Жидівське прив'язування до життя, жидівський страх перед смертю, жидівське *матеріалістичне* розуміння цінності життя знайшло, очевидно, свій вираз у їхньому святому письмі.

Християнська екзеґеза, без сумніву, мусила соромитися цих всіх місць. Вона мала чимало клопоту, щоб якось затушувати цей цинічний виклад матеріалізму. Згідно із твердженням цієї екзеґези, всі наведені місця є тільки реферуванням матеріалістичного песимізму для того, щоб його успішно побороти у наступних частинах викладу Еклезіаста.

Ми можемо навіть сприйняти основну тезу цієї екзеґези на віру. Але навіть і тоді це значить, що така "мудрість" була настільки сильною і закоріненою, що треба було пробувати якось її заперечити в самім "Письмі". Ця "мудрість" про те, що *"кращий живий собака від здохлого лева"* – вона виглядає цілком як народний афоризм.

Що ж виявляється ?

Біблія, яка не має ніяких філософських, ані героїчних висот, мусіла в підсумку довести до розквіту матеріалізму. Вона була матеріалістичною в самій концепції нації, що має вирізати всі інші. Така концепція виключає який-небудь космічний план для цілого людства, яку-небудь гуманність чи справедливість: така "мудрість" мусить діяти розкладово на саму душу народу.

І ось "мудрість", що її ніби-то реферує Еклезіаст для "опрокинення", стає-

ся пануючою "мудрістю". Зайва річ доводити, що з такою "мудрістю" вже ніяк не можна вирушити на підкорення світу. Бо кращий живий боягуз від "здохлого жовніра". Такі "мудреці" будуть тільки заживати "днів своїх із жінкою своєю і пити своє вино" – за радою мудрості, що її мав би хотіти "опрокинути" Еклезіаст.

Чи треба дивуватися, що в курсі історії жиди перемінилися на нарід, який став цілковитим запереченням будь-якого героїзму. Вони подумали, що винайшли більш вигідний спосіб існування – саме так, як вони збереглися в історії.

"Пісня пісень" – це прославлення змислової любові і еротики.

Описується в ній смаглява, але прекрасна і темпераментна жидівку: *"Не дивіться на те, що смуглявенька я, бож сонце мене опалило..."* (Пісн. 1: 6).

А ось опис коханки, поданий устами коханця: *"Хороші які стали ноги твої в черевичках, князівно моя! Заокруглення стегон твоїх мов намисто, руками мистецькими виточене! Твоє лоно немов круглоточена чаша, в якій не забракне вина запашного! Твій живіт – сніп пшениці, оточений тими пліпеями! Два перса твої немов двоє сарняток близнят!"* (Пісн. 7: 2–4).

"Яке любе кохання твоє, о сестрице моя, наречена! Скільки ліпше кохання твоє за вино, а запашність олив твоїх за всі пахощі!... Уста твої крапають мед щільниковий, моя наречена, мед і молоко під твоїм язичком..." (Пісн. 4:10–11).

Як бачимо, Соломон чи хто-небудь, хто писав ці рядки, був добре ознайомлений із мистецтвом кохання. Це поцілунок створеними устами, під язиком.

Коханка відповідає такими самими жагучими поцілунками: *"А уста твої як найліпше вино: простує воно до мого коханого, чинить промовистими й уста сплячих! Я належу своєму коханому, а його пожадання до мене! Ходи ж, мій коханий, та вийдемо в поле, переночуємо в селах!"* (Пісн. 7: 9–11).

Там, на селі, розпочнеться відома вже ідилія наново. Трудно гніватися на Соломона, чи хто там писав це, що він і собі пробував писати еротичні вірші, яких мусів багато наслухатися, уживаючи днів своїх із жінками своїми, при співі співаків і співачок, що грали йому на різних інструментах. Це все – разом із численними слугами і наложницями, що були на його дворі (Екл. 2: 7–8).

Нічого дивного в тому немає. В часах Соломона мусили вже існувати добрі зразки еротичної поезії. "Пісня пісень" є без сумніву наслідком певної школи і стилю.

Дивним є тільки те, що цю пісню явно еротичного змісту, стільки оглуплених народів вважало святою в католицькому розумінні цього слова. А їхні пастирі в офіційних поясненнях – у християнській екзеґезі – пробували переконувати, що це не про поцілунки йдеться при створених устах і "під язиком", але, що мова іде про ...церков і про Христа, а описана любов, це любов Христа і Церкви.

Тут стверджую рішуче, що смаглява, чорна і кучерява жидівка, із гарячим темпераментом і високою вмілістю мистецтва кохання, описана у "Пісні пісень" – це не є ніяка церква, але таки жидівка, що цілком відповідає їхньому расовому типові і расовому інстинктові, і в тому смислі ця книга – як і всі інші – є виразом жидівських національно-расових ідеалів та їхнього ставлення до життя.

Справді в таких місцях – а є їх багато – трудно повірити у добру волю християнської екзеґези. Такі місця кидають яскраве світло на вартість цієї екзеґези взагалі.

З обов'язку дослідника мені довелося перегризати через грубезні томища цієї екзеґези, мушу однак ствердити, що вважаю цей час безнадійно втраченим. Доводилося не раз дивуватися, що є більшим дивом, темнота читачів чи сприймачів такої екзеґези, чи облуда, або самозабріханість самих екзеґез.

Кінець.

Пояснення іноземних та застарілих слів:

аксіологія – вчення про цінності;
геноцид – винищення народу;
екзегеза – тут: тлумачення біблії;
ексклюзивність – винятковість;
жиди – євреї;
заклаття – так у Біблії перекладено слово *заклання* (заколювання вістрям меча); митрополит І. Огієнко в перекладі Біблії українською мовою намагався пом'якшити її відверто вбивчу термінологію;
метафізика – наука про божественне;
монотеїзм – однобожжя;
опортунізм – пристосовництво;
"опрокинення" – заперечення;
перверсія – збочення.

ЕПОХА ПІДМІНИ ЦІННОСТЕЙ

Нині, коли значна частина наших сучасників поступово стала прозрівати, торуючи шляхи до пізнання Рідних Богів, "богообрані" шукають витончених способів збити їх з правильної дороги. Подеколи їм це вдається. Замість істинних знань вони часто підсувають людям сурогат власних домислів, метою яких є спростачення істини, а часом перетворення її на повну протилежність. З цією метою з'явились сумнівні книги Канигіна, Компацького, Асова та інших плагіаторів та інтерпретаторів, які добре фінансуються зацікавленими замовниками. Так з'являються і повітові групки-організації, які привласнюють собі наші назви, сподіваючись словесними маніпуляціями обморочити народ. Епоха підміни цінностей входить у свою кульмінаційну фазу. Отож будьмо пильними! Нам'ятаймо, що світова брехня боїться Сонячного світла!

Єгипетські юристи готують позов до всіх євреїв

Впливовий єгипетський вчений готує судовий позов до "всіх євреїв, що населяють Землю". Предметом позову стали цінності, винесені євреями з Єгипту під час описаного в Біблії "Виходу", що датується 1290 роком до н.ч.

Як повідомляє сайт американського тижневика Forward з посиланням на єгипетську газету "Аль-Ахрам аль-Араби", декан юридичного факультету одного з великих університетів Єгипту Набіль Хильмі (Nabil Hilmy) оголосив про те, що група юристів уже готує необхідні для подачі позову документи.

На думку Хильмі, якщо прийняти на віру історію Виходу, то євреї винесли з Єгипту золото, коштовні камені, срібні прикраси, одяг, кухонне начиння та інші предмети, які нині вважаються безцінними: "Якщо припустити, що майно, винесене з Єгипту євреями, важило тонну, то при п'ятивідсотковій річній ставці його вартість мала подвоюватися кожні двадцять років, – міркує юрист. – Тим часом, євреї украли у нас понад 300 тонн золота. Їхній борг величезний." Юрист навіть запропонував схему виплат. За його словами, трильйони доларів, які євреї заборгували єгиптянам, не обов'язково виплачувати відразу. Цілком розумним, на його думку, було б зробити розстрочку приблизно на тисячу років.

Це викликало змішані почуття в Ізраїлі, повідомляє Forward. Президент MEMRI Ігаль Кармон (Yigal Carmon) сказав, що заява єгиптянина "схожа на першоквітневий жарт".

Однак сам професор Н.Хильмі вважає, що "ця підступна і нікчемна крадіжка цілком відповідає єврейській моралі і менталітету. Ізраїль сам створив історичний прецедент, вимагаючи від швейцарських банків та Німеччини повернути конфісковані нацистами у репресованих євреїв нерухомість, гроші, коштовні метали, прикраси та ін. Якщо Ізраїль вважає себе правонаступником усіх євреїв, то він повинен розрахуватися за предків". Судовий процес відбудеться у Швейцарії. Підготовка єгипетських юристів, на яку вже затрачено 250 тисяч доларів, триває понад 5 років.

Застосування методів, впроваджених самими євреями, вперше використано проти них же самих. Давно б так!

ПОЛЕМІКА ЩОДО АРІЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Ось уже кілька років у інформаційному просторі України діє журнал "Перехід-IV". На самому початку, заявивши себе журналом нової української еліти, це видання активно пропагувало арійські ідеї. На жаль, редколегія часопису виявилася непослідовною, зациклившись на ідеї "четвертого пришестя спасителя". Принципове небажання бачити юдейське коріння християнства зводить нанівець і спроби критичного осмислення проблем єврейства, яке іноді проскакує на сторінках часопису. Така нещирість редколегії, на нашу думку, лише вводить в оману довірливих читачів. Подаємо відгук Галини Лозко на статтю Ігоря Каганця "Мистецтво Золотої Ери", який "Перехід-IV" так і не наважився надрукувати.

Шановний п. Ігор Каганець!

Ваша стаття присвячена новому мистецтву, яке має прийти на зміну старому. Воно повинно вироблятися на нових парадигмах, які Ви пропонуєте, грунтуючись на працях Пітирима Сорокіна.

Як видно вже з епіграфа, П.Сорокін чи не вперше застосовує термін *"ідеаційна культура майбутнього"*. Вам напевно імпонує його наукоподібний стиль. Може свого часу шановний П.Сорокін, і висловлював досить нестандартні думки, одначе класифікації його дуже туманні й сьогодні ідейно застарілі. Нині, коли наше суспільство стоїть над прірвою небуття, воно здатне сприйняти лише чітке й логічне слово правди – своєрідну "команду" до національного порятунку, від якої залежить: або стати на твердий грунт з Рідними Богами, або полетіти у прірву разом із розіп'ятим Ісусом.

У Вашій статті поділ на три головні форми чи "надсистеми" інтегрованої культури, з мого погляду, виглядає нелогічно: *ідеаційне, ідеалістичне та чуттєве*, які нібито перебувають у невпинній циклічній змінюваності на рівні великих епох у житті людства.

По-перше, навряд чи навіть професійному філософу цілком зрозуміла різниця між ідейним, ідеальним, ідеалістичним та ідеаційним. Згадаймо, як довго і безплідно філософи й теологи сперечаються про *духове, духовне і душевне*, так само, як про *душу, дух* і *духів*.

По-друге, Ви, слідом за П.Сорокіним, пояснюєте форми інтегрованої культури так: 1) *ідеаційне* як надчуттєва реальність (ототожнюється з царством Бога, ангелів, святих і грішників, очевидно за християнською парадигмою), 2) *ідеалістична* як *чуттєво-надчуттєва*, і 3) *власне чуттєва* (яка розглядається, вочевидь, як найнижча, вільна від релігії й моралі).

Не вдаючись до докладного аналізу характеристик кожної з цих форм, можу Вам сповістити, як обурювала рідновірів-язичників кабінетна класифікація слов'янського пантеону на "нижчих" і "вищих", "чуттєво-надчуттєвих" духів і демонів та трансцендентного Бога, нав'язувана офіційною філософією. Але навіщо марно ламати списи?

Арійська світоглядна концепція, кажучи мовою філософії, полягає в гармонійному поєднанні духовного та фізичного, чи ідеального й матеріального, або, висловлюючись мовою точних наук – плюса і мінуса. В давній нашій релігії, як Вам відомо, це Білобог і Чорнобог. Природне завжди цінніше від штучного – це аксіома.

Згідно законів природи, враховуючи й еволюційні, кожна людина завжди має як духовні (ідейні, ідеальні, ідеалістичні і т.д.), так і фізичні (фізіологічні, матеріальні, чуттєві) потреби, хіба що кожному індивіду вони притаманні в неоднакових пропорціях. Зрештою, чуттєвість – це природне пізнання об'єкта з допомогою органів чуття. На мою думку, людські почуття (як духовні, так і фізичні) ніяким циклам, окрім природних (день – ніч: діяльність – сон) не підлягають. Тим більше, вони не можуть бути притаманні одночасно цілим суспільствам або епохам, в силу своєї індивідуальної зумовленості (кожному індивіду властиві різні ступені кожного із згаданих типів відчуттів, окрім другого). Другий, виділений Вами тип (хоча по-суті – він мав би бути третім "зайвим"), на мою думку, просто не існує, бо він зазначений як поєднання ідеаційного та чуттєвого, але чомусь (?!) названий *ідеалістичним*.

Ось де криється вся неспроможність подібної класифікації. Тип – це зразковий таксон споріднених класів. Суміш класів – це лише сурогат, але не окремий тип (мимоволі згадується булгаківський афоризм про "першу свіжість", яка одночасно є й останньою). Нема спорідненості – нема й типу. Таким чином, Ви разом із П.Сорокіним поєднали в "систему" одиниці різного таксономічного рівня. Мало того, ця класифікація ще й розглядається нібито як закономірність соціокультурної динаміки.

Для критеріїв сприйняття і творення мистецтва, на мою думку, логічніше було б виділити інші типи й іншу цикліч-ність: *локальне* і *глобальне*, які можна і треба розглядати за арійськими стандартами. Ви ж назвались "грибом" (тобто арійською елітою), то чому не хочете вкладатися в "кошик" арійських стандартів? Чи Вам в арійській системі цінностей імпонує лише прагнення до ієрархії (особливо її елітарне становище), а релігійна арійська парадигма залишається непотрібною? Але ж тоді Ваш світогляд також не становить цілісного типу – арійська ієрархія не вкладається в прокрустове ложе юдео-християнського монотеїзму!

Локальне (місцеве, етнічне, рідне) спрямоване на зміцнення свого власного місця на Землі, наснажене глибоким почуттям самодостатності своєї расової цінності, і вороже до прийняття та нав'язування йому чужих ціннісних критеріїв як духовного, так і фізичного типу (фактична дезинтеграція – розділення за расово-етнічним принципом).

Глобальне (всеземне, інтернаціональне, нерідне – у Вас інтегроване) має неухильну здатність до експансії в світ, спричинену відчуттям своєї расової ущербності і намаганням покращити свій расовий генотип. У зв'язку з цим використовується безпрецедетна нахабна здатність до привласнення духовних і матеральних здобутків інших народів та інтерпретація їх через свій спотворений світогляд. Глобальне має свої корені в семітському стандарті.

Таким чином, циклічність зміни мистецьких форм залежить лише від *домінування в суспільстві тих чи інших расових чинників*, а форми відчуття мистецтва залежатимуть від того, в чиїх руках знаходитимуться заклади виховання майбутніх поколінь, мистецькі навчальні інститути та майданчики, а також розгалужена система ЗМІ. Для того, щоб узяти їх в арійські руки слід озброїти народ чистим арійським світоглядом, з допомогою якого *семітський стандарт вже перестане сприйматися народом як стандарт*, але сприйматиметься лише як відхилення від норми, збочення від арійської моралі. Чи вмієте Ви самі розрізняти чистий стандарт від еклектичної суміші, яку чомусь вважаєте "синтезом" та ще й "вищого рівня"?

Адже до системи семітських стандартів належить також і згадувана Вами парадигма *трансцендентного* (надприроднього), яке Ви, без жодного сумніву, відносите до ідеатичного типу, і якого за арійським стандартом просто не існує, бо в світі нема нічого *надприродного* (теж аксіома).

Арійські Боги й Богині є це закони природи. Вони розлиті у Всесвіті й присутні у своїх творіннях – як окремих людях, так і в цілих етносах. Природна арійська релігія завжди *політеїстична й пантеїстична*. Арійські стандарти відображають як чоловічу, так і жіночу сутність природи, тому Боги і Богині становлять собою нерозривну єдність світу. Семіти ж викинули зі свого арсеналу жіночу сутність природи (назвали жінку "сосудом ди-

явольським"), перетворили юдейський, а слідом за ним християнський і мусульманський *монотеїзм* на якийсь *гомосексуальний стандарт*, і прагнуть нав'язати його цілому світові.

Для цього вони кожну чисту ідею спрямовують в русло свого *лівобічного* юдейського мислення. Скільки живих плідних ідей, творів, митців, і навіть держав зникло з лиця землі через їхнє примітивне покалічення, через цілеспрямоване запрограмоване знищення, підміну справжнього сурогатом. Підміна цінностей – найбільше зло, заподіяне арійцям семітською антикультурою і масовим тиражуванням її зразків.

Щоб зрозуміти сутність *Епохи глобальної підміни ціннісних стандартів*, слід створити новітні програми порятунку Білого світу, які б грунтувалися на родових традиціях, і впроваджувати їх, починаючи від Інституту сім'ї, пологового будинку, дитячого садочка, школи і вузу – в кожному куточку арійського соціуму. Це стосується насамперед родових систем виховання, расової гігієни, які, безумовно включають і расово чисте мистецтво, як високого релігійно-обрядового гатунку, так і побутового чуттєво-естетичного (і те й друге необхідне, і може побутувати як в середовищі всього соціуму в різні епохи, так і мирно уживатися в кожному індивіді залежно від його конкретних потреб).

Арійцям відомо, що *етнічна чистота мистецтва прямопропорційна чистоті раси*. Якщо журнал "Перехід-IV" проголошує боротьбу за арійські стандарти, то до чого тут Ісус Христос (нав'язаний нашим народам юдейський труп!), яким Ви й інші автори часопису завершуєте майже кожну свою статтю? Що це: неспроможність відсіяти зерно від полови, чи фінансова заангажованість, чи расова нечистоплотність, чи просто примітивний страх (?!) виявити свої справжні погляди перед своїм рідним, але обдуреним народом?

Дайте відповідь хоча б собі самому: чи може Ваш часопис зайняти місце в *Правій* ніші національного порятунку, реанімуючи *ліві ідеологеми*, накинуті нашому народові в минулому тисячолітті "рівноапостольним" князем-зрадником? Не уподібнюйтесь до тих жабок, які й досі киплять у християнському окропі (Ваша ж міфологема!). Вже давно пора вискочити!

А покищо вся та еклектична суміш ідей, концепцій, міфологем, догм свідчить про високий ступінь хаотичності, який Ваша шановна редколегія, без сумніву, визнає в якості "експериментального зразка (діючого прототипу, чернетки) та його випробування в екстремальних умовах". Тоді, за Вашою ж логікою, кризове випробування має просто знищити всю Вашу працю. І на цей раз, вже мабуть не за Вашою логікою, відбудеться "масове тиражування" іншої повноцінної моделі, яка вже була, є і буде – моделі завжди існуючого арійського расово-етнічного стандарту!

Бо такий закон циклічності – Вічного Повернення Золотої Ери! Хай буде!

З повагою, Галина Лозко

Судовий позов на Асова-Барашкова

В Україні широко відомі книги Асова, починаючи з "Русских Вед", "Песен Птицы Гамаюн" до численних так званих "Славянских мифологий" і "Книг Велеса", розтиражованих багатотисячними накладами. Алєксандр Ігорєвіч Асов (він же – Бус Кресень, він же – А. Барашков) сумлінно виконує завдання своїх господарів, підриваючи авторитет "Велесової Книги" і сутність слов'янського Богознавства (міфології). Оскільки в сферу сакрального неприпустимо вмішуватися чужинцям (Асов з "яхвообраних"), то російські язичники вирішили дати відвертий бій цьому лжеміфологу.

У липні 2003 р. редактор газети "Русская Правда" Александр Аратов, за довіреністю Голови Союзу Слов'янських Общин Вадима Казакова, подав позов у прокуратуру м. Москви на письменника-фантаста Александра Асова та видавництво "Вече", які привласнили назву книги В.Казакова.

У заяві вказано, що згадані особи: "безсовісно вкрали у нас популярну назву для своєї фантастичної книжки... Вперше книга "Мир Славянских Богов" була видана в Калузі у 1997 р. і з того часу офіційно перевидавалась "Русской Правдой" ще тричі. Таким чином "Мир Славянских Богов" автора Казакова Вадима Станіславовича витримав на сьогодні 4 (!) видання. За час поширення "Мира Славянских Богов" В.С.Казакова, його книжка стала широко популярною і навіть серед деяких читачів – культовою... У зв'язку з випуском видавництвом "Вече" книжки з нашою назвою, що вже зарекомендувала себе, нам був нанесено серйозних матеріальних (а ще більше – моральних) збитків, виникла плутанина в книжкових магазинах. Нам періодично приходиться виправдовуватися за цілком сумнівне в історичному і художньому смислі "произведєніє" п. Асова А., доводити своїм читачам, що ми не маємо до нього ніякого відношення.

Шановний пане Прокурор! Просимо Вас притягнути Асова Александра Ігоровича і керівництво видавництва "Вече" до кримінальної відповідальності за порушення авторських і суміжних прав за статтею 146 Кримінального Кодексу Російської Федерації".

Рідновіри! Викриваймо всілякі факти профанації!

Повідомлення ССО

Рідновіри сміються

Урок християнської етики у першому класі. Викладач, християнський піп, не утруднюючи себе, монотонно читає євангелію про життя "Ісуса Христа, Господа і спасителя нашого". Діти слухають бородатого, товстопузого дядька в чорній рясі, і... мовчать. Через кілька уроків піп бачить, що діти нічого не розуміють. Спитав у досвідчених вчителів, як йому знайти підхід до дітей. Йому й порадили спочатку виробляти у дітей образне мислення, бо тексти Нового Заповіту важко спиймають навіть дорослі люди.

От приходить піп на наступний урок і, посміхаючись до дітей, починає здалеку:

– Уявіть собі, дітки, ліс, в лісі – дерево, на дереві маленьке боже створіння: таке руденьке, з гострими зубками, з пухнастим хвостиком... Хто це, діти?..

Діти мовчать і насторожено дивляться на чудакуватого чорноризця. А той продовжує:

– Це створіннячко гризе горішки, може стрибати з дерева на дерево... Ну хто це, діти? Ну, дітки, сміливіше.

На останньому ряду піднялась тремтяча дитяча рука.

– Ну Миколко, молодець! Скажи хоч ти.

– Я, звичайно, не впевнений... Можливо правильно було б відповісти, що це "Ісус Христос – Господь і Спаситель наш", але ж дуже вже на білку схоже...

* * *

Тато Карло довго шукав свого Буратіно. Кого він тільки не питав, ніхто не знає і не бачив.

Нарешті добрі люди й порадили:

– Піди в Єрусалим, там є "син теслі", який усе знає. Тільки він зможе тобі допомогти.

Прийшов тато Карло до Єрусалиму, знайшов Ісуса Христоса, та й розповідає йому:

– Я – старий тесля, ось уже десяток літ шукаю свого сина, який ще маленьким пішов з дому...

Ісус радісно, розкривши обійми:

– Тату!

– Бура-ті-но!!!

Анекдоти від Світояра

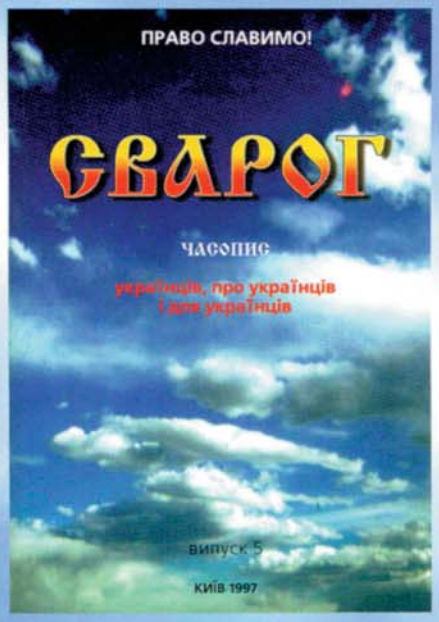

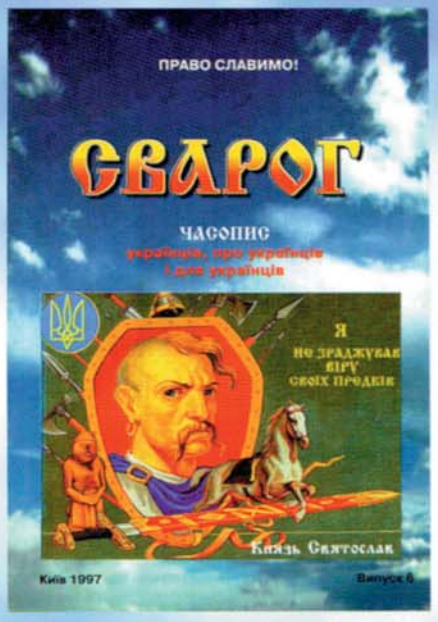

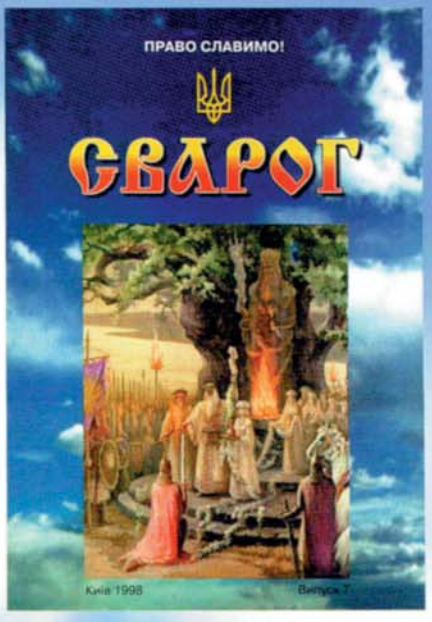

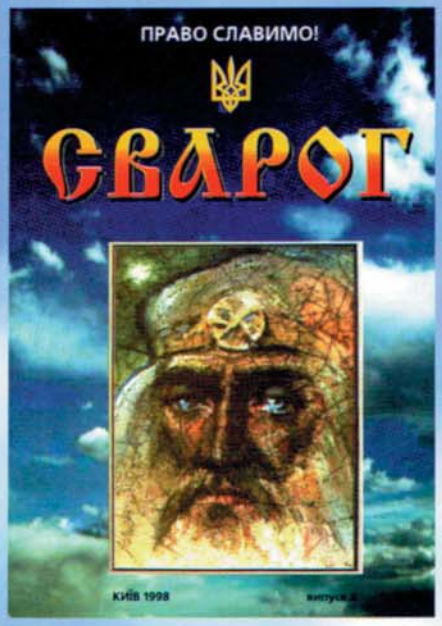

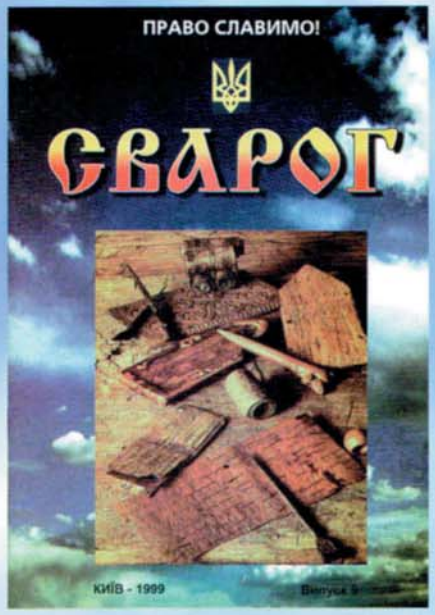

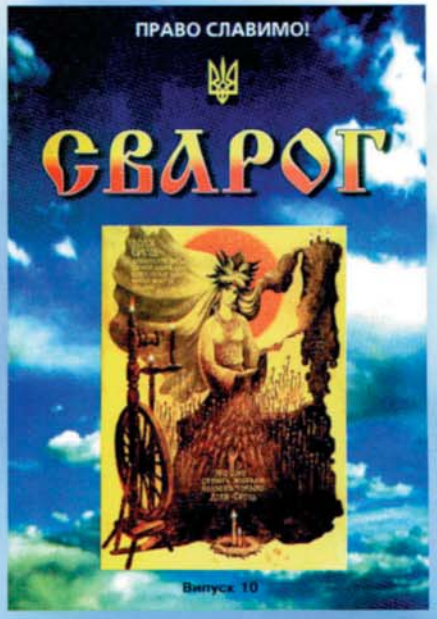

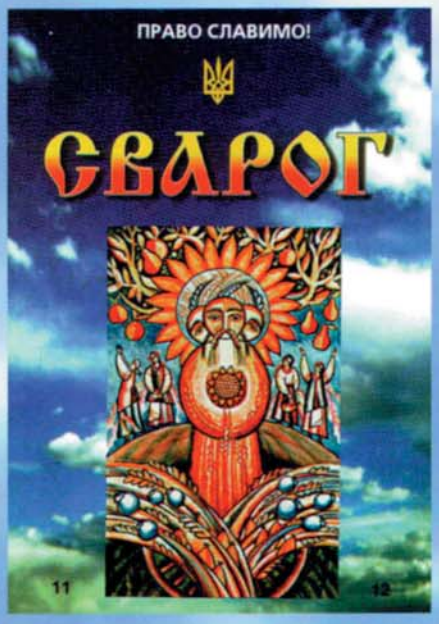

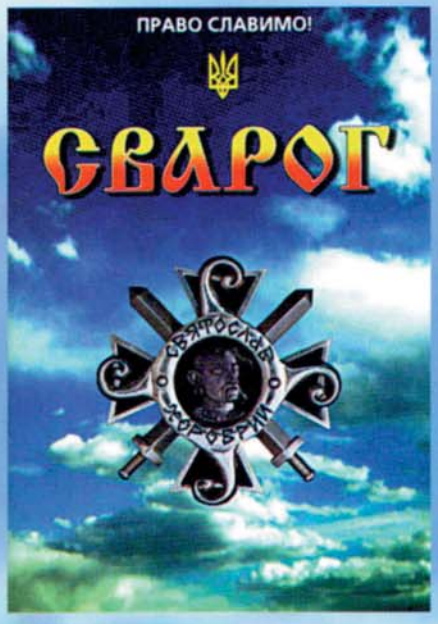

ЧИТАЙТЕ - КРАЩИЙ ПРАВОРАДИКАЛЬНИЙ ЧАСОПИС В УКРАЇНІ!

Микола Руденко

КОВАЛЬ ЛЮДОТА

Не треба мумій. Наших дум снага
Не їх шукає в зоряну годину.
Від тління слово нас оберіга:
Якщо є слово — маємо людину.

А слів бракує — не твоя вина:
Людська душа не помирає доти,
Допоки не вмирають імена —
Як напис на мечі: "Коваль Людота".

Іржавий меч знайшли серед полів
(Руків'я срібне зблиснуло під плугом) —
І вже мені не треба інших слів:
Я поріднився з ковалем як з другом.

Людота свитку зодяга руду
(Ледь-ледь кулак в її рукав залізе) —
Ми на болото їдем по руду,
Щоб з неї в кручі виплавить залізо.

Пильнуй, де густо плаває іржа, —
То Водяник її підняв, до речі.
Нас чаклунами навіть князь вважа,
І ми стосовно цього не перечим.

Я смикаю важкого держака,
Бо шкіряні міхи — легені горна.
Коваль бере з полиці молотка —
І полилась мелодія мажорна.

До полудня роботи вистача,
Відтак спочити ляжем під березу.
Помре лиш той, хто замовляв меча —
Але ж не той, хто викував це лезо.

Можливо, хтось пізнає гострий жаль
І люто лясне по халяві пліттю,
Бо не "кузнєц" на лезі, а "коваль",
Хоч меч прийшов з десятого століття...

Хто б ти не був — шукай слова незлі
І знай, що ми не помираєм доти,
Допоки нас тримають на землі
Рука і слово коваля Людоти.